

ÅRSREDOVISNING 2023

SKARA KOMMUN

SKARA

SNABBFAKTA

Kommunen 2023

Folkmängd	18 654
Kommunal skattesats (kr)	21,50
Årets resultat (mnkr)	19,0
Investeringar (mnkr)	241,6
Soliditet (%)	21,0

HUNDRALAPPEN

SÅ HÄR ANVÄNDS HUNDRA KRONOR I SKATT TILL SKARA KOMMUN

BEFOLKNINGS- UTVECKLING

ÅRSJUL FÖR EKONOMI

Innehåll

1	SKARA VISION 2025.....	6	4	RÄKENSKAPER	55
2	ORGANISATION OCH POLITIK	7		Resultaträkning och kassaflödesanalys	56
	Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8		Balansräkning	59
	Organisationsschema	9		Driftsredovisning	62
	Mandatfördelning i fullmäktige	9		Nämndernas ackumulerade resultat.....	64
3	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	11		Investeringar	65
	Översikt över verksamhetens utveckling.....	12		Exploatering.....	67
	Tioårsöversikt	13		Tilläggsupplysningar	68
	Den kommunala koncernen	15		Notförteckning (Tkr)	70
	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	16		Begreppsförklaring räkenskaper	74
	Internationell ekonomi	16	5	VERKSAMHET	75
	Svensk ekonomi	16		Kommunfullmäktige	77
	Regional ekonomi	17		Revisionen.	78
	Kommunsektorn	17		Valnämnden	78
	Viktiga framtidsfrågor ...	22		Överförmyndarnämnden	78
	Riskhantering och känslighetsanalys	25		Kommunstyrelsen	79
	Pensionsförpliktelser	26		Nämnden för Service och Teknik.....	89
	Skara kommuns styrmodell	27		Barn- och utbildningsnämnden	93
	Styrning och uppföljning av den kommunala			Omsorgsnämnden	101
	verksamheten	28		Kultur- och fritidsnämnden	106
	Kommunfullmäktiges mål	29		Samhällsbyggnadsnämnden	110
	Uppsiktsplikt och intern kontroll	31		Centrumbostäder i Skara AB	116
	Kvalitetsredovisning	32		Skara Energi AB	119
	Medborgarundersökning	34		Kommunalförbund samt övriga	
	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	38		samverkansorganisationer	121
	Nämndernas verksamhet	39		Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	121
	Kommunens ekonomi	37		Kommunalförbundet Göliska IT	121
	Balanskravsresultat	40		Avfall & Återvinning	121
	Förväntad utveckling	40		Skaraborgs kommunalförbund	121
	Väsentliga personalförhållanden	42		Samhällsskydd Mellersta Skaraborg	121
	Miljöredovisning	49		Lönenämnd	121
	Folkhälsoredovisning	52		Revisionsberättelse	122

Omslagsbild: Invigningen av Teglagården den 23 september 2023.

Till vänster: Dialog, landsbygdsutveckling och tätorternas attraktivitet gick hand i hand under 2023. Nulägesdialoger genomfördes i Axvall, Varnhem och Eggby. Fokusområden togs fram tillsammans med Ortsbor och konkreta åtgärder för att höja attraktiviteten påbörjades. Det genomfördes också fördjupade medborgardialoger om framtida bostadsbyggande i Axvall och Varnhem, vilket sedan följdes upp med informationskvällar. Engagemanget var genomgående mycket högt och träffarna drog totalt cirka 450 deltagare.

SKARA VISION 2025

TILLSAMMANS SKAPAR VI DET GODA LIVET FÖR INVÅNARNA I SKARA KOMMUN

En välfärd med god kvalitet är självklar. Men vi vill mer än så. Vi vill skapa attraktionskraft! Både inom och utanför kommunen. I visionen har vi pekat ut utvecklingsområden där Skara har extra stor potential. Vi ska ha mod att prioritera och lägga kraft på det som behövs, nu och framåt:

- I SKARA ÄR VI STOLTA
- LIVSSTILEN SOM KONKURRENSKRAFT
- VI FRÄMJAR ENTREPRENÖRSKAPET
- SJÄLVKLART HÅLLBART

I SKARA ÄR VI STOLTA

År 2025 genomsyras Skara av en stolthet. Som invånare trivs vi med att leva och bo i Skara. Vi inser vad det är som gör Skara speciellt. I Skara kommuns organisation är vi stolta över vårt arbete och vi motiveras av ett tydligt och visionärt ledarskap. Vi vågar göra prioriteringar och val utifrån vår situation. Skara har hittat sin egen väg framåt. Tillsammans bidrar vi alla till att stärka varumärket Skara både i och utanför kommunen.

LIVSSTILEN SOM KONKURRENSKRAFT

I Skara är det lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Det är nära till allt och man kan kombinera det goda livet på landet med stadens utbud. Här finns mötesplatser för kreativitet, gemenskap, fritid och företagande. Hos oss finns tid att njuta och plats för alla. Det äkta och det okonstlade finns ständigt närvarande i den vackra naturen, i våra levande kulturmiljöer och i den närproducerade maten. Bra kommunikationer och snabba uppkopplingar tar oss ut i världen och hem igen. Skara är en kreativ och livskraftig kommun mitt i Skaraborg som erbjuder en attraktiv livsstil i tiden.

VI FRÄMJAR ENTREPRENÖRSKAPET

I Skara är kreativitet och entreprenörskap givna inslag i vardagen – i alla åldrar. Barn och unga uppmuntras att prova nya saker och att utveckla sina förmågor och talanger. I Skara finns en mycket väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet. Skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Därför är möjligheten att starta eget företag ett lika självklart val som fortsatta studier och anställning efter studenten. Skara har blivit hela Sveriges förebild för grön innovation och landsbygdsnäringsar. Det driver på en spännande samverkan mellan landsbygdsentreprenörer som syns på många håll i kommunen.

SJÄLVKLART HÅLLBART

I Skara är det självklart att vi skyddar miljön och använder energi och naturresurser på ett effektivt vis. Våra hållbara vanor gör oss till ett föredöme som stärker normer och värderingar. Både på landsbygden och i staden finns goda möjligheter till att försörja sig. Skara kommun har en stabil ekonomi, och vi tar vara på lokala produkter och tjänster. Vi har en långsiktigt hållbar tillväxt. Folkhälsan är god. Det finns ett starkt socialt skyddsnät och ett aktivt civilsamhälle där föreningslivet spelar roll. Våra invånare mår bra och deltar i samhället – oavsett bakgrund och livsstil. Det får hela Skara att må bra.

TILLSAMMANS GÖR VI DET MÖJLIGT

2

ORGANISATION OCH POLITIK

Under avsnittet Organisation och politik finns kommunstyrelsens ordförandes inledande ord till 2023 års årsredovisning samt information om hur Skara kommun är organiserad och hur den politiska mandatfördelningen i kommunfullmäktige ser ut.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8
Organisationsschema	9
Mandatfördelning i fullmäktige	9

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Skara kommun är en verksamhet som bedrivs 365 dagar om året och det är kommunen som får vardagslivet att fungera för oss alla Skarabor dygnets alla 24 timmar. Allt från att ladda mobilen under natten, till att vattnet kommer i kranen när man ska borsta tänderna efter frukost. Men också att våra gamla föräldrar blir väl omhändertagna, så att man slipper oroa sig. Eller när det har snöat så kan du och jag komma till jobbet, för någon har plogat. Att nästa generation kan få kunskap och färdigheter i skolan för att kunna säkra framtidens kompetens. För att klara alla dessa arbetsuppgifter har kommunen en fantastisk organisation, där det finns personal med ca 250 olika professioner som ser till att allt detta händer, för att vi tillsammans ska trivas och ha det bra i Skara kommun.

Skara är en kommun som har mycket att erbjuda för oss som bor här och även för alla besökare som kommer till vår kommun. Vi vill att fler ska upptäcka Skaras fina utbud, för vi behöver bli fler invånare för att kunna fortsatt erbjuda allt som finns och samtidigt utveckla kommunen än mer. Målet ligger fast att Skara ska växa till 24 000 invånare fram till 2040. Året som gått är Skara den kommun i Skaraborg som har flest antal färdigställda bostäder, 224 av 1037 bostäder. Även flest bygglov i Skara, hela 91 av totalt 307 i Skaraborg. Vi har också satsat resurser på fler detaljplaner ska arbetas fram som nu är på gång för att möjliggöra fler bostäder och verksamheter, för att få fler invånare och nya jobb.

I september arrangerades Stora visningsdagarna. Då klipptes det band för kvarteret Stinsen med lägenheter för hyresgäster över 65, och för Teglagården som är ett särskilt boende. Mariebergs förskola, den nya delen, hade öppet hus och när den äldre delen är renoverad så väntas invigning även där. Så även på Arenahuset på Vilan, där det vankas en större invigning i september 2024 när Vilans etapp 5 är klar. Beslut om Petersburgs motionscentrum och byggnation av Sörskogens förskola har också arbetats fram och snart kommer byggnationen påbörjas där. Axevalla hästcentrum växer fram, vilket är en stor satsning som Västra Götalandsregionen finansierar och utvecklar för naturbruksutbildning med häst, som också kommer invigas i september.

I Skara finns 2 500 företag och 140 föreningar och det är tillsammans med dessa som Skara får en hållbar utveck-

ling och tillväxt. Det får gärna bli fler som är med på den resan framåt. Under det här året har det också genomförts medborgardialoger i våra mindre tätorter som samlat drygt 100 personer per tillfälle. Nulägesdialoger, som tar sikte på att förädla och utveckla vidare, och där vi tillsammans lyfter arbetet genom att det startats upp medborgarråd i Axvall, Varnhem, Eggby och Ardala. Kommunen har också avsatt resurser för att kunna göra enkla, snabba investeringar. Det finns en stor potential på landsbygden, som vill vara med och göra nytta och utveckla hela kommunen.

Skara som ort har historiskt haft bred verksamhet för att vårda, utveckla, utbilda samt forska inom den gröna sektorn. Under 2023 presenterades en förstudie hur man kan utveckla den gröna näringen vidare och ta det till nästa nivå genom att forma en innovationsarena. Förstudien gjordes i bred samverkan med en rad olika intressenter. Därefter har Skara kommun tagit stafettspinnen för att utveckla en grön innovationsnod, som ska göra nytta för vår delregion och var det gröna navet för hela regionen. Satsningen är väl förankrad tillsammans med de olika intressenterna från förstudien och har även fått stöd från Tillväxtverket.

Framåt har kommunen många faktorer att hantera. Vi är inne i en lågkonjunktur, det är kompetensbrist och saknas människor, faktorer som orsakas av klimatpåverkan, sviktande hälsa i befolkningen, socioekonomins betydelse och påverkan av en äldre demografi. Fler unga ska kunna nå fullföljda studier. Dessutom har vi ett utvecklingsområde vad gäller civil beredskap i och med ett oroligt omvärldsläge och som nya medlemmar i NATO. De här utmaningarna ska vi lösa ut tillsammans med våra invånare, företag och civilsamhälle. En del går fortare och en del behöver ta längre tid.

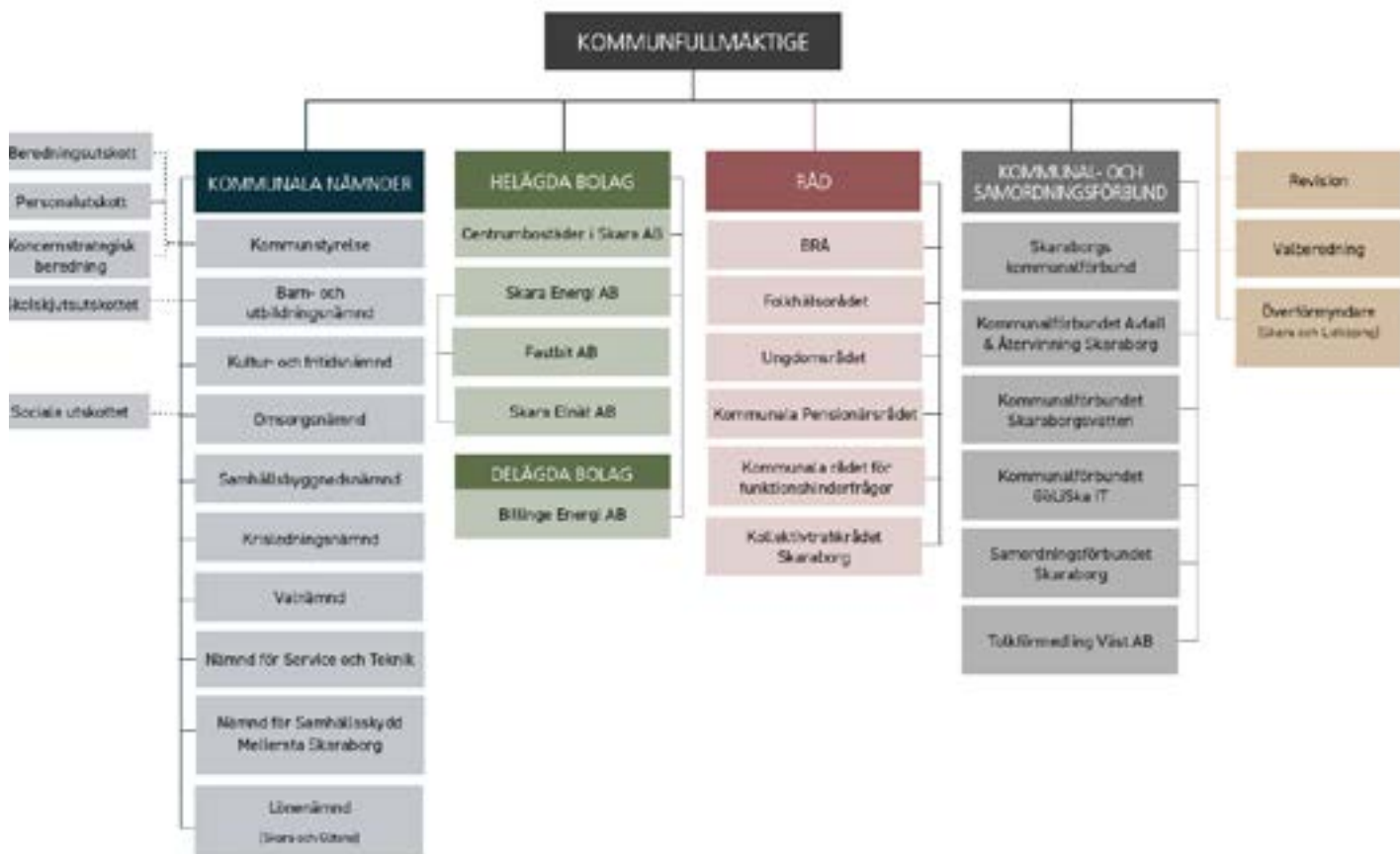
Skara är en fantastisk kommun som vi ska vara stolta över där vi gör mycket tillsammans i samverkan, med många duktiga medarbetare som vi alla Skarabor vill tacka. För det är med era insatser som Skara fungerar varje dag, 365 dagar om året. Varmt tack till er alla!

GUNILLA DRUVE JANSSON (C)

Kommunstyrelsens ordförande

SKARA KOMMUNS POLITISKA ORGANISATION

Organisationsschema vid årsskiftet 2023/2024

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KOMMUNFULLMÄKTIGES
ORDFÖRANDE

JESSICA BREDENBERG (S)

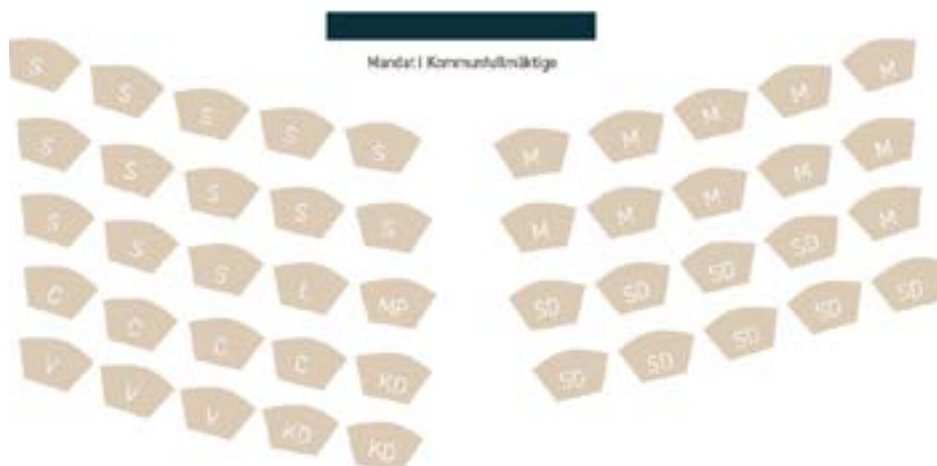
ANNELIE HOLMGREN (KD)

1:e vice ordförande

SVEN-OLOF ASK (M)

2:e vice ordförande

PARTI	MANDAT
Socialdemokraterna	13
Moderaterna	11
Sverigedemokraterna	9
Centerpartiet	4
Vänsterpartiet	3
Kristdemokraterna	3
Miljöpartiet	1
Liberalerna	1

STORA VISNINGSDAGARNA

20-23 SEPT 2023

År 2023 var året då flera stora projekt stod klara. Invigning, förhandstitt och öppet hus samlades under samma rubrik en vecka i september. Under Stora visningarna gavs invånarna möjlighet att se Teglagården, Stinsen, Arenahuset och Förskolan Marieberg från insidan. Evenemangen tilldrog sig ett stort intresse och drog tillsammans flera tusen besökare.

Förskolan Marieberg

Öppet hus i Arenahuset med föreningar och medfinansören Sparbanken Skaraborg

Seniorboendet Stinsen invigdes

Teglagårdens invigning

Miljö på
Förskolan
Marieberg

3

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Under avsnittet Förvaltningsberättelse finns information om viktiga händelser under räkenskapsåret. Här framgår hur väl kommunfullmäktiges strategiska mål är uppfyllda. Här finns också en sammanställd personalredovisning, miljöredovisning, folkhälsoredovisning samt en kvalitetsredovisning som visar hur kommunens tjänster står sig i jämförelse med andra kommuner. Här går att ta del av kommunens ekonomiska ställning och utveckling över en tioårsperiod.

Översikt över verksamhetens utveckling.....	12
Tioårsöversikt	13
Den kommunala koncernen	15
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	16
Internationell ekonomi	16
Svensk ekonomi	16
Regional ekonomi	17
Kommunsektorn	17
Viktiga framtidsfrågor	22
Riskhantering och känslighetsanalys	25
Pensionsförpliktelser	26
Skara kommuns styrmodell	27
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	28
Kommunfullmäktiges mål	29
Uppsiktsplikt och intern kontroll	31
Kvalitetsredovisning	32
Medborgarundersökning	34
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	38
Nämndernas verksamhet	39
Kommunens ekonomi	37
Balanskravsresultat	40
Förväntad utveckling	40
Väsentliga personalförhållanden	42
Miljöredovisning	49
Folkhälsoredovisning	52

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I denna förvaltningsberättelse är syftet att ge en övergripande och tydlig bild av Skara kommuns verksamhet det gångna året. Informationen om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen är upprättade i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 11 kapitlet.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Skara kommunkoncern redovisar ett resultat på 32,2 mnkr för 2023 varav kommunens resultat står för 19,0 mnkr. Resultatet för kommunen tyngs av ökade kostnader för pensioner till följd av inflationsutvecklingen och underskott inom omsorgsnämndens verksamhet, vilket uppvägs av ökade skatteintäkter och ändrad bedömning av slutlig kostnad för utbyggnad E20. Positiva exploateringsintäkter bidrar med 7,6 mnkr till resultatet.

De två helägda kommunala bolagen Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB bidrar till koncernens resultat med 17,5 respektive 4,6 mnkr.

Nettoinvesteringarna för 2023 uppgår för Skara kommun till 241,6 mnkr. I september genomfördes en invigningsvecka där medborgarna hade möjlighet att titta på några omfattande investeringar som färdigställdes under året. Nytt särskilt boende i Teglagården, ny förskola på Marieberg, nybyggda lägenheter i kvarteret Stinsen på stationsområdet och färdigställda delar av utbyggnaden på Vilan var öppna för allmänheten. Teglagården innehåller 115 lägenheter varav 107 lägenheter för särskilt boende och 8 lägenheter för personlig assistans. Totala investeringskostnaden före investeringsbidrag uppgick till 305,3 mnkr varav 101,4 mnkr

år 2023. Investeringsbidrag på 21,2 mnkr har beviljats men ännu inte betalats ut. Investeringen i Teglagården innebär att boende från Vallehemmet, Skarahemmet och Viktoriagården i stället samlas i Teglagården. Skarahemmet avvecklas och en ombyggnation av Viktoriagården till administration och korttidsboende påbörjas 2024. Dessa byggnationer som riktar sig främst till de äldre kommer att initialt möta upp det förväntade behovet från den demografiska utvecklingen.

Inflyttning har också skett i de 48 nybyggda lägenheter som Centrumbostäder i Skara AB färdigställt på stationsområdet. Investeringen landade slutligt på 68,3 mnkr varav 32,0 mnkr år 2023. Statligt investeringsbidrag för projektet uppgår till 18,6 mnkr. Den nya delen på förskolan på Marieberg färdigställdes och bidrog med 34,0 mnkr till årets investeringar. Arbetet med renovering av den äldre delen och utemiljön beräknas vara klart under 2024. Investeringarna i Vilanområdet har fortsatt och uppgår till 24,8 mnkr 2023.

Skara Energi AB har installerat en turbin vid Uddetorp vilket ger möjligheter att producera egen el. Utbyggnaden av avlopp och fiber har färdigställts i Händene Tveta.

INNE- OCH UTEMILJÖ PÅ TEGLAGÅRDEN MED UTSIKT MOT VIKTORIAPARKEN

TIOÅRSÖVERSIKT

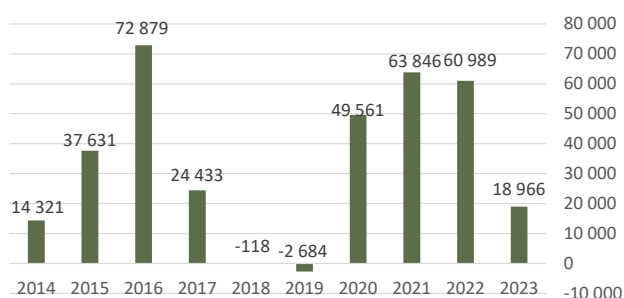
I tioårsöversikt redovisas kommunens ekonomiska ställning och utveckling över en tioårsperiod. Materialet presenteras dels i form av resultat- och balansräkning och dels i form av några viktiga nyckeltal samt diagram.

Kommunen har främst redovisat positiva resultat och uppfyllt balanskravet den senaste tioårsperioden förutom 2018 och 2019. Kommunens finansiella mål innebär att det genomsnittliga resultatet från år 2000 som andel av skatteintäkter och statsbidrag ska inflationssäkra kommunens tillgångar. Årets resultat på 19,0 mnkr ger ett genomsnittligt resultat på 2,5 procent för perioden 2000-2023 och för de senaste tio åren på 3,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Därmed lever kommunen upp till kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning avseende det finansiella resultatmålet. Verksamhetsresultatet som andel av skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 101,8 procent, vilket är en högre nivå jämfört med genomsnittet för de senaste tio åren. I balansräkningen framgår att anläggningstillgångarna ökat med 768,6 mnkr under perioden 2014-2023 medan det egna kapitalet ökat med 325,4 mnkr under samma period. Detta innebär att kommunen har fått öka sin lånefinansiering de senaste åren. Investeringsvolymen uppgår under perioden 2014-2023 till 1370,8 mnkr. Stora investeringar de senaste åren försämrar soliditeten med 6,2 procentenheter sedan 2014. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden har dock ökat från 0,0 procent till 21,0

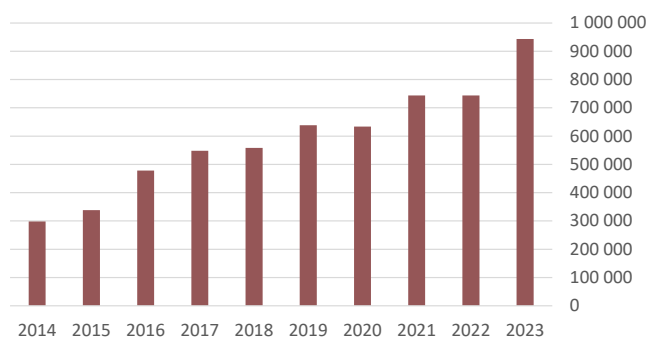
procent under samma period till följd av att ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande minskat de senaste åren. Den ökade investeringsvolymen sedan 2014 innebär att låneskulden för hela perioden har ökat till totalt 943,5 mnkr (656,5 mnkr i långfristiga lån samt 287 mnkr i kortfristig andel av långfristiga lån). Investeringar nytt särskilt boende och nya lägenheter samt tidigare investeringar i ny grundskola, idrottshall och stadshus är den främsta förklaringen till den ökade lånevolymen. I nyckeltalssammanställningen framgår att utdebiteringen varit oförändrad på 21,50 kronor för året men att den ökat med 68 öre under 10 års perioden. Skara kommuns utdebiteringen ligger något under genomsnittet i Västra Götaland. Invånarantalet har minskat med 101 personer till 18 654. Jämfört med för tio år sedan har invånarantalet ökat med 74 personer.

Nettokostnaderna per invånare har under de sista 10 åren ökat relativt mycket. Från 46 tkr till 72 tkr per invånare vilket är en ökning med 57 procent. Denna ökning täcks inte fullt ut av skatteintäkter och generella bidrag som ökat med 49 procent motsvarande period. Perioden rymmer både en stor flyktingvåg till Sverige och en pandemi vilket ökat bidragsdelen men där även utdebitering ökat med 68 öre.

RESULTAT 2014 - 2023, TKR

LÅNGFRISTIGA SKULDER 2014-2023, TKR

Tio år i sammandrag	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	434 607	443 488	409 296	394 514	425 121	441 761	480 977	470 598	404 903	365 369
Verksamhetens kostnader	-1 712 906	-1 576 403	-1 501 092	-1 452 080	-1 466 340	-1 453 952	-1 462 883	-1 365 765	-1 294 361	-1 207 422
Avskrivningar	-55 509	-50 105	-49 137	-48 418	-47 249	-43 151	-35 222	-28 608	-25 851	-29 182
Jämförelsestörande poster	19 139									
Verksamhetsresultat	-1 314 669	-1 183 020	-1 140 933	-1 105 984	-1 088 468	-1 055 342	-1 017 128	-923 775	-915 309	-871 235
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 310 447	1 251 038	1 191 978	1 151 274	1 081 550	1 046 402	1 036 660	988 402	947 978	878 617
Finansnetto	23 188	-7 029	-7 849	4 271	4 234	8 822	4 901	8 252	4 962	6 939
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	18 966	60 989	43 196	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631	14 321
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	18 966	60 989	43 196	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631	14 321

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

Anläggningstillgångar	1 669 536	1 436 433	1 397 248	1 362 227	1 371 067	1 322 197	1 309 407	1 204 987	983 698	900 949
Fordringar	359 862	378 590	198 905	132 267	113 654	116 811	121 915	131 167	89 294	95 413
Förråd	6 642	6 523	8 152	11 586	8 941	6 615	4 195	5 359	27 287	27 518
Likviditet	80 530	118 585	302 867	184 643	95 966	101 205	174 679	123 328	111 199	52 461
Summa tillgångar	2 116 570	1 940 131	1 907 172	1 690 723	1 589 628	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478	1 076 341

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR

Eget kapital	778 794	717 945	654 099	604 538	604 537	607 339	582 907	510 027	472 396	458 075
varav Resultatutjämningsreserv	186 730	186 730	139 942	88 291	51 833	51 833	51 833	49 420	47 399	40 470
Årets resultat	18 966	60 989	63 846	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631	14 321
Summa eget kapital	797 760	778 934	717 945	654 099	601 853	607 221	607 340	582 906	510 027	472 396
Avsättningar	60 828	83 124	72 382	76 902	81 403	83 610	79 672	78 067	77 630	65 544

SKULDER

Långfristiga skulder	679 483	420 431	756 809	647 120	646 442	565 550	552 296	482 844	342 572	301 035
Kortfristiga skulder	578 499	657 642	360 036	312 602	257 246	290 447	370 888	321 024	281 249	237 366
Summa skulder	1 257 982	1 078 073	1 116 845	959 722	903 688	855 997	923 184	803 868	623 821	538 401
Summa eget kapital, avsättningar	2 116 570	1 940 131	1 907 172	1 690 723	1 586 944	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478	1 076 341

ÖVERSIKT NYCKELTAL

Tio år i sammandrag	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat, mnkr	19,0	61,0	63,8	49,6	-2,7	-0,1	24,4	72,9	37,6	14,3
Skattesats, %	21,5	21,5	21,5	21,5	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	20,82
Antal invånare	18 654	18 755	18 732	18 695	18 837	18 829	18 843	18 979	18 711	18 747
Skatter och generella statsbidrag, mnkr	1 310,5	1 251,0	1 192	1 151,3	1 081,6	1 046,4	1 036,7	988,4	948	878,6
Förändring av skatter och generella statsbidrag, %	4,7	8,7	3,5	6,4	3,4	0,9	4,9	4,3	7,9	3,2
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	1 333,8	1 182	1 140,9	1 106	1 088,5	1 055,3	1 017,1	923,8	915,3	871,2
Förändring verksamhetens nettokostnader, %	12,7	7,0	3,2	1,6	3,1	3,8	10,1	0,9	5,1	6,6
Nettokostnad, kr/inv.	71 503	63 078	60 908	59 159	57 784	56 049	53 979	48 674	48 918	46 473
Nettokostnadernas andel av skatt och generella statsbidrag, %	101,8	94,6	95,7	96,1	100,6	100,9	98,1	93,5	96,6	99,2
Nettoinvesteringar, mnkr	241,6	220,0	120,2	53,1	134,6	65,2	115,1	232	130,2	44,4
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	38	40	38	39	38	39	38	40	42	44
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	21	22	19	17	15	15	14	13	8	4
Budgetavvikelser nämnder, mnkr	-14,6	10,0	22,5	25,9	-13,0	-6,9	-19,2	33,2	2,9	1,0

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Koncernnivå	SKARA KOMMUNALA KONCERN		
Finansieringsnivå	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	AFFÄRSDRIVANDE VERKSAMHET
Verksamhetsnivå	Vård och omsorg	Vatten och avlopp	Fastigheter
	Barnomsorg	Kommunal renhållning	Energi
	Grundskola		
	Gymnasie- och vuxenutbildning		
	Individ- och familjeomsorg		
	Kultur- och fritid		
	Gata och park		
	Miljö, plan- och bygg		
	Övrig skattefinansierad verksamhet	Övrig avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig kommersiell verksamhet

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

INTERNATIONELL EKONOMI

De senaste årens höga inflation och de högre räntorna har urholkat köpkraften för hushåll och pressat lönsamheten i delar av näringslivet. Detta är en huvudorsak till att den globala tillväxten bromsat in. Inflationen är nu på väg ner och flera centralbanker har indikerat att räntetoppen har nåtts under 2023. Marknaderna prisar nu in räntesänkningar redan i början av år 2024 i USA, Eurozonen och Sverige. Den amerikanska konjunkturen har visat sig starkare än förväntat och BNP-tillväxten är ännu relativt hög i slutet av 2023. Också arbetsmarknaden i USA har varit oväntat stark men allt fler tecken pekar mot att den har börjat bromsa in. Även om energipriser i Europa har fallit tillbaka är de högre än innan Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Tillverkningsindustrin i Eurozonen tycks ännu hämmas av de högre energipriserna. Trots en svag utveckling det senaste året har den europeiska arbetsmarknaden visat sig robust under 2023, likt utvecklingen i USA. Men den svaga produktionsutvecklingen för europeisk industri har nu spridit sig till tjänstesektorn, varför en svagare europeisk arbetsmarknad väntas under 2024. En flerårig anpassning till högre priser och räntor väntas för hushåll och företag och detta dämpar efterfrågetillväxten framöver. Global BNP bedöms växa med mindre än 3 procent både 2023 och 2024.

SVENSK EKONOMI

Den svenska konjunkturen har under 2023 försvagats rejält och konjunkturedgången väntas fortsätta nästa år. Orsaken till den svaga BNP-tillväxten i Sverige, som förväntas vara svagare än i omvärlden, är främst den höga räntekänsligheten

i ekonomin. Snabba ränteändringar påverkar svenska hushåll starkt på grund av hög skuldsättning och kort räntebindningstid. Även om vissa ränteökningar anses vara tillfälliga, förväntas högre räntor än tidigare påverka konsumtionen och bostadspriserna negativt på lång sikt. Detta leder till en nedgång i bostadsinvesteringar och en generell nedgång i den inhemska efterfrågan. Trots detta har svensk export och tillverkningsindustri visat sig vara starka och har delvis räddat konjunkturen genom att motverka den inhemska svaga efterfrågan. Dock förväntas nettoexporten ge negativa bidrag i framtiden när den inhemska efterfrågan stärks. Arbetsmarknaden har också påverkats med ökad arbetslöshet, särskilt bland unga och i vissa branscher som handel och bygg. Det förväntas att sysselsättningen kommer att minska ytterligare nästa år innan en återhämtning förväntas inträffa 2025.

Inflationen i Sverige är ännu hög men har fallit markant sedan slutet av 2022, när den var som allra högst. Även globalt har inflationen fallit. Merparten av inflationsnedgången är troligen avklarad i flertalet länder, men en viss nedgång bedöms ändå kvarstå under kommande år 2024. Sjunkande importpriser, förstärkt av en starkare valutakurs för den svenska kronan nästa år, väntas bidra till fortsatt sjunkande inflation i Sverige. Den förhöjda prisnivån är dock bestående, och räntorna antas inte bli till närmelsevis lika låga som de var före ränteuppgången. Effekterna av ränte- och inflationschocken 2022–2023 kommer således att innebära en mångårig dämpning för efterfrågan i Sverige.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP*	2,9	-0,3	0,5	3,2	2,8	1,8
Skatteunderlagstillväxt (faktisk)	5,8	5,3	2,6	4,7	4,1	4,0
Timlön	2,7	3,7	3,9	3,5	3,3	3,3
Sysselsättning, timmar*	2,4	1,5	-0,1	1,8	1,6	0,9
Relativ arbetslöshet	7,5	7,6	8,8	8,7	8,1	7,8
Konsumentprisindex (KPIF)	7,7	6,1	2,4	1,9	1,9	1,8
Styrränta, värde årets slut (%)	2,5	4,0	3,3	2,0	2,0	2,0

* Kalenderkorrigerad utveckling, december 2023. Källa: Sveriges kommuner och regioner

REGIONAL EKONOMI

Under det första kvartalet 2023 avtog konjunkturbromsningen och den planade i stället ut på en låg nivå. Denna utveckling fortgick även under det andra samt tredje kvartalet 2023. Den nuvarande efterfrågekrisen har slagit särskilt hårt mot hela näringslivet då hushållen prioriterar det nödvändiga som mat och boende, medan sällanköpshandeln och service bortprioriteras när reallönerna urholkas. Även byggindustrin och tillverkningsindustrin har drabbats av lågkonjunkturen, till följd av ränteläget, ökade kostnader och minskad efterfrågan. För västsvensk del är industrikonjunkturen oerhört betydelsefull, då en betydande andel av de större industriföretagen förlagt sin verksamhet till just Väst-sverige. Därtill planeras ett antal större etableringar i landets västra delar och mycket talar för att den industriella expansionen kommer att fortgå under en överskådlig framtid.

KOMMUNSEKTORN

Kommunerna beräknas sammantaget få ett blygsamt plusresultat på 9 miljarder kronor för 2023, vilket är det svagaste resultatet sedan IT-kraschen i början av 2000-talet. Det innebär att cirka en tredjedel av kommunerna beräknas få underskott.

Skatteunderlaget ökade starkt 2022, drivet av en stor ökning av lönesumman, men även höjda garantipensioner bidrog. Lönesumman har också ökat starkt det första halvåret i år, med drygt 5 procent jämfört med samma period förra året. När sysselsättningen försvagas under andra halvåret i år väntas ökningen av lönesumman bromsa in, vilket är den viktigaste förklaringen till avmattningen i skatteunderlagstillväxten. Skatteunderlaget för helåret 2023 får viss draghjälp av höjda garantipensioner och pensionshöjningen som beror på uppräkningsår 2023.

Kommuner och regioner befinner i en fas där de måste fatta beslut angående hantering av ekonomin både på kort och lång sikt. Inflationen, tillsammans med ökade kostnader såsom pensions- och räntekostnader, har lett till historiskt

höga underskott. Trots regeringens tillskott under hösten 2023 väntas underskotten öka betydligt fram till 2024. Många åtgärder vidtas för att minska underskotten och anpassa verksamheten för en långsiktigt hållbar ekonomi, inklusive effektiviseringar, besparingar och skattehöjningar. Kompetensförsörjningen är en annan stor utmaning, särskilt med tanke på behovet av att spara samtidigt som man behöver rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft. Dessutom måste kommuner och regioner hantera klimatförändringar, öka ansträngningar för att förebygga kriminalitet och utveckla krisberedskapen. Investeringar i infrastruktur och välfärd behövs också för att stödja en grön omställning av industrin.

Källa: SKR, Ekonomirapporten december 2023

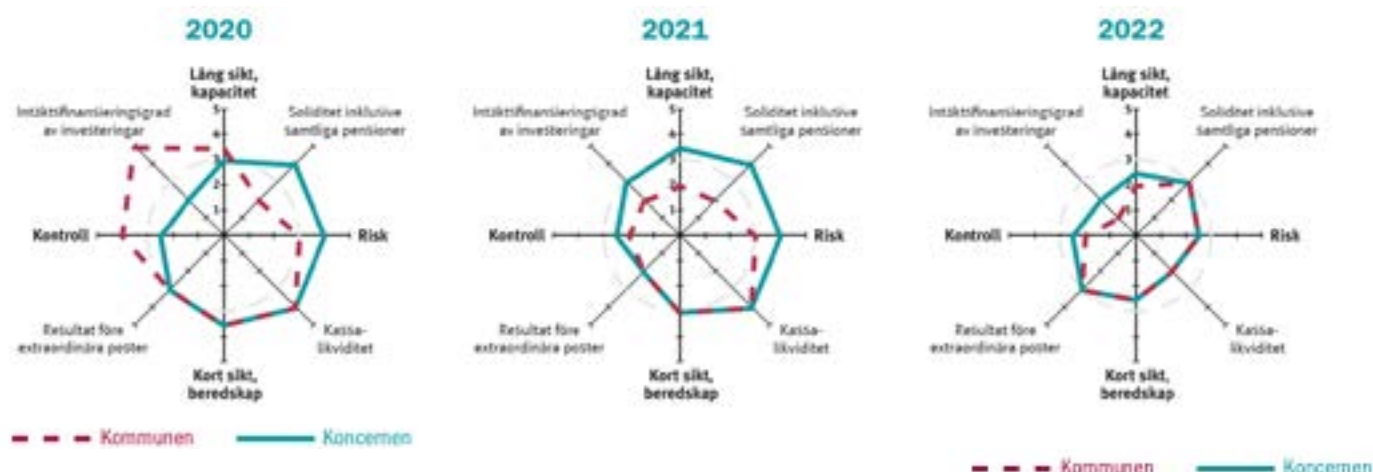
SKARA KOMMUN

Kommunforskning i Väst tar årligen fram finansiella profiler för kommunerna i Västra Götaland och Halland. Utvecklingen för de åtta nyckeltal som ingår illustreras i spindel-diagram för respektive år. Den genomsnittliga nivån för de studerade kommunerna visas som den streckade blå linjen och Skaras värde utgörs av den heldragna linjen. När linjen för Skara ligger utanför den streckade blå linjen innebär det att kommunen i jämförelse med övriga ligger över genomsnittet och det motsatta när linjen ligger innanför den blå genomsnittsmarkeringen.

Den finansiella profilen innehåller, förutom åtta nyckeltal, också fyra perspektiv som var för sig är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Perspektivens poäng utgörs av genomsnittspoängen av de fyra nyckeltalen som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje nyckeltal i profilen ingår i två olika perspektiv.

Skaras finansiella profil visade att kommunen under 2022 låg under genomsnittet för två av fyra perspektiv i den finan-

Vad är den finansiella profilen? Det är en modell i form av ett polärtdiagram som redovisar en kompletterande dimension av en kommuns finansiella ställning och utveckling. Profilen bygger på att kommunens utveckling och ställning jämförs med ett antal andra kommuner. Analysen görs län- eller gruppvis. Profilen är relativ, vilket innebär att kommunen måste röra sig i annorlunda riktning än genomsnittet för att förändra sin finansiella profil.

siella profilen – långsiktig handlingsberedskap och kontroll över den finansiella utvecklingen. För de övriga två perspektiven, kortsiktig handlingsberedskap och riskförhållande, låg kommunen på genomsnittet.

Kommunens poäng för två av fyra perspektiv; långsiktig handlingsberedskap och riskförhållande, försvagades under perioden. Perspektivet kortsiktig handlingsberedskap är stabilt över perioden och ligger på genomsnittet. Det övriga perspektivet, kontroll över den finansiella utvecklingen, har förbättrats något jämfört med föregående år men har sett över hela perioden försvagats något och ligger strax under genomsnittet.

Förklaringen till ovanstående förändringar är i stor utsträckning förändringar i investeringsvolymen och resultatnivån. Högre investeringsnivå under framför allt 2022 innebär en lägre grad av skattefinansiering av investeringar som då vägs in i bedömningen av perspektiven kontroll och långsiktig kapacitet. Påverkan på perspektivet kontroll dämpas av bibehållen resultatnivå och god budgetföljsamhet.

Om resultaten för åren 2020–2022 vägs ihop redovisade Skara ett resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader på 3,4 procent i genomsnitt per år. Detta var lägre än de 5,0 procent per år som snittet i länen uppgick till under samma period. Skaras genomsnittliga resultatnivå för perioden bedöms uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning för en kommun.

I förhållande till verksamhetens nettokostnader uppgår investeringsnivån i Skara i genomsnitt till närmare 12 procent per år under perioden. Detta innebär att Skara sammanlagt under de tre åren mellan 2020 och 2022 hade en investeringsvolym som var i nivå med snittet i Hallands och Västra Götalands län. Det flesta grupper eller län ligger runt 10–12 procent per år, förutom förortskommuner och storstäder som i allmänhet ligger på en högre investeringsvolym, runt 12–14 procent. Den högre investeringsnivån under 2021 och 2022 medförde att skattefinansieringsgraden (hur stor del av investeringarna som kan finansieras med skattemedel) försämrats under perioden och ligger för 2022 under genomsnittet.

Nyckeltalen genomsnittligt resultat under de tre senaste åren, finansiella nettotillgångar och skattesats har relativt

övriga kommuner legat på samma relativa nivå under hela perioden. Soliditet och budgetföljsamhet har utvecklats positivt under perioden.

Skara kommun har en fortsatt kontrollerat finansiellt läge med ett tillfredsställande underliggande löpande resultat. Trots de tre senaste årens goda resultatnivåer är det av största vikt att kommunen fortsätter med att arbeta med att skapa och bibehålla ett stabilt finansiellt utrymme, eftersom de närmaste åren fortfarande förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som hög inflation, ökade pensionskostnader, högre investeringsvolym, arbetskraftsbrist och ökade verksamhetsbehov hänförliga till befolkningsförändringar.

På koncernnivå är den finansiella profilen försämrad jämfört med 2020 och 2021. Största avvikelsen jämfört med övriga deltagande kommuner i den finansiella profilen ligger inom nyckeltalen kassalikviditet (kortsiktig betalningsförmåga) och skatte-/intäktsfinansieringsgrad av investeringar. Båda dessa nyckeltal är högre för koncernen än kommunen vilket innebär att koncernbolagen bidrar positivt till den finansiella profilen.

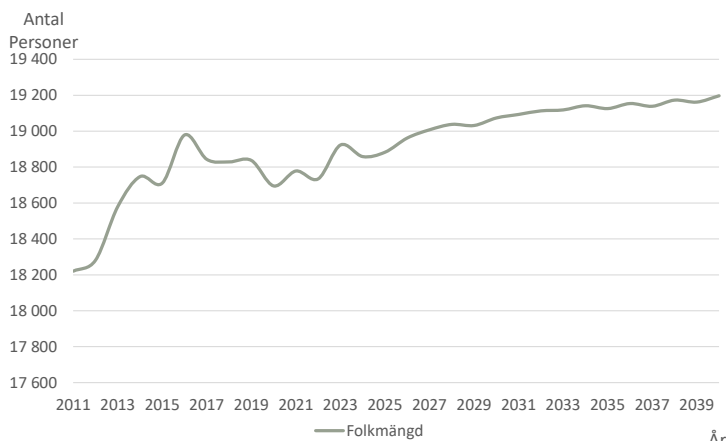
BEFOLKNING

Skaras invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden, ökat med 74 personer. De senaste fem åren visar i stället på en minskning med 175 personer. Invånarantalet minskade under 2023 med 101 personer och uppgick den 31 december 2023 till 18 654.

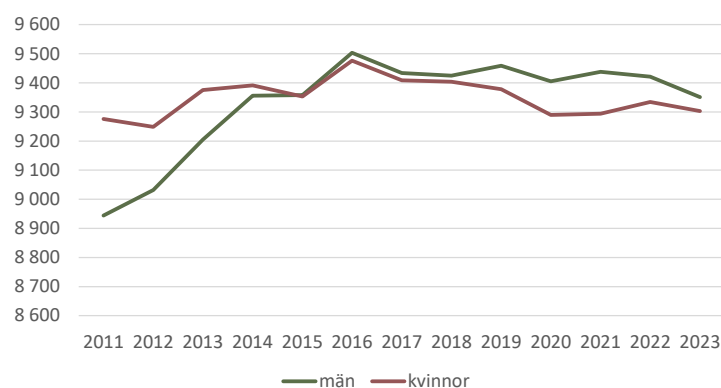
Befolkningsminskningen det senaste året beror dels på ett negativt flyttnetto. Under 2023 flyttade 1 116 personer till kommunen. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttning har legat på 1 118 personer per år. Under 2023 uppgick inflyttningsnettot till minus 86 personer. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttningsnetto ligger på minus 43 personer.

Födelseunderskottet under 2023 visar på minus 10 personer, vilket är en fortsatt minskning likt 2022 (-26 personer). Under 2023 föddes 186 barn vilket är en ökning mot 2022 med 22 barn (164 födda). Födelseantalet är nu i linje med genomsnittet för de senaste fem åren som ligger på 187 födda barn.

BEFOLKNINGSPROGNOS SKARA KOMMUN

FOLKMÄNGD I SKARA EFTER KÖN

Antalet avlidna per år är förhållandevis konstant och ligger mellan 185 och 200 personer. Genomsnittet för de senaste fem åren ligger på 195 avlidna. Under 2023 avled 196 personer vilket är högre än genomsnitt under de senaste 5 och 10 åren.

Medellivslängden i kommunen har ökat de senaste åren. Andelen personer över 65 år av den totala befolkningen har också ökat.

Under de senaste tio åren har en förändring av könsfördelningen inom kommunen skett. Under 2009 var fördelningen 9 068 män och 9 387 kvinnor. Under 2015 var första året sedan början av år 1990 som männen blev fler än kvinnorna. Under 2023 var det 48 fler män än kvinnor folkbokförda i kommunen.

BOENDE

I takt med den rådande lågkonjunkturen har bostadsmarknaden i landet saktat in och produktionen av nybyggnation har till stor del avstannat. Enligt Boverket förväntas endast cirka 27 000 nya bostäder färdigställas i Sverige under 2023, vilket innebär en minskning med 55 procent jämfört med året innan. Trots denna nedgång behöver Sverige enligt Boverket bygga cirka 67 000 nya bostäder årligen fram till 2030.

I Skara kommun har emellertid produktionen av nya bostäder ökat markant, trots den rådande marknadstrenden. År 2023 färdigställdes 101 nya bostadslägenheter, vilket utgör en betydande ökning jämfört med tidigare år. Framför allt färdigställandet av bostadsprojekten Stinsen och Brogården har bidragit till den höga siffran. Utöver dessa bostäder har det särskilda boendet Teglagården också färdigställts med 115 nya boendeplatser.

I Sörskogen Norra Etapp 2 har exploateringsfastigheten Berget 1 sålts till en exploatör som har påbörjat byggnationen av fastigheten. Dessutom har markreservationsavtal tecknats för fastigheten Plattformen 1, där Centrumbostäder planerar att uppföra 30 nya hyreslägenheter. Västra Götalandsregionen har också inlett byggnationen av studentbostäder kopplade till Axevalla hästcentrum.

Dock har lågkonjunkturen och projektrelaterade utmaningar påverkat andra projekt negativt. Arbetet på fastighe-

terna Lunden 2 och Svängen 3 i Sörskogen har avstannat på grund av svårigheter att få ekonomi i projekten. På fastigheten Munin 12 har markanvisningen med GBJ Bostad förlängts av samma anledning.

Skara och Skaraborg står inför en stor utmaning där kommande industrietableringar i Skaraborg förutsätter tillskapandet av ett stort antal bostäder för att lösa bostadsförsörjningen till den förväntade ökande befolkningen i Skaraborg samtidigt som det är stiltje på nyproduktion av bostäder på grund av rådande marknadsförutsättningar. Fokus kommer att läggas på tidiga skeden med markinköp och planberedskap för att vara rustade när marknaden vänder.

Under året har inga nya detaljplaner för bostäder antagits, för närvarande pågår arbeten med 12 detaljplaner för bostäder.

NÄRINGSLEV

Skara präglas av ett mångsidigt näringsliv med över 2500 registrerade företag, varav 699 har en eller flera anställda. Viktiga branscher inkluderar handel, logistik, transporter, tillverkningsindustri, gröna näringar, kultur och besöksnäring. Året 2023 var starkt påverkat av världsläget och de senaste årens kriser. Under 2023 skedde fem konkurser i Skara, jämförelsevis med en konkurs under 2022. Effekterna av det ansträngda läget börjar nu synas fullt ut, och 2024 förutspås bli ansträngt för delar av näringslivet, även om rapporter talar om en ljusning i det ekonomiska läget under året. Förfrågningar om nyetableringar har minskat under 2023, men flera befintliga företag planerar för expansion, även om tillväxthinder inom råvarubrist, särskilt inom livsmedelssektorn, finns kvar.

Skara kommun använder tre verktyg för att mäta företagets syn på dialog, service och tillgänglighet: SKR:s Löpande insikt, Svenskt Näringslivs företagsklimat och Fastighetsföretagarnas undersökning.

I Skara är kreativitet och entreprenörskap viktiga inslag i vardagen för alla åldrar. Ung företagsamhet och nyföretagande är prioriterade områden, och kommunen samarbetar med Nyföretagarcentrum. Under det senaste året har antalet nystartade företag minskat med -21,1 procent jämfört med en ökning på 34,3 procent året innan. Totalt har 71 företag

startat, jämfört med 90 företag året innan. Ung Drive-konceptet erbjuder unga mellan 15–18 år möjligheten att driva företag under sommaren, medan Ung Företagsamhet motiverar eleverna att tillämpa sina skolkunskaper i praktiken. Skara har aktivt deltagit i flera samverkansprojekt kopplade till Skaraborgs omställning och tillväxtarbete. Prioriterade arbetsområden inkluderar kompetensförsörjning, energiförsörjning, attraktivitet, infrastruktur och attraktiva boendialternativ. Arbetet med att stärka de gröna näringarna innebär att dra nytta av det befintliga kunskapsklustret med forskning och branscher för att nå hållbarhetsmålen. Skara kommun leder initiativet från förstudien GIP Skara till ett genomförande. Under året rekryterades en utvecklingsledare för gröna näringar och en projektansökan är inskickad om medel hos Tillväxtverket för etablering av en GINS - Grön Innovationsnod i Skara(borg).

INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER

Utbyggnaden av E20 fortsätter och byggstart av etapp Axvall – Varnhem på väg 49 är planerad till 2024. I regional plan finns också nästa etapp på väg 49, Varnhem – Storekullen med för projektering. Dessa satsningar är viktiga både för person och godstransporter och stärker resandet i Skaraborg och bidrar till att möjliggöra de större etableringar som nu planeras i Skaraborg.

Skara är placerat utmed det mest turtäta kollektivtrafikstråket i Skaraborg och en fortsatt utveckling av kollektivtrafiken och en ökad mobilitet bidrar till ett mer hållbart resande. Det tillsammans med kommunens fördelaktiga geografiska läge är en möjliggörare för att attrahera nya etableringar och kommuninvånare specifikt till Skara. Den gröna omställningen till fossilfritt driver på utvecklingen kring energiförsörjning och laddmöjligheter både för personbilar, tunga och långa transporter och bussar. Där handlar det också om att arbeta vidare för fler trafiksäkra gång- och cykelvägar till kollektivtrafiken och viktiga målpunkter och jobba med påverkansarbete. Inte minst viktigt vid ombyggnationen av väg 49 etapp Axvall - Varnhem att få fler att åka med kollektivtrafiken.

Västtrafiks nuvarande avtalsperiod för all busstrafik i Skaraborg sträcker sig till juni 2025 och den förstudie som gjorts fastslog en avveckling av stadsbusstrafiken i Skara tätort. Skara kommun har arbetat för att få till stånd en innovativ anropsstyrd trafik, likt den som finns i Säffle, som skulle kunna ersätta stadstrafiken. Men efter en bred dialog och även påtryckningar till Västtrafiks styrelse så står det klart att det inte blir någon test i Skara utan nu startas arbetet upp med att titta på andra tillköp och lösningar som kommunen kommer få finansiera själv. Utmaningen blir att hitta en väl fungerande ersättning för dagens stadstrafik som blir en del i en mer hållbar mobilitet. Detta samtidigt som vi står inför en stor omvälvning där en mer dynamisk kollektivtrafik efterfrågas och inom inte allt för många år (inom 10 år) kommer vi få se självkörande trafik. Västtrafik har under några års tid utrett ett nytt seniorerbjudande och ny kalkylmodell med syfte att göra det enklare

och tydligare för kommunerna att förutse den faktiska kostnaden och mer korrekt spegla Västtrafiks kostnader för seniorerbjudandet. Under hösten fattade kommunerna i Skaraborg beslut om ett gemensamt åldersvillkor på 70 + för samtliga Skaraborgs kommuner. Det innebär att våra invånare som är 70 år och äldre kan resa gratis inom hela Skaraborg, vilket i sin tur bidrar till ökad rörlighet för äldre och ökad hållbarhet. Seniorkort 70+ kommer börja träda i kraft i Skara kommun 1 maj 2024. Beslutet innebär ekonomiskt en ökad kostnad för seniorkortet men ökningen förväntas att tas igen av minskade kostnader för färdtjänst då delar av färdtjänsten i stället ersätts av närtrafikresor. Närtrafiken omfattas av seniorerbjudandet och blir gratis för de som är 70+, till skillnad för de 69 kr de betalar i egenavgift för färdtjänsten.

ARBETSMARKNAD

ARBETSMARKNADENS UTVECKLING

Kompetensförsörjningen är fortsatt en av Sveriges och Skaras största utmaningar. Behovet av fler medarbetare ökar i takt med den växande efterfrågan på välfärd som sker till följd av ökad andel åldrande befolkning. Det förutsätter samarbete och gemensamma insatser på både kort och lång sikt för att utveckla Skaras attraktionskraft både som arbetsgivare, boendeort och geografiskt område. Tillgång till medarbetare med rätt kompetens är en förutsättning för både näringslivets och kommunens möjlighet att växa, utvecklas och skapa hållbar tillväxt och social hållbarhet.

Arbetsmarknadens utveckling har varit fortsatt osäker och splittrad under 2023, både sett till branscher och regioner. Trots den osäkra ekonomiska situationen och övriga omvärldsfaktorer har arbetsmarknaden i Skara och Skaraborg visat sig vara mer motståndskraftig än förväntat. Under senare delen av 2023 har dock fler varsel och färre lediga jobb iakttagits, vilket indikerar en kommande ökning av arbetslösheten. De branscher som förväntas påverkas initialt är främst de som är kopplade till hushållskonsumtion och besöksnäring, såsom restaurang- och handelssektorn. Det är ofta här som många förstagångsarbeten på den svenska arbetsmarknaden återfinns, vilket innebär att individer med svagare anknytning till arbetsmarknaden, såsom ungdomar och de utan gymnasial utbildning, drabbas först.

Samtidigt förblir personalbristen inom flera branscher bestående, och i vissa fall förväntas den intensifieras ytterligare. Detta gäller särskilt inom områden som IT, vård och omsorg, barn- och utbildning samt fordons- och industri-teknik. Digitaliseringen spelar också en betydande roll när det kommer till att påverka behovet och tillgången på arbetskraft.

I december 2023 var andelen inskrivna arbetslösa (16–64 år) i Skara 5,5 procent vilket är en minskning med -0,5 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. I december 2023 var arbetslösheten i Västra Götalandsregionen 5,9 procent och arbetslösheten i riket 6,7 procent. I december 2023 var andelen inskrivna arbetslösa unga (18 - 24 år) i

JOBBSKARA-kvällen. Många Skaraböretag inom tillverkningsindustrin öppnade upp för intresserade och visade sin verksamhet.

Skara 7,2 procent vilket är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. Motsvarande andel i Västra Götalandsregionen var 7,1 procent vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. Motsvarande andel för riket var i december 2023 8,3 procent vilket är en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. I december 2023 var andelen inskrivna arbetslösa utrikesfödda i Skara 13,7 procent vilket är en minskning med 2,7 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. Motsvarande andel för Västra Götalandsregionen var 13,8 procent och för riket 15,6 procent. Detta är en minskning med 1,2 respektive 1,0 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022. I december 2023 var andelen långtidsarbetslösa (6 månader eller längre) 2,0 procent vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med samma tidpunkt 2022.

STRATEGI FÖR ARBETSMARKNADSFRÅGOR

Skara kommun har tre övergripande strategiska inriktningar i kommunens arbetsmarknadsarbete som syftar till att få fler Skarabor i arbete. Dessa inriktningar formuleras i strategi för arbetsmarknadsfrågor:

- Bygga framtidens kompetens tillsammans: Fokus på att skapa förutsättningar för att bygga och utveckla kompetenser för framtiden.
- Skapa förutsättningar för livslångt lärande och utveckling: Mål att främja möjligheter till kontinuerlig inlärning och personlig utveckling under hela arbetslivet.
- Verka för en inkluderande, stärkt och hållbar arbetsmarknad: Målet är att skapa en arbetsmarknad som är inkluderande, stärkande och hållbar där Skara kommun ska vara en arbetsgivare i framkant.

Genom inriktningen att ”Bygga framtidens kompetens tillsammans” har kommunövergripande samverkan kring Katedralskolans programråd, APL-platser och prao inletts.

Kompetensförsörjning. Elever på Viktoriaskolan prövade på plåtslagaryrket.

Syftet är att öka arbetsgivarnas engagemang och påverkansmöjligheter i utbildningsinnehållet. Processen att ta emot praktikanter har förenklats och marknadsförts. En JOBB SKARA-kväll med tillverkningsindustrin har också genomförts för andra gången och lokala jobbspår har upprättats i samverkan med det privata näringslivet. Dessutom har kommunen etablerat samverkan med Skaraborgs kommunalförbund kring kompetensförsörjningsfrågor och bjudit in näringslivet till information och dialog kring utmaningar och möjligheter inom kompetensförsörjningen. Dessa insatser bedöms alla bidra till ökad förståelse för arbetsmarknadens utmaningar.

Genom inriktningen att ”Skapa förutsättningar för livslångt lärande och utveckling” har samverkan med kommunens vuxenutbildning utvecklats. Det inkluderar kompetenshöjande insatser via vuxenutbildningen som en del i arbetet med arbetsmarknadspolitiska anställningar inom kommunen. Vuxenutbildningen har också deltagit aktivt i samverkan och dialog med det privata näringslivet. Dessutom har vuxenutbildningen marknadsfört utbildningsmöjligheter för invånarna som bygger på arbetsmarknadens behov för att stimulera omställning och livslångt lärande. Samarbeten med kommunens organisation kring kompetensutveckling har skett med flera förvaltningar, inklusive omsorgsförvaltningen, vilket öppnar för vidareutveckling av kompetensutvecklande insatser för kommunens befintliga medarbetare.

Genom inriktningen att ”Verka för en inkluderande, stärkt och hållbar arbetsmarknad” har arbetet med serviceassistenter inom omsorgsförvaltningen vidareutvecklats i samarbete med vuxenutbildningen. Kompetensutveckling för befintliga medarbetare har erbjudits via vuxenutbildningen samt via digitala utbildningsplattformar om kulturella möten. Dessutom har kommunen tagit emot 126 ungdomar på feriepraktik under sommaren 2023, vilket ses som en studie- och yrkesvägledande insats som stimulerar unga Skarabor att inträda på arbetsmarknaden. Detta ger också kommunen en möjlighet att marknadsföra sig som arbetsgivare och betonar betydelsen av att stärka mottagarkompetensen. Sammant-

get ökar dessa insatser kommunens förutsättningar att vara en attraktiv och inkluderande arbetsgivare.

Verkställandet av strategi för arbetsmarknadsfrågor utgår från främjande, förebyggande och åtgärdande perspektiv och fokuserar på ökad förståelse för arbetsmarknadens utmaningar. Arbetet samordnas av den operativa ledningsgruppen för Samverkan arbetsmarknad och kompetensförsörjning, som inkluderar representanter från olika områden såsom HR, arbetsmarknad, näringsliv, vuxenutbildning, arbetsmarknadsenhet, förvaltning för Service och teknik, barn- och utbildningsförvaltningen samt omsorgsförvaltningen.

VIKTIGA FRAMTIDSFRÅGOR

DEMOGRAFI

Den demografiska utvecklingen med fler äldre invånare har börjat att påverka Skaras omsorgsverksamhet. Under 2022 utökades antalet särskilda boende platser med 9 och under 2023 tillkom ytterligare 15 platser. Teglagården som är ett nytt modernt särskilt boende vid Viktoriasjöarna innefattar totalt 107 Särskilda boende platser för äldre och 6–8 LSS bostäder. Teglagården har ersatt de tidigare äldreboendena Vallehemmet, Skarahemmet och Viktoriagården. Sammanlagt har nu Skara kommun 171 särskilda boendeplatser för äldre. Prognosen fram till 2030 visar på en ökning av antalet personer över 80 år med ca 30 procent och med en rak framräkning skulle det innebära ett behov av ytterligare 30–35 platser. Vi ser dock samtidigt att andelen äldre med omvårdnadsbehov minskar vilket främst varit tydligt inom hemvården i Skara där minskningen de senaste åren har varit 30 procent. Hälsofrämjande arbete kombinerat med ny teknik är sannolikt bidragande orsaker och fortsätter den utvecklingen kan ökningen av omvårdnadsinsatser vara betydligt lägre än vad den demografiska utvecklingen visar. Utbyggnaden av trygghetsboenden kan också vara ett alternativ som gör att äldre kan klara sig mer självständigt längre. I centrum vid stationsområdet har Centrubostäder i Skara AB byggt ett nytt trygghetsboende som riktar sig mot en äldre målgrupp.

Utifrån aktuell befolkningsprognos förväntas antalet barn och elever i stort ligga i nivå med nuläget det kommande decenniet. Andelen barn som går i förskolan 3–5 år i Skara kommun är ungefär som snittet för riket, ca 96 procent. Investeringar inom förskolan har gjorts och görs för att förbättra förutsättningar för en effektiv drift med avseende på kostnader och kompetensförsörjning. De ger också förutsättningar att gå ur externt förhyrda lokaler. Inom grundskolan noteras tilltagande behov av anpassningar och särskilt stöd bland eleverna vilket påverkar behovet av kompetens, både antal och av olika slag, samt anpassningar av lärmiljöer. Antalet barn som har rätt till anpassad skola (tidigare särskola) ökar. Skara kommun tillhandahåller anpassad grundskola till Götene kommun då verksamheten har hög kvalitet till låg kostnad. Om den överenskommelsen ska bestå ökar efterfrågan på kompetens och lokalmässiga förutsättningar för verksamheten.

Förändrad statlig styrning påverkar den gymnasiala utbildningen inom ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen då den i högre utsträckning ska verka för att förbättra arbetsmarknadens kompetensförsörjning. Förändringen får genomslag från år 2025 och kan därefter komma att påverka fördelning av antal elever mellan skolor och kommuner. Vuxenutbildningen är konjunkturberoende vilket kan påverka behov och efterfrågan av utbildningsutbud likväl antalet studerande.

Då det finns etablering av fristående aktörer från förskola till och med gymnasieskola kan förändringar i dessa verksamheter påverka efterfrågan av platser i kommunal verksamhet, såväl uppåt som nedåt.

DIGITALISERING

Den snabba utvecklingen inom teknik utmanar djupt rotade arbetssätt, strukturer och lagstiftning i samhället. När tekniken framstegar i rasande takt blir det en utmaning för lagstiftningen att hålla jämna steg, vilket ställer krav på en kontinuerlig anpassning för att möta behoven i verksamhetsutvecklingen. Att hålla jämna steg med denna teknologiska framfart kräver också en intern kompetens som kan hantera och dra nytta av de senaste teknologiska landvinningarna. För Skara kommun är det viktigt att utöka specialistkompetensen för att kunna tillgodose de ökade kraven från både invånare och interna verksamheter.

I en tid av snabba och kraftfulla förändringar är nationell styrning och vägledning avgörande för att uppnå effektivitet i processer och resultat. SKR:s Kommungemensamma handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering markerar en enhetlig riktning och tydlighet mellan kommuner och stat. Genom denna strategi och den kommande handlingsplanen kan en snabbare digital omställning i hela landet möjliggöras, men det kräver också kommunal medfinansiering och en förmåga hos varje kommun att frigöra medel för nya initiativ. Att skapa en utvecklingspott enligt SKR:s rekommendation ger möjlighet att snabbt tillgängliggöra medel när erbjudanden presenteras.

För att uppnå sina uppdrag och dra full nytta av digitaliseringen måste kommunen höja den digitala kompetensen hos alla medarbetare. AI, öppna data och IoT är alla avgörande komponenter för Skara kommun i framtiden. Men för att effektivt använda dessa måste kommunen förbättra sin förmåga att arbeta med data och information på ett strukturerat och säkert sätt. Det innebär att data måste vara strukturerad, kvalitetssäkrad, informationsklassad, förvaltd och säkrad. Denna satsning, som kräver uthållighet och resurser, inte bara ökar effektiviteten och främjar framtida utveckling utan ökar också säkerheten i en alltmer digitaliserad värld. Utvecklingen inom AI, särskilt generativ AI, har potential att revolutionera många områden. Kommunens verksamheter kräver redan hög kompetens inom detta område och efterfrågar stöd för att navigera framgångsrikt genom teknikkens nya territorium. Ett pilotprojekt planeras för 2024 för att öka förståelsen och identifiera hur kommunen bäst kan dra nytta av denna teknik.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Utifrån den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning blir utmaningen att i framtiden få tag i medarbetare samt att de har rätt kompetens. Skara kommun kommer behöva anställa upp mot 300–350 personer fram till och med år 2030 på grund av kommande pensionsavgångar. Utöver pensionsavgångar behöver omsorgsverksamheten rekrytera fler för att klara ökade behov. Att få ett ökat arbetskraftsdeltagande på arbetsmarknaden i stort, central nivå genom regering och avtalsparter, samt att attrahera nya grupper till den offentliga verksamheten, lokal nivå genom regioner och kommuner, blir avgörande för att lyckas. Samtliga instanser måste samverka för att få full effekt och framgång i detta arbete och på så sätt inkludera samtliga grupper på arbetsmarknaden.

Pensionsavgångarna innebär att värdefull kompetens och arbetslivserfarenhet kan gå förlorad. Samtidigt kommer en yngre generation medarbetare som tillför nya perspektiv och kompetenser till arbetsplatserna – kompetenser som kommer vara viktiga för att driva digitalisering, verksamhetsutveckling och innovation. Att attrahera kompetens och talang till den kommunala sektorn kommer sannolikt att vara en stor utmaning framåt för många arbetsgivare.

Skara kommun står inför likande utmaning som andra kommuner när det kommer till kompetensförsörjning inom välfärden. Det pågår ett nationellt arbete inom kommuner och regioner för att heltidsarbete ska bli norm. I Skara har man valt att påbörja arbetet mot en heltidsorganisation med en hållbar heltid med fokus på nya arbetssätt och bemanning.

RISKHANTERING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Skara kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker som kan behöva hanteras och bemötas. Ett sätt är att försäkra bort den helt eller delvis eller fullt ut acceptera risken och konsekvensen som den kan orsaka.

De risker som ofta identifieras är exempelvis finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, verksamhetsrisker, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

Utifrån tidigare pandemi samt osäkerhet i vår omvård som exempelvis kriget i Ukraina kan man också dra slutsatser att en beredskap för olika typer av händelser i vår omvärld bör beaktas och hanteras med olika strategier och beredskapsplaner.

FINANSIELLA RISKER

VALUTARISK

Skara kommun, Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB har antagit en finanspolicy som anger de risknivåer som gäller vid finansiering och placering av tillgångar. Finansverksamheten har uppfyllt de målsättningar och risknivåer som angetts i finanspolicyn.

Med valutarisk menas risken för ökade kostnader på grund av valutakursförändringar. Skara kommunkoncern tar på sig valutarisk då handel och inköp på elmarknaden till kommunen sker i euro. Sammantaget utifrån kommunkoncernens omsättning så bedöms valutarisken vara låg och hanterbar och över tid utjämnad varvid ingen säkring av denna risk görs. Kommunkoncernens låneskuld samt tillgångar är i sin helhet placerad i svensk valuta och kommunkoncernen har inga större löpande in- eller utbetalningar i utländsk valuta.

LIKVIDITETSRISK

Kommunen har i finanspolicyn reglerat hur strukturen på låneportföljen ska utformas samt på vilket sätt tillgångar får placeras för att minimera likviditetsrisken.

Kapitalförfallet på låneportföljen ska spridas ut över åren för att undvika att omsätta stora delar av lånevolymen vid en tid då tillgången på likviditet är begränsad eller inte finns tillgänglig. Detta kan ske vi olika former av marknadskriser. Den genomsnittliga kapitalbindningen vid årets slut var 2,4 år.

Likviditetsrisken kan delas upp i två riskområden. Den första rör tillgången på likviditet och risken att kommunen inte kan betala för den verksamhet som bedrivs. Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunkoncernen kunnat skaffa kapital på ett effektivt sätt. Till koncernkontot finns en checkkredit på 80,0 mnkr knuten som kan utnyttjas utan förbehåll. Denna kredit nyttjas förutom av kommunkoncernen även av kommunalförbundet Göliska IT.

Den andra riskdelen finns om kommunen vid behov inte kan realisera sina eventuella tillgångar till rätt pris för att kunna finansiera verksamheten. Kommunen har inte placerat några medel i sådana tillgångsslag.

RÄNTERISK

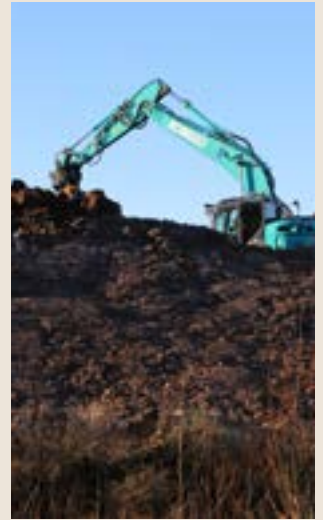
Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras risken eftersom kostnaden blir stabil och förutsägbar.

Kommunen har fastställt en finanspolicy som bland annat reglerar hur strukturen på låneportföljen ska utformas för att minimera ränterisken. Enligt policyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden inte understiga två år och inte heller överstiga fyra år. Skara kommun har inte använt några derivatinstrument. Räntebindningen frikopplas från de enskilda lånen vilket ger kommunkoncernen möjligheter att, när som helst, förändra räntebindningstiden för att kunna möta förändringar på räntemarknaden.

Av den koncerngemensamma skuldportföljen på 943,5 mnkr (743,5 mnkr) kronor har 274,6 mnkr (256,0) mnkr rörlig ränta. I finanspolicyn anges att målet för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning är mellan två och fyra år. Vid årets slut var räntebindningen 2,3 år. De genomsnittliga räntekostnaderna har ökat gradvis under året från 1,81 procent första kvartalet till 2,66 procent årets sista kvartal. Den genomsnittliga räntan för året är 2,32 procent.

BYGGGNATION

Etapp 5 gick vidare på Vilanområdet. Arbeten i Petersburg fortsatte. Bostadsområdena i norra och södra Skara utvecklades. Totalt tillkom över 100 bostäder under 2023. En utställning om att leva och bo i Skara anordnades i Stadshuset med öppet hus på första advent.

MÄTNINGAR

Skara kommun låg väl till i flera mätningar under året.

Länsförsäkringars Fastighetsförmedlings index om ungas möjligheter att ta sig in på bostadsmarknaden.

Sveriges kommuner och regioner, SKR:s, servicemätning av myndighetsutövning; brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd m m.

Sveriges kommuner och regioner, SKR:s, servicemätning av bemötande. En väg in i kommunen genom kontaktcenter – smidigt och enkelt att få service.

BORGENSÅTAGANDEN

KOMMUNINVEST

Skara kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är en förening för kommuner och regioner avseende finansiella tjänster och då främst kopplat till upplåning av kapital på finansmarknaderna. Kommuninvest har 294 medlemmar vilket innebär att de flesta kommuner och regioner är medlemmar.

Skara kommun har, liksom övriga medlemmar, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Mellan medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Ansvaret fördelas dels i förhållande till hur stora medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Kommuninvest har sammantaget förpliktelser på 551,9 miljarder kronor och Skara kommuns andel av dessa uppgår till 1 027,4 miljoner kronor. Kommuninvests tillgångar uppgår till 562,0 miljarder och Skara kommuns andel uppgår till 1 045,4 miljoner kronor.

Risken att kommunen måste infria sina åtaganden bedöms vid bokslutet 2023 vara mycket liten.

KOMMUNÄGDA BOLAG

Skara kommun lånar upp medel i eget namn och vidareutlånar till de kommunala bolagen. Sammantaget har kommunen lånat ut 332 mnkr till bolagen (Centrumbostäder i Skara AB) och för dessa lån svarar kommunen mot Kommuninvest ekonomiska förening.

ÖVRIGA BORGENSÅTAGANDEN

Skara kommun har gått i borgen för Skara Äldrehem ekonomiska förenings samtliga lån. Föreningen äger och förvaltar fastigheter för omsorgsverksamhet i kommunen och borgensåtagandet uppgår per 2023-12-31 till 89,7 mnkr.

Skara kommun har också gått i borgen på 36,1 mnkr till föreningsägda anläggningar som bland annat avser byggnader samt vatten och avloppsanläggningar. Det senaste borgensåtagandet 2017 uppgick till 30,0 mnkr för Skaraortens ryttarförenings ridanläggning på Skålltorp.

BORGENSFÖRLUSTER

Kommunen har inte gjort några borgensförluster de senaste 10 åren.

INTERN KONTROLL

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Den interna kontrollen baseras på särskilda riskanalyser som görs av kommunstyrelsen och nämnderna. Under 2023 omfattade den interna kontrollen bland annat processkartläggningar av huvudprocesser samt granskningar som inte medfört några åtgärder. En systematisk uppföljning

av årets interna kontrollplaner har genomförts. Skara kommun utvärderar årligen förutsättningarna för den interna kontrollen, vilken för 2023 bedöms som god.

FÖRSÄKRINGSSKYDD

Skara kommuns nu gällande försäkringsavtal löper ut den 31 december 2024. De försäkringsavtal som kommunen och Centrumbostäder i Skara AB och Skara energi AB har, innehåller bland annat fullvärdesförsäkring av fastigheter samt ansvarsförsäkring. Övriga försäkringar som kommunen har tecknat avser olycksfallsförsäkring, utställningsförsäkring, tjänstereseförsäkring, fordonsförsäkring, miljöansvarsförsäkring samt saneringsavtal.

SÄKERHETSARBETE

Skara kommun har under året lagt grunden för ett systematiskt informations säkerhetsarbete genom att påbörja ett ledningssystem för informations säkerhet. Genom olika styrdokument har ledningen pekat ut viljeinriktningen avseende informations säkerhet och satt ramarna för arbetet. Även organisation och roller för arbetet med informations säkerhet är beslutat och arbetet med att genomföra organisationen i verksamheten är påbörjat.

Det har under året tagits fram en rutin och medföljande e-tjänst för rapportering och hantering av informations säkerhetsincidenter. Antalet informations säkerhetsincidenter som rapporteras i kommunen är lågt. Bedömningen är att detta beror på att kommunens medvetande- och kunskapsnivå i frågan är låg. Med hjälp av utbildning kommer fler incidenter identifieras och rapporteras.

Kommunens hälso- och sjukvård lyder, i egenskap av att den är en så kallad samhällsviktig verksamhet, under NIS-regleringen. Detta medför bland annat att det ställs krav på rapportering till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i de fall det inträffar en informations säkerhetsincident. Under året som gått har 1 sådan incident identifierats, rapporterats och hanterats.

KÄNSLIGHETSANALYS

RÄNTEFÖRÄNDRING

Skara kommunkoncern har räntesäkrat sin låneportfölj genom olika räntebindningstiden på lånen, inga derivat används för detta. Vid ingången av 2023 har kommunkoncernen sammantaget lån på 943,5 mnkr. Den prognostiserade upplåning för 2024 uppgår till cirka 200,0 mnkr. Om räntan ökar med 1,0 procent rakt över samtliga bindningstider och med full effekt på hela låneportföljen ökar kommunkoncernens räntekostnader med 9,0 mnkr årligen. De kommunala bolagen belastas då med cirka 3,0 mnkr av dessa.

I och med att låneportföljen för koncernen på kort sikt inte är utsatt i sin helhet för ränteändringar uppgår risken till cirka 2,0 mnkr vid en ränteuppgång på 1,0 procent i början av 2024 vilket skulle belasta kommunens bolag med cirka 0,7 mnkr.

KÄNSLIGHETSANALYS

Faktor	Konsekvens (mnkr)
Ränteförändring 1%	6-7
Löneförändring 1%	11,1
Verksamhetens kostnader 1%	17,1
Befolkningsutveckling, ökning 100 invånare	6,5
Förändring utdebitering 1 kr	48,9
10 heltidstjänster	5,9

LÖNEKOSTNADSÖKNING

Varje procentenhets ökning av lönesumman för befintlig personalnivå medför en ökning av personalkostnaderna med 11,1 mnkr.

INVÅNARANTAL

Invånarantalet påverkar kommunens statsbidrag. En förändring av invånarantalet med 100 personer förändrar de budgeterade skatteintäkterna med cirka 6,5 mnkr utifrån ett genomsnitt. Utfallet kan variera utifrån vilken åldersfördelning med mera som de 100 invånarna har.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Tre stora investeringsprojekt har slutförts under 2023 - särskilt boende Teglagården, förskola Marieberg och lägenheter för äldre i kvarteret Stinsen. Projekten är omfattande både vad gäller ekonomi och utveckling för Skara. Projekten har genomförts och hållit såväl tidplan som budget. Investeringsbidrag har erhållits för Stinsen med 18,6 mnkr och beviljats för Teglagården med 21,2 mnkr.

Skara Energi AB har under året bildat dotterbolaget Skara Elnät.

Inga betydande rättstvister finns.

HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Kommunfullmäktige fattade i februari inriktningsbeslut rörande äldreomsorgsfastigheter med innebörden att Skara kommun i framtiden önskar äga sina egna verksamhetslokaler inom äldreomsorgen. Vid samma möte beslutades också att medge kommunal borgen för investeringar i äldreomsorgsfastigheter i KHF Skara äldrehem med totalt 90 mnkr, samt ytterligare investeringsmedel för strategiska markförvärv för 2024 med 30 mnkr till totalt 36 mnkr.

PENSIONS FÖRPLIKTELSE

Pensionsförpliktelse, Tkr	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	377 722	366 523	377 722	366 523
a. inkl. särskild löneskatt	24 191	22 604	24 191	22 604
b. Ansvarförbindelse inkl. särskild löneskatt	353 531	343 919	353 531	343 919
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkringen	106 150	83 981	106 150	83 981
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelsen	0	0	0	0
4. Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	483 872	450 504	483 872	450 504
<u>Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde</u>				
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	135 780	105 700	135 780	105 700
b. Varav överskottsmedel	6 419	5 637	6 419	5 637
6. Totalt kapital pensionsstiftelse	0	0	0	0
7. Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	135 780	105 700	135 780	105 700
<u>Finansiering</u>				
9. Återlånade medel	348 092	344 804	348 092	344 804
10. Konsolideringsgrad	28	23	28	23

UPPLYSNING AVSEENDE EGNA FÖRVALTADE PENSIONSMEDEL
Kommunen har inga egna förvaltade pensionsmedel.

UPPLYSNING AVSEENDE VILKA FÖRPLIKTELSE SOM HAR TRYGGATS GENOM PENSIONS FÖRSÄKRING
Pensionsförpliktelser avs. intjänade från 1998, pensionsavsättning, som har tryggats genom pensionsförsäkring uppgår till 106 150 tkr.

SKARA KOMMUNS STYRMODELL

Skara kommun är en politiskt styrd organisation där kommunens förtroendevalda företrädar invånarna och ansvarar för kommunens service och tjänster i syfte att skapa bästa möjliga livskvalitet för de som bor och verkar i Skara. För att styra Skara kommuns verksamheter fattade kommunfullmäktige i november 2019 beslut om en ny styrmodell för Skara kommun. Styrmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra Skara kommuns verksamheter. Det är i Budget- och plan 2021–2023 som den nya styrmodellen tillämpas första gången..

VISION SKARA 2025

Visionen anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kommungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun.

PROGRAM FÖR MANDATPERIODEN

Programmet beskriver den politiska viljeinriktningen som kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod. Programmet utgår från kommunens vision och i programmet anger de styrande på vilket sätt de vill utveckla Skara kommun under fyraårsperioden. Programmet utgör ett underlag för kommunens styrdokument, kommunens inriktningar samt inriktningar för nämnder och bolag.

KOMMUNENS INRIKTNINGAR

Inriktningarna visar vad de förtroendevalda vill att organisationen ska fokusera på för att Skara kommun ska utvecklas i riktning mot visionen. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är nämnder och bolag som ansvarar för att arbeta utifrån dessa. Inriktningarna är tvärssektoriella, har ett koncernperspektiv och bör gälla för hela mandatperioden. Inriktningarna målsätts inte men de följs upp utifrån hur Skara utvecklas i förhållande till dessa inriktningar.

STYRDOKUMENT

Kommunens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller ett förhållningssätt till något. Styrdokumentet är underlag för att prioritera och ta fram politiska mål. Ansvar och uppföljning av styrdokument bör framgå av varje styrdokument.

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

(Nämndernas och bolagens mål)

För att styra och prioritera fastställer kommunfullmäktige mål för kommunens nämnder och bolag. Kommunens nämnder och bolag ansvarar för arbetet att uppnå målen. Målen tydliggör politiska prioriteringar och har invånarna och visionen i fokus. Målen är mätbara så långt det är möj-

ligt och den verksamhet som målen riktar sig till ska kunna påverka målpuppfyllelsen.

NÄMNDENS OCH BOLAGETS GRUNDUPPDRAG

Alla nämnder och bolag har ett grunduppdrag som beskriver syftet med verksamheten. Nämndernas grunduppdrag redovisas i reglementet och bolagens grunduppdrag redovisas i ägardirektivet. Förvaltning och bolag informerar nämnden och bolagsstyrelsen om verksamhetens resultat i relation till verksamhetens grunduppdrag.

NÄMNDENS OCH BOLAGETS INRIKTNING

Utöver grunduppdraget kommuniceras också den politiska inriktningen för varje nämnd och bolag. Syftet är att tala om för förvaltningen och bolaget i vilken riktning de förtroendevalda vill utveckla verksamheten under mandatperioden. Denna inriktning tar sin utgångspunkt i programmet för mandatperioden och nämndens eller bolagets grunduppdrag. Inriktningen beslutas av kommunfullmäktige. Inriktningarna följs upp men målsätts inte.

NÄMNDENS MÅL

Nämnden och bolaget föreslår kommunfullmäktige mål. Kommunfullmäktige fastställer sedan mål för kommunens nämnder och bolag (se rubrik Kommunfullmäktiges mål här ovan).

INTERN KONTROLL

Intern kontroll är en ständigt pågående process där politiker och tjänstemän samverkar. Syftet är att med en rimlig grad av säkerhet, kunna uppnå att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Att lagar, reglementen och riktlinjer finns och efterlevs samt att tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten finns.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

I Skara kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Skara Energi AB, Centrubostäder i Skara AB samt kommunens nämnder. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är strukturerad. Styrningen och uppföljningen är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Skara kommunkoncern.

ANSVARSTRUKTUR

Inom Skara kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns det en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten. I bilden nedan illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen. Kommunfullmäktige med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktiges roll i styrningen är att fastställa kommunövergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs framförallt genom årliga beslut om nästa årsbudget och plan för de nästkommande två åren. I samband med budget fastställer kommunfullmäktige konkreta mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska krav och ramar för kommande år. Fullmäktige ska också fatta beslut i alla frågor av principiell beskaffenhet, lägga fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv för att styra den kommunala koncernen. Fullmäktige tillsätter ledamöter i kommunstyrelse och nämnder samt föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen. Fullmäktiges roll i uppföljningen är att godkänna delårsrapporter och årsredovisning samt besluta om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, de kommunala bolagen samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen (se särskilda rubriker nedan). Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs

och mål uppnås. Den kommunala koncernens tjänstemän ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten.

STRUKTUR FÖR STYRNING AV DEN KOMMUNALA KONCERNEN

I Skara kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument. Verksamheterna delas för styrningsändamål in i tre delar: verksamheter som är huvudsakligen finansierad av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter samt affärsdrivande verksamheter.

TILLITSBASERAD STYRNING

Tillitsbaserad styrning handlar om styrning, kultur och arbetsätt med fokus på verksamhetens grunduppdrag och invånarnas behov. Att styra med tillit innebär att ta tillvara på invånarens och medarbetarnas förmågor och engagemang. Kommunens styrning bygger på ett förtroendefullt samspel mellan politiker och tjänstepersoner, mellan chef och medarbetare och mellan kommunen och dess invånare, företag och organisationer.

VISION SKARA 2025

Visionen anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kommungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun.

PROGRAM FÖR MANDATPERIODEN

Programmen beskriver den politiska viljeinriktningen som kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod. Programmet utgår från kommunens vision och i programmet anger de styrande på vilket sätt de vill utveckla Skara kommun under fyraårsperioden. Programmet utgör ett underlag för kommunens styrdokument, kommunens inriktningar samt inriktningar för nämnder och bolag.

KOMMUNENS INRIKTNINGAR OCH STYRDOKUMENT

Inriktningarna visar vad de förtroendevalda vill att organisationen ska fokusera på för att Skara kommun ska utvecklas

i riktning mot visionen. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är nämnder och bolag som ansvarar för att arbeta utifrån dessa. Inriktningarna är tvärssektoriella, har ett koncernperspektiv och bör gälla för hela mandatperioden. Inriktningarna målsätts inte men de följs upp utifrån hur Skara utvecklas i förhållande till dessa inriktningar. Kommunens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller ett förhållningssätt till något. Styrdokumentet är underlag för att prioritera och ta fram politiska mål. Ansvar och uppföljning av styrdokument bör framgå av varje styrdokument.

STRUKTUR FÖR STYRNING AV DEN KOMMUNALA KONCERNEN

I Skara kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument. Verksamheterna delas för styrningsändamål in i tre delar: verksamheter som är huvudsakligen finansierad av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter samt affärsdrivande verksamheter.

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

NÄMNDEN FÖR SERVICE OCH TEKNIK

INRIKTNING

Nämnden för Service- och Teknik har en kostnads-effektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov genom att erbjuda god och näringsrik mat, välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg tilltalande trafik- och utemiljö.

KF Mål	Årsredovisning
Lokalnöjdheten ska öka	● Målet är uppnått
Förbättra måltidsupplevelsen	● Målet är inte uppnått
Öka gata/parks medborgarindex	● Målet är inte uppnått

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

INRIKTNINGAR

Barn i behov av särskilt stöd ska identifieras i tidig ålder. Alla barn och elever i Skara ska ges förutsättningar att nå sin fulla potential, genom trygghet och studiero samt god kvalitet på utbildningen. Genomströmningen av elever på Katedralskolan ska visa en positiv trend.

KF Mål	Årsredovisning
Högre måttuppfyllelse i både grund- och gymnasieskola.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Den upplevda tryggheten i skolorna ska öka.	● Målet är uppnått
Genomströmningen av elever på Katedralskolan ska öka.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

OMSORGSNÄMNDEN

INRIKTNINGAR

Hållbar bemanning utifrån effektivitet, kvalitet, arbetsmiljö, ekonomi. Utveckla metoder och insatser i syfte att individerna förvaltningen möter ska uppnå makt att förändra sin situation mot självförsörjning, självständighet, självbestämmande.

KF Mål	Årsredovisning
Sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent fram till årsskiftet 24/25.	● Målet är inte uppnått
Höja kvalitetsindex inom vård och omsorg till att hamna inom spannet för de 25 procent främsta i Sverige till årsskiftet 24/25.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Minska antalet hushåll som uppstår ett långvarigt och mycket långvarigt försörjningsstöd med fokus på barnfamiljer med 10 procent från 2021 till 2023.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

INRIKTNINGAR

Skara kommuns invånare i alla åldrar skall ha ökad tillgång till bibliotekets lokaler, medier och programverksamhet. Läsfrämjande verksamhet för barn- och unga ska öka i Gamla biblioteket för att nyttja lokaler och intensifiera generationsöverskridande aktiviteter. En ökad satsning på idrottsturism skall innebära effektivare användande av våra fritidsanläggningar.

KF Mål	Årsredovisning
Antal besökare till biblioteket ska öka och uppgå till minst 20 000 besökare, varav 800 barn inom gruppen barnverksamhet från förskole- och skolverksamhet i Skara kommun under 2023.	● Målet är uppnått
Antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar i kommunen ska öka.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

INRIKTNINGAR

Nämnden ska verka för att utöva kommunens myndighetsutövning på ett rättssäkert och effektivt sätt. Utöver detta ska nämnden också ge tydlig information och verka för att nå bästa möjliga servicen till invånare och företag. Nämnden ska ha en hög planberedskap och planera för att det alltid finns byggbar mark både för bostäder och verksamheter. Invånare och företag ska kunna utföra sina myndighetsärenden på ett enkelt sätt med användande av modern teknik. Nämnden ska verka för möjliga samarbetsformer internt och över kommungränsen för att hitta synergieffekter gällande effektivitet, kunskapsutbyte, minskad sårbarhet och ekonomiska fördelar.

KF Mål	Årsredovisning
Minska miljöpåverkan på Skara kommuns vattendrag genom förvaltningsamverkan och öka kunskap.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Bidra till medborgarnas trygghet genom rättssäkra beslut och trygghetsskapande åtgärder.	● Målet är uppnått
Sträva efter att vara en kommun i framkant gällande bemötande, flexibilitet och service till medborgare och näringsliv.	● Målet är uppnått

KOMMUNSTYRELSEN

INRIKTNINGAR

I Skara ska kreativitet och entreprenörskap vara givna inslag i vardagen i alla åldrar. Skara kommun ska ha en väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet och skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Det ska vara enkelt för invånare, företag och organisationer att komma i kontakt och samarbeta med kommunen.

KF Mål	Årsredovisning
Skara kommun ska genom dialog, service och tillgänglighet skapa ett företagsklimat i toppklass och därmed de bästa förutsättningarna för hållbart företagande.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Ökad upplevd trygghet i Skara kommun.	● Målet är uppnått
Kommunstyrelsen ska leda, planera och samordna kommunens strategiska arbete för att nå befolkningsmålet.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Skara kommun och kommunstyrelsen ska ge hela kommunen goda och likvärdiga förutsättningar att utvecklas.	● Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

ANALYS FÖR FINANSIELLA MÅL

Kommunfullmäktiges mål ”Resultatet över tid ska säkra kommunens tillgångar över tid” är uppnått för år 2023. Det ackumulerade resultatet för perioden 2000–2023 uppgår till 135 (141) procent och överstiger därmed målet enligt diagram nedan. Värdesäkring anses enligt målvärdets beräkning uppnås om resultatet uppgår till lägst 2 procent av kommunens anläggningstillgångar i egen ägo samt anläggningstillgångar som kommunen gått i borgen för. Över en längre period förväntas behovet av värdesäkring motsvara 2 procent. Skulle inflationstakten varaktigt ligga över 2 procent behöver resultatmålet också öka för att syftet med målet ska kvarstå. Inflationstakten mätt som KPI uppgick för 2023 till 8,5 procent vilket är likartat med 2022 års 8,3 procent. Månadsstatistik för december 2023 och januari 2024 indikerar en avmattning avseende inflationstakten. Det ackumulerade resultatet från år 2000 uppgår till 544,5 mnkr vilket ger ett årligt genomsnittligt resultat på 22,7 mnkr.

Kommunfullmäktiges mål ”Amortering över tid av kommunens lån utifrån låneportföljens storlek” uppfylls inte år 2023. Målet avser att styra kommunens långsiktiga utveckling av kassaflöden (resultat plus avskrivningar minskat med investeringar). En ökad belåning kräver större positiva kassaflöden för att klara framtida reinvesteringar och konsolidera kommunens ekonomi. Skara kommun är fortsatt i en investeringsintensiv period och lånar upp kapital för att finansiera investeringar i nya tillgångar. Målet som mäts från år 2000 uppfylls till 69 procent att jämföra med utfall för 2022 på 74 procent. Under 2023 har kassaflödet inte medgivit amorteringsmöjlighet.

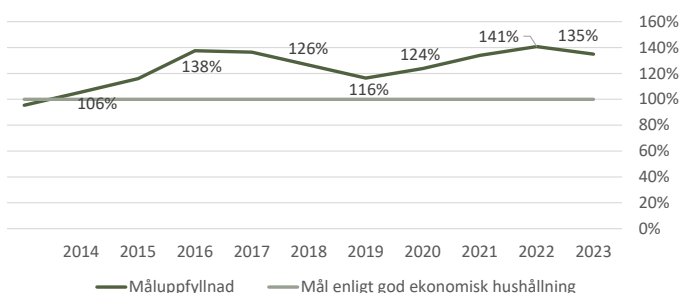
CENTRUMBOSTÄDER AB

INRIKTNINGAR

Hållbarhet, miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Centrumbostäder fokuserar på en hållbar utveckling, minskad klimatpåverkan, värna en god ekonomi som skapar möjligheter och sociala utmaningar.

KF Mål	Årsredovisning
Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet.	● Målet är uppnått

MÅLUPPFYLLELSE RESULTATMÅL ACKUMULERAT

SKARA ENERGI AB

INRIKTNINGAR

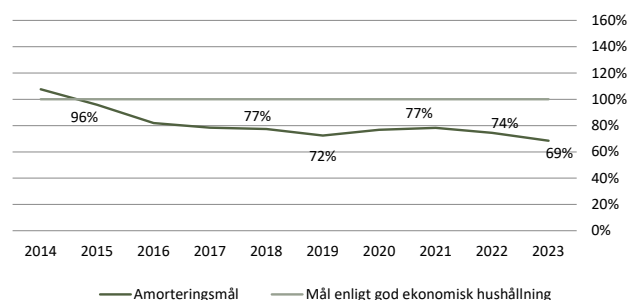
Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund.

KF Mål	Årsredovisning
Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet.	● Målet är uppnått

UPPSIKTSPLIKT OCH INTERN KONTROLL

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktsplikten tar utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärspplaner. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid. Särskilda uppföljningar har under året skett med de nämnder som visat underskott i sina prognoser. När det gäller omsorgsnämnden avsåg uppföljningen ett stort prognostiserat underskott. Kommunstyrelsen beslutade att uppmana nämnder att vidta åtgärder för att begränsa underskottet. Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska driva det koncernövergripande internkontrollarbetet och följa upp att den interna kontrollen är ändamålsenlig. Under 2023 har nämnder och bolag arbetat med att utveckla risk- och väsentlighetsanalyser, processkartläggningar samt skapa och dokumentera kontrollmoment som skall hantera/eliminera att risker faller ut. Vid kommunens årliga utvärdering av den interna kontrollen bedömdes den interna kontrollen i stort fungera väl. Brister har dock upptäckts, då det finns få förslag på åtgärder vid avvikelser.

ACKUMULERAD AMORTERINGSMÖJLIGHET

KVALITETSREDOVISNING

Kvalitetsredovisningen skall ge en samlad bild av hur Skara kommuns välfärdstjänster står sig i förhållande till andra kommuner samt invånares upplevelse av dessa.

Skara deltar tillsammans med mer än 260 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kommunens Kvalitet i korthet, KKiK. Projektet administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Inom ramen för projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom tre perspektiv; barn och unga, stöd och omsorg och samhälle och miljö. Totalt redovisas cirka 40 olika nyckeltal. Projektet utgår från befintliga nationella nyckeltal som kompletteras med mätningar som görs i den egna kommunen. Sammanställningen är tänkt att ge stöd till förtroendevalda i dialogen med medborgarna om kommunens verksamhet. KKiK kan även ses som ett verktyg för kommunen att utveckla sin styrning mot ett ökat fokus på sina resultat. För att ge en bild av hur Skara kommuns resultat förhåller sig i jämförelse med andra kommuner redovisas genomsnittet i riket.

LÄSANVISNING

För varje nyckeltal redovisas Skara kommuns värden för vart och ett av åren för perioden 2019-2023, vilket ger möjlighet att följa Skaras utveckling över tiden. Saknas ett värde något år har det inte gjorts någon mätning det året. För varje resultat finns en färgmarkering (betyg); grön, gul eller röd, som visar din kommuns värde relativt landets andra kommuner. Är färgen grön tillhör kommunen de 25 procent av kommunerna med bäst resultat, gul motsvarar de 50 procent i mitten och följaktligen står röd för de 25 procent av kommunerna som har minst fördelaktigt resultat. Samtliga resultat och nyckeltalens definitioner finns i databasen Kolada, kolada.se

BARN OCH UNGA

	Betyg	2023	2022	2021	2020	2019
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	●	-	5,0	5,3	5,2	5,5
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	●	-	176 773	170 731	156 158	148 306
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprov i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	●	61	66	-	-	66
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	●	81,4	82,9	77,3	85,1	87,4
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	●	75,1	71,6	75,8	81,5	83,9
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	●	77,0	76,2	76,5	83,0	86,2
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "helt och hållet" eller "till stor del" %	●	59,5	-	-	-	-
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	●	79,8	83,9	90,5	92,6	92,6
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev	●	-	117 544	115 238	113 052	110 377
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	●	65,8	65,9	66,5	61,0	67,1
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	●	74,6	69,7	69,2	65,1	69,1
Gymnasieelever med indraget stuidestöd pga, ogiltigt frånvaro, hemkommunen, andel (%)	●	8,9	3,9	2,8	6,6	5,9
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	●	-	148 158	134 753	136 017	135 444
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-20 år	●	-	31,8	14,3	43,6	65,0
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	●	-	29,5	25,3	28,5	32,3
Elevplatser i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)	●	-	7,9	8,4	7,4	-

STÖD OCH OMSORG

	Betyg	2023	2022	2021	2020	2019
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	●	-	-	-	-	60
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	●	91	84	81	80	89
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	●	11	7	8	7	5
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	●	-	4 898	5 048	4 340	4 072
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	●	100	82	-	-	84
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	●	66	-	71	-	-
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	●	-	7945	8 017	7 988	7 655
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	●	107	149	102	121	69
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	●	15	15	14	13	14
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	●	67	65	-	80	84
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	●	92	85	-	88	88
Sjuksköterskor/plats i boende för särskild service för äldre, vardagar, antal	●	0,06	0,04	-	-	0,05
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	●	-	251 285	251 285	264 223	267 024

Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service (LSS), socialförsäkringsbalken (SFB), Försäkringskassan (FK)

SAMHÄLLE OCH MILJÖ

	BETYG	2023	2022	2021	2020	2019
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	●	83,0	-	86,6	-	-
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	●	70,5	-	68,8	-	-
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	●	65	63	63	65	55
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	●	-	60	57	46	45
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	●	-	29	40	42	41
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	●	-	85	77	75	76
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	●	-	21	24	25	19
Insamlat kommunalt hushållsavfall totalt, kg/invånare	●	-	403	451	596	543
Fosilberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	●	-	24,0	18,9	16,6	-
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	●	-	-	16	18	20
Nöjd med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	●	71,7	-	71,2	-	-

Öppna jämförelser (ÖJ), Nöjd kundindex (NKI)

MEDBORGARUNDERSÖKNING

Statistiska centralbyrån (SCB) har för Skara kommuns räkning genomfört en undersökning om vad Skara kommuns invånare tycker om Skara kommun som boendeort och om den kommunala verksamheten. Undersökningen genomfördes under hösten 2023 med urval på 1 200 personer i åldrarna 18-84 år. Svarsfrekvensen var 36 procent, vilket är samma svarsfrekvens jämfört med undersökningen 2021. För riket som helhet var svarsfrekvensen 36 procent. År 2021 var första gången undersökningen genomfördes i den nya formen där sammanställningen grundar sig på procentuellt svar av mycket bra och ganska bra. Undersökning omfattar 13 delområde.

Färgerna används för att visa hur resultatet ligger till jämfört med andra kommuner. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det streck.

Tänk på att färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra. Den talar inte om ifall resultatet är bra eller dåligt. Kommunen kan ha dåliga resultat jämfört med andra, vilket ger röd färg, trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM SKARA KOMMUN SOM HELHET

Invånarna bedömer att Skara kommun är mycket eller ganska bra som en plats att bo och leva till 88 procent, vilket är något lägre än riket, där motsvarande bedömning är 92 procent.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	92 ●	88	86
Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	79 ●	73	81
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	19 ●	19	17
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	62 ●	45	44

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM SKARA KOMMUNS SKOLA OCH OMSORG

Invånarna bedömer att Skara kommun sköter sina verksamheter på ett mycket eller ganska bra sätt till 73 procent, vilket är något lägre än riket, 79 procent. Noterbart är att detta samlade frågeområde har attityden förflyttats till att motsvara snittet för riket, mot tidigare på tre frågepunkter * legat under rikets 25 sämsta.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Förskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) *	85 ●	84	81
Grundskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	73 ●	77	73
Gymnasieskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) *	77 ●	66	63
Äldreomsorgen fungerar bra i kommunen, andel (%)	56 ●	66	62
Kommunala vuxenutbildningen fungerar bra i kommunen, andel (%)	77 ●	76	-
Kommunens verksamhet för personer med funktionsnedsättning fungerar bra i kommunen, andel (%) *	67 ●	73	65
Socialtjänstens stöd och hjälp för utsatta personer fungerar bra i kommunen, andel (%)	53 ●	52	48

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM BOENDE OCH BOENDEMILJÖ

Invånarna i Skara kommuns attityd till vad som är viktigt i boende och boendemiljö skiljer sig inte i stort mot övriga riket.

Hur viktigt tycker du att följande saker är i din boendemiljö?	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Är det tyst och lugnt, andel (%)	91	93	89
Att det finns plats för barn att leka, andel (%)	92	95	90
Närhet till naturen, inkl. parker, andel (%)	97	97	95
Närhet till livsmedelsaffärer, andel (%)	93	92	88
Närhet till skola och barnomsorg, andel (%)	85	91	82
Närhet till hälso- och sjukvård, andel (%)	94	94	93
Förbindelser med kollektivtrafik, andel (%)	92	87	79
Att det finns parkeringsmöjligheter, andel (%)	86	86	86
Att det är begränsad biltrafik, andel (%)	67	62	59
Att det är en blandning av människor från olika kulturer eller bakgrund, andel (%)	51	49	43

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM LOKALA ARBETS- OCH UTBILDNINGSMÖJLIGHETER

Inom detta frågeområde ligger svaren i samma nivå som 50 procent av övriga kommuners svar.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Bra möjlighet för kommunens invånare att ha ett arbete inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	83	79	79
Bra möjlighet för kommunens invånare att bo kvar i kommunen och genomföra eftergymnasiala studier, andel (%)	80	64	64

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM SAMHÄLLSSERVICE

Invånare är i stort nöjda med samhällsservicen, där bland annat hela 90 procent tycker att utbudet av livsmedelsaffär nära boende är mycket eller ganska bra.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	79	71	75
Bra utbud av paketutlämning inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	92	87	88
Bra tillgång till hälso- sjukvård inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	88	80	85
Bra utbud av livsmedelsaffärer inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	90	90	93
Täcker internetuppkopplingen i din bostad behovet som du och hushållet har? (%)	88	85	87

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM RESOR OCH KOMMUNIKATIONER

Invånarnas bedömning av gång- och cykelvägar är övervägande mycket eller ganska bra. Inom frågeställningarna kollektivtrafik till fritidsaktiviteter, utbud av laddningsstationer samt utbud av pendlarparkeringar finns möjlighet till utveckling för att uppnå nöjdare invånare.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	82	83	87
Säkerheten på gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	74	82	79
Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra, andel (%)	67	48	47
Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för fritidsaktiviteter är bra, andel (%)	59	37	37
Möjligheterna att enkelt kunna göra längre resor från kommunen utan bil är bra, andel (%)	65	57	53
Möjligheterna att enkelt kunna transportera sig med bil är bra, andel (%)	91	96	94
Kommunens utbud av laddningsstationer är bra, andel (%)	43	29	29
Utbudet av bilpooler i kommunen är bra, andel (%)	43	22	-
Utbudet av pendlarparkering i kommunen är bra, andel (%)	57	39	35

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM BIBLIOTEK, KULTURLIV OCH MÖTESPLATSER

Invånarna i Skara kommun svarar 96 procent att de är mycket eller ganska nöjda med utbudet när det gäller böcker och tidskrifter. Samtidigt är uppfattar 31 procent att utbudet av ställen för unga att träffas i kommunen som fritidsgårdar och ungdomsklubbar mycket eller ganska bra, vilket är jämförbart med riket.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	95	96	94
Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)	90	91	-
Bra utbud av aktiviteter (tex bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)	81	79	-
Bra utbud av caféer och restauranger i kommunen, andel (%)	80	64	75
Bra utbud av lekplatser, parklekar etc i kommunen, andel (%)	82	78	79
Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel (%)	34	31	36
Bra utbud av ställen (tex träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	54	65	60
Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	66	43	40
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	61	56	45

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM IDROTT, MOTION OCH FRILUFTSLIV

En stor andel av invånarna är mycket eller ganska nöjd vad gäller idrott, motion och friluftsliv. Av samtliga fem frågor ligger kommunen bland de 25 procent bästa kommunerna i två frågor.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	81	92	86
Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	79	88	85
Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%)	73	78	81
Bra utbud av allmänna träningsplatser i kommunen, andel (%)	69	70	64
Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	87	82	81

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM UNDERHÅLL AV OFFENTLIGA MILJÖER

En stor andel av invånarna är mycket eller ganska nöjd vad gäller underhåll av offentliga miljöer. Hela 86 procent är positiva till kommunens skötsel av idrotts- och motionsanläggningar.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	64	60	58
Snöröjning av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	61	60	65
Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	70	70	75
Snöröjning av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	59	60	65
Skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar fungerar bra, andel (%)	79	86	92
Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	80	85	79
Skötsel av naturområden fungerar bra i kommunen, andel (%)	84	85	80
Skötsel av badplatser fungerar bra i kommunen, andel (%)	76	82	77
Åtgärder mot skadegörelser eller annan förstörelse fungerar bra i kommunen, andel (%)	65	64	64
Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet fungerar bra i kommunen, andel (%)	69	77	81

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM TRYGGHET I SAMHÄLLET

Skara kommuns invånare uppfattning om trygghet i samhället har förändrats i positiv riktning mot föregående undersökning och närmar sig nu riksgenomsnittet. En förflyttning från tio frågeställningar där de negativa svaren var bland de 25 procent sämre bland kommunerna mot i den senaste undersökningen endast är fem frågor där svaren är bland de 25 procent negativa. Då skall också noteras att i dessa frågor där svaren är bland de 25 procent mest negativa, har det skett en positiv attitydförändring, med undantag från att räddningstjänsten fungerar bra. Störst positiv förändring ses i frågorna, personer och gäng som bråkar eller stör, våldsbrott och inbrott eller stölder.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	76	71	68
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljusst ute, andel (%)	95	94	90
Låg oro för att drabbas av inbrott i hemmet, andel (%)	77	77	73
Låg oro för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande, andel (%)	87	87	84
Låg oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld, andel (%)	75	75	71
Låg oro för att bli utsatt för hot och trakasserier på nätet, andel (%)	87	86	86
Låg oro för att bli utsatt för identitetsstöld, andel (%)	64	63	61
Låg oro att det kommer ske en allvarlig samhällsstörning i kommunen, andel (%)	80	84	87
Låg oro för att det kommer ske en terrorhandling i kommunen, andel (%)	72	84	82
Få problem med personer eller gäng som bråkar eller stör i kommunen, andel (%)	61	58	44
Få problem med personer som är påverkade av alkohol eller narkotika i kommunen, andel (%)	60	57	48
Få problem med narkotikahandel i kommunen, andel (%)	43	40	31
Få problem med våldsbrott i kommunen, andel (%)	57	59	45
Få problem med inbrott eller stölder i kommunen, andel (%)	53	59	45
Få problem med störande trafik med motorfordon i kommunen, andel (%)	68	72	65
Få problem med hot och trakasserier på nätet i kommunen, andel (%)	78	83	74
Få problem med bristande eller trasig utomhusbelysning i kommunen, andel (%)	78	83	74
Få problem med skadegörelse eller klotter i kommunen, andel (%)	71	76	73
Få problem med nedskräpning i kommunen, andel (%)	42	61	52
Räddningstjänsten i kommunen fungerar bra, andel (%)	95	91	95
Kommunen informerar bra vid samhällsstörningar, andel (%)	75	70	69
Polisens närvaro i kommunen är bra, andel (%)	59	43	41

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM KLIMAT OCH MILJÖARBETE

Skaras invånares uppfattning om klimat och miljöarbetet är generellt hög. Med undantag för frågan, om möjligheten att kunna återvinna avfall utan att behöva transportera bort det med bil eller annat motordrivet fordon, där 36 procent svarar mycket eller ganska bra.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra, andel (%)	93 ●	92	92
Utbudet av platser för förpackningsåtervinning är bra, andel (%)	83 ●	85	85
Utbudet av återvinningscentraler i kommunen är bra, andel (%)	80 ●	70	73
Möjligheten att återvinna avfall utan transport med bil är bra, andel (%)	41 ●	36	38
Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	69 ●	66	56
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	59 ●	48	49
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten är bra, andel (%)	89 ●	93	91

MEDBORGARNAS UPPFATTNING BEMÖTANDE, INFORMATION OCH INFLYTANDE

Av invånarna uppfattar 83 procent att de får ett mycket eller ganska bra bemötande av tjänstepersoner och hela 95 procent upplever bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, vilket också är bland de 25 procent av kommuner som visar högst betyg. Samtidig uppfattar endast 34 procent att de har möjlighet att delta aktivt i kommunens utvecklingsarbete genom exempelvis medborgardialog och samråd, denna uppfattning har dock ökat i jämförelse med föregående undersökning 2021.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	83 ●	83	87
Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, andel (%)	82 ●	95	-
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	69 ●	71	69
Möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%)	40 ●	45	34
Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel (%)	26 ●	25	24
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	34 ●	34	27
Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%)	51 ●	49	51

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM JÄMLIKHET OCH INTEGRATION

Skara kommuns invånare uppfattning om jämlikhet och integration speglar genomsnittet av riket. Dock ges låga betyg på kommunens arbete för att minska diskriminering och öka toleransen för människors olikheter.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Kommunens arbete för att förbättra integration och delaktighet i samhället fungerar bra, andel (%)	27 ●	32	25
Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	85 ●	84	84
Kommunens arbete för att minska diskriminering fungerar bra, andel (%)	32 ●	30	32
Kommunens arbete för att öka toleransen för människors olikheter fungerar bra, andel (%)	35 ●	31	32

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM FÖRTROENDE

Skaras invånare och dess uppfattning om förtroende är generellt låg liksom i riket. Lägst procentandel med uppfattningen mycket eller ganska bra finns inom frågorna, om kommunens politiker upplevs som lyhörda för idéer (19 procent) och frågan om upplevelse om transparens i hur politiska beslut fattas (21 procent). Noteras att upplevelsen av att kommunens verksamheter är fri från korruption ligger inom de 25 procent av kommuner med högst betyg.

	Riket 2023	Skara 2023	Skara 2021
Kommunens politiker upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	41 ●	35	34
Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	55 ●	58	55
Kommunens politiker upplevs som ansvarstagande, andel (%)	33 ●	28	28
Kommunens politiker upplevs som lyhörda för idéer, andel (%)	21 ●	19	15
Beslut som fattas i kommunen upplevs som genomtänkta och genomarbetade, andel (%)	25 ●	24	22
Beslut som fattas i kommunen upplevs som transparenta, andel (%)	22 ●	21	20
Kommunens verksamheter upplevs som fri från korruption, andel (%)	46 ●	55	-
Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	39 ●	32	30
Förtroende för riksdagens politiker, andel (%)	34 ●	31	41
Man kan generellt lita på människor, andel (%)	61 ●	57	56

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Skara kommun uppfyller målen för god ekonomisk hushållning. Tillgängliga resurser definieras genom ekonomiperspektivet av två övergripande finansiella mål och dels av kommunfullmäktiges mål.

Skara kommun uppfyller målen för god ekonomisk hushållning. Tillgängliga resurser definieras genom ekonomiperspektivet av två övergripande finansiella mål och dels av kommunfullmäktiges mål om att alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans. Det övergripande långsiktiga finansiella resultatmålet har uppfyllts 2023. Resultatnivån för att nå målet att självfinansiera investeringarna har dock inte räckt till fullt ut. Av Skara kommuns 20 verksamhetsmål har åtta mål uppnåtts, tre mål har ej uppfyllts och övriga nio mål bedöms vara uppnådbara under mandatperioden 2023–2026. Analysen av de av kommunfullmäktige beslutade kommunövergripande inriktningarna visar att kommunen är på god väg mot dessa.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet.

God ekonomi är en förutsättning för att kommunen ska kunna utvecklas och tillgodose kommuninvånarnas behov av service och trygghet. Ett beslutsfattande som präglas av långsiktighet och ansvarstagande är därför av stor betydelse i arbetet med att skapa möjligheter för god ekonomisk hushållning och upprätthållande av servicen i kommunens olika verksamheter över tid.

Skara kommun har definierat om vad god ekonomisk hushållning innebär för kommunen och arbetat fram ekonomiska mål därefter. God ekonomisk hushållning för Skara kommun innebär att varje generation ska bära sina egna kostnader för den service som konsumeras och att så stor nytta som möjligt skapas för kommuninvånarna. För att nå en god ekonomisk hushållning har kommunen tagit fram:

- Inriktningar och mål för nämnder och bolag
- Finansiella mål och förutsättningar för verksamheten

Inriktningar, mål och förutsättningar ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt. De flesta verksamhetsmålen för nämnder är satta för att utmana oss inom områden där kommunen vill bli bättre, inte för att definiera en lägsta nivå för god ekonomisk hushållning. Det innebär att måluppfyllelsen inte behöver vara fullständig för att kommunen ska anses ha använt resurserna på ett effektivt sätt. Bedömning av god ekonomisk hushållning görs genom att följa upp kommunfullmäktiges mål, inriktningar inklusive de finan-

siella målen och balanskravet.

De finansiella målen som är kopplade till detta är ett amorteringsmål utifrån hur stor skuldsättning som kommunen har samt att resultatet ska inflationsskydda kommunens tillgångar. Beroende på hur stora tillgångar kommunen har så kommer målsättningen för resultatet att variera över tiden. Generellt kan dock sägas att det över tid bör vara i paritet med 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. De ekonomiska förutsättningarna och konjunkturen varierar över tiden vilket ställer större krav på att kommunerna kan upprätthålla en bra resultatnivå i goda tider för att kunna använda vid en svagare ekonomisk utveckling.

INNOVATION/TILLVÄXT/TRYGGHET/TILLIT

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra inriktningar: Innovation, nytänkande och samverkan ska genomsyra all verksamhet, Skara skapar tillväxt - långsiktig och hållbart, Tillit, Ledning och medarbetarskap i utveckling samt att Skara ska upplevas som en trygg plats.

SKARA SKA UPPLEVAS SOM EN TRYGG PLATS

Samtliga kommunens verksamheter arbetar med trygghetskapande inom sina områden och i samverkan med andra aktörer för att öka den upplevda tryggheten hos invånarna i Skara. Kommunen har en övergripande plan för trygghetsarbetet och arbetar kontinuerligt med att utveckla och implementera åtgärder för att öka den upplevda tryggheten i samhället. Medborgarundersökning 2023 visar på en ökad upplevd trygghet i Skara kommun.

Skara kommun har erhållit certifiering enligt Purple Flag-projektet som en kommun med en trygg stadskärna enligt Purple Flag-projektet. Detta indikerar att kommunen aktivt arbetar för att skapa en säker och trivsamt miljö för invånare och besökare. Genom att underhålla offentliga platser, främja trygghet och hålla stadskärnorna rena och välskötta. Särskilt fokus har lagts på att bekämpa klotter och se till att gator och torg är välskötta. Det finns en aktiv samverkan mellan olika förvaltningar, såsom Samhällsskydd Mellersta Skaraborg och polisen, för att öka tryggheten och arbeta brottsförebyggande. Rapportering och analys av observationer och skadegörelse är en del av denna samverkan. Arbeta mot våld i nära relationer och hedersrelaterad, sker aktivt inom Omsorgsförvaltningen genom att tillgodose behoven hos våldsutsatta och våldsutövare samt att höja kunskapsnivån inom området för att kunna uppmärksamma våldsproblematik hos omsorgstagare.

SKARA SKAPAR TILLVÄXT - LÅNGSIKTIGT OCH HÅLLBART

Ny översiktsplan möjliggör en långsiktig tillväxt av bostäder och näringsliv samt säkerställa att det finns mark för att etablera och utveckla verksamheter. Genom att möjliggöra för människor att komma ut på arbetsmarknaden, erbjuda utbildning och språkstöd samt utveckla nya tjänster för att matcha behovet av arbetskraft. Kommunen arbetar aktivt för att minska arbetslöshet och främja ekonomisk tillväxt. Detta bidrar till långsiktig hållbarhet genom att öka sysselsättningen och stärka samhällets ekonomiska grund. Skara kommuns initiativ och åtgärder för att främja tillväxt präglad av hållbarhet och långsiktighet på ett engagerat och brett sätt. Genom att adressera olika områden som arbetsmarknaden, kultur- och fritidsaktiviteter, ungdomsarbetslöshet och strategisk markförvaltning, strävar kommunen efter att skapa en attraktiv och hållbar miljö för invånare, företag och besökare. Fortsatt samverkan och strategiskt arbete är nyckelfaktorer för att uppnå långsiktig tillväxt och hållbarhet i kommunen.

INNOVATION, NYTÄNKANDE OCH SAMVERKAN SKA GENOMSYRA ALL VERKSAMHET

Innovationsarbetet och nytänkande genomsyrar organisationen och fortgår enligt plan, där digitalisering är möjlig. Skara kommun gör framsteg för att uppfylla sin övergripande inriktning på innovation, nytänkande och samverkan. Genom olika samverkansprojekt som exempelvis gröna ytor, sker samverkan mellan olika avdelningar och undersöka möjligheter till en ny gemensam organisation för skötsel av grönytor, strävar kommunen efter att effektivisera resursanvändningen och möta upp kommande behov. Genom digitalisering och implementering av nya verksamhetssystem, användning av AI och samverkan kring IT-utveckling och arbete med digitalisering inom olika förvaltningar, visar kommunen en vilja och strävan att modernisera och effektivisera sin verksamhet. Samarbete med andra kommuner via samarbetsprojekt inom V6-kommunerna och andra gemensamma initiativ, såsom samverkan inom digitalisering och IT-drift, strävar kommunen efter att dra nytta av gemensamma resurser och skapa mervärde för sina invånare. Genom att skapa strukturer för gemensamt lärande, samarbeta kring svårrekryterade befattningar och driva initiativ för att möta nya behov visar kommunen en vilja att vara innovativ och anpassa sig till förändringar.

TILLIT; LEDNING OCH MEDARBETARSKAP I UTVECKLING - KOMMUNEN SKA VARA EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

En tillitsbaserad organisation betyder att alla som är verksamma däri behöver vara delaktiga för att tillsammans skapa en kultur som bygger på dialog och samverkan. Skara kommun har vidtagit flera åtgärder för att arbeta mot sin inriktning på att vara en attraktiv arbetsgivare med fokus på tillit, ledning och medarbetarskap. Genom att investera i ledarskapsutveckling, främja delaktighet och samverkan, arbeta med kvalitetsarbete och systematiska förbättringar,

tydliggöra struktur och organisering samt erbjuda utbildningsinsatser och kompetensutveckling kan kommunen skapa en arbetsmiljö där medarbetarna trivs, utvecklas och känner sig trygga och uppskattade.

NÄMNDERNAS VERKSAMHET

Nämnderna har genomfört sina uppdrag på ett bra sätt 2023. För att bedöma kommunens resultat försöker vi så långt det går att göra jämförelser över tid och med andra kommuner.

Inom arbetet med att minska antalet hushåll som uppstår försörjningsstöd ses en positiv utveckling. Antalet i försörjningsstöd minskar och samtidigt ses goda resultat i arbetet inom arbetsmarknadsenheten att avsluta ärende, där individer går ut i arbetet eller studier. Skara kommun har en effektiv hantering av nybesök till beslut inom försörjningsstöd. Väntetid i dagar är i genomsnitt med riket.

Målet att förbättra kvalitetsindex inom vård och omsorg fortskrider genom fler riktade aktiviteter och förväntas att uppnås inom mandatperioden. Effektiviseringar av schema och analys av samtliga hemtjänstinsatser fortskrider och förväntas ge ökad brukartid. Personalkontinuiteten inom hemtjänsten är ett område där kommunen ligger bra till i jämförelse.

Kultur- och fritidsverksamheten har lyckats öka besöksantalet inom kulturverksamheten och så även inom bad- och fritidsanläggningar. En orsak till ökningen inom bad- och fritidsanläggningar kan vara att läger och cup verksamhet nu åter kommit igång efter pandemin samt att fler anläggningar var under renovering och är nu klara.

I Skolinspektionens skolenkät som genomfördes under vårterminen 2023 visar resultaten för elever i årskurs 5 ett index på 8,3 för trygghet, vilket är en ökning från 7,8 2021 och även något högre än resultatet för alla deltagande skolor. För elever i årskurs 8 är index för trygghet 7,9, vilket också är en ökning jämfört med 2021 och ligger högre än resultatet för alla deltagande skolor. Upplevelsen av trygghet för elever i årskurs 2 på gymnasiet ligger på index 8,3, vilket är en liten ökning mot 2021 men något lägre än alla deltagande skolor. Genomströmningen av antalet elever på gymnasiet (Katedralskolan) har ökat sedan 2021 (61,0 procent) för de nationella programmen är siffran 65,8 procent. Grundskolan har en utmaning i att skapa en högre måluppfyllelse inom årskurs 3,6 och 9. Arbetet fortskrider där bland annat fokus ligger på en likvärdig skola. Resultaten i årskurs 9 visar en negativ utveckling i jämförelse med föregående år. Positiv i sammanhanget är en högre andel av eleverna (75,1 procent) var behöriga till yrkesprogram vilket är en högre andel än föregående år. Analyser visar även att om man följer samma årskull de senaste tre åren syns en positiv progression där meritvärdet ökat.

BUDGETFÖLJSAMHET FÖR DRIFT OCH INVESTERINGAR

För att uppnå god ekonomisk hushållning är en viktig förutsättning att verksamheterna följer sin budget. Den totala budgetavvikelsen för kommunen uppgår till 21,5 mnkr i överskott för 2023. Då ingår att nämnderna avviker negativt med 14,6 mnkr. Skatteintäkter och generella bidrag ökade med 4,7 procent från 2022 att jämföra med 2,4 procent enligt budget och står för en positiv avvikelse om 29,3 mnkr. Övriga poster/finansiella intäkter avviker positivt via minskad avsättning och återföring av indexkostnad för E20, 19,1 mnkr och återföring av indexkostnad för överskottsfond KPA, 4,7 mnkr. Vidare finns reavinster för avslutning av exploateringsprojekt, 7,3 mnkr. Nämndernas sammantagna underskott för 2023 ingår med 14,6 mnkr. Utfall för intäkter överstiger budget, (10,3 procent), men förtas av att utfall för personalkostnader överstiger budget, (4,1 procent), och likaså övriga kostnader (inkl. kapitalkostnader) överstiger budget, (4,3 procent). Totalt sett avviker nettokostnadernas utfall i verksamheten negativt med 1,2 procent mot budget. Jämfört med bokslut 2022 gav budget 2023 en möjlig nettokostnadsutveckling för verksamheterna om 7,4 procent för ett balansläge. Utfallet kom in på en nettokostnadsökning om 8,6 procent. Totalt beslutad projektbudget, (pågående och årets), för investeringar uppgår till 556,4 mnkr varav 319,3 mnkr finns på budgetåret. Nettoinvesteringarna för 2023 uppgår till 229,0 mnkr (exklusive finansiell leasing, 7,3 mnkr, och exploateringsinvestering, 5,3 mnkr). Skillnaden, (90,3 mnkr mellan budget 2023 och årets utfall), beror framför allt på några större projekt inom Nämnden för service och tekniks och Kommunstyrelsens ansvarsområden (Förskola, projektbudget 25,0 mnkr, varav 0,5 mnkr tagits i anspråk ack. 2023, Vilan etapp 5, projektbudget 53,2 mnkr varav 27,6 mnkr tagits i anspråk ack. 2023, vidare Petersburg, projektbudget 10,0 mnkr ack 2023 varav 0,2 mnkr tagits i anspråk ack. 2023). Gemensamt för projekten är att beslutsåret inte speglar uppförandeåret. Det finns även ett flertal andra projekt som förskjutits i tid och är pågående över årsskiftet. Ser man till den beräknade förväntade totala avvikelser för samtliga beslutade budgeterade investeringsprojekt så uppgår denna förväntade avvikelse till 3,0 mnkr relaterat en total om 556,4 mnkr vilket pekar på en god följsamhet.

SLUTSATSER AVSEENDE RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Skara kommuns resultat på 19,0 mnkr motsvarar 1,4 procent av skatter och bidrag. Kommunens resultatnivåer har varierat kraftigt de senaste åren men över tid har resultatnivån varit bra och uppgår till 2,5 procent som framgår i måluppfyllelsen. Koncernens resultat uppgår till 32,2 mnkr. Bolagens resultat och verksamhet har varit stabila och bolagens utveckling framåt förväntas fortsatt vara positiva. Skara kommun har erhållit utdelning från bolagen på 5–7 mnkr de senaste åren som används i den skattefinansierade verksamheten.

Skara kommun behöver för att upprätthålla ett ekonomisk stabilt läge över tid ha ett årligt resultat runt 30 mnkr för att framöver kunna amortera av skuld och bygga upp framtida likvida medel till sin investeringsverksamhet.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen har minskat något från föregående år och uppgår till 21 procent. Räknas de kommunala bolagen in i stärks nyckeltalet till 31,4 procent. Från en negativ soliditet 2012 till 21 procent år 2023.

Skara kommun har en skattesats som är 31 öre lägre än det ovägda genomsnittet i Västra Götaland. Beslut har tagits om höjd skattesats för 2024 med 40 öre vilket ligger 8 öre över genomsnittet i Västra Götaland.

Skara kommun har investerat över 1,3 miljarder de sista 10 åren. Investeringsstakten de närmaste åren är fortsatt hög. Avskrivningarna har ökat och uppgår nu till 55 mnkr per år. De förväntas öka ytterligare till 75–80 mnkr de kommande åren. Kommunen har inte haft tillräckligt med egna medel för denna investeringstunga period utan har ökat sin långfristiga skuldnivå från 310,5 mnkr till 943,5 mnkr. Kommunens andel av skulden är vid årsskiftet 611,5 mnkr. Centrubostäder i Skara AB förväntas öka sina lån för nybyggnation på området Plattformen. Detsamma gäller kommunen då ytterligare ny förskola i Sörskogen och betalning av medfinansiering av E20 pågår. Den ökade skuldsättningen medför att en större andel av driftbudgeten kommer att gå åt för att täcka räntekostnader. Även effekten av ränteförändringar blir större vid en ökad skuldsättning.

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet för kommunerna tillkom i lagstiftningen utifrån att återkommande underskott redovisades. Senare tillkom också begreppet god ekonomisk hushållning vilket innefattade att kommunerna över tid behöver ha ett positivt resultat för att kunna återinvestera och inte skjuta fram en skuld till kommande generationer. Lagstiftningen låste in

ÅRETS RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL BALANSKRAVET, TKR

	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Kommunen 2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	18 966	60 989	63 846
- Samtliga realisationsvinster	-887	-863	-275
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	69	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		-897	0
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	45	0	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	18 124	59 298	63 571
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-46 788	-51 651
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	18 124	12 510	11 920

kommunerna relativt hårt att sköta sin ekonomi och endast synnerliga skäl gav möjlighet att använda eventuella förmögenheter.

Kommunerna gavs efter finanskrisen 2009/2010 en möjlighet, vilket Skara kommun har anammat, att inrätta en resultatutjämningsfond som därmed öppnade upp möjligheten att använda tidigare års överskott vid kriser och lågkonjunkturer för att undvika en ryckig styrning av de kommunala verksamheterna.

Skara kommun har inga negativa balanskravsresultat att återställa.

Årets balanskravsutredning startar med årets resultat på 19,0 mnkr som minskas med realisationsvinster på 0,9 mnkr från försäljning av anläggningstillgångar samt orealiserad valutakursvinst. Skara kommun har inga realisationsförluster att tillföra utredningen och inga placeringar i värdepapper finns att redovisa inom ramen för utredningen. En återföring görs av 45 tkr som är hänförlig en orealiserad valutakursvinst.

Skara kommun har en positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen, 21 procent, detta nyckeltal styr möjligheten hur stor andel av resultatet som kommunen får sätta av till resultatutjämningsreserven. Har kommunen en soliditet över noll kan allt över 1 procent av skatter och generella bidrag, 13,1 mnkr, sättas av till fonden. Detta innebär möjlighet att ytterligare avsätta 5,8 mnkr till resultatutjämningsfonden. Skara kommuns resultatutjämningsreserv uppgår inför året till 186,7 mnkr vilket är en stor reserv varför ingen ytterligare avsättning görs på 2023 års resultat.

Skara kommun har därmed per 2023-12-31 en fond som uppgår till 186,7 mnkr.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Statistik har kommit in som visar på att inflationstakten har börjat sjunka. Riksbanken uttalar i februari 2024 att inflationen är på väg ner, men att det finns risk för bakslag. Den åtstramande och inflationsdämpande effekt som en höjd styrränta avsåg att ge verkar nu börja slå igenom och påverka arbetsmarknaden i form av ökad arbetslöshet under 2024. För kommunsektorn innebär detta att skatteunderlagets tillväxttakt är den lägsta på 14 år, undantaget pandemiåren.

Skara kommun har ett lågt budgeterat resultat för 2024 inräknat en höjning av skattesatsen med 40 öre till 21,90. Omstruktureringskostnader inom äldreomsorgen och ökade

kostnader för pensioner främst till följd av kraftigt höjda inkomst- och prisbasbelopp på grund av inflationsökningen gör att ekonomin kommer att vara ansträngd.

I det korta perspektivet kan kommunen hantera ett år med lägre resultat eller till och med ett negativt balanskravsresultat genom tidigare gjorda reservationer till resultatutjämningsreserven. På längre sikt behöver kostnadsutvecklingen balansera med intäktsutvecklingen (skatter, generella statsbidrag och taxor/avgifter) för att verksamheten ska kunna genomföras utan att den ekonomiska ställningen försvagas, alternativt skattehöjningar krävas.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningen att Sveriges ekonomi kommer att återhämta sig redan under 2025 och att lågkonjunkturen därmed kommer att vara relativt kort och inte alltför djup. Skatteunderlagets utveckling för 2024 liksom 2023 bedöms vara negativ i reala termer - det vill säga att skatteunderlagets ökning är mindre än värdeminskningen till följd av inflationen. 2025 ser situationen ljusare ut och en återhämtning bedöms sannolik, dock kommer återhämtningen av den reala köpkraften vara utdragen.

Etableringen av en batterifabrik i Mariestad har potentialen att påverka förutsättningarna för alla kommuner i Skaraborg. I vilken omfattning detta kommer att påverka arbetsmarknad och befolkningsutveckling och hur snabbt återstår att se.

Centrumbostäder AB har en viktig roll framåt genom att skapa bra boenden för äldre samt arbeta med den upplevda tryggheten och motverka utanförskap i sitt övriga bestånd. Den extra satsning som startades under 2021 kommer kvarstå framöver.

Osäkerhet råder kring utvecklingen av kriget i Ukraina och effekterna av ett svenskt medlemskap i Nato. Säkerhet och civil beredskap kommer sannolikt att kräva resurser framöver som behöver arbetas in i budget.

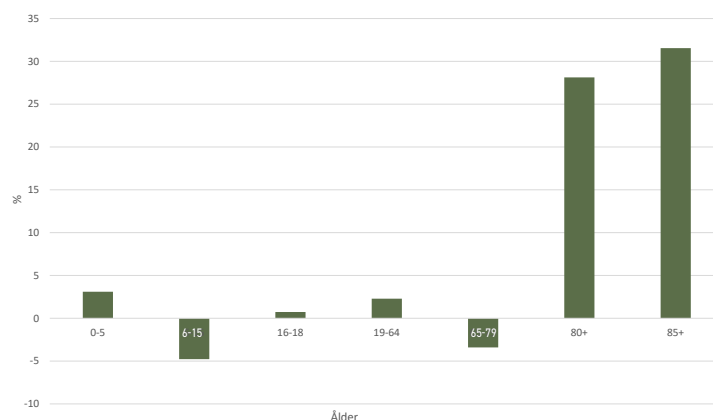
FORTSATT GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktige har höga ambitioner om en hållbar utveckling i Skara kommun. Nämnderna arbetar utifrån de kommun övergripande inriktningarna samt beslutade mål och även om kommunen ännu inte når ända fram är bedömningen att kommunen utifrån förutsättningar och resultat har en god ekonomisk hushållning.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING OCH ÖVERSIKT ÖVER DEN EKONOMISKA PLANERINGEN

	Utfall 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter (mnkr)	453 746	483 900	492 000	495 000
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 712 906	-1 765 566	-1 788 396	-1 832 383
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	1 310 447	1 365 190	1 418 794	1 483 508
Avskrivningar	-55 509	-75 000	-77 000	-78 000
Finansnetto (mnkr)	23 188	-7 000	-7 000	-7 000
Årets resultat (mnkr)	18 966	1 524	38 398	61 125

PROCENTUELL FÖRÄNDRING AV ANTALET PERSONER I OLIKA ÅLDERSGRUPPER 2021-2027

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som möjliggör verksamhetens utveckling och säkerställer en god service av hög kvalitet till våra medborgare. Vägledande i det arbetet är våra värdeord mod och initiativ, engagemang och service och tillsammans och framåt.

MÅLSÄTTNING

Att trygga kompetensförsörjning är en utmaning för kommunen som arbetsgivare. Det förutsätter samarbete och gemensamma insatser på både kort och lång sikt för att utveckla Skaras attraktionskraft både som arbetsgivare, boendeort och geografiskt område. Tillgång till medarbetare med rätt kompetens är en förutsättning för både näringslivets och kommunens möjlighet att växa, utvecklas och skapa hållbar tillväxt. Som arbetsgivare handlar det om att skapa en organisationskultur som präglas av tillit, trygghet och trivsel där medarbetare och ledare arbetar tillsammans mot gemensamma mål.

Kommunens medarbetare är en av Skara kommuns viktigaste resurser, ett gott personalstrategiskt arbete är avgörande för att nå visionen Skara 2025. Utifrån visionen ska medarbetare kunna förena arbetsliv med privatliv. Det ska inom kommunens organisation finnas plats för samverkan, kreativitet och innovativa lösningar. Genom att erbjuda bra arbetsmiljöer, utvecklingsmöjligheter och goda anställningsvillkor där heltid är norm ges förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.

Medarbetarpolicyn beskriver förhållningssätt och vilka förväntningar samt krav kommunen som arbetsgivare har på alla medarbetare oavsett arbetsuppgift, ställning eller placering i organisationen. I policyn framgår också vad medarbetarna kan förvänta sig av kommunen som arbetsgivare. Strategin för kompetensförsörjning visar riktningen för att skapa ett hållbart yrkesliv på alla arbetsplatser i kommunen. Strategin bygger på kompetensförsörjningsmodellen ARU-BA, Attrahera, Rekrytera, Underhålla, Behålla och Avsluta, där fokus i strategin ligger på att Utveckla och Behålla medarbetare. I strategin lyfts tre fokusområden fram som särskilt viktiga:

- Ledarskap och medarbetarskap i samspel
- Arbetsmiljö och hälsa
- Kompetensutveckling

Kommunikationsstrategin beskriver bland annat hur Skara kommun ska utvecklas till att bli en mer kommunikativ organisation. Alla medarbetare i kommunen har ett kommunikativt uppdrag som handlar om såväl det egna ansvaret och kompetensen gällande kommunikation i verksamheten som de effekter som skapas i interaktionen mellan medarbetare och medborgare samt medarbetare emellan.

LEDARSKAP

En organisation som bygger på tillit vågar testa nya metoder, arbeta innovativt och fatta modiga beslut tillsammans. Tillit och förtroendefulla samarbeten är ett ansvar för alla i en organisation men forskning visar på att chefen och ledaren ska vara förebildskapande.

Kommunens ledarprogram innehåller ett antal olika delar i syfte att främja ett gott och närvarande ledarskap samt ge kunskapsbaserad och samordnad kompetensutveckling. Ledarprogrammet innehåller 11 certifieringsutbildningar, ledarforum, ledardagar, chefsnätverk samt individuell ledarskapsutveckling.

Andelen certifierade chefer är 27 av 92, orsaker till den låga andelen kan vara att utbildningarna hålls en gång per år och att behoven ser olika ut. I samband med att en digital onboardingprocess tas fram kommer utbildningsutbudet ses över.

Under året genomförs regelbundna ledarforum, syftet med dessa forum är att lyfta aktuella ämnen som berör hela organisationen samt nätverkande och dialog. Ledarforum är också en mötesplats för kommunens chefer. En till två dagar per år genomförs ledardagar för att kompetensutveckla, omvärldsbevaka samt samskapa utifrån aktuellt tema.

Alla chefer i kommunen är indelade i chefsnätverk. De sammanlagt 17 chefsnätverken leds av deltagarna i KDLG samt förvaltningarnas avdelningschefer. Chefsnätverken träffas för nätverkande, kollegialt lärande samt agerar fokusgrupper i diverse aktuella frågor.

De senaste åren har ett större fokus lagts på det individuella ledarskapet, som en del i att utveckla en tillitsbaserad och effektfull organisation. Fortsatt stöd och insatser kring det individuella ledarskapet och ledarskapsutveckling är under utredning och kommer att implementeras under 2024. Parallellt med ledarprogrammet har ett utvecklingsprogram genomförts för kommunens stödfunktioner i syfte att tydliggöra förväntningar, roller och samarbeten.

Medarbetarundersökningen som genomfördes 2023 visar på att medarbetarna över lag är nöjda med kommunens chefer. Utvecklingsområden i ledarskapet är konflikthantering.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

BBefolkningsprognosen för Skara visar att behovet av välfärdstjänster kommer att öka med anledning av en åldrande befolkning. Samtidigt minskar andel människor i arbetsför ålder. Genom att arbeta med strategisk kompetensförsörjning ökar möjligheterna att säkerställa rätt kompetens för att

uppnå verksamhetens mål. Det innebär att kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med insatser som syftar till att, i enlighet med ARUBA-modellen, attrahera och rekrytera, utveckla och behålla samt avveckla medarbetare.

Verkställandet av kommunens strategi för kompetensförsörjning omhändertas huvudsakligen genom styrmodellen och verksamhetsplaneringen som åligger alla förvaltningar och enheter. Det strategiska arbetet med kompetensförsörjning skapar grund för löneprocessen och dessa processer ska länkas samman ytterligare.

Den stora kompetensförsörjningsutmaningen innebär ökade krav på ett strukturellt arbete som möjliggör samsyn och intern samverkan. Under året har samverkan utvecklats genom ”operativ ledningsgrupp för arbetsmarknad och kompetensförsörjning”. Gruppen omhändertar kommunensamma frågor kopplat till strategi för kompetensförsörjning och strategi för arbetsmarknadsfrågor.

En gemensam bemanningsorganisation i kommunen är under utredning och kommer påverka flera delar av kommunens verksamheter. Omsorgsförvaltningen har påbörjat denna omställning under hösten.

Den tillgängliga arbetskraften och tillgång på rätt kompetens är begränsad. En målgrupp som behöver inkluderas i våra verksamheter i än större utsträckning, är den som idag står längre från arbetsmarknaden. Språkförstärkning är ett kompetensutvecklingsbehov som har identifierats i flera förvaltningar. Insatser som genomförts för att möta detta är bland annat språkbudsutbildning i omsorgsförvaltningen. Vuxenutbildningen och andra leverantörer kan erbjuda utbildning. De främsta utmaningarna är att det krävs en vikarie som täcker upp frånvaron vid studier samt att studier/studieledighet innebär ett lönebortfall för medarbetaren. Det är önskvärt att vidareutbilda personal på

betald arbetstid men ökade kostnader samt brist på vikarier försvårar möjligheterna. Denna komplexitet kring utbildning gäller generellt för samtliga verksamheter och yrken.

Under året genomfördes en nulägesanalys som syftade till att få en samlad bild av hur kommunens olika verksamheter arbetar med frågor kopplat till varumärke och kompetensförsörjning. Nulägesanalysen har resulterat i att flera arbeten och processer för att stärka varumärket och öka attraktionskraften för Skara, både som arbetsgivare och ort, startat i gång. Aktiviteterna ska bidra till ett starkare arbetsgivarvarumärke som gynnar kompetensförsörjningen samt ligga till grund för revidering av kommunens vision. En aktivitet som påbörjades under året var en kommunövergripande digital onboardingprocess. Arbetet kommer fortsätta under 2024 och flera stödfunktioner är involverade i arbetet.

I kommunen uppgick personalomsättningen till 10,5 procent 2023 vilket är lägre än 2022 då personalomsättningen var 11,4 procent. I jämförelse med övriga Skaraborgskommuner ligger Skara bland de som har lägst personalomsättning och högt HME (Hållbart medarbetar engagemang) vilket tyder på att Skara till stor del kan uppfattas som en attraktiv arbetsplats.

Många av kommunens yrkesgrupper betraktas som bristyrken utifrån det svåra rekryteringsläget i kombination med kommande pensionsavgångar. Verksamheterna omhändertar detta genom olika insatser. Inom barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen har det under året pågått arbete med att differentiera arbetsuppgifter, se över kompetenskrav och införa nya yrkestitlar för att möta den tillgängliga arbetskraften och använda den befintliga kompetensen effektivt.

Kompetensutveckling och kompetenshöjande insatser är ett fokusområde inom strategin för kompetensförsörjning.

SYSSELSÄTTNINGSGRAD I PROCENT

Nämnd	2023	2022	2021	2020
BUN	97,4	97,2	97,3	96,5
S&T	96,6	95,9	95,3	95,6
KS	98,5	97,8	97,7	97,6
KFN	95,9	96,4	92,7	92,4
ON	97,0	96,3	95,5	95,4
SBN	95,9			
Totalt	97,1	96,7	96,4	95,9

ANDEL HELTIDANSTÄLLDA

	2023			2022			2021		
	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total
BUN	90,4	94,2	91,2	91,1	89,7	90,8	90,2	89,6	90,1
S&T	79,6	98,6	86	76,9	96,0	83,7	68,5	98,7	79,0
KS	96,0	93,8	95,5	94,0	96,4	94,7	94,8	92,0	94,0
KFN	81,8	100,0	88,2	86,4	100,0	90,9	72,7	100,0	81,8
ON	85,3	89,1	85,8	81,5	92,5	83,1	76,5	90,2	78,4
SBN	94,1	91,7	93,1						
Totalt	86,9	93,4	88,2	85,2	92,9	86,8	81,4	92,5	83,6

ANSTÄLLDA TILLSVIDARE HELÅRSARBETARE

	2023			2022			2021		
	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total
BUN	459	123	582	440	115	555	449	113	562
S&T	127	62	189	115	62	177	120	59	179
KS	48	15	63	63	26	88	53	21	74
KFN	18	10	28	16	10	27	17	9	26
ON	682	109	791	614	103	718	605	98	703
SBN	16	11	27						
Totalt	1 350	330	1 680	1 248	315	1 563	1 244	300	1 544

ANSTÄLLDA VISSTID HELÅRSARBETARE

	2023			2022			2021		
	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total
BUN	60	17	77	63	26	89	59	16	75
S&T	15	10	25	11	12	24	13	17	30
KS	2	1	3	3	2	5	4	3	7
KFN	4	2	6	5	1	6	3	2	5
ON	58	20	78	61	14	76	43	11	54
SBN	1	1	2						
Totalt	140	51	191	143	55	198	122	49	171

TIMAVLÖNADE ARBETADE TIMMAR OMRÄKNAT TILL HELÅRSARBETARE

Nämnd	2023	2022	2021	2020
BUN	27,4	26,7	26,7	22,5
S&T	4,3	5,8	6,2	5,3
KS	0,6	0,5	0,5	0,5
KFN	3,6	3,7	2,1	2,3
ON	81,7	86,7	92,7	83,8
SBN	0,2			
Totalt	117,7	123,5	128,1	114,6

Livslångt lärande och omställning är nödvändiga inslag för att behålla kompetens och möta framtidens utmaningar. Möjligheten att ta del av nätverksträffar, omvärldsspaningar, kurser har ökat genom den digitala tillgängligheten. Detta innebär att mycket kunskapsinhämtning kan ske kontinuerligt inom respektive verksamhet. Skara kommun tecknade under 2023 avtal med utbildningsföretaget InKultura. Under ett års tid har alla medarbetare möjlighet att lära sig mer om kultur- och religionsmöten. Kommunledningsförvaltningen har under hösten anordnat lunchföreläsningar i syfte att sprida utbildningen.

Gemensamt för alla verksamheter är att det kommer krävas kunskaphöjning inom IT och digitala verktyg. Skara kommun är medlem i kompetensforum och alla anställda får därmed tillgång till kompetensutveckling under ledning av några av Sveriges främsta experter inom ämnen som rör digitalisering och omställning.

MEDARBETARE

SYSSELSÄTTNINGSGRAD – ANDEL HELTIDANSTÄLLDA

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för 2023 har fortsatt ökat till 97,1 procent. Sysselsättningsgraden har ökat inom alla kommunens förvaltningar utom kultur- och fritidsförvaltningen.

I samband med projektet Hållbar heltid beslutades 2021 att alla tillsvidareanställningar ska vara på heltid vid nyanställning. Statistiken visar på att kommunen fortsätter öka andel heltidsanställda. 88,2 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna har en heltidsanställning. Detta är en ökning med 1,4 procentenheter sedan föregående år. Andel heltidsanställda har ökat mest inom gruppen kvinnor under 2023.

Även andel tillsvidare helårsarbetare har ökat under 2023 vilket innebär att fler är anställda på heltid. Andelen timavlönade helårsarbetare har minskat under 2023 främst inom omsorgsförvaltningen. 0,8 procent av den totalt arbetade tiden utgörs av fyllnads- och övertid vilket är lågt i jämförelse med Skaraborgskommunerna. Av den totalt arbetade tiden utgörs 6,6 procent timavlönade.

ANTAL ANSTÄLLDA MEDARBETARE – TILLSVIDARE OCH VISSTID

Nämnder	KS	KFN	BUN	ON	SoT	SBN	Totalt
Tillsvidare	582	189	63	28	791	27	1 680
Visstid	77	25	3	6	78	2	191
Totalt	659	214	66	34	869	29	1 871

KÖNSFÖRDELNING

Av kommunens sammanlagt 1 871 anställda är 79,7 procent kvinnor jämfört med 78,0 procent år 2022. Det är inom omsorgs- samt barn- och utbildningsförvaltningen som andelen kvinnor är högst.

I Skara kommun arbetar år 2023 totalt 92 chefer, av dessa är 69 kvinnor och 23 män, det motsvarar en fördelning på 75,0 procent kvinnor och 25,0 procent män. Av cheferna

på enhets-/rektorsnivå är 75,0 procent kvinnor. Av cheferna på avdelningsnivå är 77,0 procent kvinnor och på förvaltningschefsnivå är 71,4 procent kvinnor.

Utöver dessa chefer i kommunen finns ytterligare tre bolagschefer, samtliga är män.

MEDARBETARE I ARBETSMARKNADSPOLITISKA INSATSER

Under 2023 har 44 individer varit anställda i Skara kommun genom arbetsmarknadspolitiska insatser via arbetsmarknadsenheten Spektra. Detta har varit en del av kommunens arbete med Lokala jobbspår, jobbprojekt och så kallade serviceassistenter inom omsorgsförvaltningen. Insatserna har delfinansierats av olika statliga lönesubventioner.

Antalet arbetsmarknadspolitiska anställningar inom kommunen har minskat från tidigare år med anledning av förändrade förutsättningar inom den statliga arbetsmarknadspolitiken. För att kunna upprätthålla och utveckla Lokala jobbspår som en del i kommunens kompetensförsörjning har kommunen inlett arbetet med att utveckla metoder som inte är beroende av arbetsmarknadspolitiska insatser. Kompetensutveckling som en del i anställningen behöver formaliseras ytterligare i syfte att stärka den enskildes ställning på arbetsmarknaden.

Under sommaren 2023 har 126 ungdomar haft feriepraktik i kommunens verksamheter. Merparten har haft feriepraktik inom förvaltningen för service och teknik (40 procent), barn och utbildningsförvaltningen (22 procent) samt omsorgsförvaltningen (20 procent). Därtill har ytterligare nio ungdomar haft så kallade ungdomsjobb inom kommunens verksamheter.

PENSIONAVGÅNGAR

Under året har 35 medarbetare gått i pension, jämfört med 40 medarbetare år 2022. Från och med 2023 ökade avgångsåldern enligt LAS till 69 år. Under perioden 2024–2033 uppskattas cirka 414 medarbetare gå i pension (räknat på avgångsålder 68 år). Det motsvarar 24,5 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna. Genomsnittsåldern för att gå i pension är dock fortfarande lägre. Under 2023 förväntades 8 medarbetare gå i pension (räknat på avgångsålder 68 år) men utfallet blev 35 pensionsavgångar.

Av dessa 414 medarbetare är 130 anställda vid barn- och utbildningsförvaltningen, 187 vid omsorgsförvaltningen och 76 vid förvaltningen för service och teknik. Kommunledningsförvaltningen, kultur och fritid samt samhällsbyggnadsförvaltningen har samtliga färre än 15 beräknade pensionsavgångar under kommande tioårsperiod.

I pågående insatser kring att utveckla och behålla medarbetare läggs fokus på att skapa arbetsmiljöer som i sin tur leder till att medarbetare både kan arbeta heltid och ha ett förlängt arbetsliv. Under 2023 genomfördes en utredning av modellen 80-90-100 som syftar till att skapa förutsättningar för ett längre arbetsliv. Utredningen kunde inte påvisa att modellen gav garanterade effekter för höjd pensionsålder. Ett längre arbetsliv möjliggörs av en rad olika påverkansfaktorer

utifrån individ, organisation och samhälle. Medarbetarsamtalet och dialogen mellan chef-medarbetare har stor betydelse för att möjliggöra ett långt och hållbart arbetsliv där individuellt anpassade lösningar är en möjlig väg att förlänga arbetslivet.

I arbetet med kompetensplanering i kommunens verksamhetsstyrning skapas underlag för att proaktivt möta upp framtida kompetensförsörjningsbehov med tanke på kommande pensionsavgångar.

REKRYTERING

Under 2022 genomfördes en översyn av kommunens rekryteringsannonser. 2023 genomfördes en utvärdering och analys av kostnader och räckvidd vilket resulterat i att kommunen i helhet publicerat något färre annonser än föregående år. Arbetet som genomförts har skapat en samordning då samma kompetenser efterfrågats samt ett mer behovsanpassat val av annonseringskanaler.

Under 2023 har 191 rekryteringsannonser publicerats jämfört med 205, år 2022. Samtliga annonser avser heltid och majoriteten är tillsvidareanställningar. Flest publicerade annonser har barn och utbildningsförvaltningen (antal 89) följt av omsorgsförvaltningen (antal 63).

De flesta förvaltningar upplever att det är svårt att rekrytera rätt kompetens till utannonserade tjänster. Kommunledningsförvaltningen bedömer att tillgången på kompetens fortfarande är tillräcklig. Samhällsbyggnadsförvaltningen har periodvis haft svårt att rekrytera till vissa tjänster. Tillgången till rätt kompetens inom stadsplanering och miljöområdet har vid vissa tillfällen lett till att man inte lyckats tillsätta medarbetare som motsvarar ställda kompetenskrav. Inom förvaltningen för service och teknik har nedläggning av gymnasieprogram påverkat tillgången på kompetens inom kost och gata/park. Ökade bränslekostnader har också påverkat rekryteringsmöjligheterna då sökande inte är villiga att pendla i samma utsträckning som tidigare. Omsorgsförvaltningen ser svårigheter i att rekrytera rätt kompetens utifrån framtidens behov av sjukvårdskompetens. Barn- och utbildningsförvaltningen har under en längre tid upplevt utmaningar i att rekrytera, det har varit särskilt svårt att rekrytera rektorer, forskollärare och lärare inom vissa ämnesbehörigheter. Under 2023 har en ökning av antalet behöriga sökande noterats. Kultur- och fritidsförvaltningen har relativt lätt att rekrytera personal till de flesta utannonserade tjänsterna men de sökande har inte alltid den efterfrågade kompetensen vilket har gjort att arbetsgivaren fått utbilda under pågående anställning.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Arbetsmiljö och hälsa är ett fokusområde i kommunens strategi för kompetensförsörjning. De senaste åren har ett arbete pågått med att stärka arbetsmiljöarbetet. Det har inneburit att systematisera arbetsmiljöarbetet genom en SAM-modul i Stratsys, kommunens kvalitets- och uppföljningssystem.

Modulen är ett verktyg för att tydligare kunna planera, följa upp, riskbedöma och ta fram handlingsplaner. SAM-modulen ger ett bättre stöd i det dagliga arbetet med arbetsmiljön och gör det lätt att göra rätt.

Under året har flera av de utvecklingsområden som identifierades i årlig uppföljning setts över. Nya riktlinjer vid hot och våld samt för alkohol och droger har tagits fram samt kompletterats med stödmaterial. Arbetsmiljöverket genomförde under våren en inspektion kring hot och våld i skolan vid tre enheter, vilket bidragit till utveckling av stödmaterial.

Kommunens riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter har reviderats och processen har förtydligats via en digital hantering.

Aktiviteterna i arbetsmiljökalendern i SAM-modulen har setts över och kompletterats. Bland annat med nya aktiviteter för uppföljning av samverkansprocessen på alla nivåer, i syfte att stärka efterlevnaden av Skara kommuns avtal för samverkan och arbetsmiljö. Verksamhets specifika checklistor för skyddsronder tas successivt fram. Skara kommuns framgångar med årlig uppföljning och det systematiska arbetsmiljöarbetet i SAM-modulen har under våren uppmärksammats i ett av Stratsys webinar.

Utbildningar har fortsatt erbjudits kring KIA, SAM-modulen, årlig uppföljning, samverkan och skyddsombudets roll i samarbete med företagshälsovård.

Hälsofrämjande föreläsningar har anordnats för medarbetarna under våren och kommunens friskvårdsinsatser har fortlöpt. I Skara kommun erbjuds friskvårdsinsatser på individ-, grupp- och organisationsnivå för att öka motivationen att vårda sin hälsa. På individnivå erbjuds medarbetare att delta i ett riktat hälsofrämjande insats, där deltagaren får en individuell träningsplan. Utvärdering av insatsen visar på högt deltagande och fortsatt engagemang hos deltagarna. Inför 2023 beviljades 10 enheter friskvårdsbidrag för enhet. Exempel på aktiviteter som beviljades var padel, bowling och yoga. Alla medarbetare erbjuds friskvårdsbidrag. I kommunens medarbetarundersökning svarade 82 procent att de nyttjat bidraget under året vilket är en ökning från tidigare år. Medarbetare har möjlighet att delta på kostnadsfria gruppträningspass hos olika friskvårdsaktörer i Skara, en möjlighet som nyttjats i hög grad.

MEDARBETARUNDERSÖKNING

Medarbetarundersökningen är ett mätinstrument som syftar till att fånga upp medarbetarnas upplevelse av sin arbetssituation och arbetsmiljö. 2022 togs ett nytt och mer förenklat format av medarbetarundersökning fram som ska bidra till en mer samlad uppföljningsmetod via SAM-modulen. Resultaten sammanställs på kommunövergripande- och förvaltningsnivå och följs upp på enhetsnivå som en aktivitet i arbetsmiljökalendern. Uppföljning av medarbetarundersökningen blir ett underlag att använda sig av i det fortsatta systematiska arbetsmiljöarbetet kring OSA. Som ett led i det systematiska arbetet genomförs nu medarbetarundersökningen årligen.

SJUKFRÅNVARO (PROCENT AV AVTALAD TID)

	2023		2022		2021	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0-29 år	7,7	3,9	8,0	5,2	7,2	3,6
30-49 år	7,6	5,7	7,7	6,2	7,1	5,5
50- år	10,8	5,8	10,9	5,9	10,0	6,1
Totalt	9,0	5,5	9,2	5,9	8,5	5,5

SJUKFRÅNVARO PER NÄMND, PROCENT

	KS	KFN	BUN	ON	SBN	SoT	Totalt
>59 dagar	5,19	51,71	44,57	47,97	70,8	29,71	45,48
<59 dagar	94,81	48,29	55,43	52,03	29,2	70,29	54,52
Totalt	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

SJUKDAGAR/ ANSTÄLLD PER NÄMND	2023 Kvinnor	2023 Män	2023 Total	2022 Total	2021 Total	2020 Total	2019 Total
Kommunstyrelse	5,9	3,6	5,3	16,2	19,6	14,3	16,2
Barn-och utbildningsnämnd	19,9	16,0	19,2	19,9	18,1	19,0	13,3
Omsorgsnämnd	20,3	6,5	17,3	19,2	18,0	19,9	15,3
Nämnden för service och Teknik	21,8	20,1	21,2	22,6	26,0	24,8	20,5
Kultur- och fritidsnämnd	37	22,4	32,7	27,4	19,2	15,1	9,8
Samhällsbyggnadsnämnd	37,8	41,1	39,2				
Total kommunen	19,0	8,5	16,1	20,1	16,4	17,2	13
Centrumbostäder i Skara AB	5,7	5,0	5,4	6,5	2,0	3,5	0,7
Skara Energi AB	17,0	6,2	8,7	5,6	2,9	9,5	7,2
Totalt koncernen	18,9	8,4	15,9	16,8	16,0	17,0	12,8

SAMLAD BILD AV SJUKFRÅNVARON	Den kommunala koncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	8,2	8,4	8,3	8,5
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	45,7	38,8	45,5	39,1
Sjukfrånvaro för kvinnor	9,1	9,1	9,0	9,2
Sjukfrånvaro för män	5,3	5,7	5,5	5,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	6,7	7,2	6,7	7,2
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	7,1	7,3	7,2	7,4
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	9,8	9,8	9,8	10,0

ANDEL LÅNGTIDSSJUKSKRIVNA AV TOTAL SJUKFRÅNVARO

	2022		2021		2020	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0-29 år	15,0	7,2	4,4	14,9	0	15,2
30-49 år	45,2	33,5	18,5	37,2	25,0	39,0
50- år	54,1	43,3	38,5	49,1	46,9	52,5
Totalt	47,1	35,3	24,6	41,7	32,8	45,0

SAMLAD BILD AV SJUKFRÅNVARO I PROCENT PER NÄMND

Sjukfrånvaro i %	2023	2022	2021
Kommunstyrelse	1,5	4,6	5,8
Barn-och utbildningsnämnd	7,5	7,6	6,9
Omsorgsnämnd	9,6	10,1	9,0
Nämnden för service och Teknik	6,4	6,7	7,6
Kultur- och fritidsnämnd	11,4	9,4	5,5
Samhällsbyggnadsnämnd	11,0		
Totalt	8,3	8,5	7,9

2023 års resultat visar en högre svarsfrekvens jämfört med föregående år. Cirka 75 procent av medarbetarna i Skara kommun har svarat. Framgångsområden som identifierats är bland annat inom motivation, styrning och medarbetarskap. 66 procent av de svarande medarbetarna upplever att de har utvecklande och konstruktiva medarbetarsamtal med sin chef och 78 procent av de svarande medarbetarna upplever att de har fungerande APT. Det bästa med att arbeta i Skara kommun är kollegorna följt av att göra skillnad för andra och en trygg anställning. Utvecklingsområden kvarstår från föregående år, konflikthantering samt återkoppling från chef och möjlighet till paus och återhämtning samt rimlig arbetsbelastning.

TILLBUD OCH ARBETSSKADOR

I Skara kommun rapporteras och hanteras arbetsskador, tillbud och risker i det digitala systemet KIA. Anmälan genererar mejl till ansvarig chef samt skyddsombud för att signalera att utredning ska genomföras och för att identifiera eventuella åtgärder som behöver vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall i arbetet.

Chefer och skyddsombud erbjuds kontinuerligt möjlighet till digitala utbildningar i KIA-systemet. Den digitala utbildningen innefattar praktisk hantering och uppföljning i systemet men även genomgång av definitioner av relevanta begrepp, exempelvis vad som är ett tillbud och vad som är en arbetsskada. Medarbetare får kännedom om KIA och kommunens rutiner för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och risker genom en aktivitet i SAM-modulens

arbetsmiljökalendar. Under året har antalet rapporterade händelser analyserats i syfte att identifiera bakomliggande orsaker och verkliga risker.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron är fortsatt hög. Den totala sjukfrånvaron har dock minskat med 0,2 procentenheter och inom samtliga åldersspann. Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor men har minskat från föregående år från 9,2 procent 2022 till 9,0 procent 2023.

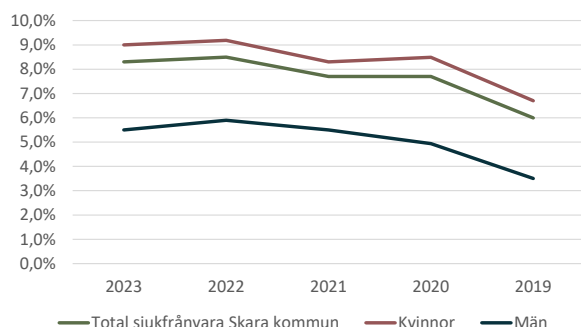
Den höga sjukfrånvaron är ett prioriterat område. Under 2022 togs ett omtag kring hållbart yrkesliv i syfte att sänka kommunens sjukskrivningstal, projektet benämns Hållbart yrkesliv 2.0, Rehab, hälsa och omställning. Projektet ska se över och ge ett samordnat stöd i rehabiliteringsprocessen samt i samverkan med Försäkringskassan, företagshälsövård och vårdcentral. Chefer och medarbetare ska ha verktyg för att arbeta aktivt såväl förebyggande som rehabiliterande samt att uppföljning av ärenden ska ske systematiskt och skyndsamt. Det gäller såväl långtids- som upprepade korttidsfrånvaro. Under 2023 lades inledningsvis främst fokus på korttidssjukfrånvaron till skillnad från föregående år då mer fokus lades på långtidssjukskrivna. Vid delåret 2023 identifierades dock att den positiva trenden, med minskat antal långtidssjukskrivna hade vänt. Under hösten lades återigen mer fokus på de långtidssjukskrivna vilket gett positiva effekter.

Under projektet har behovet av prerrehabiliterande insatser i Skara identifierats. Detta har resulterat i att dialog inletts med bland annat Samordningsförbundet i syfte att hitta gemensamma samarbetsformer i kommunen.

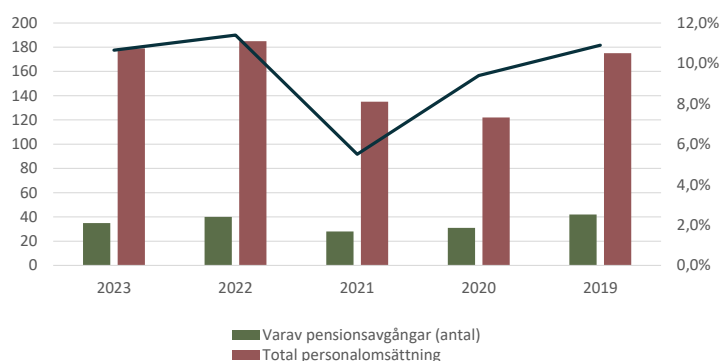
SJUKLÖNEKOSTNAD

Sjuklönekostnaden har under 2023 minskat med 1 987 tkr och uppgick till 22 552 tkr, vilket skall jämföras med 24 539 tkr under 2022. Sjuklönekostnaden uppgick till 3,3 procent av den totala lönekostnaden exklusive sociala avgifter, vilket är en minskning mot 2022 med 0,2 procentenheter.

SJUKFRÅNVARO I 5 ÅRS PERSPEKTIV

PERSONALOMSÄTTNING I 5 ÅRS PERSPEKTIV

LÖNER OCH ARVODE

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 929,2 mnkr, att jämföra med 908,8 mnkr för 2022. Den årliga löneökningen för året uppgick till 28,6 mnkr att ställa mot en högre lönekostnad om 20,4 mnkr enligt ovan.

LÖNER OCH ARVODEN, Tkr	2023	2022	2021	2020
Arvode	5 779	5 867	5 053	4 173
Lön	692 541	691 640	668 058	641 847
Personalomkostnader	230 842	211 259	218 979	214 977
Totalt	929 162	908 766	892 090	860 997

SEMESTER OCH ÖVERTIDSLÖNESKULD

Semester- och övertidslöneskulden består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har ökat med 2,1 mnkr till 41,4 mnkr.

SEMESTER OCH ÖVERTIDSSKULD, Tkr	2023	2022	2021	2020
Semesterlöneskuld	39 560	37 703	41 147	37 315
Övertidsskuld	1 814	1 558	1 288	1 145
Totalt	41 374	39 261	42 435	38 460

PENSIONER

Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt har ökat med 11,2 mnkr och uppgår totala till 377,7 mnkr. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 353,5 mnkr.

LÖNEPOLITIK

Skara kommuns medarbetare har som sin primära uppgift att skapa förutsättningar för medborgarna att vara nöjda med att leva och bo i Skara. I detta arbete är lönen ett styrmedel som ska stimulera till goda arbetsinsatser, engagemang och utveckling. I årets löneöversyn har det funnits gällande huvudöverenskommelser (HÖK) för samtliga förbund. Samtliga avtal, förutom Kommunals, var utan angiven nivå för att möjliggöra en lokalt anpassad lönepolitik.

I Kommunals HÖK var inte utrymmet för 2023 fastställt. Det angavs att det till lokalt kollektivavtal (LOK) 20 skulle tillföras det utrymme som fastställdes inom den internationellt konkurrensutsatta sektorn. Den 5 april fastställdes utrymmet till 4,1 procent och blev omräknat till kronor 1 125 kronor per medlem i Kommunal.

Arbetsgivaren beslutade att prioritera rektorer för skola, sjuksköterskor, förskollärare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer och ingenjörer gata/park i löneöversyn 2023. Löneöversynen har genomförts enligt modellen dialog, chef-medarbetare för alla förbund utom Kommunal som tillsammans med arbetsgivaren har en lokal förhandlingsordning. I årets löneöversyn har modellen för att hantera individuella strukturlönesattningar, som testades i Barn- och utbildnings-

förvaltningen under 2022, tillämpats i hela kommunen.

Löneökningarna för 2023 innebar en total höjning med 3,15 procent.

Vid avstämningar med de fackliga organisationerna konstaterades det att löneöversynsprocessen över lag fungerar bra. Dock behövs ett fortsatt arbete med att få en följsamhet med riktlinjer och att hålla lönerelationer under bevakning. Vid utvärdering av löneöversyn identifierades även behovet att få in förvaltningarnas syn på löneprocessen.

MILJÖREDOVISNING

Skara kommuns övergripande miljömålsättning är att alla ska kunna leva i ett samhälle som tar ansvar för klimat och miljö samt att alla kommunala beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.

Skara kommun har utifrån Agenda 2030, kommunens Vision och de nationella och regionala miljömålen tagit fram sex övergripande lokala miljömål som anger målsättningen för kommunens miljö- och klimatarbete. Kommunens lokala miljömål och trenden för målpuppfyllnaden är:

- Minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser (förbättring skett)
- Minskade utsläpp från persontransporter samt fler som väljer cykel, gång eller kollektivtrafik (viss förbättring skett)
- Hållbar bebyggd miljö i hela kommunen (ingen förändring skett)
- Minimerad risk för allvarlig skada på människors hälsa och natur
- Värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer bevaras och förvaltas väl (viss försämring skett)
- Välja varor, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan (ingen förändring skett).

Kommunens miljö- och klimatmålsättningar finns formulerade i miljöstrategi med mål och delmål. Kommunen har även en Miljöplan med 55 konkreta åtgärder som kommunen planerar att genomföra under perioden 2020–2025.

ENERGI

Skara kommun och de kommunala bolagen har under flera år arbetat med att minska kommunens utsläpp av växthusgaser genom att fasa ut uppvärmning med fossila bränslen och direktverkande el i kommunens fastigheter. På fjärrvärmeverket Uddetorp installerade Skara Energi en elproduktionsanläggning med en installerad effekt på 100 kW. Elproduktionen ska användas internt på värmeverket och är ett steg till ett mer hållbart energisystem. Kommunen har med de investeringar som gjorts i energieffektiviseringar förutom att ha minskat koldioxidutsläppen även minskat energikostnaderna med flera hundratusen kronor per år. Aldrig tidigare har det varit lika viktigt att vara energismart som nu - både för klimatet och för ekonomins skull. Förutom nya smarta tekniska lösningar kan energianvändningen minskas genom att arbeta med beteendeförändringar.

En ordentlig utbyggnad av sol-el är både möjlig och rimlig om kommunen ska nå målet att bli fossiloberoende 2030. Kommunen har under året installerat en större solcellsanläggning på Vilanhallens tak. Solcellsanläggning bedöms producera 200 MWh/år, en produktion som kan försörja

både badhus och ishall med förnybar el. Solcellsanläggningar har även satts upp på Teglagården och Marieberg förskola. Skara Energi satsar på solceller och deras solcellsanläggningar har en installerad effekt på totalt 301 kW. Centrumbostäder har sedan tidigare ett par anläggningar och har 2023 satt upp solceller i tre områden. Det är inte bara kommunen som sätter upp solceller. Flera privatpersoner och företag i kommunen satsar idag stort på sol-el.

Skara kommun har tillsammans med Kommunförbundet, Sweco och Energikontor Väst tagit fram en vindbruksplan för Skara kommun. Vindbruksplanen är ett underlag som visar på potentialen för förnybar energi och som pekar ut lämpliga områden för vindkraft i Skara kommun.

TRANSPORTER

I dag står transporter för drygt 80 procent av Skaras territoriella utsläpp av koldioxid och för en betydande del av alla luftföroeningar. Kommunens målsättning är att hela den kommunala fordonsflottan ska bli helt fossiloberoende. Av kommunens lätta fordon är numera 17 procent klassade som miljöbilar enligt senaste miljöbilsdefinitionen. Andelen kommunägda personbilar som drivs med förnybara drivmedel har under flera år stadigt minskat, men i år har trenden vänt och fler miljöfordon har införskaffats.

Eftersom transporter står för en stor del av kommunens utsläpp av växthusgaser gjorde Skara kommun en utredning av vad som behöver göras för att minska dess miljö- och klimatpåverkan. Utredningen visade att både miljö- och kostnadsvinster kan uppnås genom att skapa en kommun-gemensam organisation som ansvarar för kommunens alla fordon. Förhoppningsvis kommer en gemensam fordon-sorganisation finnas på plats 2024. Under 2023 hade både Centrumbostäder, Service och teknik och Skara Energi planerat att bytta ut dieseln mot HVO100, som är ett förnybart drivmedel. På grund av höga priser på HVO100 var det endast Centrumbostäder som bytte till HVO100.

Inga laddstationer har installerats under året. Politiken har däremot godkänt investeringsmedel för att sätta upp sex stycken laddpunkter på Trädgårdsgatan och för Omsorgens elfordon. Installationen sker preliminärt under våren 2024.

Det är viktigt att kommunen är med och skapar goda förutsättningar för ökad elektrifiering och en långsiktig hållbar laddningsinfrastruktur. Under 2022 tog kommunen fram en strategisk laddplan och under 2023 har överläggningar förts med olika fordonsladdningsoperatörer som vill sätta upp laddstationer i kommunen. Resultatet är att fem snabblad-dare ska sättas upp i Skara under 2024–2025. Glädjande är

Klimatresan fortsätter. En stor solcellsinvestering på Vilanhallens tak projekterades. Skara kommun är i framkant med utbyggnaden och framförallt den senaste tekniken. Projektet på Vilan är starkt kopplat till Skaras pågående initiativ för energieffektivisering. I bakgrunden skimtar solcellsparkerna på Viktoriaskolan och Teglagården.

även att andelen resfria möten har ökat markant de senaste åren, vilket resulterat i både tidsbesparing, kostnadsminskning och minskade utsläpp. Kommuns arbete med är att bygga nya och att göra befintliga gång- och cykelvägar säkrare har avstannat och inga nya GC-vägar planeras.

KLIMAT

Skara kommun är med i kraftsamlingen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. Klimat 2030 arbetar för att utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 (jämfört med 1990-årsnivå). Dessutom har Klimat 2030 satt som mål att utsläppen av växthusgaser från konsumtionen ska minska med 30 procent jämfört med 2010. Skara kommun deltog under 2022 i satsningen och lyckades under året uppnå 10 av 15 avlagda klimatlöften. Kommunen hade för 2023 inte antagit några nya klimatlöften utan har utrett vilka klimatlöften kommunen ska anta för perioden 2024–2026.

Skara har tagit fram en koldioxidbudget och den visar att det är riktigt bråttom om man ska nå målen i Parisavtalet. Planen var att arbeta fram färdplan och arbetssätt för att hålla budgeten och minska de lokala fossila koldioxidutsläppen med drygt 12 procent per år till 2030. Det arbetet har inte kommit igång men förhoppningen är att det arbetet ska påbörjas under 2024.

Den globala uppvärmningen kommer medföra ändrade förutsättningar och det är därför viktigt att utreda vilka

risker, möjligheter och konsekvenser klimatförändringarna kan få för alla de som verkar och bor i Skara kommun. Kommunen kan inte förhindra de globala klimatförändringarna, men kan tillsammans med andra lokala och regionala aktörer förebygga många av klimatförändringarnas mest negativa effekter. För att kommunen och andra aktörer ska kunna göra rätt val behöver kunskapen om klimatpåverkan och klimatanpassning ökas.

Vad vet vi då om klimatförändringarna? Det som anses klarlagt är att det kommer bli vanligare med värmeböljor och extremväder i form av långa perioder med torra, kraftiga stormar och håftiga skyfall. Klimatförändringarna i området mellan Vänern och Vättern förutspås även leda till både längre växtodlingssäsong och torrare somrar, vilket kommer leda till ökad risk för torra och bränder.

En minskad vattentillgång kan få allvarlig effekt för de boende med egen brunn, besöksnäringen och de gröna näringarna. Skaras värdefulla natur och många arter påverkas även negativt av klimatförändringarna. Antalet sjukdomar och skadedjursangrepp som drabbar träd har ökat de senaste åren - sjukdomar som ofta leder till att träden dör. I Skara handlar det framför allt om almsjuka, askskottsjuka och de verkningar som granbarkborren förorsakar. Ökningen antas bland annat bero på att träden blivit stressade av vattenbrist och milda vintrar. Antalet invasiva växter som rapporterats in har även ökat på senare år, men kan till viss del förklaras av den ökade mediala uppmärksamheten som flera invasiva arter fått.

VATTEN

Skaras vattendrag är alla relativt små vilket gör att halterna av näringsämnen lätt höjs jämfört med vattendrag med större vattenmängder. Framförallt Dofsan har höga, och ibland extremt höga halter av kväve och fosfor. Höga halter av zink är ett problem för reningsverket och dess slam. Kommunen arbetar tillsammans med Skara Energi med att identifiera föroreningskällor där vattenreningsinsatser kan sättas in vid källan. Kunskapen om miljötillståndet i kommunens sjöar och vattendrag bygger på mätningar som kommunen, Vattenrådet och Länsstyrelsen genomför, så kallad miljöövervakning. I Skara kommun övervakas en sjö och två vattendrag kontinuerligt.

Två konstgräsplaner på Vilans fritidsområde byttes ut mot nya med bättre miljöprestanda. I samband med bytet av konstgräset har olika åtgärder gjorts för att minska att mikroplaster (granulaterna) sprids utanför planerna och ut i vattendraget. Bland annat har dräneringen från planerna kopplats till en samlingsbrunn. En samlingsbrunn som har ett filter som fångar upp både mikroplaster och renar dagvattnet från zink och andra ämnen innan vattnet släpps vidare ut till vattendraget.

INKÖP OCH LIVSMEDEL

En viktig miljöåtgärd är att redan vid inköpet välja varor som kan användas under lång tid. Genom att ställa relevanta hållbarhetskrav i upphandlingarna kan kommunen minska sin klimat- och miljöpåverkan. Men det räcker inte med hållbara upphandlingar. Det krävs skarpa och tydliga inköpsriktlinjer för att säkerställa att de varor och tjänster som faktiskt köps in har rätt kvalitet, till rätt pris och ger upphov till låg miljöpåverkan. V6 kommunerna arbetar nu med att uppdatera sin policy för upphandling med de miljö- och hållbarhetskrav som kommunerna vill ställa. Miljökrav är numrerade inarbetade i upphandling av bland annat skolskjuts.

Ett stort antal miljögifter släpps ut till vatten och luft, eller finns i de varor som vi köper och använder i vardagen. Små barn och många djur och växter är känsliga för redan små mängder miljögifter och det är därför viktigt att skydda dem och de miljöer de leker och vistas i genom att köpa varor som inte är skadliga. Skara kommun arbetar kontinuerligt med att minska antalet kemikalier.

Lokalvården köper enbart sopsäckar som är 100 procent återvinningsbara, samt insatspåsar som vid förbränning blir endast koldioxid och vatten. I den mån det går arbetar lokalvården med att utesluta insatspåsar.

Kommunen har antagit en tydlig matsvinnstrategi och implementerat åtgärder för att minska matsvinnet och servera mat som har låg klimatpåverkan inom kostverksamheterna. Genom att minska på mängden serveringar med nötkött, inte servera ris och arbeta med mer grönsaker i maträtterna har utsläppen från maten minskat under året. Andel ekologiska livsmedel som köps in av kommunen är fortsatt låg och betydligt lägre än riksgenomsnittet och det nationella målet om 60 procent ekologiskt till 2030.

NATUR OCH UPPLEVELSER

Skara kommun arbetar efter hållbarhetsprinciperna i Hållbarhetsklivet. Besöksmålsutvecklingen i Varnhem sker till exempel i bred samverkan med lokalsamhället och har bidragit till en positiv samhällsutveckling samtidigt som man försöker styra om besöken till tider och platser när det är mindre besökare.

Att anlägga våtmarker är en av de allra bästa naturvårdsåtgärder man kan göra, och då speciellt på gamla torvmarker. Våtmarker gör nytta på många olika sätt. De minskar övergödningen, ökar den biologiska mångfalden, minskar klimatpåverkan samt utjämnar vattenflöden och bidrar till skydd mot översvämningar. En plan för skötsel och underhåll av sjöar, bäckar och vattendrag är framtagen för att förvalta och sköta dem på bästa sätt.

Skaras friluftsområden, Petersburg och Planteringen, används som undervisningsområden för både förskolor och skolor. Aktivitets- och friluftsdagar arrangeras och delar av idrottsundervisningen förläggs där.

Ett av de största hoten mot bin och andra pollinerare är att det saknas mat under delar av deras aktiva säsong. Skara kommun har därför startat ett projekt för att öka den biologiska mångfalden och hjälpa pollinerare såsom bin, humlor och fjärilar genom att ställa om delar av kortklippta gräsmarker till högvuxna gräsytor samt plantera in bivänliga växter, buskar och träd.

Invasiva främmande arter utgör ett allvarligt hot mot Skaras biologiska mångfald och inhemska flora och fauna. Kommunen har startat ett projekt där man ska identifiera invasiva främmande växtarter som finns i kommunen samt ta fram kostnadseffektiva metoder för att bekämpa dessa.

FOLKHÄLSOREDOVISNING

Folkhälsoredovisningen i Skara kommun bygger på de strategiska inriktningarna i Folkhälsostategi 2021-2023, Skara kommun

Skara kommuns Folkhälsostategi 2021–2023 strävar mot att nå det nationella folkhälsomålet som antogs av riksdagen i juni 2018, att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsoarbetet utgår också från Västra Götalandsregionens vision Det goda livet och Skara kommuns vision Tillsammans skapar vi det goda livet för invånarna i Skara.

STRATEGISKA INRIKTNINGAR FÖR SKARA KOMMUNS FOLKHÄLSOARBETE

JÄMLIKA, JÄMSTÄLLDA OCH GODA LEVNADSVANOR OCH LIVSVILKOR

Ett samhälle med jämlika livsvillkor bidrar till att människor mår bättre, stärker sammanhållningen samt bidrar till ökad trygghet och tillit. En god folkhälsa skapas då i alla samhällsgrupper och ger goda livsvillkor och levnadsvanor för invånarna. Ett mer jämlikt samhälle blir tryggare med mindre kriminalitet och social oro. En medveten samhällsplanering underlättar för människor att vara fysiskt aktiva, känna sig trygga och må bra.

- Främja jämlika, jämställda och goda livsvillkor oavsett socioekonomiska förutsättningar, identitet eller funktionsvariationer och på så sätt minska de påverkbara hälsoklyftorna
- Inspirera invånarna till goda och hälsosamma levnadsvanor
- Miljöer i Skara ska främja fysisk aktivitet, trygghet och gemenskap.

JÄMLIKA OCH JÄMSTÄLLDA LIVSVILKOR

Utbildningsnivån i Skara är låg. Jämfört med riket är det en lägre andel av befolkningen som har en eftergymnasialutbildning i Skara. Det är fler kvinnor än män i Skara som har en eftergymnasialutbildning. År 2022 var det 43 procent av kvinnor mellan 25–64 år som hade eftergymnasialutbildning och 26 procent av männen i Skara mellan 25–64 år som hade en eftergymnasialutbildning. Motsvarande siffra för riket är 53 procent för kvinnor och 40 procent för män.

Både nationellt och i Skara kommun är sjukpenningtalet bland kvinnor högre än bland män. Sjukpenningtalet i Skara kommun är högre än i riket. Sjukpenningtalet för kvinnor var 19,1 i Skara 2023 och 11,2 för män. Motsvarande siffra för riket var 13,2 för kvinnor och 7,3 för män.

FRÄMJANDE MILJÖER

En miljö som snabbt förändrats för våra barn och unga i Sverige är tillgången till internet och till exempel sociala medier. Sedan 2010 har andelen barn mellan 9 och 16 år som upplever att de använder internet minst 3 timmar om dagen ökat kraftigt. En ökning som tycks sammanfalla med ökningen av fetma i samma åldersgrupp under samma period.

I den LUPP enkät (lokal uppföljning av ungdomspolitik) som genomfördes i Skara kommun 2021 anger 81,2 procent av ungdomarna i åk 8 att de alltid känner sig trygga i hemmet och 2,7 procent att de aldrig känner sig trygga i hemmet. 73,7 procent av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de oftast eller alltid känner sig trygga på stan eller i centrum. 79,0 procent av dessa ungdomar anser sig vara trygga på internet.

När det gäller elever i år 2 på gymnasiet anger 77,7 procent att de alltid känner sig trygga i hemmet och 4,7 procent att de aldrig känner sig trygga i hemmet. 64,1 procent anger att de oftast eller alltid känner sig trygga på stan eller i centrum. Av dessa ungdomar anser sig 82,1 procent sig vara trygga på internet.

Skara kommuns invånares uppfattning om trygghet i samhället har förändrats i positiv riktning mot föregående medborgarundersökning och närmar sig nu riksgenomsnittet. Störst positiv förändring ses i frågorna, personer och gäng som bråkar eller stör, våldsbrott och inbrott eller stölder.

GOD SAMHÖRIGHET OCH TILLIT MELLAN MÄNNISKOR OCH TILL SAMHÄLLET

Delaktighet och inflytande är bland de mest grundläggande förutsättningarna för en god folkhälsa. För att må bra har människor behov av att känna samhörighet och tillit, känna sig inkluderade och ha möjlighet att påverka sina egna liv och samhällsutvecklingen. Tilliten mellan människor och till samhället i stort är grundstenar i en fungerande demokrati.

- Främja barn- och ungdomars möjligheter att påverka och ha inflytande.
- Förebygga och tidigt upptäcka alla former av fysiskt och psykiskt våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld
- Stärka den sociala gemenskapen bland äldre, för att på så vis motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa samt ge äldre möjlighet att påverka sin livssituation.

Purple flag. Skara kommun certifierades för sitt trygghetsarbete i stadskärnan.

En vecka fri från våld. Vad är en bra relation är och hur ska man vara mot varandra? Ted, 8 år, ställde frågor med stor entusiasm till politiker och medarbetare i Skara kommun.

UNGDOMARS MÖJLIGHET ATT PÅVERKA OCH HA INFLYTANDE

I den LUPP enkät (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) som genomfördes i Skara kommun 2021 svarar 33,8 procent av ungdomarna i årskurs 8 att de vill vara med och påverka frågor som rör deras kommun. I år 2 på gymnasiet är det 48 procent som vill vara med och påverka frågor som rör deras kommun. I årskurs 8 är det 18,6 procent som uppger att de har mycket stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 41,1 procent vet inte om de har möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen.

I år 2 på gymnasiet är det 19,2 procent som anser att de har stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 48,8 procent anger att de inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

VÅLD I NÄRA RELATION

När det gäller våld i nära relation så ökade antalet anmälningar till socialtjänsten i Skara inte under pandemin. De senaste fem åren har det inkommit 163 ansökningar utifrån våld i nära relation, varav fem gäller utövarer. De senaste fem åren har det inkommit mellan 40–83 orosanmälningar årligen gällande barn som upplevt våld. Det är svårt att mäta förekomsten av våld i nära relation då mörkertalet anses stort.

OFRIVILLIG ENSAMHET BLAND ÄLDRE

Av kvinnorna i åldern 64–85 år upplevde 23,9 procent besvär av ensamhet och isolering år 2022 i riket. Motsvarande siffra för män i samma åldersgrupp var 15,2 procent.

I den äldre åldersgruppen 85 år och uppåt var det 44,6 procent av kvinnorna som upplevde ensamhet och isolering

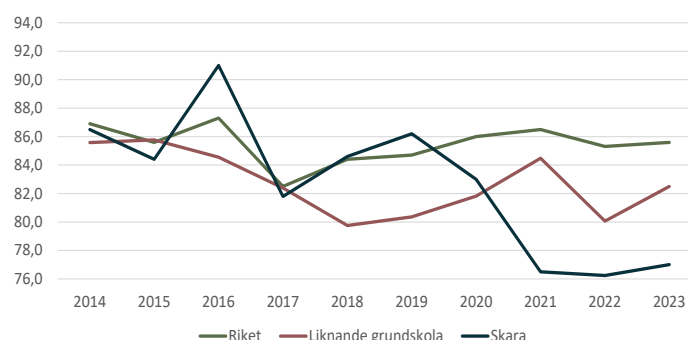
år 2022 i riket och 29,3 procent bland männen i samma åldersgrupp.

FULLFÖLJDA STUDIER - BARN OCH UNGA SKA HA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ETT GOTT LIV

Att alla barn och unga har möjligheter till att leva hälsosamt och har möjligheter för utbildning är viktiga komponenter i en hållbar samhällsutveckling. Tidiga insatser för att ge barn goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet betyder mycket för barns välmående och möjlighet till framtida försörjning och god hälsa.

- Stärka barns och ungdomars psykiska och fysiska hälsa genom att motverka och förebygga orsaker och konsekvenser till ohälsa bland barn och unga.
- Främja barn och ungas hälsa genom hälsofrämjande och förebyggande insatser för att minska bruket av alkohol, tobak, narkotika och spel.

ELEVER I ÅK 9 SOM ÄR BEHÖRIGA TILL YRKESPROGRAM, HEMKOMMUN, ANDEL (%)

BARN OCH UNGAS HÄLSA

Ungdomars riskmedvetenhet om alkohol och drogers skadeverkningar har minskat under åren.

En större andel ungdomar än tidigare tror inte att det är någon risk att röka 10 cigaretter om dagen eller snusa 3 doser i vecka visar den CAN-enkät som är genomförd i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet under 2021. Andelen elever som inte ser någon risk med att berusa sig varje helg har ökat successivt sedan förra mätningarna och uppfattningen att det inte innebär någon risk genom att bruka hasch och heroin har ökat betydligt sedan förra undersökningen 2019.

Generellt i Sverige äter ungdomar alldeles för lite frukt och grönt, men för mycket rött kött och chark. De flesta får ändå tillräckligt med vitaminer och mineraler, utom tonårstjejer där var tredje har tecken på järnbrist. Ungdomar som har föräldrar med kort utbildning får i sig mindre av flera viktiga ämnen, som D- och C-vitamin, folat, järn och jod, än ungdomar med högskoleutbildade föräldrar. Det beror på att de generellt äter mindre frukt, grönsaker och fisk.

Andelen barn i Sverige som har övervikt och fetma är högre på landsbygden än i storstadsområden. Andelen barn som har övervikt och fetma inom delregionala nämnden öst-ras område var 2022, 12 procent mätt på 4-årskontrollen på barnhälsovården. Det är en minskning jämfört med tidigare år. Snittet för Västra Götalandsregionen är 11 procent.

Enligt Luppenkäten är det 46,5 procent av eleverna i åk 8 som känner sig stressade varje dag eller flera gånger per vecka. Motsvarande siffra för elever i år 2 på gymnasiet är 50,4 procent.

Behörigheten till gymnasieutbildning bland elever i årskurs nio har stigit från en låg nivå.

PANDEMINS EFFEKTER PÅ FOLKHÄLSAN

Förutsättningarna för en god och jämlik hälsa förändrades under pandemin.

De grupper som redan före pandemin hade förhöjd risk för ohälsa har drabbats mest inom skolan, på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Den allmänna hälsan är fortsatt god, men något fler upplever lätta psykiska besvär. Antalet suicid och suicidförsök har inte ökat under pandemin. Fysisk aktivitet har minskat och stillasittande ökat. Många av de folkhälsorelevanta insatserna har ställts in och ersatts med andra alternativ.

FRAMTIDA UTMANINGAR

Ojämlighet i hälsa mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat de senaste tio åren. När ekonomiska klyftor ökar, ökar även ojämlikheter i hälsa. Även klimatförändringar påverkar hälsan, i Sverige är värmeböljor och fästingburna infektioner de största hoten mot hälsan till följd av ett förändrat klimat. När antibiotikaresistensen ökar, minskar samhällets förmåga att behandla infektioner, vilket kan leda till svårare infektioner och hota vår livsmedelsförsörjning då även djur behandlas med antibiotika

Områden som är viktiga att arbeta med i Skara är att öka andelen elever som är behöriga till gymnasiet, öka tilliten och tryggheten och att minska sjukpenningtalen. En utmaning är också att öka rörelserikedomen både när det gäller utformning av miljöer både utomhus och inomhus, men även främja barns rörelseförståelse.

4

RÄKENSKAPER

Under avsnittet Räkenskaper beskrivs och analyseras kommunens ekonomi, de kommunala bolagen och koncernen. En beskrivning av vad skattepengarna används till och hur vår finansiering är uppbyggd.

Resultaträkning kassaflödesanalys	56
Balansräkning	59
Driftsredovisning	62
Nämndernas ackumulerade resultat.....	64
Investeringar	65
Exploatering.....	67
Tilläggsupplysningar	68
Notförteckning (Tkr)	68
Not 1. Redovisningsprinciper	68
Not 2. Uppskattningar och bedömningar	68
Not 3. Verksamhetens intäkter	70
Not 4. Verksamhetens kostnader	70
Not 5. Av- och nedskrivningar	70
Not 6. Skatteintäkter	70
Not 7. Generella statsbidrag och utjämning	70
Not 8. Finansiella intäkter	70
Not 9. Finansiella kostnader	70
Not 10. Mark, byggnader och anläggningar	71
Not 11. Maskiner och inventarier	71
Not 12. Finansiella anläggningstillgångar	71
Not 13. Bidrag till infrastruktur	71
Not 14. Förråd	71
Not 15. Fordringar	72
Not 16. Kassa och bank	72
Not 17. Eget kapital	72
Not 18. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	72
Not 19. Andra avsättningar	72
Not 20. Långfristiga skulder	72
Not 21. Kortfristiga skulder	73
Not 22. Panter och därmed jämförliga säkerheter	73
Not 23. Pensionsförbindelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	73
Not 24. Operationella leasingavtal överstigande 1 år	73
Not 25. Justering för ej likvidpåverkade poster	73
Not 26. Upplýsning om upprättade särredovisningar	73
Not 27. Upplýsning om kostnader för räkenskapsrevision	73
Begreppsförklaring räkenskaper	74

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESANALYS

Årets resultat för kommunen uppgår till 19,0 mnkr och balanskravsresultatet uppgår till 18,1 mnkr. Kommunen har inte någon förpliktelse att återställa negativa balanskravsresultat. Skara kommun har således inte heller någon förpliktelse att återställa för år 2024.

EKONOMISKT RESULTAT

Skara kommuns resultat uppgår till 19,0 mnkr vilket är 42,0 mnkr lägre än föregående år. Resultatet påverkas positivt av minskad avsättning och återföring av indexkostnad avseende E20 på 19,1 mnkr.

Resultatet uppgår till 1,4 procent av skatter och bidrag vilket är lägre än senaste årens resultatnivå. För perioden år 2000 till 2023 uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,5 procent av skatter och generella bidrag vilket är en resultatnivå över tid som ger bra förutsättningar för en stabil grund och framtida investeringar. Årets balanskravsresultat uppgår efter avdrag för realisationsvinster med 0,9 mnkr till 18,1 mnkr.

Skara kommuns resultatutjämningsreserv uppgår efter året till 186,7 mnkr (föregående år 186,7 mnkr) att använda för att inte behöva återställa negativa resultat som kan uppkomma vid definierade lågkonjunkturer och därmed lägre intäktsnivåer.

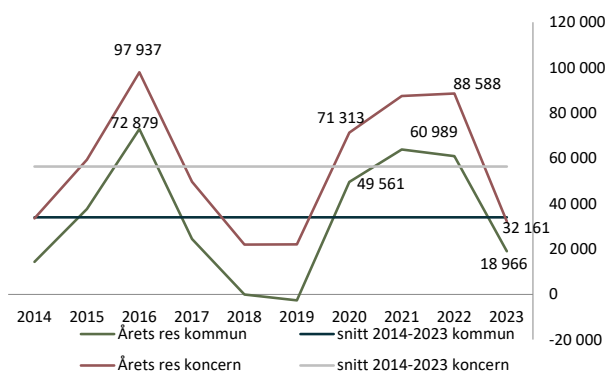
Skara kommuns samlade resultat inklusive de kommunala bolagen uppgår till 32,2 mnkr efter eliminering av koncerninterna poster och skatt.

Skara Energi AB (inkl. Fastbit AB och Skara Elnät AB) redovisar ett resultat på 17,5 mnkr (föregående år 24,7 mnkr) efter skatt och Centrumbostäder i Skara AB redovisar ett resultat på 3,7 mnkr (föregående år 8,9 mnkr) efter skatt.

Skara kommun har efter beslutade justeringar budgeterat ett resultat om -2,5 mnkr för 2023. Avvikelsen mot budget uppgår därmed till -21,5 mnkr. Avvikelser i förhållande till budget finns för nämndernas verksamheter (-14,6 mnkr), finansförvaltningens poster (-19,6 mnkr), skatteintäkter och generella statsbidrag (+29,3 mnkr). Finansnettots avvikelse mot budget uppgår till +26,4 mnkr.

Finansnettots avvikelse mot budget uppgår till -12,4 mnkr.

ÅRETS RESULTAT, TKR

RESULTATRÄKNING, TKR

Resultat	Not	Koncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	741 961	647 336	453 746	443 488
Verksamhetens kostnader	4	-1 930 050	-1 710 973	-1 712 906	-1 576 403
Avskrivningar	5	-98 356	-90 018	-55 509	-50 105
Verksamhetens nettokostnader		-1 286 445	-1 153 655	-1 314 669	-1 183 020
Skatteintäkter	6	980 572	942 531	980 572	942 531
Generellt statsbidrag	7	329 875	308 506	329 875	308 506
Verksamhetens resultat		24 002	97 383	-4 222	68 018
Finansiella intäkter	8	35 285	13 210	52 357	15 402
Finansiella kostnader	9	-27 126	-22 005	-29 169	-22 431
Resultat efter finansiella poster		32 161	88 588	18 966	60 989
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		32 161	88 588	18 966	60 989

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Verksamhetens nettokostnader definieras som driftskostnader exklusive finansiella kostnader minus intäkter förutom skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter. Verksamhetens nettokostnader ska långsiktigt harmonisera och följa utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag för att inte kommunen ska hamna i en för stor ekonomisk obalans. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som kommunens löpande driftverksamhet tar i anspråk och vad som finns kvar för amortering, sparande eller investeringsfinansiering. Nettokostnadsutvecklingen (exklusive jämförelsestörande post, 19,1 mnkr relaterat indexering E20), mellan år 2022 och 2023 är 150,8 mnkr eller 12,7 procent, att jämföra med 42,1 mnkr eller 3,7 procent mellan 2021 och 2022. Kommunen har ökat sina verksamhetskostnader med 136,5 mnkr samtidigt som verksamhetens intäkter minskat med 8,9 mnkr. Kostnadsförändringen ska belysas i relation med att den påverkas av årliga löneökningar samt inflationen som under 2023 haft stor påverkan på priser och pensionskostnader för kommunen. Verksamheterna har ökat sina kostnader i ungefärlig

linje med intäkter och budgetanslag.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 101,8 procent (94,6 procent). Dessa bör över tid ligga runt 97-98 procent för att ge utrymme för reinvesteringar så att inte framtida generationer ska behöva betala för nuvarande konsumtion. Det genomsnittliga värdet för nyckeltalet för perioden 2013-2023 uppgår till 97,5 procent vilket är i paritet med en långsiktig god ekonomisk utveckling.

Kommunen har under 2023 investerat 229,0 mnkr. För perioden 2016-2022 har kommunen investerat totalt 1 180 mnkr i nytt särskilt boende, ny idrottshall, ny skola, ny förskola och en ombyggnad av skola till stadshus tillsammans med årliga inventarier och maskiner med mera. Sammantaget har kostnaderna för avskrivningar ökat med 27,2 mnkr från år 2016. Avskrivningar ingår i verksamhetens nettokostnader med 55,5 mnkr för år 2023.

Kostnaderna för avskrivningarna uppgår till 4,2 procent av skatter och generella statsbidrag. Skara kommuns avskrivningar är i jämförelse med andra kommuner relativt låg. En förklaring till detta är att kommunen hyrt stora delar av omsorgsverksamhetens lokalbehov externt samt att vatten och avloppsverksamheten bedrivs i bolagsform via Skara Energi AB.

Kommunens finansnetto, ränteintäkter och utdelningar minus räntekostnader är positivt och uppgår till 23,2 mnkr motsvarande 1,8 procent av skatter och statsbidrag. (Justerar man för jämförelsestörande post om 19,1 mnkr uppgår finansnettot till 4,0 mnkr eller 0,3 procent av skatter och statsbidrag). Kommunen har vid årsskiftet vidareutlånat 332 mnkr av de totala lånen på 943,5 till de kommunala bolagen vilket är en ökning med 15,0 mnkr. Kommunen har erhållit 9,4 mnkr i ränteintäkter och 8,0 mnkr i aktieutdelning från de kommunala bolagen under året. De finansiella kostnaderna uppgår till 29,0 mnkr för år 2023.

SKATTER OCH GENERELLA STATSBI DRAG

Kommunalskatten ger en bild av vilken möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. En låg kommunalskatt ger ett större utrymme för att hantera stora och långsiktiga svängningar i verksamheten och ekonomin. Kommunens nivå på skattesats kan också användas som en indikation på huruvida kommunen bedrivs på ett effektivt sätt genom att ställa verksamhetens omfattning, kvalitet och resultat mot använda resurser. Skara kommuns utdebitering 2023 har varit 21,50 skattekrone vilket är oförändrat jämfört med år 2022. Skaras skattesats har därmed varit 31 öre lägre än det ovägda genomsnittet i Västra Götalands län (21,81) samt 30 öre lägre än det ovägda genomsnittet i Skaraborg (21,80). Utöver den kommunala inkomstskatten betalas även en regionskatt på 11,48 skattekrone vilket summerar till 32,98 skattekrone. Skara har 2022 erhållit 1 310,4 mnkr i skatter och generella statsbidrag. Detta är 29,3 mnkr mer än vad som antogs i budgetbeslutet. Jämfört med föregående år ökade skatteintäkterna med 38,0 mnkr eller 4,0 procent

och generella bidrag ökade med 21,4 mnkr eller 6,9 procent. Sammantaget ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 59,4 mnkr vilket motsvarar 4,7 procent. Intäktsökningen är för det enskilda året mindre än den nivå som krävs för att möta de årliga kostnadsökningarna för löner och inflation. Beroende på investeringstakt i kommunen så ska intäktsökningen även finansiera ökade kapitalkostnader från de investeringar som görs i befintliga och nya anläggningar. Skaras skattekraft uppgår till 90,9 procent (91,9 procent) av rikets medelskatte kraft för år 2023. Skattekraften har minskat något från år 2013 då den uppgick till 93,4 procent. Skara har i relation till ovägd genomsnittlig skattekraft i Skaraborg som uppgår till 88,3 procent, en högre skattekraft.

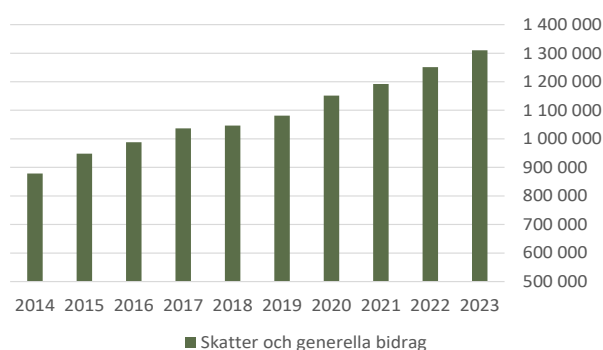
ÅRETS KASSAFLÖDE

Kassafflödesanalysen visar att de likvida medlen i kommunen har minskat med 38,1 mnkr till 80,5 mnkr vid årets utgång. Kassafflödet från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapital uppgår till 53,6 mnkr. Det förändrade rörelsekapitalet påverkas av att de kortfristiga fordringarna minskat med 18,7 mnkr och att de kortfristiga skulderna minskat med 79,1 mnkr vilket ger att kassafflödet från den löpande verksamheten uppgår till -6,9 mnkr. Investeringsverksamheten har påverkat kassafflödet med 248,8 mnkr där materiella anläggningstillgångar står för -247,7 mnkr. Sammantaget uppvisar kommunen ett negativt kassafflöde på 253,3 mnkr före finansieringsverksamheten som uppgår till 215,2. Därav minskningen av de likvida medlen för året på 38,1 mnkr. De stora investeringsprojekten i kvarteret Stinsen, det nya särskilda boendet Teglagården, ny förskola Marieberg, Vilan etapp 5 är större anledningar till ökningen av lån. Skara kommunkoncern har utöver de likvida medlen tillgång till en outnyttjad koncernkontokredit på 80 mnkr. Balanslikviditeten beskriver betalningsberedskapen på kort sikt. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Balanslikviditeten är oförändrad från 2022 och uppgår till 77,0 procent. Räknas kreditutrymme in uppgår balanslikviditeten till 91,0 procent 2023.

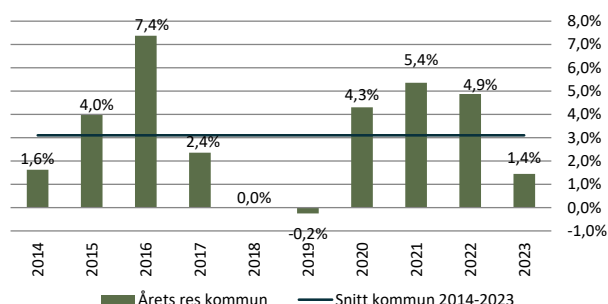
KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	Not	Koncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
<u>Den löpande verksamheten</u>					
Årets resultat		32 161	88 698	18 966	60 989
Justering för av- och nedskrivningar		98 402	90 691	55 509	50 105
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	25	-21 622	7 819	-24 481	11 337
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		108 941	187 208	49 994	122 431
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		41 115	-192 477	18 727	-179 687
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar		-6 050	1 070	-119	1 630
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-70 056	464 702	-79 144	297 607
Kassaflöde från den löpande verksamheten		80 052	460 503	-4 440	241 981
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-342 817	-315 268	-241 628	-220 048
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 049	884	774	884
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 878	-7 973	-1 871	-1 871
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-342 646	-322 357	-242 725	-221 035
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		259 212	0	259 212	0
Amortering av skuld		0	0	0	0
Ökning/minskning långfristiga fordringar		-29 000	-338 728	-44 000	-205 228
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		230 212	-338 728	215 212	-205 228
Årets kassaflöde		-38 484	-200 582	-38 055	-184 282
Likvida medel vid årets början		119 735	320 317	118 585	302 874
Likvida medel vid årets slut		81 251	119 735	80 530	118 585

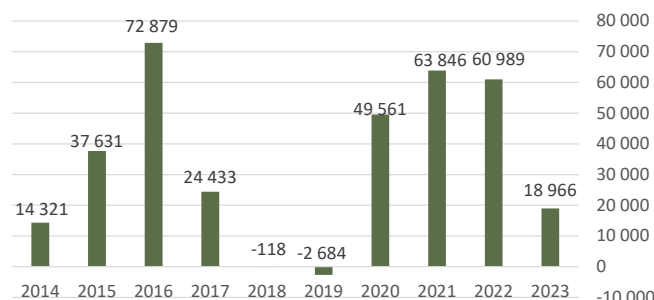
SKATTER OCH GENERELLA BIDRAG 2014 - 2023, TKR

RESULTAT / SKATTER OCH BIDRAG 2014-2023

RESULTAT 2014 - 2023, TKR

BALANSRÄKNING

Kommunens balansomslutning ökar med 176,5 mnkr och uppgår till 2116,6 mnkr. Koncernen har ökat balansomslutningen med 159,7 mnkr och uppgår till 2 701,4 mnkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens materiella anläggningstillgångar har ökat med 189,5 mnkr och uppgår till 1 363,4 mnkr. Ökningen avser de investeringar som gjorts under året på 245,3 mnkr i materiella anläggningstillgångar före investeringsbidrag och försäljningar minskat med avskrivningar på 55,1 mnkr. Större delen av tillgångarna avser omsorgsfastigheter, skolfastigheter samt gator och vägar.

De finansiella tillgångarna i kommunen har ökat med 46,0 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB har under året ökat sin totala upplåning med 15 mnkr samtidigt som tidigare upptagna lån omsatts. Den del av skulden som har en löptid överstigande 1 år redovisas som långfristig skuld, resterande del är kortfristig. Därav att den långfristiga delen av Centrumbostäder i Skara AB:s ökar med 44 mnkr under året. Resterande del består i inbetalning av särskild insats till Kommuninvest motsvarande 1,9 mnkr.

Koncernens samlade anläggningstillgångar uppgår till 2 288,0 och är en ökning med 246,3 mnkr. Bolagens anläggningstillgångar avser främst hyresfastigheter, näringslivslokaler, vatten- och avloppsanläggningar samt fiber- och fjärrvärmeanläggningar.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens omsättningstillgångar uppgår till 447,0 mnkr och är en minskning med 56,7 mnkr. Kommunens kortfristiga fordringar har minskat 18,7 mnkr. Den del av de kommunala bolagens upplåning som förfaller inom 1 år redovisas som kortfristig fordran.

De likvida medlen har minskat från 118,6 mnkr till 80,5 mnkr. Likviditeten avser koncernens samlade medel samt Fastbit AB och kommunalförbundet Göliska IT och redovisas i kommunens balansräkning i sin helhet. Likvida medel minskar utifrån stora investeringskostnader under året. Kommunkoncernens andel av de likvida medlen fördelas vid bokslutet till kommunen 75,4 mnkr, Skara Energi AB 21,4 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB 6,3 mnkr, Fastbit AB 13,7 mnkr, Göliska IT -36,3 mnkr. Kommunkoncernen har också en kreditram om 80 mnkr som kan nyttjas.

De kortfristiga fordringarna uppgår till 359,9 mnkr och avser främst fordringar på kortfristiga lån till kommunens bolag och kommunalförbund, 164,3 mnkr, staten 69,7 mnkr och kommunalskattefordringar 41,7 mnkr. Kundfordringarna uppgår till 28,2 mnkr för kommunen vilket är en ökning från föregående år med 5,8 mnkr. Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader uppgår vid bokslutet till 56,0 mnkr vilket är i paritet med föregående år.

EGET KAPITAL

Det egna kapitalet i kommunen ökade från 778,9 mnkr till 797,8 då resultatet för kommunen 2023 var 19,0 mnkr. Av det egna kapitalet på 797,8 mnkr är 186,7 mnkr avsatt till resultatutjämningsreserven och motsvarar 14,2 procent av skatter och generella bidrag för år 2023. Kommunkoncernens samlade egna kapital uppgår till 1 180,7 mnkr och är en ökning med 32,0 mnkr.

AVSÄTTNINGAR

Kommunens avsättningar uppgår till 60,8 mnkr, en minskning med 19,3 mnkr.

De består av pensionsavsättning till de anställda på 24,2 mnkr vilket är 1,6 mnkr högre än föregående år samt avsättningar för finansieringen av kommande byggnation av europaväg 20 på 32,3 mnkr. Minskningen av avsättning för Europaväg 20 från föregående år görs utifrån lägre indexeringskostnader än tidigare beräknat på 19,1 mnkr.

Därutöver har avsättningar på 4,4 mnkr för framtida återställande av deponi. En ökning på 0,4 mnkr.

Utöver den pensionsskuld som redovisas som avsättning så har kommunen förpliktelser för samtliga pensioner som är intjänade före år 1998. Delar av ansvarsförbindelsen har försäkrats bort och vid bokslutet beräknas kvarvarande ansvarsförbindelse uppgå till 353,5 mnkr vilket är en ökning med 9,6 mnkr. Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 377,7 mnkr och är återlånade i sin helhet.

SKULDER

Skara kommun är internbank för kommunen och de kommunala helägda bolagen. Därutöver ingår kommunalförbundet Göliska IT.

Kommunens långfristiga skulder mot kreditinstitutet Kommuninvest har under året ökat med 200 mnkr och uppgår till 943,5 mnkr. Ökningen är en effekt av stora investeringskostnader inom Skara kommun avseende byggnation av särskilt boende och inom Centrumbostäder i Skara AB avseende byggnation av nya lägenheter i Stinsen.

Kommunen vidareutlånar medel till de kommunala bolagen och de långfristiga fordringarna på koncernbolagen uppgår till 332,0 mnkr (317,5 mnkr) och är i sin helhet avseende Centrumbostäder i Skara AB. Skara kommun har lån om 611,5 mnkr (426,5 mnkr). Skara Energi AB har ingen skuld till kommunen. Skara Energi har de sista 10 åren amorterat 203,5 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB har ökat sin upplåning med 15 mnkr under år 2023. Från 2010 har Centrumbostäder i Skara inklusive Näringsrådhuset ökat sin låneskuld med 286,0 mnkr.

Kommunen har via avtal en skuld till Skaraborgs kommunalförbund för medfinansiering av kommande ombyggnad av Europaväg 20. Skulden uppgår vid årsskiftet till 32,3 mnkr efter indexering som ökat skulden med 12,9 mnkr och gjord utbetalning på 36,7 mnkr. En avsättning på hela det indexerade beloppet fram till år 2023 är gjord där indexeringen årligen redovisats som en finansiell kostnad/intäkt. Tillgången E20 aktiverades med Skaras andel på 57,0 mnkr år 2015 och har skrivits av med 19,6 mnkr vilket innebär att det bokförda värdet på tillgången uppgår till 37,4 mnkr.

De kortfristiga skulderna har minskat med 79,1 mnkr till 578,5 mnkr. Här ingår kortfristig del av långfristiga lån med 287 mnkr. Leverantörsskulderna har minskat med 28,1 mnkr jämfört med föregående årsskifte.

BALANSRÄKNING

Tkr	Not	Koncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten		516	881	0	0
Utsläppsrätter		3 432	3 433	0	0
Immateriella anläggningstillgångar		3 948	4 314	0	0
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	10	1 804 745	1 606 080	1 296 410	1 123 054
Maskiner och inventarier	11	397 371	349 140	66 956	50 839
Summa materiella anläggningstillgångar		2 202 116	1 955 220	1 363 366	1 173 893
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	12	35 594	33 559	54 820	52 785
Långfristig utlåning	12	8 244	8 199	213 244	169 362
Bidrag till statlig infrastruktur	13	38 106	40 393	38 106	40 393
Summa finansiella anläggningstillgångar		81 944	82 151	306 170	262 540
Summa Anläggningstillgångar		2 288 008	2 041 685	1 669 536	1 436 433
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	14	15 175	9 125	6 642	6 523
Kortfristiga fordringar	15	316 931	389 167	359 862	378 590
Kassa och bank	16	81 251	119 735	80 530	118 585
Summa Omsättningstillgångar		413 357	518 027	447 034	503 698
Summa Tillgångar		2 701 365	2 559 712	2 116 570	1 940 131
Eget Kapital, Avsättningar och skulder					
Eget kapital	17	961 765	873 318	592 064	531 215
Årets resultat		32 161	186 730	18 966	60 989
Resultatutjämningsreserv		186 730	88 588	186 730	186 730
Summa Eget kapital		1 180 656	1 148 636	797 760	778 934
Avsättningar					
Pensionsåtagande	18	24 190	22 605	24 190	22 605
Uppskjuten skatteskuld	19	36 638	60 519	36 638	60 519
Andra avsättningar		56 927	54 015	0	0
Summa Avsättningar		117 755	137 139	60 828	83 124
Skulder					
Långfristiga skulder	20	679 483	420 431	679 483	420 431
Kortfristiga skulder	21	723 471	853 506	578 499	657 642
Summa Skulder		1 402 954	1 273 937	1 257 982	1 078 073
Summa Eget kapital, Avsättningar och Skulder		2 701 365	2 559 712	2 116 570	1 940 131

Ingående Eget kapital justeras med -140 tkr för resultateffekten från år 2022 rättelse av fel avseende finansiell leasing av fordon.

LÅNEPORTFÖLJ

Förfallostruktur	Kapitalförfall		Ränteförfall	
	mnkr	%	mnkr	%
Förfall < 1 år*	287	30,4	320,6	34,0
Förfall 1-2 år	121,1	12,9	87,5	9,4
Förfall 2-3 år	276,4	29,3	276,4	29,3
Förfall 3-4 år	40,0	4,2	40,0	4,2
Förfall 4-5 år	100,0	10,6	100,0	10,6
Förfall 5-10 år	119,0	12,6	119,0	12,6
SUMMA	943,5	100,0	943,5	100,0

BORGEN OCH ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER

Panter, borgen och ansvarsförbindelser (Tkr)	Not	Koncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
Panter			0	0	0
Pensionsförpliktelser ej upp- tagna som skuld	23	353 531	343 919	353 531	343 919
Borgensåtagande	22	125 816	132 107	125 816	132 107
Leasing	24	22 113	14 491	20 987	13 484
Garanti		5 300	5 300	5 300	5 300
Summa panter och ansvarsförbindelser		505 634	495 817	506 760	494 810

DRIFTSREDOVISNING

Kommunens driftsredovisning visar 19,0 mnkr och det budgeterade resultatet för 2023 uppgår till -2,5 mnkr vilket ger en avvikelse totalt om 21,5 mnkr mot budget.

Jämfört med det prognostiserade helårsresultatet, 25,9 mnkr, vid delårsbokslutet i augusti blev utfallet för helåret 6,9 mnkr lägre. I detta ligger att nämnder och styrelse redovisar ett lägre resultat med 2,4 mnkr, finansförvaltning inklusive finansnetto visar ett försämrat utfall med 10,8 mnkr medans skatteintäkter och generella statsbidrag visar ett förbättrat utfall med 6,3 mnkr.

Summa nämnder och styrelses nettokostnader uppgår till 1 279,3 mnkr mot budgeterade 1 264,7 mnkr, (ger avvikelsen -14,6 mnkr). Summering av finansförvaltningens poster ger 35,6 mnkr mot budgeterade 16,0 mnkr, (ger avvikelsen -19,6 mnkr). Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 1 310,5 mnkr mot budgeterade 1 281,2 mnkr, (ger avvikelsen 29,3 mnkr). Finansiella intäkter och finansiella kostnader (finansnettot) uppgår till 23,4 mnkr mot budgeterade -3,0 mnkr vilket ger avvikelsen 26,4 mnkr.

Årets resultat för 2023 uppgår till 19,0 mnkr, (jmf 61,0 mnkr 2022).

Nämnder och styrelses överskott om 10,0 mnkr härrör sig i stora drag till följande: (För en mer detaljerad redovisning av nämndernas avvikelser hänvisas till avsnittet verksamhet (se nämndernas redovisning) där en utförligare ekonomisk redovisning finns för respektive nämnd).

Kommunfullmäktige totalt redovisar ett överskott mot budget om 0,2 mnkr och det avser främst överskott för utbildning och vänortsverksamhet.

Revision redovisar överskott mot budget om 0,2 mnkr. Främsta förklaringen är lägre övriga kostnader än budgeterat.

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott om 0,5 miljoner kronor jämfört mot budget. Intäkterna avviker negativt med 0,4 mnkr medans kostnaderna avviker negativt med 0,1 mnkr mot budget. Det politiska ansvaret visar ett överskott om 0,6 mnkr relaterat sena investeringar och lägre utfall för arvoden än budgeterat. Underskott finns relaterat lägre interna intäkter till kontaktcenter med 1,2 mnkr. Verksamheter som digitalisering och utveckling, juridik och informationssäkerhet, samt HR och kommunikation, visar överskott medan andra som kommundirektör och kansli och kontaktcenter redovisar underskott, främst på grund av interna intäkter och personalkostnader.

Överförmyndarnämnden redovisar ett underskott mot budget om 52 tkr. Avvikelsen relaterar företrädesvis arvodeskostnader.

Den gemensamma nämnden Samhällsskydd Mellersta Skaraborg redovisar en negativ avvikelse mot budget om 0,5 mnkr för Skaras del (Skara kommun tar sitt budgetbeslut tidigare än Falköpings kommun, därav differens i budgetposter). Nämndens arbete styrs och leds från Falköpings kommun som är nämndens organisatoriska hemvist. Resultatet för nämnden som helhet visar ett resultat i nära paritet med budget.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 0,2 mnkr mot budget. Förskoleverksamhet redovisar ett överskott

på 0,3 mnkr. Antalet barn har minskat, vilket påverkat verksamheten, men även lägre personalkostnader bidrar till överskottet. Grundskola, förskoleklass, fritidshem samt elevhälsa redovisar ett underskott på 5,1 mnkr, främst på grund av ökade kostnader för särskilt stöd och löneökningar. Gymnasieverksamhet redovisar ett underskott på 4,4 mnkr, huvudsakligen på grund av modellen för budgettilldelning som inte täcker behoven och färre elever från andra kommuner. Anpassad grundskola och gymnasium redovisar ett överskott på 1,1 mnkr, med fler elever i den anpassade grundskolan och lägre kostnader för anpassad gymnasieskola. Vuxenutbildning redovisar ett överskott på 3,4 mnkr, delvis tack vare tillkommande statsbidrag och lägre kost-

DRIFTSREDOVISNING

Tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Kommunfullmäktige	-2 326	-2 069	257	-2 082
Revision	-1 161	-1 002	159	-1 010
Valnämnd	0	-31	-31	-532
Kommunstyrelsen	-83 636	-84 107	-471	-81 646
Överförmyndare	-1 964	-2 016	-52	-2 221
Räddningstjänst (SMS)	-18 789	-19 328	-539	-18 263
Barn- och utbildningsnämnd	-526 691	-526 528	163	-497 346
Omsorgsnämnd	-527 621	-546 793	-19 172	-485 618
Kultur- och fritidsnämnd	-53 380	-51 943	1 437	-48 831
Samhällsbyggnadsnämnd	-16 401	-13 190	3 211	-5 952
Nämnd för service och teknik	-32 694	-32 271	423	-33 808
Summa nämnder	-1 264 663	-1 279 278	-14 615	-1 177 309
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-28 507	-56 795	-28 288	-21 968
Lönejusteringsmedel	0	0	0	0
Differens PO-pålägg	0	3 044	3 044	-3 254
Justering kapitalkostnad	12 500	10 274	-2 226	9 479
Övriga poster	0	7 866	7 866	9 898
Summa finansförvaltning	-16 007	-35 611	-19 604	-5 845
Verksamhetens nettokostnader	-1 280 670	-1 314 889	-34 219	-1 183 154
Skatteintäkter	960 912	980 572	19 660	944 336
Generella statsbidrag	320 258	329 875	9 617	306 702
Finansiella intäkter	13 000	52 357	39 357	15 402
Finansiella kostnader	-16 000	-28 949	-12 950	-22 296
Summa skatteintäkter & finansiella intäkter/kostnader	1 278 170	1 333 854	55 684	1 244 144
Årets resultat	-2 500	18 966	21 465	60 990

nader för köpta utbildningar. Stureplan redovisar ett överskott på 0,1 mnkr, främst på grund av lägre personalkostnader medans Förvaltningsgemensamt: redovisar ett överskott på 4,7 mnkr, delvis på grund av lägre personalkostnader och omfördelning av reserverade medel till andra verksamheter.

Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på -19,2 mnkr mot budget. Inom ledning och nämnd finns ett underskott på -1,6 mnkr mot budget, delvis på grund av ökade kostnader för friskvård och företagshälsovård. Avdelningen Övergripande redovisar ett överskott på 1,6 mnkr relaterat generella statsbidrag och vakanser. Avdelningen för vård och omsorg har ett underskott på -10,9 mnkr, främst på grund av ökade kostnader inom särskilda boenden, -7,3 mnkr mot budget, och hemvård, -3,7 mnkr. Trycket på särskilda boende platser har varit hög under året men minskat efter att Teglagården tagits i bruk. Vidare har kostnaderna stigit på grund av införande av helgtjänster som är en åtgärd för att anpassa scheman till 11 timmarsregeln och borttag av delade turer. Avdelningen Stöd och behandling visar ett underskott på -8,3 mnkr mot budget, med ökade kostnader inom bland annat gruppboendestäder och personlig assistans. Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på totalt 1,4 mnkr mot budget. Efter pandemins effekter har verksamheterna återgått till normala förhållanden, med ökade intäkter för Badhuset trots tillfällig stängning för utrustningsbyte. Den positiva avvikelsen på intäktssidan, 1,4 mnkr, beror främst på externa projekt och tillfälliga intäkter som inte var budgeterade. Kostnadsökningen delvis följer projekt- och aktivitetskostnader samt hyreskompensation för anläggningar som inte var färdiga. Marginella överskott och underskott finns för flertalet av verksamheterna, med fritidsverksamheten som huvudbidragsgivare till överskottet tack vare hyreskompensation, (sena investeringar), och ökade intäkter. Övriga idrotts- och fritidsanläggningar visar också ett mindre överskott.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott mot budget om 3,2 mnkr. Detta huvudsakligen tack vare minskade kostnader. Intäkterna minskade med 0,4 mnkr, främst på grund av lägre intäkter från taxor och avgifter. Kostnaderna minskade med 3,6 mnkr, särskilt inom personalkostnader, där sjukfrånvaro och vakanser bidrog till lägre kostnader. Överskottet på 2,1 mnkr inom övriga kostnader berodde främst på lägre än förväntade kostnader för köp av tjänster inom planerheten. (Nämnden erhöll 2,5 mnkr i tilläggsbudget under 2023 (KS, § 169). Detta berodde delvis på förseningar i upphandlingen av konsulttjänster. Miljöverksamheten genererade ett överskott på grund av sjukfrånvaro och vakanta tjänster, samtidigt som intäkterna ökade. Bostadsanpassningskostnaderna ökade, men antalet insatser minskade.

Nämnden för Service och teknik redovisar ett överskott mot budget om 0,4 mnkr. Gata/Park redovisar ett överskott om 0,3 miljoner kronor. Positiva avvikelser inom gatubelysningens kostnader och lägre kapitalkostnader kompenserar för höga kostnader för vintervård. Fastighetservice (fastighetsförvaltning och lokalvård) redovisar totalt ett överskott om 2,2 mnkr, där fastighetsförvaltningen står för 1,4 mnkr, främst relaterat lägre elkostnader och statligt elstöd som möjliggjorde

planerat underhåll om 2,3 mnkr som annars inte var budgeterat. Lokalvärden i sin tur redovisar en positiv avvikelse om 0,8 mnkr via högre intäkter relaterat extrastäd och inflyttning på Teglagården och lägre personalkostnader än budgeterat. Kost redovisar ett underskott på 2,1 mnkr, främst relaterat minskade intäkter från färre sålda portioner och höga livsmedelspriser (-2,2 mnkr för livsmedelsbudgeten). Underskottet mildras av lägre personalkostnader på grund av vakanser. Kosthalvmiljonens budget om 0,45 mnkr har resulterat i fruktservering tre dagar per vecka. Post respektive viltvård redovisar mindre underskott, men nära balansläge.

Under finansförvaltningen redovisas kostnader och intäkter som är hänförliga till nämndernas verksamheter. Nämndernas pensionskostnader och sociala avgifter betalas till finansförvaltningen som in sin tur ansvarar och betalar in kommunens samlade skatter, avgifter och kostnader till rätt myndighet/institut. På finansförvaltningen redovisas också köp och försäljning av tillgångar.

Finansförvaltningen redovisar en negativ avvikelse mot budget om 19,6 mnkr mot budget och här ingår som större avvikelser pensionskostnader som avvek med -28,3 mnkr. Pensionskostnaderna har stigit som en följd av inflation och högre prisbasbelopp. I Övriga poster ingår reavinster via avslutade exploateringsprojekt under året, 7,4 mnkr, liksom försäkringsersättning för branden i klubbhus Petersburg. (Ersättningen bokades upp 2022 med ca 4,8 mnkr men ersättningen blev ca 0,8 mnkr högre än vad som då antogs).

Finansnettot totalt redovisar en avvikelse mot budget om 26,4 mnkr. Skatteintäkter ingår med +19,7 mnkr och generella bidrag ingår med +9,6 mnkr mot budget. Detta relaterar ett bättre skatteunderlag under 2023 än den prognos visade som låg till grund för budgetbeslutet.

Finansnettot (summan av finansiella intäkter och kostnader) uppgår till 23,4 mnkr. De finansiella posterna avviker därmed positivt, 26,4 mnkr, mot budgeterade finansnettot om -3,0 mnkr. Ränteintäkter och räntekostnader har stigit under året och nettot för dessa poster är ca 0 mnkr. Avvikelsen är hänförlig minskad avsättning och återföring av indexkostnad för E20 med 19,1 mnkr. Vidare är 4,8 mnkr hänförligt KPA överskottsfond.

NÄMNDERNAS PROGNOSSÄKERHET

Ett mått som visar på hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till god kontroll är hur väl nämnderna kan styra sina ekonomiska utfall.

En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Året 2023 har bland annat inneburit högre priser för varor och tjänster relaterat den stigande inflation i samhället man såg under 2022 och inledningen av 2023. Prognosavvikelsen för nämnderna redovisas i nedan tabell. Den sammantagna avvikelsen mellan nämndernas lämnade prognos för över/underskott i delårsbokslut/ augusti och i bokslut uppgår till -2,5 mnkr vilket motsvarar 0,2 procent (underskattning) av nämndernas slutliga nettokostnader. En förklaring till underskattningen av slutliga

nettokostnader i augustiprognos jämfört med bokslut kan relatera till kostnadsökningars genomslag liksom att lägre intäkter konstaterats.

Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt. I samband med delårsbokslutet i augusti 2023 visade prognosen på en sammantagen förväntad negativ avvikelse mot budget för nämnder och styrelse på -12,1 mnkr. Nämnder och styrelses sammantagna slutliga resultat i bokslutet visar ett underskott mot budget med motsvarande -14,6 mnkr. Det innebär att prognosföljsamheten varit god och att budgetföljsamheten avviker med 1,2 procent.

NÄMNDERNAS ACKUMULERADE RESULTAT

I enlighet med kommunfullmäktiges ekonomistyrningsprinciper så ska nämnderna i den utsträckning som det ger möjlighet till kunna hantera sin ekonomi på ett förnuftigt sätt. Om det uppstår överskott under ett år ska nämnden kunna ta del av detta överskott i framtiden med restriktioner att det inte långsiktigt får öka nämndens kostnadsnivå. Om ett underskott uppstår ska nämnden ha ansvaret för att detta underskott arbetas in inom 3 år genom att planera sin verksamhet med ett överskott. Över/underskott som uppstår kan resultatjusteras bort utifrån om nämnden inte haft en direkt påverkan på att det uppstått.

NÄMNDERNAS PROGNOSSÄKERHET

Driftredovisning (Tkr)	Prognos augusti	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Kommunfullmäktige	144	258	114
Revision	0	159	159
Valnämnd	0	-31	-31
Överförmyndare	-240	-52	188
Nämnd för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (Skara)	-475	-539	-64
Kommunstyrelse	-1 934	-471	1 463
Barn- och utbildningsnämnd	-1 300	163	1 463
Omsorgsnämnd	-10 000	-19 172	-9 172
Kultur- och fritidsnämnd	468	1 437	969
Samhällsbyggnadsnämnd	2 019	3 211	1 192
Nämnd för service och teknik	-800	423	1 223
Avvikelse mot budget	-12 118	-14 614	-2 496

NÄMNDERNAS ACKUMULERADE RESULTAT

Driftredovisning (Tkr)	Ingående ackumulerat resultat 2023	Resultat 2023	Resultatjustering	Utgående ackumulerat resultat 2023
Kommunfullmäktige	0	258	-258	0
Revision	0	159	-159	0
Valnämnd	0	-31	31	0
Överförmyndare	0	-52	52	0
Kommunstyrelsen	12 401	-471	0	11 930
Barn- och utbildningsnämnd	21 351	163	0	21 514
Omsorgsnämnden	18 545	-19 172	0	-627
Kultur- och fritidsnämnd	-1 577	1 437	0	-140
Samhällsbyggnadsnämnd	0	3 211	0	3 211
Nämnd för service och teknik	4 852	423	-147	5 128
Nämnd för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (Skara)	0	-539	539	0
Summa	55 572	-14 614	58	41 016

Resultatet justeras i sin helhet för politiska nämnder och SMS. För Nämnden för Service och tekniks anslagsfinansierade verksamheter uppgår resultatet till 276 tkr. Resterande del resultatjusteras. Ingående ackumulerat resultat 2023 uppgick till 60 102 tkr varav miljö- och byggnadsnämnden stod för 4 530 tkr som justeras bort. (Samhällsbyggnadsnämnd från 2023).

INVESTERINGAR

Under 2023 har nettoinvesteringar genomförts om 241,6 mnkr. De totala budgeterade investeringarna uppgick till 556,4 mnkr varav 319,3 mnkr på budgetåret 2023.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudget för budgetåret och fyra planeringsår, sammantaget 5 år. Kommunfullmäktige beslutar om anslagsbindning per projekt och total avsatt budgetpeng för investeringsprojektet. Fullmäktige tilldelar också nämnderna ramanslag för vissa investeringstyper, t.ex. inventarier samt för komponentbyten. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov. Investeringarna har en femårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret och de fyra därefter följande åren utgör planeringsår. Den beslutade totalutgiften för investeringsprojekt, vars planerade genomförandetid omfattar flera år, fördelas på anslag för budgetåret och respektive planeringsår. Ej förbrukade investeringsmedel per projekt förs enligt huvudregeln över till nästkommande år om investeringsprojektet är pågående. Kvarstår medel för påbörjade projekt vid årets slut, för årligen återkommande investeringsprojekt ska nämnden särskilt motivera varför dessa ska överföras till nästkommande år. Ej påbörjade projekt avslutas eller flyttas till den tidsperiod som kommunfullmäktige beslutat/beslutar om.

Under 2023 har nettoinvesteringar genomförts om 241,6 mnkr. De totala budgeterade investeringarna uppgick till 556,4 mnkr varav 319,3 mnkr på budgetåret 2023. Av totala pågående budgeterade investeringar med beslutsår till och med 2023 har sammantaget 84 procent av investeringar genomförts. Anledningen till avvikelsen relaterar framförallt investeringar i ny förskola (i Sörskogen), Vilan etapp 5 och Petersburgsområdet, dvs. större investeringsprojekt där budgetbeloppet följer beslutsåret men där uppförandetid pågår över flera år. Investeringsbudgeten upprättas inte utifrån när utgifter förväntas uppstå utan utifrån beslut om att bevilja utgifter för projekten.

Självfinansieringen eller skattefinansieringsgraden (resultat + avskrivningar / nettoinvesteringar) av investeringarna uppgår för året till 31 procent (50 procent). Ackumulerad självfinansiering för perioden 2000-2023 uppgår till 69 procent (74 procent) vilket innebär att kommunen inte helt har finansierat sina investeringar de sista 23 åren med egna resultatöverskott. Det är viktigt att se investeringsnivåer över tiden då större investeringar som kommunen ska nyttja under mer än 50 år påverkar enskilda år kraftigt.

INVESTERINGSREDOVISNING

Kommunen	Utgifter sedan projektens start				Varav årets investeringar (inkl. överförda)				
	Projekt (Tkr)	Beslutad totalutgift	Projekt, utfall Ack 2023	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Överförs till 2024
SERVICE & TEKNIK GATA/PARK		31 831	16 842	31 328	520	26 881	11 865	15 017	15 943
Infrastruktur		1 501	823	1 501	0	678	0	678	678
Trafiksäkerhetsåtgärder		300	296	296	4	300	296	4	0
Toppbeläggningar asfalt		2 300	2 069	2 300	0	2 300	2 069	231	231
Djäkneparken utemiljö		1 000	204	1 000	0	811	15	796	796
Skaravallen väg/parkering		500	0	0	500	500	0	500	0
Genomfart o cirkulation. Malmgatan		4 700	6 014	4 671	29	3 204	4 518	-1 314	0
Dammen Bernstorp		5 600	324	5 600	0	5 286	10	5 276	5 276
Olins lekplats och park		2 000	1 674	2 000	0	336	10	326	326
GC-väg Sörskogen-Bågen		450	559	559	-109	450	559	-108	0
Rondell Skaraborgsg-Hagaborgsv.		6 400	186	6 400	0	6 400	186	6 214	6 214
GC-väg Kämparegatan		350	678	490	-140	350	678	-328	0
Trafiksituation skolor		230	172	270	-40	230	172	58	58
Gata komponenter		1 000	631	1 000	0	1 000	631	369	369
Broar		1 600	101	1 600	0	1 600	101	1 499	1 499
Lekplatser		300	282	282	18	300	282	18	0
Trädplantering		1 500	1 004	1 500	0	1 036	540	496	496
Julbelysning		0	-17	17	0	0	-17	17	0
Inventarier		100	82	82	18	100	265	-165	0
Maskiner		2 000	1 760	1 760	240	2 000	1 550	450	0
SERVICE & TEKNIK FASTIGHET		181 361	120 031	182 133	-751	154 037	92 707	61 329	59 059
Ny förskola i Sörskogen		25 000	492	25 000	0	25 000	492	24 508	24 508

Kommunen	Utgifter sedan projektens start				Varav årets investeringar (inkl. överförda)			
	Projekt (Tkr)	Beslutad totalutgift	Projekt, utfall Ack 2023	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Förskola Mariebergsområde	60 000	57 309	62 000	-2 000	36 651	33 959	2 691	2 691
Varnhemsskolan fettavskiljare	1 200	1 491	1 491	-291	1 200	1 491	-291	0
Källeskolan utemiljö	5 600	5 556	5 556	44	4 425	4 381	44	0
Vilan etapp 5	53 200	27 613	53 200	0	50 400	24 813	25 587	25 587
Vilanbadet teknikhus åtgärder	3 000	0	0	3 000	3 000	0	3 000	0
Vattenrening Vilanbadet	1 200	1 307	1 307	-107	1 200	1 307	-107	0
Bevattningshus/teknikhus Vilan	900	0	900	0	900	0	900	900
Bassängduk Vilanbadet	500	454	454	46	500	454	46	0
Solceller tak	2 330	2 734	2 734	-404	2 330	2 734	-404	0
Säkra fastigheter	500	531	531	-31	500	531	-31	0
Energieffektivisering	1 500	1 508	1 508	-8	1 500	1 508	-8	0
Lokstallet tak renovering	10 000	5 467	11 000	-1 000	10 000	5 467	4 533	4 533
Fastighet komponenter	16 431	15 590	16 431	0	16 431	15 591	840	840
Julbelysning	0	-21	21	0	0	-21	21	0
KOMMUNSTYRELSEN	321 050	312 430	321 050	0	116 211	107 590	8 620	15 072
Inventarier	800	396	800	0	800	396	404	404
Utrustning Stadshus	1 000	897	1 000	0	180	77	103	103
Centrumutveckling	0	0	0	0	0	0	0	0
Petersburg området	10 000	190	10 000	0	10 000	190	9 810	9 810
Djäknehallens förprojektering	2 500	517	2 500	0	2 500	517	1 983	1 983
Särskilt boende	299 000	305 452	299 000	0	94 981	101 432	-6 452	0
Utbyggnad Kohagsgatan	1 000	878	1 000	0	1 000	878	122	122
Projektering flytt av kraftledning	800	74	800	0	800	74	726	726
Strategiska markinköp	4 200	4 026	4 200	0	4 200	4 026	174	174
Olins Park	1 500	0	1 500	0	1 500	0	1 500	1 500
Projekt Purple Flag	250	0	250	0	250	0	250	250
NÄMND FÖR SERVICE & TEKNIK	320	465	465	-145	320	492	-172	0
Kost: Inventarier	70	196	196	-126	70	196	-126	0
Lokalvård: Inventarier	250	269	269	-19	250	296	-46	0
BARN & UTBILDNINGSNÄMND	7 700	4 902	4 902	2 798	7 700	4 902	2 798	0
Inventarier	5 200	2 863	2 863	2 337	5 200	2 863	2 337	0
Maskiner och fordon	2 500	2 039	2 039	461	2 500	2 039	461	0
OMSORGSNÄMND	11 500	10 615	10 615	885	11 500	10 615	885	0
Inventarier	1 500	1 320	1 320	180	1 500	1 320	180	0
Inventarier Teglagården	10 000	9 295	9 295	705	10 000	9 295	705	0
KULTUR & FRITIDSNÄMND	2 609	2 371	2 944	-338	2 609	2 371	238	576
Inventarier	200	338	338	-138	200	338	-138	0
Utsmyckning Skara	929	353	926	0	929	353	576	576
Gräsklippare Vilan	1 480	1 680	1 680	-200	1 480	1 680	-200	0
Finansiell leasing 2023						7 289		
Exploateringsinvesteringar						7 452		
Varav omklassificeringar							-3 654	
Summa investering	556 371	467 656	553 437	2 969	319 258	241 628	88 715	90 650
INVESTERINGSBIDRAG							-1 532	
SoT: Malmgatan							-1 343	
SoT: G-C väg Kämparegatan							-189	

Kolumn Budget 2023: Avser budgetbeslut för 2023, 83 480 tkr (KF nov 2022 § 195) samt beslutade överförda medel från tidigare år: 202 278 tkr (KF april 2023 § 50) samt beslut om utökad investeringsram för Vilan etapp 5, 33 500 tkr (KF feb 2023 § 9, (till totalt 53,2 mnr)).

KS april 2023 § 97: 800 tkr ombudgeteras från Strategiska markförvärv till Projektering flytt av kraftledning i norra Skara.

KS april 2023, § 98: 1,0 mnr ombudgeteras från Strategiska markförvärv till Utbyggnad av Kohagsgatan.

Nämnden för SoT september 2023, § 90: 800 tkr ombudgeteras från Skaravallen väg/parkering till Ny rondell Skaraborgsgatan-Hagaborgsväg.

KS juni 2023, § 172: 2,5 mnr ombudgeteras från Centrumutveckling till Djäknehallen förprojektering.

KS oktober 2023, § 212: 500 tkr ombudgeteras från Centrumutveckling till Inventarier/system, för hemsida.

KOMMENTARER TILL KOMMUNENS INVESTERINGAR

Under 2023 var byggnationer hänförligt Särskilt boende (Teglagården) det största projektet med ett utfall på 101,4 mnkr. Inflyttning skedde under året.

Andra större projekt 2023 avser ny förskola på Mariebergssområdet om 34,0 mnkr (färdigställs vad gäller kök och utemiljö våren 2024) och Vilan etapp 5 om 24,8 mnkr. Investeringar relaterat Vilanområdet etapp 5 har ett utfall under året om 24,8 mnkr, bland annat är eventförråd och arenahus klart. Lokstallets takrenovering har ett utfall om 5,5 mnkr.

Fastighetsinvesteringar som görs varje år utifrån utbyte av komponenter i befintliga fastigheter har fallit ut med 15,6 mnkr vilket bland annat inneburit ventilationsutbyte på Katedralskolan och förskolan Ving, byte av garageportar på Harven och fönsterbyten på Katedralskolan.

Övriga investeringar som belastat året är gatubeläggningar, investeringar i solceller, broar och investeringar/reinvesteringar i inventarier och maskiner. Markinköp har gjorts med 4,0 mnkr 2023.

Flera projekt har status pågående över årsskiftet. Vad gäller ny förskola i Sörskogen med beslutad projektbudget om 25 mnkr förväntas den vara klar hösten 2025. I budget 2024 tillkommer 40 mnkr på detta investeringsprojekt.

EXPLOATERING

Exploateringsverksamhet består av åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att avyttra färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Tillgångar som kommer att kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar. De totala exploateringsutgifterna uppgår till 29,8 mnkr medan inkomster uppgått till 23,1 mnkr. Nettot av nedlagda exploateringsutgifter/inkomster uppgår vid bokslutet till totalt 6,7 mnkr. Sörskogen Norra Etapp 2 är klart störst med exploateringsprojektet med nedlagda utgifter motsvarande 10,1 mnkr.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploatering (Tkr) 2023-12-31	Projekt. Tot. Inkomst	Projekt Tot. Utgift	Projekt Tot. Resultat	Intäkt / inkomst 2023	Kostnad/ utgift 2023	Över/ underskott 2023	Anläggnings- tillgång	Bokfört Värde Netto
Kastanjen-Lönnen	4 008	-7 886	-3 878	4 008	-1 984	2 024	5 902	0
Munin	290	-1 989	-1 699	112	-920	-808	1 069	0
Stationsområdet	2 933	-5 342	-2 409	0	-3 666	0	0	2 409
Skaraberg Åsvägen	1 680	-1 881	-201	1 680	-277	1 403	1 604	0
Sörskogen Etapp 3	2 180	-1 581	599	2 180	-256	1 924	1 324	0
Hästhagen	3 946	-401	3 545	3 946	-401	3 546	0	0
Krämarens och Bilisten	98	0	98	98	0	98	0	0
Vattentornsparken	44	-612	-568	44	-612	-568	0	0
Sörskogen Etapp 2	7 898	-10 105	-2 207	2 499	-24	0	0	2 207
Summa exploatering	23 077	-29 797	-6 720	9 569	-8 139	7 619	9 900	4 616

Klostergatans södra del byggdes om för att skapa en stadsmässig helhet och möta nya behov.

Under år 2023 har 7 exploateringsprojekt avslutats och det kvarstår två pågående projekt, Sörskogen norra etapp 2 och Stationsområdet. I projekten Kastanjen-Lönnen, Munin, Sörskogen etapp 3 och Vattentornsparken finns fortfarande tillgänglig tomtmark som vid försäljning kommer att generera en intäkt till Skara kommun.

I Sörskogen norra etapp 2 har exploateringsfastigheten Berget 1 sålts till exploatör. Återstående större kostnadsposter i projektet är att anlägga ett bullerplank över Gällkvistabäcken samt att anlägga slitlager med asfalt på gatorna.

För projektet Stationsområdet har byggnationen på fastigheten Stinsen färdigställts av Centrubostäder i Skara AB. Centrubostäder har även tecknat en markreservation på fastigheten Plattformen 1. Under året har kostnaderna i projektet framförallt avsett utbyggnaden av Klostergatan.

De exploateringsutgifter som behålls i kommunal ägo, såsom vägar parkmark med mera, aktiveras som en tillgång och skrivs av systematiskt över nyttjandetiden. Detta innebär att exploateringsintäkter erhålls direkt medan de investeringsutgifterna som servar området fördelas på många år.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning (LKBR).

NOT 1. REDOVISNINGSPRINCIPER

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning (LKBR). I redovisningssystemet ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning, drift- och investeringsredovisning, finansieringsanalys och balansräkning. Vidare finns en sammanställd redovisning som omfattar även kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person. Rådet för kommunal redovisning ger dessutom anvisningar kring hur speciella redovisningsfrågor ska tillämpas.

I årets redovisning och bokslut har redovisningslagens bestämmelser och redovisningsrådets anvisningar i allt väsentligt tillämpats.

Skara kommun avviker från RKR R5 finansiell leasing vad gäller hyra av fastigheter. Rekommendationen avseende hyra/leasing infördes år 2003 för första gången. Skara kommun hyr omsorgsfastigheter från Skara Äldrehem ekonomiska förening där kommunen borgar för föreningen lån. Efter beslut i Kommunfullmäktige i februari 2024 om att ta fram en plan för att förvärva berörda fastigheter är en process initierad och pågående med förväntat avslut under år 2024/2025. Den bedömda påverkan på tillgångar och skulder om rekommendationen följts beräknas därmed till ca 15 mnkr för 2 års minimileaseavgifter som inte är variabla avgifter. Effekten på kommunens resultat år 2023 samt efterföljande 2024-2025 bedöms inte vara väsentlig utifrån den korta bedömda leasingperioden som kvarstår.

Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar redovisning och bokslut.

PERIODISERING

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. I allt väsentligt har leverantörs- och kundfakturer hänförliga till räkenskapsåret bokförts som skuld respektive fordran. Utgifts- och inkomsträntor och statsbidrag har periodiserats. Även december månads timlöner har periodiserats. Enligt försiktighetsprincipen får tillgångar och intäkter inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna periodiseras i enlighet med de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att kommunens skatteintäkter består av följande delposter:

- Preliminära skattebetalningar
- Prognos över innevarande års slutavräkning enligt Sveriges Kommun och Regioners anvisning
- Rättning av den prognos som gjordes till föregående års bokslut.

PENSIONSSKULD

Redovisningen av pensionsskuld följer bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen LKBR kap 5 kap 4 § och 6 kap 4 § och redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär bl.a. att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. år 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen. Samtliga uppgifter grundas på beräkningen som kommunen erhåller från pensionsbolaget Skandia och RIPS 17 har tillämpats.

PENSIONSUTFÄSTELSE

I kommunen förekommer inga s.k. fallskärmsavtal, d.v.s. utfästelser att utbetala avgångsvederlag – ofta ett visst antal årslöner – om vederbörande tvingas sluta. Pensionsutfästelser i form av visstidspension förekommer inte heller.

SEMESTERLÖNESKULD

De anställdas fordran på kommunen i form sparade semesterdagar och ej kompenserad övertid tillsammans med sociala avgifter är bokförd på respektive nämnd. Årets förändring bokförs på resultaträkningen.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett prisbasbelopp. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet. Investeringsbidraget tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Som finansiella anläggningstillgångar redovisas innehav av aktier och andelar samt långfristig utlåning. Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång. De materiella anläggningstillgångarna ska delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendationer

mendation R4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som avser verksamhetsfastigheter och publika fastigheter, har delats upp i separata komponenter där skillnaden i nyttjandeperioden är väsentlig mellan anläggningens olika delar.

AVSKRIVNINGAR

För publika fastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

- Förstärkningslager, ingen avskrivning
- Bärlager, 30 år
- Slitlager, 20–30 år
- Broar, 30–50 år
- Gatubelysning, brunnar, dränering, 20–30 år
- Parkanläggning, 10–15 år
- Vandringsleder, 5 år

För verksamhetsfastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

- Stomme, 50-80 år
- Markanläggning, 15 år
- Utvändigt bygg, 30–50 år
- Invändigt bygg, 10–30 år
- Inre ytskikt, 10–20 år
- Utrustning, 10–15 år
- Avskrivningstiden för inventarier är 3–10 år.

För att en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda: värdet överskrider ett prisbasbelopp samt nyttjandetiden är minst 3 år. Inventarier som inte uppfyller ovannämnda krav ska inte aktiveras. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker linjärt och görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk.

LEASING

Finansiell leasing skall redovisas som en tillgång i balansräkningen och inte som en hyreskostnad. Tillgången ska skrivas av systematiskt i likhet med kommunens liknande anläggningar eller över leasingperioden. För att betraktas som finansiellt leasingavtal skall risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överföras till leasingtagaren. Kommunen har klassificerat fordon där leasingperioden överstiger 3 år och som uppfyller villkoren som ställs upp som finansiella leasingavtal. Övriga leasingavtal är operationell leasing och redovisas som en kostnad direkt på resultaträkningen.

Skara kommun följer inte rekommendationen fullt ut vad gäller hyra av fastigheter i enlighet med beskrivning i första stycket i denna text.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Skara kommun bedriver verksamhet också i bolagsform, både i helägda bolag och tillsammans med andra ägare. Syftet med den sammanställda redovisningen är att visa kommunens totala ekonomiska åtagande oavsett val av verksamhetsform. I denna redovisning ingår de aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Detta uppnås vid mer än 50 procent röstinnehav i företagets beslutande organ. Den sammanställda redovisningen omfattar Skara kommun, Koncernen Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB.

Kommunen har även ägarinnehav i kommunalförbundet GöLiSka IT och Skaraborgsvatten. Dessa ingår inte i den sammanställda redovisningen då vi inte bedömer att det tillför väsentlig information i förhållande till kommunens resultat och balansräkningar. Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen är de fastställda resultat- och balansräkningarna för kommunen och dotterföretagen. Transaktioner mellan de olika enheterna har eliminerats. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda ingår endast ägda andelar av räkenskaperna i den sammanställda redovisningen. Skara kommun har inte anpassat redovisningsprinciperna mellan bolagen och kommunen. Denna avvikelse bedöms inte ha en väsentlig påverkan på redovisningens rättvisande bild. För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar och uttalanden.

NOT 2. UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Skara kommun har år 2013 beslutat och avsatt medel för medfinansiering av utbyggnad av Europaväg 20. Indexering har skett löpande med trafikverkets vägindex. Under 2023 har slutlig kostnad erhållits och därmed har kommunen en lägre indexkostnad än tidigare beräknats. En minskad avsättning med 19,1 mnkr påverkar därmed finansiella intäkter positivt med motsvarande. Arbetet med E20 har påbörjats och utbetalningar har skett från år 2020.

Avsättning för återställning av framtida deponier är bedömd utifrån nuvärdet av den framtida återställningskostnaden.

NOTFÖRTECKNING (Tkr)

	Kommun			
	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	740 394	646 799	452 179	442 951
Interna intäkter som kostnadsförs på investeringar	1 567	537	1 567	537
Summa	741 961	647 336	453 746	443 488
Försäljningsintäkter	48 363	44 008	48 363	42 169
Taxor och avgifter	256 238	178 699	34 523	32 748
Hyror och arrenden	132 598	124 154	77 717	72 412
Bidrag/transfereringar	147 998	143 925	147 823	143 736
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	132 370	143 368	129 317	139 896
Intäkter från exploateringsverksamhet	11 859	4 613	11 859	4 613
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	1 206	863	774	863
Övriga verksamhetsintäkter	9 762	7 169	1 803	6 515
Varav jämförelsestörande poster	19 139	4 867	19 139	4 867
Summa	740 394	646 799	452 179	442 952

Not 4. Verksamhetens kostnader	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	1 040 999	956 499	1 002 053	924 910
Pensionskostnader	115 131	69 685	111 465	66 474
Lämnade bidrag	53 800	49 558	53 800	49 558
Köp av huvudverksamhet	156 544	159 083	156 544	159 083
Lokal- och markhyror	45 088	41 720	57 043	53 349
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	343 623	270 039	205 105	208 292
Realisationsförluster och utrangeringar	0	201	0	68
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	3 878	0	3 878	0
Bolagsskatt	5 536	6 420	0	0
Övriga verksamhetskostnader	165 451	157 768	123 018	114 669
Summa	1 930 050	1 710 973	1 712 906	1 576 403

Not 5. Av- och nedskrivningar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivning immateriella tillgångar	0	30	0	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	58 568	53 154	43 763	39 207
Avskrivning maskiner och inventarier	39 788	36 834	11 746	10 898
Nedskrivning byggnader och anläggningar	0	0	0	0
Summa av - och nedskrivningar	98 356	90 018	55 509	50 105

Not 6. Skatteintäkter	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	960 908	914 545	960 908	914 545
Skatteavräkning föregående år	14 768	22 013	14 768	22 013
Skatteavräkning innevarande år	4 896	5 973	4 896	5 973
Summa	980 572	942 531	980 572	942 531

Not 7. Generella statsbidrag och utjämning	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	225 424	207 323	225 424	207 323
Kostnadsutjämning	90	-2 463	90	-2 463
Reglerinsbidrag	43 831	51 891	43 831	51 891
Kommunal fastighetsavgift	45 521	43 479	45 521	43 479
Bidrag för LSS-utjämning	7 262	389	7 262	389
Övriga bidrag	7 747	7 887	7 747	7 887
Summa	329 875	308 506	329 875	308 506

Not 8. Finansiella intäkter	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Utdelningar från koncernföretag	0	0	8 000	6 000
Utdelningar på aktier och obligationer	2	7 430	0	351
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Realiserad värdestegring på placeringsmedel	45	897	45	897
Ränteintäkter	11 448	4 058	20 522	7 330
Borgensavgifter	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	23 790	825	23 790	824
Summa	35 285	13 210	52 357	15 402

Not 9. Finansiella kostnader	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader på lån	20 828	6 580	20 826	6 568
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	1 826	300	1 826	300
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Realiserad värdeminskning av placeringsmedel	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	4 472	15 125	6 517	15 563
Summa	27 126	22 005	29 169	22 431
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	2,3	0,9	2,3	0,9
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	2,3	0,9	2,3	0,9
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	0	0	0	0

Footnot 10: (nästa sida): Skara kommun har inte redovisat finansiell leasing för hyra av fastighet i enlighet med RKR R5. Enligt RKR R5 ska hyra av fastigheter som klassificeras som finansiell leasing aktiveras på balansräkningen och skrivs av systematisk på samma grunder som kommunens övriga fastigheter. Skara kommun har i beslut i KF 240219 § 8 tagit inriktningsbeslut att avveckla Skara äldrehem. Inriktningen är att kommunen framöver ska äga sina verksamhetslokaler inom äldreomsorgen. Arbetet har startat och förväntas slutföras år 2025. Av denna anledning avvaktas aktivering av leasade tillgångar. När förvärvet av fastigheterna är gjort (inom något eller några år) tas de upp som anläggningstillgång.

Om kommunen följt RKR R5 skulle balansomslutningen öka med motsvarande minimileaseavgifter för 2 år vilka uppskattas till cirka 15 mnkr vilket ställt mot balansomslutning motsvarar 1,2 procent. Tillgången skulle då också skrivas av på 2 år.

Not 10. Mark, byggnader och anläggningar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	2 375 054	2 115 034	1 720 563	1 511 943
Inköp	268 916	304 433	213 554	212 752
Försäljningar	-10 907	-1 615	0	0
Utrangeringar	-8 380	-1 191	0	-336
Överföringar	3 561	-41 607	3 561	-3 796
Utgående anskaffningsvärde	2 628 244	2 375 054	1 937 678	1 720 563
Ingående ack. avskrivningar	-767 199	-715 192	-593 085	-554 180
Försäljningar	4 039	0	0	0
Utrangeringar	0	992	0	271
Överföringar	0	50	0	50
Årets avskrivningar	-58 526	-53 049	-43 760	-39 226
Utgående ack. avskrivningar	-821 686	-767 199	-636 845	-593 085
Ack. Uppskrivningar				
Ingående ack. uppskrivningar	15 768	16 261	0	0
Årets uppskrivning	0	0	0	0
Årets avskrivning på uppskrivningar	-493	-493	0	0
Utgående ack. uppskrivningar	15 275	15 768	0	0
Ingående ack. nedskrivningar	-17 543	-17 998	-4 423	-4 423
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar / återföringar	455	455	0	0
Utgående ack. nedskrivningar	-17 088	-17 543	-4 423	-4 423
Utgående redovisat värde	1 804 745	1 606 080	1 296 410	1 123 055
Därav finansiell leasing	0	0	0	0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	38	38	33	33

Not 11. Maskiner och inventarier	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	910 395	858 429	170 159	156 848
Inköp	78 241	89 924	28 074	9 606
Försäljningar	-2 965	-80	0	-80
Utrangeringar	0	-3 923	0	-71
Överföringar	11 001	-33 955	94	3 856
Utgående anskaffningsvärde	996 672	910 395	198 327	170 159
Ingående ack. avskrivningar	-560 933	-527 272	-118 998	-108 177
Försäljningar	0	57	0	57
Utrangeringar	1 728	3 506	0	71
Överföringar	404	-50	404	-50
Årets avskrivning	-40 178	-37 174	-12 455	-10 899
Utgående ack. avskrivningar	-598 979	-560 933	-131 049	-118 998
Ingående ack. nedskrivningar	-322	-322	-322	-322
Försäljning	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivning/återföringar	0	0	0	0
Utgående ack. nedskrivningar	-322	-322	-322	-322
Utgående redovisat värde	397 371	349 140	66 956	50 839
Därav finansiell leasing	6 668	585	6 668	585
Genomsnittlig nyttjandeperiod	8	8	6,4	6,4

Fotnot 11: Skara kommun har inte redovisat finansiell leasing för hyra av fastighet i enlighet med RKR R5. Enligt RKR R5 ska hyra av fastigheter som klassificeras som finansiell leasing aktiveras på balansräkningen och skrivs av systematisk på samma grunder som kommunens övriga fastigheter. Skara kommun har i beslut i KF 240219 § 8 tagit inriktningsbeslut att utveckla Skara äldrehem. Inriktningen är att kommunen framöver ska äga sina verksamhetslokaler inom äldreomsorgen. Arbetet har startat och förväntas slutföras år 2025. Av denna anledning avvaktas aktivering av leasade tillgångar. När förvärvet av fastigheterna är gjort (inom något eller några år) tas de upp som anläggningstillgång.

Not 12 Finansiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar				
Kommuninvest ek.för.	756	756	756	756
Kommuninvest särskild insats	16 737	14 865	16 737	14 865
Södra Skogsägarna ek.för.	120	120	120	120
Skara Energi AB	0	0	20 100	20 100
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	8 691	8 691
Avfallshantering Östra Skaraborg	8 150	8 150	8 150	8 150
Fastbit AB	0	0	0	0
Billinge Energi AB	8 973	8 973	0	0
Skara Biogas AB	13	7	0	0
Netwest Sweden AB	142	142	0	0
Bostadsrätter	163	163	163	163
Övrigt	540	383	103	103
Summa aktier och andelar	35 594	33 559	54 820	52 948
Långfristig utlåning				
Skara Energi AB	0	0	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	205 000	161 000
Övriga långfristiga fordringar	8 244	8 199	8 244	8 199
Summa långfristig utlåning	8 244	8 199	213 244	169 199
Summa finansiella anläggningstillgångar	43 838	41 758	268 064	222 147

Not 13. Bidrag till infrastruktur	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Väg 2677 Vinköl - Härtunda	2 000	2 000	2 000	2 000
Ack upplösning	-1 108	-1 008	-1 108	-1 008
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Ackumulerad upplösning	-19 786	-17 599	-19 786	-17 599
<i>Varav årets upplösning</i>	<i>-2 287</i>	<i>-2 287</i>	<i>-2 287</i>	<i>-2 287</i>
Summa bidrag till infrastruktur	38 106	40 393	38 106	40 393

Not 14. Förråd	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Tomter för försäljning	4 616	3 856	4 616	3 856
Service och Teknik förråd	756	1 153	756	1 153
Turistbyråns förråd	0	8	0	8
Badhusets förråd	238	278	238	278
Omsorgsförvaltning förråd	1 032	1 227	1 032	1 227
Centrumbostäders förråd	188	242	0	0
Skara Energis förråd	8 345	2 360	0	0
Summa	15 175	9 124	6 642	6 522

Not 15. Fordringar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Fordringar				
Kundfordringar	75 489	72 052	28 221	22 410
Statsbidragfordringar	73 604	69 356	69 725	65 902
Kommunalskattefordringar	41 668	51 192	41 668	51 192
Övriga kortfristiga fordringar	42 882	119 025	164 250	182 594
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	83 288	77 542	55 998	56 492
Summa	316 931	389 167	359 862	378 590

Not 16. Kassa och bank	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Kassa	3	7	3	7
Bank och plusgiro	81 248	119 728	80 527	118 578
Summa	81 251	119 735	80 530	118 585

Not 17. Eget kapital	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående eget kapital	961 765	873 318	592 064	531 215
Resultatutjämningsreserv	186 730	139 942	186 730	139 942
Ökning innevarande år	0	46 788	0	46 788
Årets resultat	32 161	88 588	18 966	60 989
Summa eget kapital	1 180 656	1 148 636	797 760	778 934

Not 18. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning	22 605	16 853	22 605	16 853
Nyintjänad pension, varav	-6	4 790	-6	4 790
-förmånsbestämd ålderspension	0	0	0	0
- särskild ålderspension	-6	-174	-6	-174
- efterlevande pension	0	0	0	0
- övrigt	0	0	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	1 758	157	1 758	157
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	198	0	198
Pension till efterlevande	0	0	0	0
Övrig post	266	66	266	66
Förändring av löneskatt	310	1 082	310	1 082
Årets utbetalningar	-742	-541	-742	-541
Utgående avsättning	24 191	22 605	24 191	22 605
Aktualiseringsgrad	99	99	99	99
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	3	3	3	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0	0	0

Not 19. Andra avsättningar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	3 998	3 388	3 998	3 388
Nya avsättningar	374	610	374	610
lanspråkta avsättningar	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	4 372	3 998	4 372	3 998
Avsättning för bidrag till trafikverket				
Redovisat värde vid årets början	56 521	52 141	56 521	52 141
Nya avsättningar	0	0	0	0
lanspråkta avsättningar	-5 116	-8 526	-5 116	-8 526
Förändring av nuvärdet	-19 139	12 906	-19 139	12 906
Utgående avsättning	32 266	56 521	32 266	56 521
Avsättning för bidrag till övrigt				
Redovisat värde vid årets början	0	0	0	0
Nya avsättningar	0	0	0	0
lanspråkta avsättningar	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	0	0	0	0
Summa andra avsättningar	36 638	60 519	36 638	60 519

Not 20. Långfristiga skulder	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	656 500	405 000	656 500	405 000
Finansiell leasing	7 106	585	7 106	585
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter	0	0	0	0
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	15 877	14 846	15 877	14 846
Summa långfristiga skulder	679 483	420 431	679 483	420 431
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,3	0,9	2,3	0,9
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,4	2,3	2,4	2,3
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	287,0 *	338,5 *	287,0 *	338,5 *
1-3 år	397,5	96	397,5	96
3-5 år	140,0	190	140	190
5-10 år	219	119	219	119
Över 10 år	-	-	-	-
Genomsnittlig räntebindingstid inkl derivat	2,3	2,3	2,3	2,3
Genomsnittlig räntebindingstid exkl derivat	2,3	2,3	2,3	2,3
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	-	-	-	-
Marknadsvärde derivat	-	-	-	-

*Fotnot 20: Lån som förfaller till betalning och lån med ömsesidig uppsägningsrätt underliggande 1 år redovisas som kortfristig skuld. Denna del uppgår till 287 mnkr vid utgången av 2023. Den samlade skulden till kredit och finansinstitut har ökat med 200 mnkr.

Not 21. Kortfristiga skulder	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	287 000	338 500	287 000	338 500
Leverantörsskulder	101 560	116 212	63 874	91 962
Personalens skatter, avgifter och avdrag	49 638	34 559	46 618	32 196
Semester och övertidsskuld	58 118	66 020	57 677	65 652
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	180 759	180 432	76 721	76 277
Övriga kortfristiga skulder	46 396	117 783	46 609	53 055
Summa kortfristiga skulder	723 471	853 506	578 499	657 642

Fotnot 21: De kortfristiga skulderna till banker och kreditinstitut avser kortfristig del, förfall inom 1 år, av långfristiga skulder. I övriga skulder för kommunen ingår skuld till koncernföretagen med 41 424 tkr. Denna del avser koncernföretagens likvida medel inom kommunkoncernens bankkontosystem.

Not 22. Panter och därmed jämförliga säkerheter	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtagande kommunala bolag				
Skara Energi AB	0	0	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	0	0
Riksbysge, RKHF Skara Äldre-hem Ek. för.	89 681	93 951	89 681	93 951
Stiftelsen Skara skolscen	800	1 800	800	1 800
Föreningar	35 335	36 356	35 335	36 356
Summa borgensåtagande	125 816	132 107	125 816	132 107

Not 23. Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående ansvarsförbindelse	343 919	357 349	343 919	357 349
Ränte- och basbeloppsupp-räkning	22 066	8 131	22 066	8 131
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	-4 253	0	-4 253
Pension till efterlevande	-438	0	-438	0
Övrig post	3 167	1 584	3 167	1 584
Årets utbetalningar	-17 059	-16 269	-17 059	-16 269
Löneskatt	1 876	-2 623	1 876	-2 623
Summa ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser	353 531	343 919	353 531	343 919

Fotnot 23: Övrig ansvarsförbindelse:

Skara kommun har i okt. 1997, KF § 78, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skara kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551,9 miljarder kronor och totala tillgångar till 562,0 miljarder kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 027 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 045 miljoner kronor.

Skara kommuns insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening är 22,4 miljoner kronor.

Not 24. Operationella leasingavtal överstigande 1 år	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Därv fall inom 1 år	8 601	7 619	8 116	7 215
Därv fall inom 1-5 år	6 844	6 872	6 203	6 269
Summa	15 445	14 491	14 319	13 484

	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Finansiell leasing, Maskiner och Inventarier				
Totala minimileaseavgifter	6 668	3 027	6 668	3 027
Varav framtida finansiella kostnader	1 227	377	1 227	377
Varav Nuvärde minimilease-avgifter	5 441	2 650	5 441	2 650
förfall inom 1 år	812	380	812	380
förfall inom 1-5 år	4 629	2 270	4 629	2 270
förfall senare än 5 år	0	0	0	0

Fotnot 24: Skara kommun har rättat räkenskaper för år 2022 avseende finansiell leasing av fordon. Leasingavtalens värde framgår av not. Jämförelsetalen i övriga finansiella rapporter har inte omarbetats då värdet av denna information inte bedömts överstiga kostnaden för att ta fram informationen. Ingående eget kapital har justerats med -140 tkr för resultateffekten 2022. Skara kommun skriver av tillgångarna på den bedömda leasingperioden vid avtalets upprättande.

Not 25. Justering för ej likvidpåverkande poster	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Gjorda avsättningar	1 959	19 267	1 959	19 267
Återförda avsättningar	-24 255	-8 526	-24 255	-8 526
Orealiserade kursförändringar	-45	-897	-45	-897
Upplösning av bidrag till infrastruktur	2 287	2 287	2 287	2 287
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-1 568	-4 312	4 427	-794
Summa ej likvidpåverkande poster	-21 622	7 819	-24 481	11 337

Not 26. Upplösning om upp-rättade särredovisningar

	Lagstiftning
Va-redovisning	Lag om allmänna vattentjänster
Fjärrvärmeverksamhet	Fjärrvärmelagen
Elnätsverksamhet	Ellagen

Not 27. Upplösning om kostnader för räkenskapsrevision	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Kostnader för räkenskaps- revision				
Sakkunnigt biträde	579	290	130	80
Förtroendevalda revisorer	0	57	0	57
Summa kostnad för räkenskapsrevision	579	347	130	137
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	625	647	625	645
Förtroendevalda revisorer	377	227	377	227
Summa kostnad för övrig revision	1 002	874	1 002	872
Total kostnad för revision	1 581	1 221	1 132	1 009

BEGREPPSFÖRKLARING RÄKENSKAPER

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (exempelvis goodwill), materiella, (exempelvis byggnader) eller finansiella, (exempelvis aktier).

ANTAL ÅRSARBETARE

Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.

AVSÄTTNINGAR

Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

BALANSRÄKNING

Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.

DRIFTBUDGET

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.

KOMMUNBIDRAG

Tilldelade budgetanslag till nämnder och styrelser.

EGET KAPITAL

Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.

ELIMINERING

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte anger för stora värden.

FINANSNETTO

Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

KASSAFLÖDESANALYS

Analysen visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.

KASSALIKVIDITET

Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsstyrka på kort sikt. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

KOMPONENTAVSKRIVNING

När skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på olika komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat.

KORTFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.

NETTOKOSTNADER

Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar med mera.

NETTOKOSTNADSANDEL

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

RESULTATRÄKNING

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.

SOLIDITET

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

ÅRETS RESULTAT

Förändringen av det egna kapitalet.

5

VERKSAMHET

Under avsnittet Verksamhet beskriver nämnder och bolag sin verksamhet, måluppfyllnad och ekonomi för året 2023, samt ger sin syn på framtiden och dess utveckling.

Kommunfullmäktige	77
Revisionen.	78
Valnämnden	78
Överförmyndarnämnden.....	78
Kommunstyrelsen	79
Nämnden för Service och Teknik.....	89
Barn- och utbildningsnämnden	93
Omsorgsnämnden	101
Kultur- och fritidsnämnden	106
Samhällsbyggnadsnämnden	110
Centrumbostäder i Skara AB	116
Skara Energi AB	119
Kommunalförbund samt övriga samverkansorganisationer	121
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	121
Kommunalförbundet Göliska IT	121
Avfall & Återvinning	121
Skaraborgs kommunalförbund	121
Samhällsskydd Mellersta Skaraborg	121
Lönenämnd	121
Revisionsberättelse	122

Samverkan kring besöksnäringen i Skara. Politiker, tjänstpersoner och besöksnäringen samlades till en energirik workshop om Skaras möjligheter.

Årets Kulturros. Åsa Nyberg mottog årets utnärkelse.

Litteraturfestivalen firades med det fantasiäggande temat Myter och mystik.

Viktoriaskolan. Ännu en gång firade eleverna framgångar i mattetävlingen Pythagoras Quest. Stureplan firade 10 år och inbjöd till jubileumskonsert.

VERKSAMHET

Nettokostnadsomslutning 2023 för kommunens verksamhet i form av nämnder och styrelse uppgick till 1 279,3 mnkr mot budgeterade 1 264,7 innebärande en negativ avvikelse om -14,6 mnkr. Kommunens helägda bolag, Centrumbostäder AB och Skara Energi AB visar ett resultat 2023 om 21,2 mnkr efter skatt. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 26,8 mnkr mot budgeterade 16,0 mnkr.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande grupp. De 45 ledamöterna väljs direkt av medborgarna vart fjärde år i allmänna val. Kommunfullmäktige bestämmer de övergripande målen för kommunen och fattar beslut i de stora frågorna. Det kan till exempel handla om hur skolan och äldreomsorgen ska utvecklas, hur hög kommunalskatten ska vara, var det ska byggas nya bostäder och hur mycket barnomsorgen ska kosta. Fullmäktige fastställer kommunens budget och bestämmer hur mycket pengar de olika verksamheterna får.

Kommunfullmäktige väljer även ledamöter till kommunstyrelsen och nämnderna. Fullmäktige sammanträdde sex gånger under 2023.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunfullmäktige totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,3 mnkr för 2023. Överskottet är övervägande relaterat utbildningskostnader och vänortsverksamhet.

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kommunfullmäktige	1 092	1 225	133	1 130	917
Partistöd	976	1 000	24	936	954
Vänortsverksamhet	0	101	101	16	0
Summa nettokostnad	2 068	2 326	258	2 082	1 871

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-943	-828	-115	-994	-838
Kapitalkostnader	-13	-46	33	-20	0
Övriga kostnader	-1 112	-1 452	340	-1 068	-1 033
Summa kostnader	-2 068	-2 326	258	-2 082	-1 871
Summa nettokostnader	-2 068	-2 326	258	-2 082	-1 871
Kommunbidrag	2 326	2 326	0	2 242	2 693
Årets resultat	258	0	258	160	822

Näringsliv. Alla pristagare och prisutdelare på scen vid näringslivsgalan Årets Guldkorn

REVISION

Den kommunala revisionen är en del av den lokala självstyrelsen. Kommunens revisorer är förtroendevalda, som på kommunfullmäktiges uppdrag granskar kommunens organisation, verksamhet och ekonomi.

Enligt kommunallagen granskar revisorerna årligen all verksamhet med syfte att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Val av fördjupade granskningsprojekt sker utifrån en prövning av väsentlighet och risk dvs. hur betydelsefullt området är, vilka risker för fel som föreligger samt vilka konsekvenser eventuella felaktigheter skulle kunna medföra för kommunen. I sitt val av granskningsområde är alltid revisorerna självständiga och genomför sitt arbete på eget initiativ.

I enlighet med god revisionssed skall dessutom revisorerna ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till styrelsen och nämnderna.

Revisorerna biträdes, i enlighet med gällande lagstiftning, av sakkunniga.

Revisorerna granskar hela den kommunala verksamheten, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs, ex hel- eller delägda aktiebolag samt kommunalförbund. Granskningen av dessa organisationer sker genom revisorer som valts ur kretsen av kommunens revisorer. I aktiebolag där kommunen är delägare utses lekmanrevisorer i samråd med övriga delägare.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Revisionen redovisar en positiv avvikelse med 0,2 mnkr. Överskottet är övervägande relaterat till lägre kostnader avseende sakkunnigas granskningar som uppgick till drygt 0,6 mnkr.

ÅRETS RESULTAT

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-364	-383	19	-285	-273
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-638	-778	140	-725	-821
Summa kostnader	-1 002	-1 161	159	-1 010	-1 094
Summa nettokostnader	-1 002	-1 161	159	-1 010	-1 094
Kommunbidrag	1 161	1 161	0	1 118	1 099
Årets resultat	159	0	159	108	5

VALNÄMNDEN

I varje kommun ska finnas en valnämnd som är den lokala valmyndigheten. Valmyndigheten ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, region och kommunfullmäktige samt europaparlamentet.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Utfallet för Valnämnden 2023 avser kostnader från föregående år som var ett valår.

ÅRETS RESULTAT

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	0	0	0	548	0
Summa intäkter	0	0	0	548	0
Personalkostnader	-30	0	-30	-985	-8
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1	0	-1	-95	0
Summa kostnader	-31	0	-31	-1 080	-8
Summa nettokostnader	-31	0	-31	-532	-8
Kommunbidrag	0	0	0	700	0
Årets resultat	-31	0	-31	168	-8

ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

EKONOMISK ÖVERSIKT

Överförmyndarnämnden redovisar 2023 ett underskott med 0,1 mnkr mot budget.

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-901	-813	-88	-1 093	-1 055
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1 115	-1 151	36	-1 128	-1 033
Summa kostnader	-2 016	-1 964	-52	-2 221	-2 088
Summa nettokostnader	-2 016	-1 964	-52	-2 221	-2 088
Kommunbidrag	1 964	1 964	0	1 895	1 473
Årets resultat	-52	0	-52	-326	-615

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens grunduppdrag är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna kommunens verksamheter, utveckling och ekonomi. Därtill fullgöra den lagstadgade uppsiktsplikten. Uppsiktsplikten handlar om att kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag.

Kommunstyrelsen redovisar 2023 ett underskott med 0,5 mnkr mot budget. Det är framförallt orsakat av lägre interna intäkter till kontaktcenter.

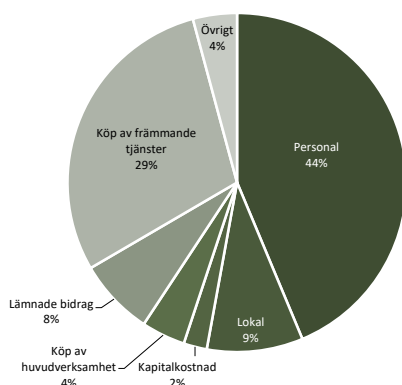
Sammantaget har kommunstyrelsen genomfört investeringar med 107,6 mnkr under 2023 (budget 116,2 mnkr). Den i bokslutet största avvikelsen är hänförlig till Petersburgs-området där planerad investering förskjutits till 2024

ÅRETS RESULTAT

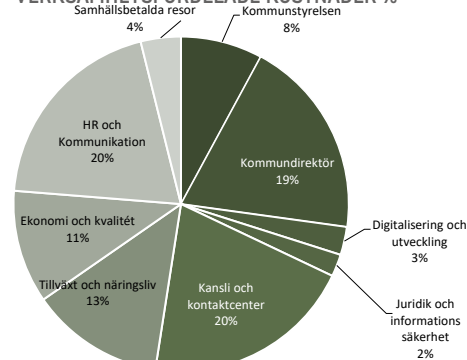
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kommunstyrelsen	6 646	7 214	568	6 370	6 440
Kommundirektör	16 214	13 226	-2 988	21 976	18 034
Digitalisering och utveckling	2 290	2 646	356	0	0
Juridik och informations-säkerhet	1 808	2 020	212	0	0
Kansli och kontaktcenter	17 161	16 741	-420	0	0
Tillväxt och näringsliv	10 843	11 533	690	0	0
Ekonomi och kvalitet	9 188	9 563	375	8 674	8 490
HR och Kommunikation	16 698	17 349	651	0	0
Kanslienheten		0	0	5 059	5 564
Kommunikationsenheten		0	0	10 637	9 976
HR-enheten		0	0	12 890	8 879
Utvecklingsenheten		0	0	8 706	7 788
Planenheten		0	0	4 407	2 577
Samhällsbetalda resor	3 259	3 344	85	2 927	3 882
Summa nettokostnad	84 107	83 636	-471	81 646	71 630

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	24 544	24 943	-399	21 830	21 378
Summa intäkter	24 544	24 943	-399	21 830	21 378
Personalkostnader	-47 484	-46 629	-855	-46 614	-38 674
Kapitalkostnader	-2 415	-2 951	536	-2 293	-2 503
Övriga kostnader	-58 752	-58 999	247	-54 569	-51 831
Summa kostnader	-108 651	-108 579	-72	-103 476	-93 008
Summa nettokostnader	-84 107	-83 636	-471	-81 646	-71 630
Kommunbidrag	83 636	83 636	0	83 010	76 354
Årets resultat	-471	0	-471	1 364	4 724

KOSTNADSSTRUKTUR %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

I Skara ska kreativitet och entreprenörskap vara givna inslag i vardagen i alla åldrar. Skara kommun ska ha en väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet och skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Det ska vara enkelt för invånare, företag och organisationer att komma i kontakt och samarbeta med kommunen.

NÄMNDENS MÅL

Skara kommun ska genom dialog, service och tillgänglighet skapa ett företagsklimat i toppklass och därmed de bästa förutsättningarna för hållbart företagande.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Skara kommun bedömer kontinuerligt företagets syn på dialog, service och tillgänglighet genom tre olika verktyg: SKR:s Löpande insikt, Svenskt Näringslivs företagsklimat och Fastighetsföretagarnas undersökning. Resultaten från dessa mätningar ger en nyanserad bild av kommunens företagsklimat och ger vägledning för fortsatt förbättringsarbete.

Enligt SKR:s Löpande insikt har Skara kommuns resultat förbättrats jämfört med tidigare mätningar. Med ett nöjd kund-index på 85 av 100 och ett högt betyg för bemötande, har kommunen nått sin målsättning och rankas på en femteplats bland Sveriges 290 kommuner.

Däremot har resultaten från Svenskt Näringslivs företagsklimatmätning försämrats något. Trots att Skara kommun erhåller ett sammanfattande omdöme på 3,37 av 5,0, vilket indikerar en överlag god nivå av företagsklimat, har rankingen sjunkit till plats 171, vilket är en försämring från tidigare år och inte nått den uppsatta målsättningen.

I Fastighetsföretagarnas undersökning hamnade Skara på plats 9 av de 19 deltagande kommunerna, men på grund av för få svarande kunde inget rättvist omdöme ges i år.

För att förbättra kommunikationen och servicen till företagare har Skara kommun genomfört flera åtgärder, däribland införandet av ett kontaktcenter. Dessa insatser, tillsammans med andra åtgärder för att förenkla och förbättra företagsklimatet, utgör en del av det långsiktiga arbetet med att främja näringslivsklimatet.

Sammanfattningsvis fortsätter Skara kommun sitt engagemang för att förbättra företagsklimatet genom aktiv dialog, åtgärder och samverkan med näringslivet, med målet att skapa en gynnsam miljö för företagande och tillväxt.

Ökad upplevd trygghet i Skara kommun

- Målet är uppnått.

Under det första halvåret 2023 genomförde Skara kommun flera kommunikationsinsatser med trygghet som fokus. En enkät i kommunens medborgartidning utfördes med temat ”vad tycker du om tryggheten”, och Brottsförebyggande rådet kommunicerade om medborgardialog och medborgarlöfte. Medborgarlöftet innebär att kommunen, i samarbete

med polisen, lovar invånarna i Skara kommun vissa insatser för att öka tryggheten och förebygga brott det kommande året. Resultatet av genomförd Medborgarundersökning under 2023 visar på en ökad upplevd trygghet i Skara kommun mot senaste undersökningen 2021.

I projektet Purple flag har kommunen genomfört och planerar fler åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteten i stadskärnan. Efter att kommunen blev certifierad i september fortsätter arbetet med förankring och genomförande av åtgärder. Bland de genomförda aktiviteterna är de nya riktlinjerna för uteserveringar, som trädde i kraft den 1 juli, samt foliering av elskåp med historiska foton, vilket har bidragit till att höja attraktiviteten i stadskärnan. Arbetet har skett i nära samarbete med Skara Gille.

Forskningsprojektet Skara skyddsängel startade hösten 2021 och har fortsatt under 2023 med finansiering från Vinnova. Projektet, som koordineras av Sveriges forskningsinstitut RISE och genomförs i samarbete med Högskolan i Skövde, Jönköping University och Skara kommun, syftar till att stödja beteendeförändringar mot aktiv, klimatneutral och hälsosam mobilitet. Ett av dess mål är att utveckla och testa drönarbaserade lösningar för cykelbelysning i Skara kommun för att öka användningen av cykeln även under mörka årstider, vilket förväntas skapa positiva hälsoeffekter och bidra till klimatneutrala resor.

Kommunstyrelsen ska leda, planera och samordna kommunens strategiska arbete för att nå befolkningsmålet.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

För att nå befolkningsmålet krävs strategiskt arbete och en samordnad ansats. En ny tillväxtstrategi, som är under framtagande, kommer att sätta riktningen och prioriteringarna för detta arbete. Samordning av samhällsbyggnadsprocessen är en nyckelfaktor för att möjliggöra etableringar av både invånare och verksamheter i Skara kommun. Grunden för detta arbete läggs av översiktsplanen, med medel avsatta för att utveckla de detaljplaner som behövs. Under 2024 kommer ett styrdokument för strategisk markförvaltning att utarbetas för att förenkla och effektivisera markförvävsprocessen.

Den operativa ledningsgruppen för hållbar tillväxt arbetar med att planera långsiktiga investeringar kopplade till budgeten. Under 2024 kommer olika befolkningsscenarier att tas fram för att förutse vilka satsningar och investeringar som krävs över tid.

Det är inte bara en fråga om att ha planerad mark, utan också att attrahera människor och företag att flytta hit och att behålla de som redan bor här. Detta innebär att fokus behöver läggas på kultur, fritid, skola, social hållbarhet och andra faktorer. Det är också viktigt att tydligt kommunicera Skara kommuns styrkor och dess geografiska läge för att locka till sig invånare och investeringar.

Under 2023 genomfördes en nulägesanalys av kommunens varumärke och marknadsföringsarbete. En dialog har inletts för att utveckla platsvarumärket för Skara kommun i samarbete med olika enheter, inklusive HR- och kommuni-

kationsenheten samt Tillväxtenheten. Planen är att ta fram en reviderad vision och varumärkesplattform för Skara, följt av en process för att tydliggöra platsvarumärket för Skara som geografisk plats.

Arbetet med att utveckla webbplatsen Livet i Skaraborg fortsätter. Portalen marknadsförs och uppdateras kontinuerligt och har nu även en engelsk version. En samordnad marknadsföring har initierats, och en tidning distribueras till alla nyinflyttade, följt av information- och inspirationsträffar. Dialogmöten har genomförts i kommunens tätorter med gott deltagande, och medborgarråd har bildats på orterna för att främja samverkan och medborgardialog. Resultaten från dessa dialoger har lett till konkreta åtgärder och ökad samordning internt inom kommunen när det gäller genomförande och planering.

Arbetet med strategi för arbetsmarknadsfrågor fortsätter för att öka sysselsättningen och bidra till kompetensförsörjningen. Detta sker både internt inom kommunen och i samverkan med det privata näringslivet, arbetsförmedlingen och Skaraborgs kommunalförbund. Skaras centrala läge i arbetsmarknadsregionen är en fördel som bör utnyttjas för att öka tillgången på arbete och eftergymnasiala studier för kommunens invånare.

Skara kommun och kommunstyrelsen ska ge hela kommunen goda och likvärdiga förutsättningar att utvecklas.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Kommunens vision är av central betydelse för att sätta riktningen för alla dess verksamheter. Under hösten påbörjades en revidering av Skaras vision, med målet att ha en färdig vision på plats under våren 2024. Arbetet med att ta fram Skara kommuns tillväxtstrategi 2030 är också i full gång. Denna strategi utgör en väsentlig grund vid revideringen av kommunens vision och bygger på analyser och faktainhämtningar.

En viktig del av Skara kommuns arbete är Samverkan arbetsmarknad, som syftar till att öka möjligheterna för fler invånare att komma in på arbetsmarknaden genom åtgärder som breddad rekrytering, utbildningsinsatser och utveckling av mottagarkompetens i kommunorganisationen. Likaså ges näringslivet stöd för att utveckla liknande arbetssätt. Inom ramen för ungas inträde på arbetsmarknaden erbjuder AME Spektra kortare anställningar och feriepraktik inom kommunens verksamheter.

Folkhälsostategin fokuserar på att främja jämlika och goda levnadsvanor och livsvillkor. Pågående insatser inkluderar att bekämpa ofrivillig ensamhet och öka engagemanget inom föreningslivet.

Medborgardialoger i våra tätorter ger invånarna möjlighet att vara delaktiga i frågor som rör deras lokalsamhälle. Medborgarråden är centrala i detta arbete genom att initiera relevanta teman för orten och planera, genomföra och följa upp dialogerna tillsammans med kommunen. Detta engagemang och samarbete är avgörande för att skapa levande och inkluderande lokalsamhällen där alla invånare kan påverka och bidra till utvecklingen.

De kommunala råden spelar också en viktig roll i detta arbete. En särskild satsning på att utveckla och stärka folkhälsorådets arbete pågår utifrån utbildningen ”Styra mot social hållbarhet”. För att säkerställa en tydlig koppling till kommunstyrelsens beredningsprocesser har en nämndsekreterare kopplats till folkhälsorådet.

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

På senare tid har betydelsen av att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning blivit alltmer framträdande. En av de främsta utmaningarna inom förvaltningen är att locka till sig specialistkompetenser och behålla rätt kompetens inom organisationen.

Arbetsgivare måste bedriva sitt arbete på ett systematiskt, kontinuerligt och långsiktigt sätt. Där flera olika aspekter såsom arbetsmiljö, introduktion av nya medarbetare, kompetensutveckling och verksamhetsutveckling tas i beaktande för att förbättra kvaliteten i verksamheten. Det systematiska tillvägagångssättet bygger på en kontinuerlig dialog, ömsesidig tillit och samverkan mellan alla parter involverade i organisationen. Genom att investera i dessa områden kan arbetsgivare skapa en mer attraktiv och hållbar arbetsplats där medarbetarna trivs och kan bidra till organisationens framgång på lång sikt.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kommunledningsförvaltningen har över tid haft lätt att rekrytera och behålla sin personal. 2023 ökade dock personalomsättningen till 11,1 procent, vilket är högre än kommunen i helhet och en ökning från 2022 då personalomsättningen låg på 8,9 procent. Antal medarbetare i förvaltningen blev under året färre med anledning av att samhällsbyggnadsförvaltningen blev en egen, vilket kan påverka utfallet rent procentuellt. Resultatet i medarbetarundersökningen visar på att många trivs i förvaltningen och medelåldern är förhållandevis låg så en viss rörlighet sker av naturliga skäl. Förvaltningen har högst andel heltidsanställda i kommunen och de flesta medarbetarna befinner sig i åldersspannet 41-55 år. Utifrån nuvarande personalsammansättning förväntas 12 medarbetare gå i pension fram till 2034 förutsatt att medarbetarna arbetar till 68 års ålder. Det är Ekonomi och Kvalité samt Kansli och Kontaktcenter som har flest kommande pensionsavgångar.

Tillgången på kompetens bedöms fortfarande tillräcklig även om flera enheter vittnar om att kompetensbristen inom förvaltningens olika specialistområden gör sig kännbar i kringliggande kommuner. Förvaltningen kan inom kort få svårare att rekrytera specialisttjänster då konkurrensen om arbetskraft ökar. Bredden på kommunledningsförvaltningens olika uppdrag påverkar givetvis behovet av kompetens framåt. Gemensamt för de flesta enheter är att den snabba teknikutvecklingen inom exempelvis AI gör att kontinuerlig kompetensutveckling är nödvändig för att fortsatt kunna möta verksamhetens behov. Även arbetet med informations säkerhet kommer kräva nya kompetenser eller kompetenshöjande insatser framåt. Med ett ökat fokus på inköps- och

upphandlingsfrågor behöver ekonomienheten möta upp mot det.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Under 2023 genomfördes en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för andra gången i SAM-modulen. Den årliga uppföljningen är fortfarande ett utvecklingsområde inom förvaltningen. Uppfattningen är dock att ett utvecklat stödmaterial, påminnelser och information om aktiviteterna via ledningsgruppen bidragit till framsteg. Vissa delar av det systematiska arbetsmiljöarbetet har förvaltningen valt att arbeta med vid förvaltningens stor-APT vilket varit mycket uppskattat av både chefer och medarbetare. Detta arbete följs sedan upp på enhetens APT. I slutet av året har medarbetarna fått utvärdera hur de upplevt stor-APT och önskemål inför 2024. Utvärderingen visar på att de flesta tycker att det har varit relevanta frågor som lyfts och att det bidragit till en ökad kunskap inom arbetsmiljöområdet. Årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd av cheferna för att genomföra det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket skapar en trygghet. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Under hösten 2023 genomfördes även en medarbetarundersökning och resultaten visar på fortsatt goda siffror och ett högre antal som svarat än tidigare år. Medarbetarna lyfter fram kollegor, möjlighet till distansarbete samt utvecklande arbetsuppgifter som framgångsfaktorer. Möjlighet till paus och återhämtning och hög arbetsbelastning är utvecklingsområden som kvarstår från förra mätningen samt även återkoppling från chef.

Rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer i KIA används i varierad omfattning av förvaltningens medarbetare och chefer. Troligt är att förvaltningen i jämförelse med övriga förvaltningar har färre incidenter men uppfattningen är ändå att systemet skulle kunna användas i större utsträckning. Införandet av en ansvarig person för händelser som sker i Stadshuset förenklar hantering av uppkomna frågor då medarbetare och chefer vet vem de ska kontakta.

SJUKFRÅNVARO

Förvaltningens statistik för sjukfrånvaro påverkas av att förvaltningen för Samhällsbyggnad trädde i kraft vid årsskiftet 2023 och därmed försvann avdelningarna Plan, Bygg och Miljö från kommunledningsförvaltningen. Sjukfrånvaron i förvaltningen minskar, det gäller även långtidssjukfrånvaron. En förklaring till att långtidssjukfrånvaron minskar är aktivt arbete med bland annat kommunens rehabteam. Efter kontakt med rehabteamet har vissa av de långtidssjukskrivna valt att gå i pension, börjat arbetsträna eller är åter i arbete. Förvaltningen påvisar totalt lägre siffror än övriga förvaltningar men visar samma resultat gällande fördelning. Det är fortsatt kvinnor som står för den största delen av sjukfrånvaron och medarbetare som är 50 år eller äldre.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	1,5	4,6	5,8	4,5
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	5,2	54,9	69,3	66,1
Sjukfrånvaro för kvinnor	1,7	3,4	7,4	5,7
Sjukfrånvaro för män	1,1	1,6	2,4	1,7
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	0,0	0,9	2,9	2,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	1,4	2,0	1,3	1,5
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	1,7	4,4	5,7	6,2

EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunstyrelsen redovisar 2023 ett underskott med 0,5 mnkr mot budget. Det är framförallt orsakat av lägre interna intäkter till kontaktcenter.

EKONOMISK ANALYS

Kommunstyrelsen redovisade år 2023 ett totalt underskott på 0,5 miljoner kronor jämfört med budgeten. Detta berodde främst på lägre interna intäkter till kontaktcenter med 1,2 miljoner kronor, dock balanserades detta delvis av lägre kapitalkostnader vilket resulterade i det slutliga underskottet på 0,5 miljoner kronor.

Intäkterna visade en negativ avvikelse på 0,4 miljoner kronor, med de största avvikelserna kopplade till lägre intäkter för kontaktcenter och högre intäkter för juridik och informationssäkerhet till följd av fakturerade tjänster till andra kommuner och samverkansprojekt.

Kostnaderna visade totalt en negativ avvikelse på 0,1 miljoner kronor. Personalkostnaderna översteg budgeten med 0,9 miljoner kronor, särskilt inom kommundirektörens och HR- och kommunikationsenhetens områden. Kapitalkostnaderna låg dock under budget med 0,5 miljoner kronor, huvudsakligen på grund av senareläggning av investeringar.

När det gäller nettokostnaden per verksamhet, visade kommunstyrelsen ett överskott på 0,6 miljoner kronor, medan kommundirektören uppvisade ett underskott på 3 miljoner kronor, huvudsakligen på grund av vakanta tjänster och ökade kostnader för samverkansprojekt. Andra verksamheter, såsom digitalisering och utveckling, juridik och informationssäkerhet, samt HR och kommunikation, visade överskott medan kontaktcenter och samhällsbetalda resor uppvisade underskott. Totalt sett uppvisade flera av verksamheterna överskott, vilket delvis kompenserade för de områden som visade underskott.

EXPLOATERING

Exploatering (Tkr) 2023-12-31	Projekt. Tot. Inkomst	Projekt Tot. Utgift	Projekt Tot. Resultat	Intäkter	Kostnader	Rea-vinst/ förlust	Anlägg- nings-tillgång	Bokfört Värde Netto
Kastanjen-Lönnen	4 008	-7 886	-3 878	4 008	-1 984	2 024	5 902	0
Munin	290	-1 989	-1 699	112	-920	-808	1 069	0
Stationsområdet	2 933	-5 342	-2 409	0	3 666	0	0	2 409
Skaraberg Åsvägen	1 680	-1 881	-201	1 680	-277	1 403	1 604	0
Sörskogen Etapp 3	2 180	-1 581	599	2 180	-256	1 924	1 324	0
Hästhagen	3 946	-401	3 545	3 946	-401	3 546	0	0
Krämarens och Bilisten	98	0	98	98	0	98	0	0
Vattentornsparken	44	-612	-568	44	-612	-568	0	0
Sörskogen Norra Etapp 2	7 898	-10 105	-2 207	-2 499	24	0	0	2 207
Summa exploatering	23 077	-29 797	-6 720	9 569	-760	7 619	9 899	4 616

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploateringsverksamhet består av åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att avyttra färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Tillgångar som kommer att kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggnings-tillgångar. Exploateringsutgifterna uppgår till 29,8 mnkr medan inkomster uppgått till 23,1 mnkr. Nettot av nedlagda exploateringsutgifter/inkomst uppgår vid bokslutet till totalt -6,7 mnkr.

Under år 2023 har 7 exploateringsprojekt avslutats och det kvarstår två pågående projekt, Sörskogen norra etapp 2 och Stationsområdet.

I Sörskogen norra etapp 2 har exploateringsfastigheten Berget 1 sålts till exploatör. Återstående större kostnadsposter i projektet är att anlägga ett bullerplank över Gällkvis-tabäcken samt att anlägga slitlager med asfalt på gatorna.

För projektet Stationsområdet har byggnationen på fastigheten Stinsen färdigställts av Centrubostäder i Skara AB. Centrubostäder har även tecknat en markreservation på fastigheten Plattformen 1. Under året har kostnaderna i projektet framförallt avsett utbyggnaden av Klostergatan.

De exploateringsutgifter som behålls i kommunal ägo, såsom vägar parkmark med mera, aktiveras som en tillgång och skrivs av systematiskt över nyttjandetiden. Detta innebär att exploateringsintäkter erhålls direkt medan de investeringsutgifterna som servar området fördelas på många år.

VERKSAMHET

KOMMUNUTVECKLING

Under 2021 antog regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen en regional utvecklingsstrategi (RUS) för Västra Götaland 2021-2030. Denna strategi sätter riktningen för Västra Götalands utveckling fram till 2030.

Under 2022 har en delregional utvecklingsstrategi för Skaraborg (DRUS) tagits fram i samverkan mellan kommunerna och Skaraborgs Kommunalförbund. Den delregionala strategin är knuten till den regionala strategin och fokuserar särskilt på Skaraborgs utveckling.

De övergripande målen för Skaraborgs utveckling är:

- Skaraborg är synligt i världen och skaraborgarna trivs och utvecklas
- Skaraborg är en industriregion i världsklass där befintliga företag är framgångsrika, nya etablerar sig och dit människor flyttar
- Skaraborg är globalt konkurrenskraftigt genom att möta kompetensbehov för ett arbetsliv i omställning och en värld i förändring.

Genom dessa mål strävar Skaraborg efter att uppnå en befolkning på 300 000 invånare och bli Sveriges fjärde största arbetsmarknadsregion.

Det arbete och den samverkan som har etablerats på strategisk nivå i Skaraborg är en betydande framgångsfaktor för Skara och Skaraborgs utveckling. Etableringen av batterifabriken i Mariestad har exempelvis satt fokus på Skaraborgs styrkor och potential både nationellt och internationellt. Skara kommuns strategiska läge mitt i Skaraborg är fördelaktigt för kommunens fortsatta tillväxt. För att uppnå de uppsatta målen krävs en omfattande satsning på att skapa attraktivitet för att locka människor att bosätta sig här. Detta inkluderar bland annat planering av bostäder och

verksamhetsområden, stärkande av den sociala hållbarheten, kompetensutveckling och fokus på hållbarhetsfrågor.

ÖKAD SAMVERKAN

Samverkan mellan kommuner och andra aktörer är av stor betydelse för att öka effektiviteten, minska sårbarheten och framför allt höja kvaliteten i en alltmer komplex värld, samtidigt som den syftar till att leva upp till våra medborgares förväntningar på högkvalitativa välfärdstjänster.

För att möta framtidens utmaningar inom välfärden är samverkan en avgörande faktor. Inom V6-kommunerna pågår redan idag en rad samverkansinitiativ. Ett exempel är det gemensamt ägda kommunalförbundet Göliska IT, som ansvarar för IT-driften för Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara och Vara. Mellan 2022 och 2024 bedrivs ett V6-projekt med medel beviljade från Vinnova. Projektet syftar till att formulera förslag på strukturer för en mer effektiv samverkan inom digitaliseringsområdet. Detta projekt bygger på nära samarbete mellan forskare från Högskolan i Skövde, deltagande kommuner och Göliska IT. En reviderad förbundsordning för Göliska IT, som beslutades i samtliga V6-kommuner i november 2023, kommer att tydligare skilja IT-drift från digitalisering.

Förutom samverkan inom V6 sker också samarbete med Skaraborgs kommunalförbund och de övriga 15 kommunerna i regionen. Fokus ligger här på olika tillväxt- och utvecklingsfrågor. Större strategiska frågor behandlas inom Skaraborgs Kommunalförbund och andra regionala och nationella strukturer. Denna samverkan har intensifierats ytterligare med tanke på Skaraborgs omställningsbehov för att möta de utmaningar som framtidens samhälle står inför.

DIGITALISERING

Den tekniska utvecklingen, särskilt inom digitalisering, samt samhällsutvecklingen i stort, driver på för högre krav på kvalitet och tillgänglighet från individer. Med den snabba utvecklingen av nya tjänster och beteenden, möjliggör digitaliseringen införandet av smarta, innovativa och resurseffektiva arbetssätt.

För att möta dessa utmaningar har kommunen genomfört en mätning av sin digitala mognad med hjälp av det forskningsbaserade verktyget DiMiOS. Resultaten visar att den digitala mognaden i organisationen har ökat från 51 procent 2022 till 55 procent 2023. Det är framför allt den digitala förmågan som har förbättrats, medan den digitala arvet ligger på en jämförbar nivå som tidigare. En ökning som delvis kan tillskrivas breddad och höjd kompetens inom organisationen, en insats som underlättats av

För att säkerställa att kommunen satsar på rätt utvecklingsprojekt och erhåller effekterna av sina investeringar, har kunskapen om nyttorealiseringshöjts genom utbildningar via Addas kompetensforum, och detta kommer fortsätta att erbjudas till fler medarbetare.

Arbetet med att utveckla digitala tjänster till invånare och medarbetare fortsätter i hög takt, med 34 nya tjänster som tagits fram och publicerats under året. En betydande insats

har även gjorts för att förbättra e-tjänsterna inom miljöområdet, vilket möjliggör att invånarna kan följa sina ärenden digitalt från början till slut.

Med tanke på den ökande efterfrågan på säker och digital kommunikation, har kommunen inlett arbetet med att ansluta sig till den nationella tjänsten SDK - Säker digital kommunikation. Genom förberedande arbete inom teknik, informationssäkerhet och verksamhet, förväntas detta möta behoven för en trygg och smidig digital kommunikation.

För att främja digital tillgänglighet har tillgänglighetsanpassade mallar utvecklats, och kommunen har gått med i kommunnätverket Digidig för att öka kompetensen och få stöd inom detta område.

Sammanfattningsvis pågår många initiativ som syftar till att utveckla kommunens förmåga att dra nytta av digitalisering i sin verksamhetsutveckling, men de ökande kraven från både invånare och interna verksamheter kräver fortsatta insatser och anpassningar.

DEMOKRATI - DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Under 2023 har insatser gjorts för att klarlägga och förtydliga rollen som de kommunala råden spelar inom de kommunala beslutsprocesserna. Administrationen av dessa råd har centraliserats till kanslienheten för att öka kompetensen kring beslutsprocesserna och säkerställa en mer enhetlig hantering av råden.

Skara kommuns kontaktcenter invigdes i maj 2023 med uppdraget att skapa en tydligare ingång till kommunen och erbjuda svar på enklare frågor vid första kontakten. En strukturerad synpunktshantering har implementerats för att underlätta för invånarna att lämna synpunkter, klagomål eller felanmälningar. Införandet av kontaktcentret och den nya synpunktshanteringen är en del av strävan att öka invånarnas delaktighet och inflytande i kommunens verksamhet.

Arbetet med nulägesdialoger i kommunens mindre tätorter har påbörjats under 2023. Här ges invånarna möjlighet att diskutera lokala frågor och utmaningar tillsammans med tjänstepersoner och politiker. Arbetet fortsätter under 2024 och kommer att sammanställas till ett underlag för framtida åtgärder.

KOMMUNIKATION OCH TILLGÄNGLIGHET SOM MÖJLIGGÖR DELAKTIGHET

Under det gångna året genomfördes en översyn av kommunens kommunikationskanaler med fokus på användning, effekt, tillgänglighet och GDPR-föreskrifter. Det fortsatta arbetet inleddes med ett mer sammanhållet arbete kring kommunens närvaro på sociala medieplattformar. Vidare fattades beslut om att genomföra en upphandling av en ny webbplats, då den befintliga skara.se, som är tio år gammal, inte längre uppfyller de krav som ställs på tillgänglighet och modern funktionalitet. Den nya webbplatsen kommer att prioritera inkludering och tillgänglighet för alla användare och ha som huvudsyfte att erbjuda service, tjänster och svar på besökarnas frågor.

Under året initierades även en förstudie om digital tillgänglighet i Skara kommun. Denna resulterade bland annat i

att kommunen blev medlem i kommunnätverket Digidig för att öka kompetensen och få stöd i arbetet med tillgänglighet. Dessutom utvecklades tillgänglighetsanpassade Word- och Powerpointmallar för kommunens medarbetare. Dessa åtgärder syftar till att öka delaktigheten för alla som tar del av kommunens kommunikation och tjänster.

GESTALTNING OCH TRYGGHETSSKAPANDE ÅTGÄRDER

Under 2023 har Skara kommun genomfört flera kommunikationsinsatser med fokus på trygghet. En enkät i medborgartidningen utfördes med temat ”vad tycker du om tryggheten”, och Brottsförebyggande rådet kommunicerade om medborgardialog och medborgarlöfte. Medborgarlöftet innebär att kommunen, tillsammans med polisen, lovar insatser för att öka tryggheten och förebygga brott det kommande året.

Prioriterade områden för 2023 års gemensamma arbete inkluderar utveckling av ett långsiktigt arbete med frågor som rör ungdomars livsvillkor, trygghetsfrämjande insatser i centrum och områden som framkommit via EST, samt kommunikation av BRÅ:s arbete. Arbete för implementering av lagen ”Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete”, arbetet mot Våld i nära relation (VINR) och hedersproblematik är också prioriterat.

Parallellt med detta genomförs och planeras åtgärder för att förbättra tryggheten och attraktiviteten i stadskärnan inom ramen för projektet Purple Flag. Efter att kommunen blev certifierad i september följer nu ytterligare åtgärder. Direkta insatser som utförts är införandet av nya riktlinjer för uteserveringar från den 1 juli samt foliering av elskåp med historiska foton, vilket ökar attraktiviteten i stadskärnan. Dessa åtgärder har genomförts i nära samarbete med Skara Gille.

Den samlade kraften och insatserna inom dessa områden tydliggör Skara kommuns engagemang för trygghetsfrågorna och att insatserna gör skillnad. Det visar inte minst den positiva trenden i medborgarundersökningen hösten 2023, där förbättringar av invånarnas uppfattning om trygghet i samhället noterades, särskilt i frågor som rör konflikter mellan personer och grupper samt våldsbrott, inbrott och stölder.

Forskningsprojektet Skara skyddsängel, som startade 2021 med finansiering från Vinnova, har fortsatt under 2023. Projektet, som koordineras av Sveriges forskningsinstitut RISE och genomförs i samarbete med Högskolan i Skövde, Jönköping University och Skara kommun, syftar till att stödja beteendeförändringar mot aktiv, klimatneutral och hälsosam mobilitet. Ett av dess mål var att utveckla och testa drönarbaserade lösningar för cykelbelysning i Skara kommun för att öka användningen av cykeln även under mörka årstider, vilket förväntades skapa positiva hälsoeffekter och bidra till klimatneutrala resor.

SKARA KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Skara kommun har under 2023 fortsatt arbeta systematiskt med flera processer utifrån strategi för kompetensförsörj-

ning som bygger på ARUBA-modellen.

För att säkra kompetensförsörjningen behöver Skara kommun som arbetsgivare arbeta med flera insatser på olika sätt. En avgörande faktor är att få fler befintliga medarbetare att arbeta heltid och att arbeta hälsofrämjande. Andelen heltidsanställda har ökat med 1,3 procentenheter i kommunen under 2023. Under 2022 inleddes projektet Hållbart yrkesliv 2.0 i syfte att sänka sjukfrånvaron. Projektet innefattar insatser inom rehabilitering, hälsa och omställning. Projektets insatser har gett positiva effekter på sjukskrivningstalen som överlag sjunker. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har de senaste åren förbättrats genom successiva förbättringar i SAM-modulen. Ett område som eftersökts i kommunen är prerehabiliterande insatser. En dialog har inletts med Samordningsförbundet, Försäkringskassan och vårdcentral i syfte att hitta gemensamma samverkansformer med ambition att starta ett gemensamt projekt. Ytterligare ett positivt resultat är att fler medarbetare utnyttjar sitt friskvårdsbidrag och nyttjar kommunens friskvårdsinsatser.

Digitalisering är ett sätt att utveckla verksamheten men innebär också krav på omställning av kompetens, detta gäller både befintliga och framtida medarbetare. Att arbeta med kommunikation och digitalisering är viktiga områden i det fortsatta arbetet med att stärka Skara kommun som attraktiv arbetsgivare och kommunens kompetensförsörjning.

TURISM OCH BESÖKSNÄRING

Besöksnäringen i Skara kommun har haft gynnsamma förutsättningar och fortsätter att växa positivt och med ett hållbart fokus. Prioriterade marknadsföringsinsatser har stärkt intresset för Skara som en attraktiv destination att besöka och bo i. Detta har åstadkommit genom aktivt arbete med hemsidan, kampanjer, tryckt material och digitala kanaler. De nyligen installerade digitala infartsskyltarna har underhållits och fyllts med aktuella och attraktiva evenemang.

Framgångsrika samarbeten med det lokala näringslivet har resulterat i attraktiva paketerbjudanden. Skara kommun har också anslutit sig till det regionala initiativet Hållbarhetslivet, och fler företag i området har anslutit sig till detta samlade initiativ för en hållbar turistnäring i Västsverige.

Utvecklingsarbetet i Varnhem har lockat ny verksamhet från det privata näringslivet och har uppmärksammats både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Skara kommun har aktivt deltagit i styrgruppen för UNESCO:s globala Platåbergens Geopark, och en ny värdkommun förväntas tillträda 2025.

Samarbetet med Skövde och Falköping inom Visit Hornborgasjön har varit framgångsrikt, och förberedelserna inför jubileet 2025 har inletts. Arbetet med vandringslederna, inklusive nya markeringar och förbättrad tillgänglighet, har resulterat i att flera nya sträckor har certifierats av Västkoststiftelsen.

Besöksnäringen ses som en central och betydelsefull faktor för att öka Skaras och Skaraborgs attraktivitet och för att uppnå befolkningsmålet.

FRAMTID OCH UTVECKLING

KOMMUNUTVECKLING

Under 2024 kommer Skara kommuns tillväxtstrategi att färdigställas, dessutom ska kommunens vision revideras för att gälla mellan åren 2025 – 2035.

Skaras tillväxtstrategi kommer att beskriva på vilket sätt och med vilka ambitionsnivåer och prioriteringar Skara bidrar till Skaraborgs- och regionens utveckling. Den tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Västra Götaland 2021–2030 och den delregionala utvecklingsstrategin för Skaraborg (DRUS).

Arbetet på övergripande strategisk nivå för tillväxt inom Skaraborg kommer att fortsätta under det kommande året. Denna insats syftar till att främja utveckling och tillväxt både regionalt och lokalt, med Skara i fokus. För att möjliggöra en hållbar tillväxt krävs satsningar inom flera områden. Det innefattar bland annat marknadsföring för att stärka Skaras attraktivitet, tillgänglig detaljplanelagd mark för bostäder och företagsverksamheter, stärkt social hållbarhet, åtgärder för att främja kompetens och arbetsmarknadsfrågor, samt en tydlig inriktning mot hållbarhetsfrågor.

Genom en samordnad och strategiskt inriktad satsning är målet att Skara ska kunna möta framtida utmaningar och fortsätta att vara en attraktiv plats att leva, arbeta och verka i.

ÖKAD SAMVERKAN

Genom samverkan står kommunen bättre rustad för framtidens krav och utmaningar samtidigt som det skapas en större nytta för medborgarna, som ger mer värde för pengarna. Generellt står kommunerna inför stora utmaningar. Den demografiska utvecklingen är en utmaning. Förväntningarna på kommunenstjänster ökar bland allabrukargrupper och inte minst inom utbildningsområdet. Kommunal service och goda välfärdstjänster kräver kvalificerad personal och på arbetsmarknaden kommer konkurrensen om arbetskraften att öka. För kommunerna är det en central fråga eftersom vi står inför stora pensionsavgångar. Vissa kompetenser kan också vara svåra att upprätthålla i en enskild kommun. Tillsammans är förutsättningarna bättre i vår strävan att vara attraktiva arbetsgivare.

Samverkan mellan kommunerna i V6 har idag ett driftsperspektiv. Det handlar om att bygga gemensamma strukturer kopplat till den dagliga verksamheten och gemensam nytta. Det handlar om att producera mer och bättre tjänster utan att kostnadsutvecklingen blir högre än den samhällsekonomiska utvecklingen tillåter.

V6-kommunerna har idag samverkan inom flera olika verksamheter och i olika organisationsformer. Tydliga exempel är det gemensamma kommunalförbundet Göliska IT, samverkansavtal inom upphandling, gemensamma utvecklingsprojekt, kommunövergripande chefsnätverk mm. Under 2024 kommer en gemensam lönecentral att etableras för V6-kommunerna med säte i Lidköping. Även en gemensam inköpscentral håller på att utvecklas.

Skaraborgs 15 kommuner har redan tidigare tillsam-

mans påbörjat ett omfattande omställningsarbete för att med gemensamma insatser möta välfärdsutmaningen, den industriella omvandlingen och målet om en mer hållbar och klimatsmart utveckling. Arbetet kräver en omställning inom samtliga samhällssektorer. Detta sker inom ramen för Skaraborgs kommunalförbund. Skaraborg är en region med stora framtidsplaner! Ambitionen är att öka antalet invånare, bli en arbetsmarknadsregion och vara en konkurrenskraftig industriregion i världsklass.

Sedan januari 2023 är en utökad samverkan etablerad med Vara kommun inom digitaliseringsområdet. Förhoppningen är att på så sätt skapa utrymme för fler operativa resurser och därmed en ökad takt i digitaliseringsarbetet.

DIGITALISERING

Den snabba utvecklingen inom teknik utmanar djupt rotade arbetssätt, strukturer och lagstiftning i samhället. När tekniken framstegar i rasande takt blir det en utmaning för lagstiftningen att hålla jämna steg, vilket ställer krav på en kontinuerlig anpassning för att möta behoven i verksamhetsutvecklingen. Att hålla jämna steg med denna teknologiska framfart kräver också en intern kompetens som kan hantera och dra nytta av de senaste teknologiska landvinningarna. För Skara kommun är det nödvändigt att utöka specialistkompetensen för att kunna tillgodose de ökade kraven från både invånare och interna verksamheter.

I en tid av snabba och kraftfulla förändringar är nationell styrning och vägledning avgörande för att uppnå effektivitet i processer och resultat. SKR:s Kommungemensamma handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering markerar en enhetlig riktning och tydlighet mellan kommuner och stat. Genom denna strategi och den kommande handlingsplanen kan en snabbare digital omställning i hela landet möjliggöras, men det kräver också kommunal medfinansiering och en förmåga hos varje kommun att frigöra medel för nya initiativ. Att skapa en utvecklingspott enligt SKR:s rekommendation ger möjlighet att snabbt tillgängliggöra medel när erbjudanden presenteras.

För att uppnå sina uppdrag och dra full nytta av digitaliseringen måste kommunen höja den digitala kompetensen hos alla medarbetare. AI, öppna data och IoT är alla avgörande komponenter för Skara kommun i framtiden. Men för att effektivt använda dessa måste kommunen förbättra sin förmåga att arbeta med data och information på ett strukturerat och säkert sätt. Det innebär att data måste vara strukturerad, kvalitetssäkrad, informationsklassad, förvaltd och säkrad. Denna satsning, som kräver uthållighet och resurser, inte bara ökar effektiviteten och främjar framtida utveckling utan ökar också säkerheten i en allt mer digitaliserad värld.

Utvecklingen inom AI, särskilt generativ AI, har potential att revolutionera många områden. Kommunens verksamheter kräver redan hög kompetens inom detta område och efterfrågar stöd för att navigera framgångsrikt genom teknikens nya territorium. Ett pilotprojekt planeras för 2024 för att öka förståelsen och identifiera hur kommunen bäst kan dra nytta av denna teknik.

En ny förbundsordning för Göliska IT antogs av kommunfullmäktige i november 2023. Uppdraget har omdefinierats för att stödja förbunds kommunernas digitalisering med teknik och teknisk kompetens, vilket ökar behovet av resurser i kommunen för att stödja verksamheternas digitaliseringsarbete.

DEMOKRATI - DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

För att öka invånarnas delaktighet och inflytande krävs både interna och externa åtgärder. Det är avgörande att kommunen fortsätter att förtydliga sin dokument- och ärendehantering för att kunna ge snabbare och mer direkt återkoppling till invånarna. Kontaktcentret spelar en nyckelroll som den primära kontaktpunkten för kommunen och för att förmedla invånarnas behov och önskemål till verksamheterna.

De kommunala råden är en viktig kanal för att möta olika intressegrupper, och arbetet kommer att utvecklas för att integrera deras perspektiv tidigare i de kommunala beslutsprocesserna. Det krävs kompetensutveckling inom kommunen för att säkerställa att fler verksamheter förstår den betydelsefulla roll som de kommunala råden innehar.

Arbetet med resultatet av nulägesdialogerna i kommunens mindre tätorter kommer att fortsätta under de kommande åren. Genom etablerandet av lokala medborgarråd får kommunen en direkt kanal till invånarna, vilket förväntas öka delaktigheten och inflytandet bland dem som bor och verkar i Skara kommun.

I juni 2024 är det val till Europaparlamentet och valadministrationen leds av valnämnden med stöd från kansliens personal. Valmyndigheten förutser en ökning av valdeltagandet och lägger stor vikt vid säkerhetsaspekter och skydd mot yttre påverkan. För att genomföra ett tryggt och säkert val krävs kompetenta tjänstepersoner och förtroendevalda, vilket innebär en betydande insats av personalresurser.

Under 2024 kommer det nya arkivet under Teglagården att invigas, vilket skapar fler möjligheter för föreningar och invånare att utforska Skaras historia och kulturarv.

KOMMUNIKATION OCH TILLGÄNGLIGHET SOM MÖJLIGGÖR DELAKTIGHET

Med ett ökat fokus på informationssäkerhet och tillgänglighet finns behovet av att ha en övergripande riktlinje för

kommunikationskanaler och deras användning. Det för att säkerställa att alla kommunikationer inom kommunen genomförs med hänsyn till personuppgiftshantering, tillgänglighetsanpassning, upphovsrätt samt lagring och gallring.

Det är även väsentligt att välja rätt kanaler för att nå önskad effekt hos olika målgrupper, med tanke på att olika generationer kan ha olika preferenser när det gäller kommunikation och tillgänglighet. Detta gäller både för kommunikationen med externa målgrupper och internt i organisationen.

Forskning visar att välinformerade och motiverade medarbetare tar ansvar och känner delaktighet. I den nya kommunikationsstrategin betonas vikten av en god dialog och samverkan mellan medarbetare och chefer för att skapa en känsla av tillit, trygghet och delaktighet. Det kräver en effektiv intern kommunikation och tillräckliga kunskaper hos alla medarbetare och chefer för att utföra sitt kommunikativa ansvar.

Likasa behövs en ökad förståelse för den digitala arbetsplatsen, som erbjuder många fördelar men också innebär vissa risker. Med en ökande digital arbetsmiljö är det av stor vikt att vara medveten om hur detta kan påverka arbetsmiljön och hälsan hos medarbetarna.

BOENDE

På grund av makroekonomiska faktorer förväntas bostadsbyggandet de närmaste åren vara på en låg nivå. Både hushållens och framförallt byggherrarnas ekonomiska förutsättningar behöver förbättras innan marknaden vänder uppåt igen.

För Skaras del är utmaningen framåt att lyfta och stärka Skara kommun som en attraktiv boendekommun för att kunna attrahera nya invånare samt att ge möjligheter till både nya och befintliga verksamheter att utvecklas för att skapa fler arbetstillfällen.

En förutsättning för att stärka attraktiviteten och uppnå tillväxtmålen är att Skara kommun har en markreserv som ger förutsättningar för samhällsutvecklingen samt en god planberedskap.

Att ha tillgång till mark och färdiga detaljplaner kommer att vara prioriterat för att kommunen ska ha beredskap när

marknaden vänder speciellt när effekterna av de större industrietableringarna i Skaraborg kommer att märkas av.

INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER

Den gröna omställningen mot en fossilfri framtid driver på utvecklingen av energiförsörjning och laddningsinfrastruktur för både personbilar och tyngre fordon som lastbilar och bussar. Det innebär att kommunen behöver fortsätta att arbeta för att utöka antalet trafiksäkra gång- och cykelvägar till kollektivtrafiknoder och andra viktiga destinationer samt intensifiera påverkansarbetet. Det är särskilt viktigt att främja kollektivtrafiken i samband med ombyggnationen av väg 49, etappen mellan Axvall och Varnhem.

Alternativa lösningar för stadstrafiken behöver ses över som en del av en mer hållbar mobilitet. Samtidigt står vi inför en revolution där en mer dynamisk kollektivtrafik efterfrågas, och inom en snar framtid, kanske inom tio år, kan vi förvänta oss att se självkörande fordon på våra vägar.

Det är av stor betydelse att säkerställa en effektiv kollektivtrafik även på E20 med tanke på den utveckling som sker i städer som Mariestad.

Infrastrukturprojekt tar ofta tar lång tid att genomföra, vilket kan skapa utmaningar när det gäller att behålla invånarnas förtroende. Det är en komplex process som kräver noggrann planering och samordning för att säkerställa att våra invånare får den infrastruktur de behöver och förväntar sig.

GESTALTNING OCH TRYGGHETSSKAPANDE ÅTGÄRDER

Samtliga kommunens verksamheter ska arbeta trygghetsskapande inom sina områden och i samverkan med andra aktörer för att öka den upplevda tryggheten hos invånarna i Skara. I Skara ska människor i alla åldrar tryggt kunna röra sig överallt i hela kommunen, under alla tider på dygnet, och slippa känna oro för att bli utsatt för brott. Förebyggande arbete är viktigt och en bred samverkan både internt och externt pågår för att öka den upplevda tryggheten.

Trygghetsmätningar såsom SCB:s medborgarundersökning, Brottsförebyggande rådets årliga medborgardialog och LUPP-enkäten är några av de underlag som kontinuerligt analyseras och ligger till grund till förbättringsförslag för ökad upplevd trygghet. Även arbetet med EST- effektiv samverkan för trygghet ligger till grund för framtida insatser.

I samhällsplaneringen finns ett fokus på att skapa trygga miljöer genom gestaltningsåtgärder men också hur bostadsmiljöer utformas samt gång- och cykelvägar. Fortsatta dialoginsatser med både invånare, fastighetsägare och näringsliv kring pågående projekt är viktigt för att skapa samverkan och förståelse.

Avgörande är också att fortsatt hålla i arbetet med Purple Flag och genomförande av den handlingsplan som tagits fram i bred samverkan mellan alla aktörer i stadskärnan kring attraktivitet och trygghet. Ett gemensamt ansvarstagande för en stadskärna i förändring är en avgörande framgångsfaktor.

För att öka tryggheten och stoltheten behövs en tydlig

kommunikation om de åtgärder som genomförs. Därför behövs ett fortsatt stort fokus på den kommunikationsplan som är framtagen för att synliggöra de insatser som sker inom samtliga förvaltningar. En fortsatt bred samverkan inom kommunen och externt är nödvändig för att öka den upplevda tryggheten och Skara kommuns attraktivitet som boendeort.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

För kommunledningsförvaltningen utgör rekryteringsutmaningarna inte en lika påtaglig problematik som för andra förvaltningar. En betydande andel av medarbetarna befinner sig i åldersgruppen 46–50 år, och majoriteten ligger mellan 41 och 55 år. Under perioden 2024–2033 förväntas endast 12 pensionsavgångar inom förvaltningen, förutsatt att medarbetarna arbetar fram till 68 års ålder. Med dessa siffror i åtanke påverkas förvaltningen inte lika hårt av de kommande pensionsavgångarna. Dessutom fortsätter antalet sökande till lediga tjänster inom förvaltningen att ligga på en god nivå.

Behovet av fler medarbetare och nya arbetsmetoder ökar i takt med den ökade efterfrågan på välfärd till följd av en åldrande befolkning. Den pågående digitaliseringen och utvecklingen av AI-teknik kommer att påverka kommunledningsförvaltningen, vilket innebär att det är viktigt att vara proaktiv och hålla sig uppdaterad om förändringarna i omvärlden. Det är svårt att förutse exakt hur arbetsuppgifterna kommer att påverkas, men det är tydligt att vissa roller kommer att försvinna och ersättas av nya, och kravet på specialistkompetens kommer med all sannolikhet att öka.

För att möta dessa utmaningar kan utökade möjligheter till distansarbete bli aktuellt, vilket både underlättar rekryteringen av rätt kompetens och ökar attraktiviteten som arbetsgivare. Enligt kommunledningsförvaltningens medarbetarundersökning anses möjligheten till distansarbete vara en betydande förmån. Framtida medarbetare förväntas i allt högre grad arbeta på distans, vilket gör det viktigt för arbetsgivaren att anpassa sig och tillhandahålla alternativa sätt att tillgodose kompetensbehovet.

De kompetenser som efterfrågas i framtiden kommer sannolikt att fokusera mer på förmågor som förändringsledning, projektledning, dataanalys, kommunikation och kreativitet. Förmågan att kontinuerligt lära nytt och anpassa sig blir avgörande med tanke på samhällets ökande omställningstakt.

Utöver detta påverkar säkerhetsläget i samhället förvaltningen, vilket innebär nya arbetsuppgifter och krav på samordning mellan olika funktioner. Det är nödvändigt att kontinuerligt övervaka rekryteringsprocessen för att säkerställa kvaliteten på anställningsförfarandet, särskilt med tanke på svårigheterna med att kontrollera sökande med avseende på brottslighetshistorik, förfalskade betyg/intyg och ansökningar genererade av AI.

NÄMNDEN FÖR SERVICE OCH TEKNIK

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på och utveckla gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighetsservice och kost. Nämndens uppdrag är att ge kommunernas verksamheter och deras medborgare professionell, ändamålsenlig och kostnadseffektiv service.

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Nämnden för Service- och Teknik har en kostnadseffektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov genom att erbjuda god och näringsrik mat, välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg tilltalande trafik- och utemiljö.

NÄMNDENS MÅL

Lokalnöjdheten ska öka

- Målet är uppnått

För att möta verksamheternas behov och önskemål har fastighetsservice kontinuerligt dialogmöten med de verksamheter som bedriver verksamhet i kommunens lokaler, det gäller både lokalvård och fastighetsskötsel inklusive investeringar och underhåll. Fokus har varit att öka nöjdheten i verksamheterna kring lokalvård, drift och underhåll. Årets mätning påvisar att nöjdheten med skötsel och underhåll och projektering av fastigheter ökat men då antalet svar var så få är det inte möjligt att göra en analys av resultaten. Detsamma gäller för resultaten av lokalvården där det fortsatt ligger högt med en liten minskning, dock är även svarsantalet lågt vilket gör att även dessa resultat inte går att analysera djupare. Inför 2024 kommer ett nytt sätt att mäta nöjdheten att provas då det är svårt att in svar via enkäter.

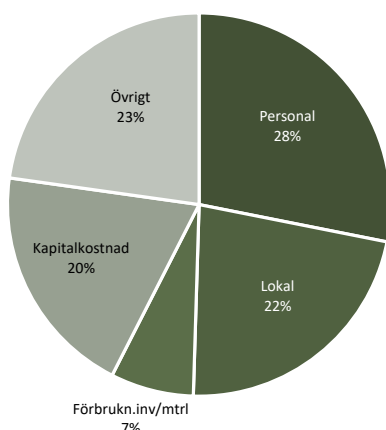
Tabellen ovan visar det totala resultatet på alla avdelningar inom Service och teknik.
*Resultatreglering Götene kommun" avser nettokostnaden för gata/park, fastighetsservice samt kost där över- eller underskott justeras gentemot Götene kommun. I årsbokslutet har Götene kommuns resultatposter ett underskott om 2 381 tkr och Skara kommun ett överskott om 423 tkr.

ÅRETS RESULTAT

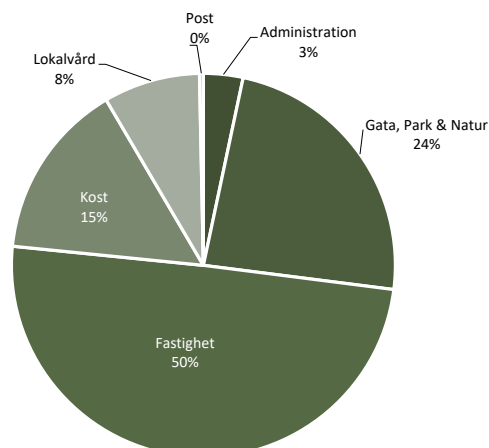
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Gata/Park - Skara	30 969	31 294	325	30 196	27 706
Fastighetsservice - Skara	-2 274	0	2 274	504	-2 555
Kost - Skara	2 127	0	-2 127	1 523	2 379
Viltvård - Skara	68	50	-18	45	0
Kosthalvmiljonen - Skara	457	450	-7	479	413
Post - Skara	924	900	-24	1 061	803
Gata/Park - Götene	2 468	0	-2 468	510	-77
Fastighetsservice - Götene	36	0	-36	1 555	242
Kost - Götene	-123	0	123	855	956
Resultatreglering Götene*	-2 381	0	2 381	-2 920	-1 121
Summa nettokostnad	32 271	32 694	423	33 808	28 746

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	434 681	415 661	19 020	415 789	386 844
Summa intäkter	434 681	415 661	19 020	415 789	386 844
Personalkostnader	-108 361	-111 405	3 044	-99 971	-99 200
Kapitalkostnader	-55 777	-57 215	1 438	-50 024	-42 250
Övriga kostnader	-302 814	-279 735	-23 079	-299 602	-274 140
Summa kostnader	-466 952	-448 355	-18 597	-449 597	-415 590
Summa nettokostnader	-32 271	-32 694	423	-33 808	-28 746
Kommunbidrag	32 694	32 694	0	32 374	31 657
Årets resultat	423	0	423	-1 434	2 911

KOSTNADSSTRUKTUR %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

Förbättra måltidsupplevelsen

- Målet är inte uppnått.

Utfallet för måltidsupplevelsen påvisar att äldre som äter i hemmet är fortsatt nöjda med maten som serveras medan barn och unga upplever en minskad nöjdhet med måltidsupplevelsen. En trolig orsak till minskad nöjdhet med maten som serveras är dels de åtgärder som är gjorda för klimatmålen med att minska koldioxidutsläppen genom att välja fler råvaror som minskar påverkan. Detta omfattar att ändra recept så exempelvis köttgrytor består av en mindre andel rött kött och en ökad andel större andel grönsaker och att ris inte längre serveras utan har bytts ut mot närproducerat alternativ. Detta är även enligt Livsmedelverkets riktlinjer för måltider i skola. För att öka nöjdheten anpassa matsedeln utifrån de rätter som eleverna uppger att de önskar mer av. Under 2024 kommer förvaltningen tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen arbeta för att öka måltidsupplevelsen där den fysiska miljön i matsalarna kommer att vara i fokus.

Öka gata/parks medborgarindex

- Målet är inte uppnått.

Utfallen för SCB:s medborgarindex för Skara och Götenes skötsel och underhåll av utemiljöer så som gator, parker, cykelbanor och vinterväghållning påvisar samma resultat som 2021. Det har således inte ökat sedan 2021, som målet avser, men 70 procents nöjdhet totalt för båda kommunerna är ett godkänt resultat för avdelningen. Det arbete som förvaltningen genomfört i syfte att öka nöjdheten har således inte gett effekt. Attityden till skötsel och underhåll av offentliga miljöer är på samma nivå som senaste mätningarna 2021.

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Vikten av att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning har på senare tid ökat. En av de stora utmaningarna inom förvaltningen är att attrahera och behålla rätt kompetens.

Arbetsgivaren behöver arbeta systematisk, kontinuerligt och långsiktigt med flera delar för att öka sin attraktionskraft såsom arbetsmiljö, introduktion, kompetensutveckling, kollegialt lärande och verksamhetsutveckling för att förbättra kvalitén i verksamheten. Det systematiska arbetet bygger på fortlöpande dialog och samverkan.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Andelen heltidsanställda på förvaltningen har ökat konstant de senaste åren och är vid årsslutet 2023 nästan 96 procent. Personalomsättningen 2023 är 9,5 procent jämfört med 13 procent 2022. Förvaltningens största utmaning ligger inom området attrahera, till flera av förvaltningens yrkesgrupper är det svårt att finna personal. Tidigare har förvaltningen kunnat rekrytera inom ett större geografiskt område men ökade kostnader för resor har gjort att kandidater tackat nej till erbjudande om jobb på grund av detta. Förvaltningen står

också inför stora pensionsavgångar inom i stort sett samtliga yrkesgrupper och även inom gruppen chefer. Konstaterade bristyrken i förvaltningen är anläggningsarbetare, ingenjörer samt medarbetare till gata/park. Inom gata/park märks tydligt effekterna av att naturbruksgymnasiet Uddetorp har lagt ner inriktningen trädgård vilket kraftigt har påverkat tillgången till utbildad personal. Även inom kostenheten påvisas svårigheter att rekrytera kockar men också svårigheter i att finna måltidsbiträden med adekvat utbildning och erfarenhet. Svårigheten att rekrytera måltidsbiträden är också en följd av att Livsmedelsprogrammet upphört som nationellt program sedan flera år tillbaka och det saknas ett motsvarande gymnasieprogram idag.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Under 2023 sker för andra gången årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet via en modul i Stratsys. Som vid alla nya arbetssätt tar det en tid innan alla användare känner sig bekväma med nya system för uppföljning och administration och kan använda det till fullo. Modulen utökas och förbättras allteftersom men har kommit att bli ett mycket uppskattat verktyg för både medarbetare och chefer.

Kommunens medarbetarenkät genomfördes under oktober månad och visar på fortsatt goda siffror och högre svarsfrekvens än tidigare år. Användandet av friskvårdsbidraget har ökat vilket införandet av Epassi troligtvis har bidragit till då det förenklats för medarbetaren att använda sin friskvårdspeng via en app. Framgångsfaktorer är att medarbetarna är väl insatta i sin enhets uppdrag och arbetssätt. Medarbetarna anser även att de har den kompetens som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Kollegor, arbetstider och trygga anställningar lyfts fram som det bästa med att arbeta i Skara och Götene. Identifierade utvecklingsområden utifrån enkäten är återkoppling och uppskattning från chef, arbetsbelastning och konflikthantering.

Rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer i KIA (informationssystem för arbetsmiljö) används i varierad omfattning av förvaltningens medarbetare och chefer. Nya utbildningstillfällen i systemet KIA är sker löpande i syfte att öka användandet.

SJUKFRÅNVARO

Förvaltningen visar på sjunkande siffror och är vid årsslutet 2023 6,4 procent jämfört med 8,1 procent 2022. Långtids-sjukfrånvaron fortsätter dock att öka något från föregående år. Kvinnornas sjukfrånvaro dominerar fortfarande men visar för första gången på flera år nedåtgående siffror. HR-enhetens rehabteam har under snart ett år arbetat med både långtids- och korttidssjukskrivna och vid sammanställning i slutet av 2023 konstateras att förvaltningen börjar få fler medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT

	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,4	8,1	7,6	7,2
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	29,7	29,5	35,4	31,3
Sjukfrånvaro för kvinnor	6,5	8,7	8,2	8,4
Sjukfrånvaro för män	6,3	7,0	6,6	5,2
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	6,8	6,8	8,8	7,8
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	5,1	6,1	5,7	5,6
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	7,3	7,5	7,4	8,5

VERKSAMHET

I förvaltningens verksamhetsplan finns ett antal olika uppdrag och därtill hörande insatser som sammantagna kommer att bidra till lokalnöjdhet, nöjdhet hos medborgare gällande gata/park och nöjdhet med maten som serveras till elever och äldre.

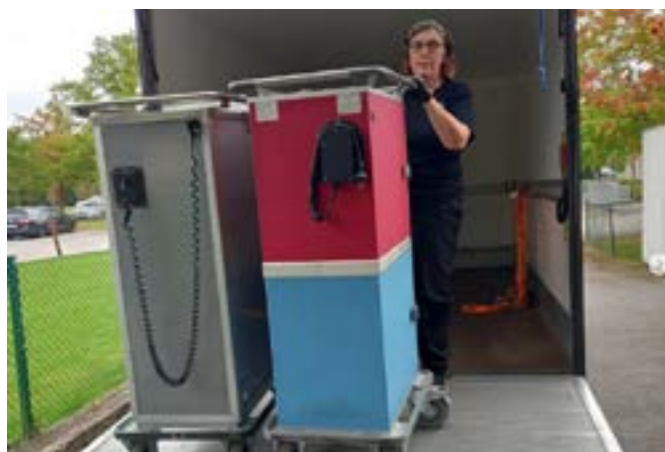
AVDELNINGEN FÖR FASTIGHETSSERVICE

Verksamhetsåret har präglats av flera betydande händelser och projekt i Skara och Götene. Lokalvården har fortsatt arbetet med att minska kemikalieanvändningen i städet och investerat i ny teknik för filtrering av tvättmaskiner. I Skara har det nybyggda särskilda boendet Teglagården öppnat och inflyttning av boende samt kommunarkiv har skett. Nya förskolan Marieberg har färdigställts och är i bruk. Inom Vilanområdet pågår etapp 5 där Arenahuset är färdigställt och verksamheterna har flyttat in, tillbyggnaden av Borgen samt aktivitetshallen är uppstartat.

I Götene har energiprojekt genomförts på Lundagården med fönsterbyte, tilläggsisolering, och ventilation med värmeväxling. Renoveringen och ombyggnationen av Centrumhuset har avslutat flera delar och några fortsätter närmaste året så som ombyggnad av medborgarkontoret och biblioteket. På flera skolor har underhållsprojekt genomförts och startas upp. Brandstationen har fasadrenoverats med tilläggsisolering och portbyte samt laddstolpar för elbilar har installerats. På Lundagården har fönsterbyte, tilläggsisolering och ventilation med värmeväxling installerats.

AVDELNINGEN FÖR GATA/PARK

SCB-undersökning påvisar 70 procent total nöjdhet med skötsel och underhåll av utemiljöer i Skara och Götene. Prioriteringar utifrån ökat tryck av besökare kräver ökad renhållning på vandringsleder, motionsspår och badplatser. Klimatpåverkan och miljö påverkar verksamheten där mycket snö medför höga kostnader för vinterväghållning. Fokus har lagts på att genomföra trygghetsskapande insatser så som trafiksäkerhetsåtgärder, beläggningsunderhåll och beskärning av träd och buskage samt ny belysning på gång- och cykelbanor. Investeringar och övriga projekt har genomförts och fortflöpt enligt planering.

Här packas matbilen som kör ut mat till Varnhemskolan och förskolorna i Eggby (Millan) och i Varnhem (Lindängen).

AVDELNINGEN FÖR KOST

Utmaningar med stigande priser, särskilt med ökat köp från särskilda boenden i Götene. Undersökning av nöjdhet med måltidsupplevelsen visar minskad nöjdhet bland skolelever gällande maten men fortsatt hög nöjdhet bland äldre som äter i hemmet. Minskning av matsvinn och klimatpåverkan från livsmedel har varit framgångsrika, med en minskning av matsvinnet till 35,5 gram per portion och klimatpåverkan på 1,6 kg CO₂e per kilo livsmedel. Stort fokus har varit på klimatlöften och arbetsmarknadsåtgärder för att främja kompetensförsörjningen och arbeta mot måluppfyllelse för klimatmål.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Ett osäkert världsläge skapar nya utmaningar för förvaltningen med ökade kostnader, förhöjd beredskap och snabba omställningar, inte minst inom klimat- och miljöområdet.

Samtidigt finns ett ökat behov av att arbeta med livslångt lärande, ett ökat behov att kompetensutveckla medarbetare för att kunna arbeta längre upp i åldrar men också möta nya krav i arbetslivet och det kommande stora kompetensförsörjningsbehovet inom offentlig sektor.

Medborgare driver digital och teknisk utveckling, framtiden kommer kräva att förvaltningen utför sina uppdrag med samma kvalitet med förmodat mindre medel. Det i kombination med nya livsmönster påverkar kraven på utbud och nyttjande och tillgänglighet samt driver på förvaltnings arbete med digitala lösningar. Digitaliseringen kommer behöva ses än mer som ett komplement till den mänskliga arbetskraftsreserven men också för att förenkla och skapa effektivisering i verksamheterna. Ny digital synpunktshantering samt ett flertal nya e-tjänster för förvaltningens tjänster har startas upp och kommer fortsätta att utvecklas.

Förvaltningen kommer framöver att behöva arbeta än mer med risk- och sårbarhetsanalyser för att möta upp snabba förändringar till följd av dels klimatpåverkan men också osäkerheter i omvärlden där inte mins energieffektivisering i kommunens fastigheter behöver prioriteras. Genom effektivare energianvändning minskas såväl energirelaterad miljöbelastning som kommunernas löpande kostnader för energi.

Andel svenskt kött är 99 %

I Skara finns 60 km cykelvägar

EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämnden för Service och Teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara kommun och Götene kommun. Resultatet för Skara kommun är ett underskott om 1,4 mnkr. Resultatet för Götene kommun är ett underskott om 2,9 mnkr.

EKONOMISK ANALYS

Nämnden för Service och teknik finansieras genom både kommunbidrag och intäktsfinansierade verksamheter. Resultatet för nämnden är positivt med 0,4 mnkr.

GATA/PARK

Avdelningen för gata/park har ett överskott på 0,3 mnkr mot budget, trots en negativ avvikelse i vinterväghållningskostnader på 2,2 mnkr. Detta balanseras av en positiv avvikelse för gatubelysningen på 1,2 mnkr.

FASTIGHETSSERVICE

Fastighetsservice redovisar ett totalt överskott på 2,2 mnkr mot budget. Fastighetsförvaltningen har ett överskott på 1,4 mnkr, främst på grund av positiva avvikelser för elkostnader och statligt elstöd. Lokalvården har också en positiv avvikelse på 0,8 mnkr.

KOST

Kostavdelningen visar ett underskott på 2,1 mnkr mot budget, främst på grund av lägre intäkter och stigande livsmedelspriser. Underskottet mildras delvis av lägre personalkostnader till följd av vakanser.

KOSTHALVMILJONEN

Utfallet för kosthalmiljonen följer i stort budgeten, med en summa på 0,45 mnkr. Servering av frukt har dock minskat till tre dagar i veckan på grund av höjda priser.

POST

Postverksamheten har ett underskott om 24 tkr, även om utfallet följer i stort budgeten på 0,9 mnkr.

VILTVÅRD

Det finns ett mindre underskott på 18 tkr på grund av oförutsedda kostnader.

INVESTERINGSREDOVISNING

KOST

INVENTARIER

Avser inköp av inventarier för kostverksamheten. 12 matt-ransportskåp är inköpta.

LOKALVÅRD

INVENTARIER

Avser inköp av lokalvårdsmaskiner.

För specificering av investeringar för Gata/Park och Fastighet, se sidan 65.

Netto-investeringar(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Gata/Park Skara	10 067	24 781	14 714	15 379	5 675
Fastighet Skara	92 729	154 037	61 308	49 625	33 112
Inventarier	547	420	-127	252	145
Maskiner och fordon	1 760	2 000	240	1 814	985
Övriga	0	0	0	0	0
Summa nettoinvestering	105 103	181 238	76 135	67 070	39 917

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden utifrån sina olika behov.
Främja utveckling och lärande samt livslång lust att lära.
Förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och
de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.
Samarbeta med hemmen och främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling.

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Barn i behov av särskilt stöd ska identifieras i tidig ålder.
Alla barn och elever i Skara ska ges förutsättningar att nå sin fulla potential, genom trygghet och studiero samt god kvalitet på utbildningen. Genomströmningen av elever på Katedralskolan ska visa en positiv trend.

NÄMNDENS MÅL

Den upplevda tryggheten på Viktoriaskolan ska öka

● Målet är uppnått.

I Skolinspektionens skolenkät som genomfördes under vårterminen 2023 visar resultaten för elever i årskurs 5 ett index på 8,3 för trygghet, vilket är en ökning från 7,8 2021 och även något högre än resultatet för alla deltagande skolor. För elever i årskurs 8 är index för trygghet 7,9, vilket också är en ökning jämfört med 2021 och ligger högre än resultatet för alla deltagande skolor. Upplevelsen av trygghet för elever i årskurs 2 på gymnasiet ligger på index 8,3, vilket är en liten ökning mot 2021 men något lägre än alla deltagande skolor.

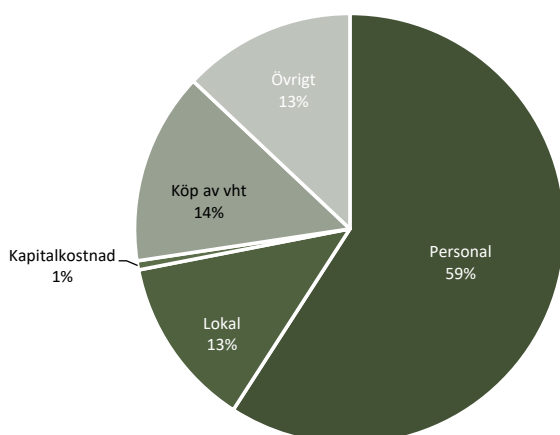
Lärares uppfattning om elevernas trygghet har ett lägre index än vad eleverna själva anger. Siffran ligger på 6,2 för lärare i grundskolan och 6,3 för lärare i gymnasieskolan och detta är en sänkning jämfört med 2021. Fortsatt dialog och analys utifrån dessa resultat kommer att genomföras både på enhets- och förvaltningsnivå.

ÅRETS RESULTAT

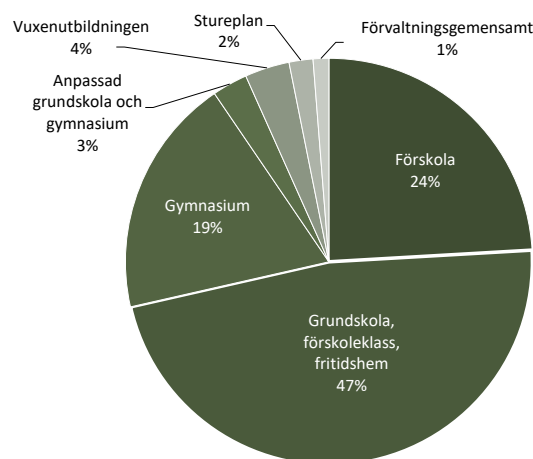
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Förskola	126 814	127 107	293	121 841	119 511
Grundskola, förskoleklass, fritidshem	249 367	244 304	-5 063	229 363	225 669
Gymnasium	100 286	95 874	-4 412	94 121	88 806
Anpassad grundskola och gymnasium	14 814	15 917	1 103	13 910	13 227
Vuxenutbildningen	18 683	22 075	3 392	20 436	18 968
Stureplan	9 998	10 118	120	9 897	10 064
Förvaltningsgemensamt	6 566	11 296	4 730	7 779	10 786
Summa nettokostnad	526 528	526 691	163	497 347	487 031

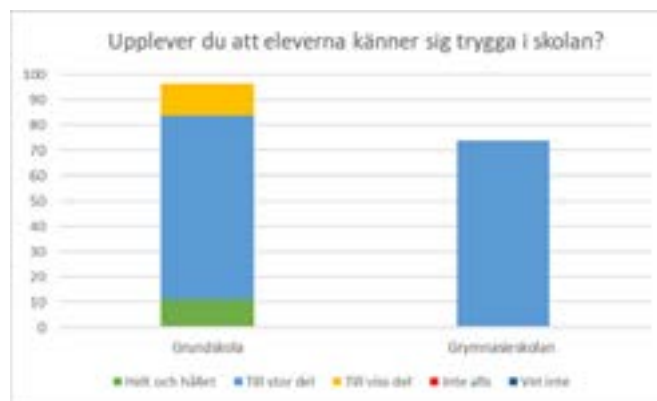
(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	103 778	92 377	11 401	101 353	105 208
Summa intäkter	103 778	92 377	11 401	101 353	105 208
Personalkostnader	-372 599	-358 981	-13 618	-346 608	-350 557
Kapitalkostnader	-4 289	-4 795	506	-5 250	-5 793
Övriga kostnader	-253 418	-255 292	1 874	-246 842	-235 889
Summa kostnader	-630 306	-619 068	-11 238	-598 700	-592 239
Summa nettokostnader	-526 528	-526 691	163	-497 347	-487 031
Kommunbidrag	526 691	526 691	0	504 319	490 557
Årets resultat	163	0	163	6 972	3 526

KOSTNADSSTRUKTUR %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

En förutsättning för trygghet är att det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet kring diskriminering och kränkande behandling fungerar och följs upp systematiskt. En framgångsfaktor vad gäller detta är att det finns ett nära samarbete mellan elevhälsoteam och lärare och att det digitala system som finns för arbetet med diskriminering och kränkningar används för uppföljning, analys och förebyggande arbete. Detta är något som behöver vidareutvecklas genom att lära av varandra och därigenom öka likvärdigheten och kvaliteten.

En annan framgångsfaktor för en hög grad av trygghet är ett relationellt förhållningssätt mellan vuxna och barn/elever och att det finns en samsyn och ett likriktat arbete vad gäller förhållningssätt, bemötande, struktur och rutiner. Detta är något som får höga resultat i Skolenkäten på vissa enheter men lägre på andra, vilket också är delar som kommer att följas upp och analyseras på respektive enhet och på förvaltningsnivå.

Genomströmningen av elever på Katedralskolan ska öka

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Andelen elever som har tagit examen på nationellt program efter tre år är oförändrad jämfört med föregående läsår. Det går dock att se en ökning av andelen elever som väljer att läsa ett fjärde eller femte år. Att läsa ett extra år är en möjlighet för de elever som annars skulle gått ut gymnasiet utan gymnasieexamen, vilket i detta fall därför får anses som en framgångsfaktor.

IB:s resultat har tyvärr sjunkit avsevärt, endast 6 av 20 elever tog sin examen. Endast en elev valde, trots att flera erbjöds möjligheten, att genomföra en så kallad split exam vilket innebär möjlighet att dela upp examinationen och därigenom läsa ytterligare ett år. En synlig tendens är att fler elever utan slutbetyg i svensk grundskola ser IB som en genväg för att slippa gå via Introduktionsprogrammet och därigenom få möjlighet att gå ett nationellt program.

För de elever som startar sin gymnasietid på Introduktionsprogrammet tar det oftast längre tid än tre år att nå en gymnasieexamen på ett nationellt program. Det är ett fåtal elever som väljer denna väg vilket också statistiken visar. Flertalet väljer dock inte ett gymnasieprogram utan går vidare till annan sysselsättning eller andra utbildningsvägar,

vilket gör det svårt att göra en analys utifrån underlaget. Detta innebär att det finns elever som egentligen inte har de förkunskaper som krävs för att klara IB. Detta år är det extra kännbart eftersom det är få högpriesterande elever som kommit in på programmet. Det går även att se tendenser att denna trend kommer att fortsätta. Fortsatta analyser behöver genomföras. IB har genomgått en granskning, en så kallad five year evaluation, med gott resultat och som också ger underlag till fortsatt förbättringsarbete.

Högre måluppfyllelse i både grund- och gymnasieskola.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

SAMMANTAGEN BEDÖMNING

SAMMANSTÄLLNING AV SCREENING I FÖRSKOLEKLASS

Sammantaget är måluppfyllelsen inte högre än föregående år. Dock går det att se ökning i vissa ämnen och på vissa enheter men även lägre siffror i andra ämnen och på enskilda enheter.

Det finns ett samband mellan att elever som inte uppnår kunskapskraven ofta brister i språket eller har utmaningar i lärandet på grund av en NPF-problematik. Nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska, som inte har kommit så långt i sin utveckling i svenska språket, är en grupp som inte når målen i lika hög utsträckning som elever med svenska som modersmål.

En annan faktor som påverkar elevers resultat är vårdnadshavarens utbildningsnivå. I Skara är andelen vårdnadshavare som inte har eftergymnasial utbildning hög och där finns ett samband med lägre måluppfyllelse för den gruppen elever. Andra faktorer som lyfts fram i analys av resultat är att andelen elever med behov av särskilt stöd har ökat och att det är svårt att inom budget möta de behoven. Att möjliggöra tillgängliga och inkluderande lärmiljöer för elever i olika behov är ett utvecklingsområde.

Skillnaden mellan olika F-6-skolor kvarstår men är inte lika stor som tidigare år vilket kan förklaras av att elevgrupperna skiljer sig åt från år till år men ytterligare analys behöver göras av andra faktorer som påverkar lärandet och måluppfyllelsen.

Lokal idrottsutbildning, LIU. Nära 70 elever på Katedralskolan valde LIU under höstterminen, nästan en fördubbling mot föregående termin.

Studenten. En av höjdpunkterna under året i Skara.

Började i åk 1 på nationella program

Andel med examen på nationella program hos oss

Började	Antal start	Forfarande aktiva	3 år		4 år		5 år	
åk1 läsår 2020/2021 (3 år sedan)	144	15	83	58%				
åk1 läsår 2019/2020 (4 år sedan)	163	4	94	58%	108	66%		
åk1 läsår 2018/2019 (5 år sedan)	162	0	104	64%	110	68%		
åk1 läsår 2017/2018 (6 år sedan)	153	0	91	59%	104	68%	104	68%
åk1 läsår 2016/2017 (7 år sedan)	163	0	104	64%	110	67%	110	67%

Började i åk 1 på IB

Andel med IB-Diploma

Andel med IB-Diploma eller examen på nationellt program

Började	Antal start	Forfarande aktiva	3 år		4 år		5 år		3 år		4 år		5 år	
åk1 läsår 2020/2021 (3 år sedan)	20	1	6	30%					6	30				
åk1 läsår 2019/2020 (4 år sedan)	25	0	13	52%	14	56%			14	56%	15	58%		
åk1 läsår 2018/2019 (5 år sedan)	24	0	14	58%	14	58%			14	58%	14	58%		
åk1 läsår 2017/2018 (6 år sedan)	31	0	17	55%	17	55%			18	58%	19	61%	19	61%
åk1 läsår 2016/2017 (7 år sedan)	34	0	20	59%	23	68%	23	68%	26	76%	26	76%	26	76%
åk1 läsår 2015/2016 (8 år sedan)	46	0	24	52%	26	57%	26	57%	25	54%	26	57%	26	57%

Började i åk 1 på IM

Andel med examen på nationella program hos oss

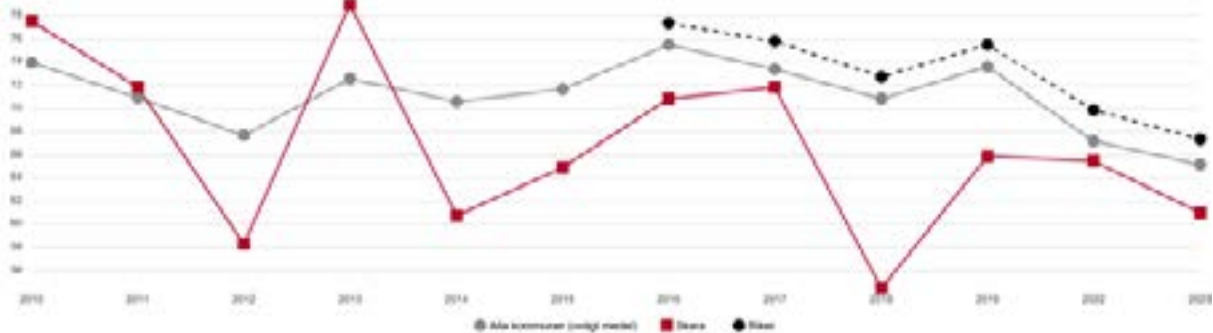
Började	Antal start	Forfarande aktiva	3 år		4 år		5 år	
åk1 läsår 2020/2021 (3 år sedan)	144	15	83	58%				
åk1 läsår 2019/2020 (4 år sedan)	163	4	94	58%	108	66%		
åk1 läsår 2018/2019 (5 år sedan)	162	0	104	64%	110	68%		
åk1 läsår 2017/2018 (6 år sedan)	153	0	91	59%	104	68%	104	68%
åk1 läsår 2016/2017(7 år sedan)	163	0	104	64%	110	67%	110	67%

Andel elever med gymnasieexamen avgångselever

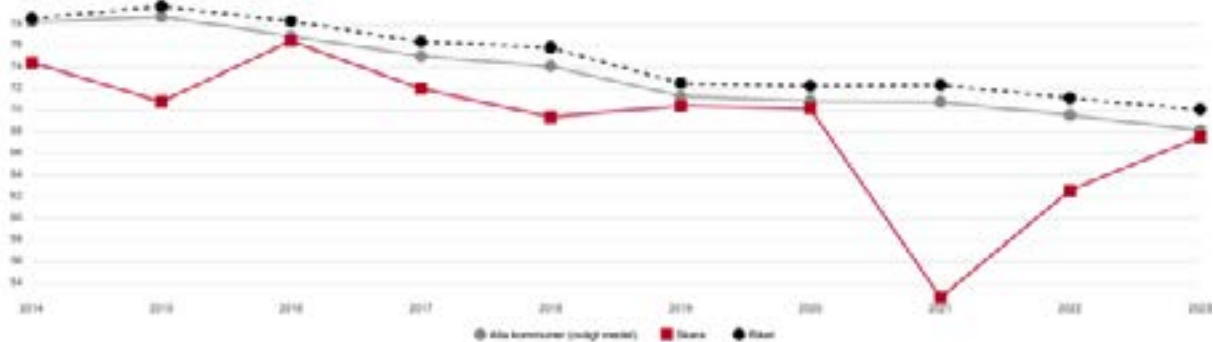
(underlag: de program som hade examenselever 2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvinnor	80%	85%	85%	86%	85%	77%	77%	93%
Män	81%	80%	76%	58%	72%	74%	68%	78%
Totalsumma	80%	83%	80%	74%	78%	76%	73%	84%

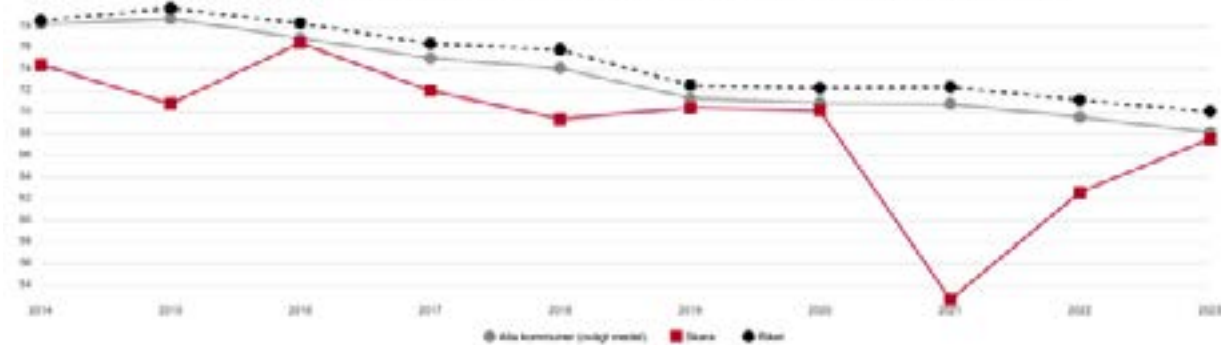
Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)

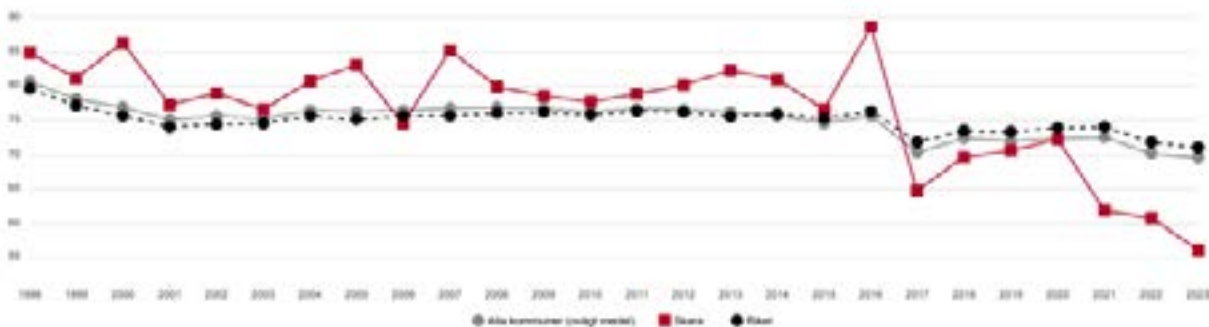
Elever i åk 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen (som eleven läser), kommunala skolor, andel (%)

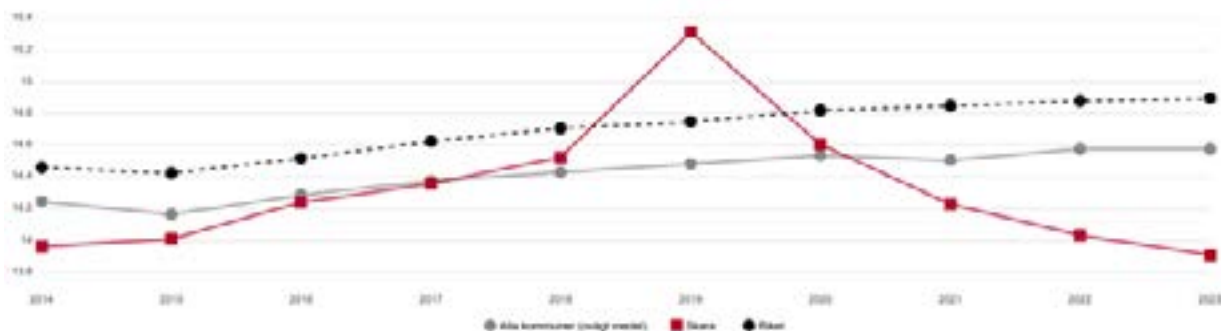
Elever i åk 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen (som eleven läser), kommunala skolor, andel (%)

Elever i åk 9 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)

Genomsnittlig betygspoäng, gymnasieelever med examen, kommunala skolor

MÅLUPPFYLLELSE ÅRSKURS 3

Resultaten på de nationella proven i matematik för årskurs 3 är något högre jämfört med 2022, men ligger fortfarande lågt. Andelen som klarat alla delar är nu 43 procent, vilket motsvarar resultatet från 2018, vilket tillsammans med 2017 var två år då det skedde en kraftig nedgång i andelen elever som klarade proven i matematik. Resultaten från 2018 återspelas även i de låga resultaten för de här eleverna när de gick i årskurs 6 2021 och 2023 när de gick ut årskurs 9.

Andelen elever som klarat alla delprov i nationella proven i svenska och svenska som andraspråk för årskurs 3 har sjunkit från 66 procent 2022 till 61 procent 2023. Det är tydligt att det är i svenska som andraspråk som nedgången skett då resultatet i svenska ligger på samma nivå som föregående år.

MÅLUPPFYLLELSE ÅRSKURS 6

Andelen elever som nått målen i alla ämnen är 67,6 procent, vilket är en ökning från tidigare år. Andelen godkända betyg i engelska i åk 6 är 90 procent vilket är en ökning från föregående år medan matematik och svenska ligger nära föregående års siffror på 81,4 respektive 90,6 procent. Andelen elever som når målen i svenska som andraspråk är 59 procent, vilket är 7 procentenheter lägre än året innan.

Elever i behov av anpassningar och särskilt stöd på grund av kognitiva och/eller sociala svårigheter är ofta de elever som inte når målen. Ofta anges det främjande och åtgärdande elevhälsoarbetet samt samverkan mellan elevhälsans personal och pedagogerna som både en framgångsfaktor när det fungerar väl och ett utvecklingsområde när eleverna inte når målen.

MÅLUPPFYLLELSE ÅRSKURS 9

Endast 56,1 procent av eleverna i åk 9 nådde målen i alla ämnen, vilket är en lägre siffra än föregående år och det genomsnittliga meritvärdet, 192,2 poäng, är också lägre. 75,1 procent av eleverna var behöriga till yrkesprogram vilket är en högre andel än föregående år.

Det är stor skillnad mellan andelen godkända betyg i svenska och sva i åk 9. 91,2 procent når målen i svenska medan motsvarande siffra i sva är 66,7 procent. Detta påverkar måluppfyllelsen i andra ämnen för elevgruppen med annat modersmål än svenska. I engelska är det 87,3 procent som når målen vilket är ungefär samma siffror som föregående år. Andelen godkända betyg i matematik är 81,4 procent, vilket är en ökning med drygt 7 procentenheter jämfört med föregående år.

MÅLUPPFYLLELSE GYMNASIET

Genomsnittlig betygs-poäng för gymnasieelever med examen i Skara har, enligt Skolverkets och Koladas statistik, sjunkit från 2019, då det låg på 15,3, till 13,9 2023. I riket har betygs-poängen stigit något under dessa år, från 14,8 till 14,9.

Statistiken som visar andel gymnasieelever med examen eller inom 3 år har efter en tydlig uppgång 2021 sjunkit de två senaste åren och ligger nu på 52,9 procent i Skara, vilket

är 2,4 procentenheter lägre än alla kommuner övrigt medel. Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år har en svag positiv trend och ligger på 65,8 procent, vilket är samma som alla kommuner övrigt medel.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Den treåriga utbildningsinsatsen ”Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers utbildning”, som ska genomföras med stöd av Skolverket, består av insatser där effekten förväntas vara ökad måluppfyllelse för alla barn och elever. Kompetensen kring nyanlända och flerspråkigas lärare kommer att öka, vilket kommer att gynna alla barn och elever. Målet är även att öka likvärdigheten och kvaliteten i undervisningen både vad gäller didaktik och förhållningssätt.

Bristande motivation och tro på framtiden har identifierats som orsaker för många av eleverna som inte når målen och inte fullföljer sina studier. För att möta behovet av att stärka motivation, självkänsla och valkompetens har Viktoriaskolans valt att delta i det Skaraborgsgemensamma och socialfundsfinansierade projektet ”Val för livet”. Projektet syftar till att stärka högstadielärares valkompetens och att verka motivationshöjande för fortsatta studier och sedermera yrkesliv. Projektet förväntas också bidra till vidareutveckling av arbetet kring samverkan skola och arbetsliv (SSA).

Det riktade statsbidraget för att öka tillgången till läromedel kommer att bidra positivt till den pedagogiska lärmiljön och förväntas också öka möjligheten att differentiera undervisningen och stärka kunskaperna hos eleverna.

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Inom barn- och utbildningsförvaltningen har det vid rekrytering under året noterats en ökning av antalet behöriga sökande. Det har lett till en betydligt högre andel behöriga lärare inom hela förvaltningen. Vissa befattningar och ämnesbehörigheter utmanar fortfarande. Det gäller främst lärare inom ämnesbehörigheter såsom slöjd, musik samt matematik och NO ämnen. En effekt är fortsatt höga nivåer på löneanspråk vid anställning, vilket påverkar befintliga lönestrukturer.

Tillgången på vikarier har förbättrats även om utmaningen att täcka frånvaro, inom främst förskola men också inom grundskola, kvarstår.

För att prognostisera framtida behov av kompetens ser förvaltningen över förväntade pensionsavgångar. Prognostiserat framtida behov av kompetens utifrån förväntade pensionsavgångar inom en femårsperiod motsvarar totalt 62 personer och 130 personer inom en tioårsperiod. Statistiken visar likt föregående år att det är flest förskollärare som går i pension, följt av barnskötare och lärare F-9.

Rekryteringsläget samt det faktum att dagens barn och elever kräver vissa utökade och andra kompetenser bidrar till behov av både kompetensutveckling och behov av att bredda målgruppen vid rekrytering.

95,9% av kommunens 3-5-åringar är inskrivna i förskolan.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Svårigheter att rekrytera legitimerad och behörig personal har utmanat förvaltningens verksamheter vad gäller arbetsmiljö under en längre tid. Medarbetare har anställts tidsbegränsat inom förskolan för att bemanna vid perioder med högre frånvaro. Under våren också infördes en ny befattning inom förskolan, förskoleassistent, med syfte att möta kompetensutmaningen och samtidigt kvalitetssäkra förskolan.

Frånvaro i form av sjukdom och vård av sjukt barn har inneburit en hög arbetsbelastning för ordinarie personal under en längre period, vilket fått effekter på arbetsklimat och samarbete. Därav har det under året påbörjats ett arbete med att följa upp och analysera den stigande sjukfrånvaron mer regelbundet inom förvaltningens verksamhetsområden och följa upp aktiviteter kring den organisatoriska och sociala arbetsmiljön OSA.

Ett prioriterat område för den partsgemensamma arbetsgruppen, HÖK inom förvaltningen har under året varit arbetstid inom förskolan. Arbetet med att upprätta en rutin för arbetstid i förskolan fortlöper med syfte att bidra till tydlighet, samsyn och likvärdighet i förvaltningen samt att skapa förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö. För ökade möjligheter att påverka förläggning av arbetstid och fritid pågår även ett arbete med att införa flexibel arbetstid i förskolan.

Under året genomfördes årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för andra gången i SAM-modulen i Stratsys. Dokumentation av den årliga uppföljningen kan förbättras. Uppfattningen är dock att ett utvecklat stödmaterial och månatliga påminnelser och information om aktiviteterna via veckobrev bidragit till framsteg. Årshjulet och arbetsmiljökalendarern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbete. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Arbetsmiljöverket genomförde under våren en inspektion kring hot och våld i skolan vid tre enheter i förvaltningen. Inspektionen gav en väsentlig utvärdering av kommunens stödmaterial och förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete med hot och våld. Vid inspektionen ställdes krav på att även ta fram och dokumentera enhetsspecifika rutiner och handlingsplaner vid händelser av hot och våld. Kravet bidrog till än mer verksamhetsspecifika stödmaterial som arbetats fram vid de tre enheterna, vilket kommer att gynna hela förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete med hot och våld.

Andelen svarande i medarbetarundersökningen var i år betydligt högre än 2022 då omständigheter bidrog till att utskick inte nådde alla medarbetare inom förvaltningen. Resultatet är överlag något lägre i år men är jämförbart med resultatet 2020. Förvaltningens framgångsområden rör organisatoriska förutsättningar såsom trivseln med kollegor, att arbetet upplevs meningsfullt samt att vara insatt i arbetsplatsens uppdrag. Utvecklingsområden handlar återigen om arbetsbelastning och möjlighet till återhämtning.

Rutinen för att använda KIA, för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer samt övriga händelser anses vara känd och tillämpas av rektorer och medarbetare.

SJUKFRÅNVARO

Under 2023 har den totalt sjukfrånvaron minskat något i förvaltningen. Ett arbete har under året pågått med kompetensutveckling för chefer och rektorer kring sjukfrånvaro och rehabilitering. Syftet har varit att identifiera bakomliggande orsaker, skapa förutsättningar för ett aktivt arbete i rehabiliteringsprocessen och få medarbetare åter i arbete. Eftersom förvaltningens medarbetare dagligen i sin verksamhet har en nära kontakt med barn och elever blir risken för smitta extra hög.

Under året har förvaltningen deltagit i kommunens fortsatta arbete med sjukfrånvaro med fokus på korttidssjukfrånvaro tillsammans och med stöd av kommunens rehabteam.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT

	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,5	7,6	6,9	6,6
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	44,6	38,4	38,1	31,1
Sjukfrånvaro för kvinnor	8,1	8,2	7,3	7,2
Sjukfrånvaro för män	5,5	5,4	5,4	4,4
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	6,2	6,3	6,7	6,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	6,2	6,3	6,1	5,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	9,2	9,2	7,6	7,3

VERKSAMHET

Arbetet med att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet har pågått, bland annat synliggörande av resultat, fördjupade analyser och åtgärder baserade på insikter har varit centrala inslag. Denna inriktning har genomsyrat både enhetsvisa och övergripande åtgärder, vilket har framkommit tydligt vid höstens kvalitetsdialoger där påtagliga förbättringar noterats jämfört med tidigare år.

En högst närvarande utmaning för skolan i Skara har varit de varierande och över tid sviktande kunskapsresultaten som också varierar mellan olika skolor. Sviktande motivation och oroande frånvaro har identifierats som signifikanta underliggande faktorer. Sammantaget indikerar detta ett behov av att ytterligare stärka skolans kompensatoriska förmåga. En hög andel elever bedöms ha oroande frånvaro. Orsakerna är individuella och varierar men psykiskt dåligt mående är en vanligt förekommande orsak. Detta påverkar även det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) som riktar sig till ungdomar 16-20 år som varken arbetar eller studerar. Ökad frånvaro och avhopp från gymnasiet har noterats, vilket KAA adresserar genom avhoppsförebyggande arbete i samarbete med gymnasieskolorna.

Samtliga förskolor och skolor deltar i Skolverkets riktade insats för att stärka nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande. Insatsen fokuserar i huvudsak det systematiska kvalitetsarbetet, skolans värdegrund samt språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Insatserna riktar sig främst mot den primära målgruppen men förväntas gynna samtliga barn och elever. Utmaningarna med att säkerställa trygghet och studiero har ökat, vilket märks i en ökning av anmälningar om hot och våldssituationer vid skolorna. Arbetsmiljöverket har genomfört inspektioner, och förbättringsarbetet i Skara har framstått som ett föredöme för andra skolor.

Under året har etablering och namnbyte av Förskolan Marieberg skett liksom planering för en ny förskola i området Sörskogen.

Katedralskolans attraktivitet har stärkts något som resulterat i ökad elevtillströmning. Det finns alltså utmaningar med andelen elever som når gymnasieexamen på tre år. En genomlysning av introduktionsprogrammet vid Katedralskolan visar positiva resultat, där tidigare elever i hög grad är sysselsatta eller fortsätter studera efter att ha varit inskrivna på programmet.

Vuxenutbildningen har gett fina förutsättningar för personer på flykt från Ukraina. Möjligheter till svenska för invandrare (SFI) har bidragit till kompetensförsörjning genom olika utbildningar. Anpassad grundskola (tidigare grundsärskola) når framgång i att utveckla elevernas lärande. Något som skapat nya utmaningar kring framtidstro och livet efter skolan med möjlighet till arbete och sysselsättning för målgruppen.

Många barn och ungdomar har tagit del av Stureplans utbud. Än fler tack vare ett framgångsrikt test med kostnadsfri buss från Ardala, Axvall och Värnhem. Familjecentralens utveckling pågår, och projektet ”Val för livet” startade under senhösten för att stärka högstadielärares valkompetens.

Organisationsutveckling och arbete med utvecklad ar-

betsmiljö har varit i fokus under året. Ökad kontinuitet och förbättrat kollegialt arbete noteras inom rektorsgruppen. Medarbetarundersökningen pekar på att medarbetarna trivs överlag men utmaningar kvarstår kring hög arbetsbelastning samt möjligheter till paus och återhämtning.

Kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan visar en positiv tendens, men det finns fortsatta utmaningar att rekrytera behöriga lärare, särskilt på högstadiet och lärare med vissa inriktningar. Initiativ för att stärka förutsättning för kompetensförsörjning inkluderar införandet av en ny yrkeskategori: förskoleassistent.

Arbetet med digitala verktyg för lärande och förberedelser för digitala nationella prov fortsätter inom samverkan mellan sex kommuner i Västra Skaraborg.

Sammanfattningsvis har året präglats av en framåtsträvande attityd och tydliga insatser för att möta de utmaningar som identifierats inom skolans och barnomsorgens områden även om resultaten behöver förbättras rejält.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Kompetensförsörjningsutmaningen ställer krav på verksamheten, såväl i rollen som anordnare som arbetsgivare. I grunden drivs utvecklingen av demografiska förutsättningar men förstärks på lokal/regional nivå av välkomna, planerade etableringar i Skaraborg. Förbättrade pendlingsförutsättningar kan påverka möjligheterna för den enskilde och i förlängningen utbildningsanordnare och arbetsgivare. Att förstå och tillsammans med andra utbildningsanordnare möta den lokala och regionala arbetsmarknadens behov är viktigt för kompetensförsörjning av näringslivet och offentlig sektor. Initiativ och reglering för att utbud och efterfrågan ska mötas sker på olika nivåer. Det kan också vara att på ett flexibelt sätt anordna vuxenutbildning genom att dra nytta av statsbidrag och på så vis möta specifik efterfrågan på vissa yrkeskategorier. Här går trenden till kortare och alltmer nischade insatser. Lågkonjunkturen påverkar efterfrågan på såväl kortare som längre utbildningsinsatser i syfte att rusta personer in i och tillbaka till arbetsmarknaden.

Behovet av att rätt kompetens utför rätt uppgifter blir allt större i de egna verksamheterna. Det leder i en riktning att stärka arbetsgivarens attraktivitet. Det kan handla om riktat arbetsinnehåll och tillförande av fler yrkeskategorier, insatser som innebär att arbetsgivaren tar större ansvar än nu för att göra kompetensutveckling och kompetensväxling möjlig under anställning.

Fullföljda studier är viktigt för personers möjlighet till ett gott och självständigt liv. Kunskapsresultaten varierar i nuläget i Skara kommuns skolor. Alltför många elever går ut årskurs 9 utan grundläggande behörighet till gymnasiet. Arbetet behöver fortsätta och stärkas för att alla barn och elever ska ha chans att nå så långt som möjligt. Det finns anledning att rikta uppmärksamhet till grupper, exempelvis nyanlända barn och elever samt barn och elever med annat modersmål än svenska.

På nationell politisk nivå diskuteras de digitala lärvrktagens roll i undervisningen och strömningen är en mer

restriktiv hållning, särskilt inom förskolan. En nyanserad syn på och användning av digitala lärverktyg uppfattas av professionen som vägen framåt. Under året har AI blivit alltmer tillgängligt vilket skapar både möjligheter och utmaningar. Verktøygen utvecklas i hög takt. Behovet av en medveten digitalisering med fokus på såväl effektivitet som förnyelse är viktigt för att uppnå en än mer effektiv verksamhet. Nära knutet till digitaliseringen är ökade krav på informationssäkerhet. Det intensifierade arbetet förutsätter resurser: tid, kompetens och flera fall finansiella resurser.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga påverkar redan idag individens förutsättning för fullföljda studier. Det ställer krav på att utveckla verksamheten så den på ett än bättre sätt möter behoven. Arbetet sker på lokal nivå, ofta i samverkan inom kommunen och i relation till andra samhällsaktörer. Att vidareutveckla effektiv samverkan kring barn och unga är viktig liksom att den verksamhetsutveckling som sker inom nämndens ansvar tar sikte på målgruppen. Utveckling av lärmiljöer och särskilda undervisningsgrupper fortsätter.

För att säkra resultat och driva nödvändig utveckling finns fortsatt behov av att vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet i hela organisationen. Det behöver finnas en tydlig röd tråd som präglas av analys och kontinuitet och ömsesidighet genom hela styrkedjan – från klassrum till nämnd och ytterst kommunfullmäktige. En grundförutsättning är tillgången till kvalitetssäker, tillgänglig data där det är möjligt att följa utvecklingen årskullar liksom verksamhetens utveckling över tid. Den är grunden för den så viktiga analysen av och beslut om vilka förbättringsåtgärder som är ändamålsenliga och att därefter vidta, genomföra, stödja samt följa upp dem så de ger avsedd verkan. På så vis läggs grunden för en kvalitetsdriven organisation som har förutsättningar att nå såväl lokala som nationella mål.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Barn- och utbildningsnämnden visar ett överskott på 0,2 mnkr motsvarande 0,03 procent av budgeterad omsättning. Överskottet relaterar till tillkommande riktade statsbidrag under året. Åtaganden som är kopplade till statsbidragen har utförts med befintlig personal. Överskottet reduceras av att elevbidragen ej är tillräckliga för nuvarande bemanning. Gymnasieverksamheten är bemannad utefter antal elever, program och klasser. Grundskolan har haft en ökning de senaste åren av elever i behov av stöd både gällande kunskaper och socialt. För att möjliggöra särskilt stöd och säkerställa trygghet och studiero enligt skollagens krav har anpassningar gjorts utöver lagd budgetram.

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden ökade med 29,2 miljoner kronor från 2023 till 2024. Detta berodde på löneökningar, höjda personalkostnader, främst pensionsdelen, samt andra prisökningar och tillkommande medel i kommunbidraget. Förvaltningen redovisade ett överskott på 0,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,03 procent av budgeterad omsättning.

Tillkommande statsbidrag genererade ökade intäkter, främst till vuxenutbildning och grundskola, inklusive stimulans SFI för elever från Ukraina och förstärkning av speciallärare i grundskolan.

Kommunens gymnasieskola redovisade ett underskott på grund av otillräckligt elevantal för att täcka kostnaderna, även om antalet elever ökade från 2022. Detta berodde delvis på att elever som började utbildning i andra kommuner valde program med lägre kostnader, vilket minskade underskottet för verksamheten. Inflationen hade mindre påverkan på årets resultat, främst genom indexuppräknningar till följd av högre drivmedelskostnader i skolskjutsavtal.

Förskoleverksamheten redovisade ett överskott på 0,3 miljoner kronor, tack vare minskningen av antalet inskrivna barn på förskolorna och lägre personalkostnader. Grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och elevhälsan visade däremot ett underskott på 5,1 miljoner kronor, främst på grund av ökade personalkostnader och minskade intäkter från andra kommuner. Gymnasieutbildningen visade också ett underskott på 4,4 miljoner kronor, delvis på grund av underfinansiering utifrån elevantal och program. Anpassad grundskola och gymnasium redovisade däremot ett överskott på 1,1 miljoner kronor, tack vare fler elever och lägre kostnader för gymnasieskolan. Vuxenutbildningen visade ett överskott på 3,4 miljoner kronor, främst på grund av tillkommande statsbidrag och minskat söktryck. Stureplan och förvaltningsgemensamt visade också överskott på 0,1 respektive 4,7 miljoner kronor, delvis tack vare lägre personalkostnader och omfördelning av resurser

INVESTERINGSREDOVISNING

Lastbil till fordonsprogrammet köptes in under året. Behöves ej så mycket anpassningar därav lägre utfall.

Lägre utfall mot budget på inventarier beroende på övergång till leasing av PC och Ipad.

INVESTERINGSREDOVISNING

Nettoinvesteringar (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Awikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Inventarier	2 863	5 200	2 337	1 576	4 157
Maskiner och fordon	2 039	2 500	461		
Summa nettoinvestering	4 902	7 700	2 798	1 576	4 157

OMSORGSNÄMNDEN

Tillhandahålla omsorg, service, upplysningar, råd, stöd, vård och ekonomisk hjälp till familjer och enskilda som behöver det. Möjliggöra individers självständighet och självförsörjning för att aktivt kunna delta i samhället. Arbeta förebyggande för att skapa goda förhållanden för barn och unga, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Ha god kännedom om levnadsförhållandena i kommunen. Samarbeta med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda och tillsammans med dem främja att det finns bra miljöer i kommunen. Vara delaktig i samhällsplaneringen. Informera om sin verksamhet på ett så enkelt och väl tillgängligt vis som möjligt. Främja förutsättningar för goda levnadsförhållanden genom att nå ut till och söka upp de som är i behov av socialtjänstens hjälp. Bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet och vid alla åtgärder som rör barn ska deras bästa alltid särskilt beaktas.

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Hållbar bemanning utifrån: Effektivitet, Kvalitet, Arbetsmiljö, Ekonomi. Utveckla metoder och insatser i syfte att individerna förvaltningen möter ska uppnå makt att förändra sin situation mot självförsörjning, självständighet, självbestämmande.

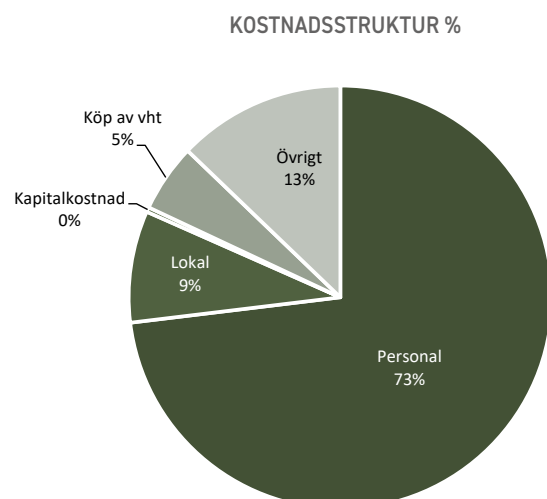
NÄMNDENS MÅL

Minska antalet hushåll som uppbär ett långvarigt och mycket långvarigt försörjningsstöd med fokus på barnfamiljer med 10 procent från 2021 till 2023.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

En jämförelse från 2020-2023 visar att antalet unika hushåll under året är det lägsta på fyra år. Antalet hushåll har minskat med 135 st., vilket ger en minskning på 4 år på 29 procent räknat i antal hushåll.

- 2020, 465 hushåll
- 2021, 416 hushåll
- 2022, 381 hushåll
- 2023, 330 hushåll

STATISTIK ARBETSMARKNADSENHETEN

	2023	2022	2021
Antal inskrivna under året	381	342	375
Antal utskrivna under året	170	173	194
Antal utskrivna till arbete eller studier	78 (46%)	103 (60%)	107 (55%)
Antal avslutade med annan försörjning än försörjningsstöd efter avslut	66 (73%)	130 (75%)	135 (70%)

ANALYS TABELL

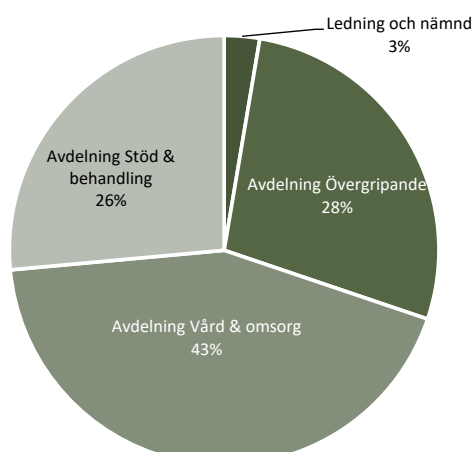
Antalet hushåll som uppbär långvarigt eller mycket långvarigt biståndsbehov har minskat med 5 procent sedan år 2022.

Avseende antalet barnfamiljer så var 86 biståndsmottagare föräldrar i juni år 2022. I oktober år 2023 var det 62 föräldrar vilket är en minskning med 26 föräldrar. Procentuellt är det en minskning med 8 procent. Gällande föräldrar som har ett långvarigt eller mycket långvarigt biståndsbehov är det 18 föräldrar färre än året innan.

Under 2023 har 381 personer varit inskrivna på AME, av dessa avslutades 170 personer. Avslutsorsak arbete eller studier uppgick till 46 procent. Ett resultat som i en nationell jämförelse är att betrakta som mycket bra.

Försörjningsstödsenheten tillsammans med AME Spektra arbetar med gemensam målgruppsanalys för att bättre planera insatser för olika målgrupper. En målgrupp som växer är olika grupper i behov av fördjupade insatser av olika slag. Enheterna daglig verksamhet och sysselsättning och vuxen resurs ingår tillsammans med försörjningsstöd och AME i ett samordnat arbete för sysselsättning och meningsfullhet för målgrupper som står väldigt långt bort från arbetsmarknaden och därmed självförsörjning. Ett arbete som intensifieras.

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Ledning och nämnd	14 562	12 980	-1 582	11 891	11 242
Avdelning Övergripande	150 497	152 074	1 577	134 223	138 634
Utveckling och förvaltning	14 311	12 834	-1 477	12 477	10 351
Vuxen myndighet	32 901	31 227	-1 674	33 610	36 703
Barn och unga myndighet	16 226	15 919	-307	13 408	15 443
Handläggare/LSS placeringar	11 068	8 484	-2 584	8 852	9 397
Hälso- och sjukvård (HSL)	42 546	46 321	3 775	37 247	40 910
AME	9 224	10 305	1 081	7 870	8 481
Flyktningmottagande	-3 928	0	3 928	-2 506	0
Övrigt	28 149	26 984	-1 165	23 265	17 349
Avdelning Vård och omsorg	237 090	226 208	-10 882	205 967	186 196
Särskilda boenden	101 012	93 722	-7 290	88 915	84 475
Hemvård	93 136	89 449	-3 687	83 144	81 615
Korttid	10 112	8 519	-1 593	7 518	7 697
Dagverksamhet	8 597	10 212	1 615	7 999	9 929
Övrigt	24 233	24 306	73	18 391	2 480
Avdelning Stöd och behandling	144 644	136 359	-8 285	133 537	127 233
Gruppbostad	52 694	43 764	-8 930	45 418	40 834
Personlig assistans	27 035	25 690	-1 345	26 809	25 468
Bumerangen/Grotta	8 540	7 576	-964	6 886	6 136
Daglig verksamhet	14 482	15 015	533	13 864	13 162
Vuxen resurs	7 739	8 998	1 259	7 584	7 658
Barn och Unga resurs	20 882	22 076	1 194	20 151	20 127
EKB familjehem	-877		877	-2 352	-776
Övrigt	14 149	13 240	-909	15 177	14 624
Summa nettokostnad	546 793	527 621	-19 172	485 618	463 305

Sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent fram till årsskiftet 24/25.

- Målet är inte uppnått

OMSORGSNÄMNDEN

Målet att sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent årsskiftet 24/25, uppnås delvis.

Under 2023 har Omsorgsförvaltningen en total sjukfrånvaro om 9,62 % (avdelning Vård och Omsorg 11,20 procent, Stöd och behandling 7,87 procent och övergripande avdelningen 6,99 procent.)

Flertalet enheter har sänkt sin korttidssjukfrånvaro under året. Några hemvårdsgrupper, Särskilda boenden, daglig verksamhet och bemanningsenheten ligger ännu på höga sjuktal 10-15 procent.

Med stöd från HR pågår arbetet att minska både korttids och långtidssjukfrånvaron. Särskilt fokus sker för att få långtidssjukkrivna åter i arbete genom samarbete med försäkringskassan. Korttidsfrånvaron följs nära av enhetschefer tillsammans med HR-partner. Individuella samtal och planer upprättas för att medarbetaren inom kort ska kunna återgå till arbetet. Stöd ges genom insatser via företagshälsovården och i några situationer tillämpas förstadsagintyg. Det förebyggande stödet Evolve har testats. Detta har dock varit svårt för medarbetare att fullfölja, och därför har det varit svårt att utvärdera effekterna.

Något utbrott av Covid-19 har tillfälligt gett högre sjukfrånvaro, men med mindre effekter. I samband med inflyttning på Teglagården syns också en ganska stor sjukfrånvaro. De enheter där medarbetaren har möjlighet att arbeta hemifrån har en mycket låg sjukfrånvaro, mellan 1 till 2 procentenheter.

Höja kvalitetsindex inom vård och omsorg till att hamna inom spannet för de 25 procent främsta i Sverige till årsskiftet 24/25.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Arbetet med att höja kvalitetsindexet har pågått under hela 2023. Den extra resurs som har i uppdrag att koordinera kvalitetsarbetet har satt igång arbetsgrupper både i hemvården och på de särskilda boendena. Arbetsgrupperna är blandade med enhetschefer och medarbetare, som har identifierat några fokusområden att jobba vidare med, med mål att höja kvalitén i vård och omsorg och därmed indexet.

Fokusområdena är:

- Bättre bemötande
- Ökat antal aktiviteter på de särskilda boendena
- Anhörigkontakter
- Arbeta aktivt med att få en förståelse för brukarundersökningen och att öka svarsfrekvensen på den.

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	128 862	93 254	35 608	119 387	120 440
Summa intäkter	128 862	93 254	35 608	119 387	120 440
Personalkostnader	-493 789	-461 849	-31 940	-441 421	-419 012
Kapitalkostnader	-2 429	-1 081	-1 348	-1 286	-1 260
Övriga kostnader	-179 437	-157 945	-21 492	-162 298	-163 474
Summa kostnader	-675 655	-620 875	-54 780	-605 005	-583 746
Summa nettokostnader	-546 793	-527 621	-19 172	-485 618	-463 306
Kommunbidrag	527 621	527 621	0	487 617	475 178
Årets resultat	-19 172	0	-19 172	1 999	11 872

Stjärnmärkt. Äldreboendet Malmgården i Skara kommun har tilldelats den prestigefyllda kvalitetsstämpeln Stjärnmärkt. Stjärnmärket säkerställer att omsorgstagare med en demenssjukdom ska få samma höga kvalitet av omsorg och bemötande, oavsett vart i landet de tar del av äldreomsorgen.

Statliga medel har använts för att finansiera en äldrespecialist som har arbetat aktivt med att lyssna in omsorgstagarnas önskemål och behov på ett särskilt boende. Det har mynnat ut i att medarbetare och chef har stärkt relationer med anhöriga. Det har tillkommit fler aktiviteter, bättre bemötande, fler anhörigkontakter och en förhoppning om en ökad svarsfrekvens på brukarundersökningen när den kommer.

PERSONLFÖRHÅLLANDEN

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Förvaltningen har upplevt utmaningar i att rekrytera rätt kompetens till vissa vakanta utannonserade tjänster. Särskilt svårt är det att rekrytera fysioterapeuter och arbetsterapeuter. En annan svårrekryterad grupp är utbildade undersköterskor, eftersom ansökningar till vård och omsorgslinjen minskar på gymnasienivå. Framtiden innebär ett ökat behov av kompetens och medarbetare då många branscher konkurrerar om tillgänglig kompetens. Den ökade konkurrensen medför en hög nivå på löneanspråk vid anställning, vilket i sin tur påverkar den befintliga lönestrukturen. För omsorgsnämnden är det väsentligt att en högre andel av personer i arbetsför ålder ges förutsättningar och kompetens att anställas inom verksamheterna.

Förvaltningen kommer behöva medarbetare som kan utföra medicinsk vård i större utsträckning eftersom medborgarna blir allt äldre och mer vårdkrävande, samt krav på kunskap i att vårda äldre i deras egna hem, omställning nära vård. Behovet av medarbetare som har kompetens inom digital välfärdsteknik ökar och det behöver omsorgsnämnden

omhänderta med vidare kompetensutveckling av befintliga medarbetare.

Förvaltningens personalomsättning uppgick under 2023 till 11,4 procent, vilket är något lägre än föregående års 12,4 procent.

Andelen heltidsanställda har ökat till 85,8 procent under 2023 jämförelse med föregående år där andelen var 83,1 procent, vilket gynnar förvaltningens kompetensförsörjning.

Den demografiska utvecklingen innebär ökade behov och minskad arbetskraft i alla sektorer över hela landet. I relation till pensionsåldern på 68 år är det 82 medarbetare i omsorgsförvaltningen som beräknas gå i pension de närmaste 5 åren.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

I kommunens medarbetarundersökning som genomfördes i oktober 2023 visade förvaltningen ett gott resultat. Några av de identifierade framgångsfaktorerna är att förvaltningens medarbetare känner att arbetet är meningsfullt och att det bästa med arbetet är kollegorna, att göra skillnad för andra och trygg anställning. Några utvecklingsområden är möjlighet till återhämtning och paus samt upplevelsen av en rimlig arbetsbelastning vilket bekräftar konsekvenserna av en hög sjukfrånvaro. Det finns också en upplevelse av brist på återkoppling och visad uppskattning från närmsta chef.

Under 2023 har det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförts med stöd av SAM-modulen i Stratsys. Utveckling av stödmaterial har fortsatt löpande under hela 2023 vilket gjort arbetsmiljöarbetet mer tillgängligt och enhetschefer vittnar om att det gett ökat stöd.

Rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och

riskobservationer i KIA används i varierad omfattning av förvaltningens medarbetare och chefer. Utbildningstillfällen i KIA har genomförts under 2023.

Hälsofrämjande insats i form av träningsgrupp har under 2023 genomförts där medarbetare som är i eller riskerar att hamna i en sjukskrivning har fått en individuell träningsplan i grupp för att främja välmående.

Förvaltningen kan se stor ökning av användandet av friskvårdsbidraget i och med införandet av E-passi. I medarbetarundersökningen 2023 svarade 85 procent att de använder sitt friskvårdsbidrag.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron har under 2023 minskat något men är fortsatt högre för kvinnor än för män, något som kan förklaras av att förvaltningen är kvinnodominerad. Sjukfrånvaron har i alla åldersgrupper sänkts jämfört med tidigare år.

Däremot har förvaltningens andel långtidssjukskrivna ökat från föregående år. Uppfattningen är att den psykiska ohälsan ökat vilket leder till längre sjukskrivningar.

Ett mål för omsorgsförvaltningen är att sänka sjukfrånvaron till 5 procent. Under 2023 har korttidssjukfrånvaron uppgått till 5 procent. och långtidssjukfrånvaron till 4,6 procent. Åtgärder som vidtagits är ett kommunövergripande rehabteam som fokuserar på både långtidssjukskrivna och korttidssjukskrivna med stöd till cheferna.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	9,6	10,1	8,8	9,4
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	47,9	40,8	45,3	32,8
Sjukfrånvaro för kvinnor	10,5	10,6	9,4	10,1
Sjukfrånvaro för män	4,8	7	5,4	5,6
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	7,3	7,8	6,1	7,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	8,6	9	7,6	8,9
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	11,4	11,9	11,7	11,1

VERKSAMHET

MÅLUPPFYLLELSE

Omsorgsförvaltningen har fortsatt hög sjukfrånvaro med 9,6 procent och uppnår inte nämndens målsättning på 5 procent. Korttidssjukfrånvaron har dock minskat och ligger på ca 5 procent, vilket är en minskning med 1% i jämförelse med 2022. Den långa sjukfrånvaron har återigen ökat och utgör närmare 50% av den totala sjukfrånvaron på förvaltningen.

Prognosen är att målet om att minska försörjningsstödet kommer att uppnås under mandatperioden. En jämförelse från 2020-2023 visar att antalet unika hushåll under året är det lägsta på fyra år. Antalet hushåll har minskat med 135 st, vilket ger en minskning på 29 procent räknat i antal hushåll under dessa år.

Målet att höja kvalitetsindex inom vård och omsorg är inte uppnått men resultatet har förbättrats. Både hemtjänst och särskilt boende har förbättrat sina kvalitetssiffror inom indexet. Fortsätter den utvecklingen är prognosen att målet kan uppnås under mandatperioden.

BEMANNING

Under året har förvaltningen fokuserat på att utveckla en bemanningsorganisation som ska utgöra en samlad kompetens för bemanningsfrågor i hela förvaltningen och underlätta bemanningen för dygnet runt-bemannande chefer. Nya principer för bemanning får en central roll och en centraliserad schemaläggning och bemanningsstruktur tas i bruk. Den nya centraliserade bemanningsorganisationen startades upp den 1 oktober.

AKR-(använd kompetensen rätt) har skett i flera verksamheter för att differentiera bemanningen vilket har möjliggjort att nya yrkesgrupper kunnat införas, såsom serviceledare och serviceassistent.

EKONOMI

Efter sommaren visade prognosen att förvaltningen kommer att gå med ett underskott på grund av ett antal faktorer - förändrade dygnsbestämmelser påverkar schemaläggning med ökade kostnader för personal, minskade statsbidrag samt några kostsamma individärenden. En åtgärdsplan utifrån prognosen togs fram genom ett arbete tillsammans med förvaltningens alla chefer och beslutades av nämnd i oktober. Målet är att under 23-24 minska kostnaderna ca 20 miljoner.

I samband med utredningen kring LOV (Lagen om valfrihetssystem) anlätades Ensolution för att dels genomföra en översyn kring LOV men även se över kostnaderna inom äldreomsorgen. Utifrån denna utredning framkom att kostnaderna inom hemtjänst och dagverksamheten är höga.

Teglagårdens miljöer. Ett litet kombinerat växthus och uterum vid Teglagården. Inne i huvudbyggnaden finns en liten butik som för tankarna till en lanthandel.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Omsorgsnämnden befinner sig i ett antal omfattande utvecklingsprocesser som berör bemanning och kompetensförsörjning, kvalitet och digitalisering, omställning nära vård, kommande lagförändringar och den demografiska utvecklingen.

Demografin med färre i arbetsför ålder och fler äldre utmanar både kvalitetsaspekter inom verksamheterna och hantering av framtida kompetensförsörjning. Förvaltningen behöver noga följa den demografiska utveckling och påverkan den ger på behoven.

Det pågår på nationell nivå ett antal utredningar där lagförslag tas fram som i olika grad kommer att påverka omsorgsnämndens arbete. Häribland kan nämnas:

- Ny socialtjänstlag
- Förändringar i LSS-lagstiftningen
- Samsjuklighetsutredningen
- Barn i samhällsvård

EKONOMISK ÖVERSIKT

Omsorgsnämnden visar ett underskott på -19,2 mnkr. Underskottet relaterar främst till höga personalkostnader inom särskilda boenden för äldre, hemvård och LSS bostäder. Kostnader i samband med uppstarten av Teglagården samt nya regler kring dygn och veckovila förklarar en stor del av kostnadsökningen. Andra större underskott redovisas inom externa placeringar, lokalkostnader, IT relaterade kostnader, inhyrdpersonal och konsulter. Kostnaderna för friskvården ligger på en fortsatt hög nivå.

EKONOMISK ANALYS

Nämnden redovisar ett underskott på -19,2 miljoner kronor. Ledning och nämnd har ett underskott på -1,6 miljoner kronor, delvis på grund av ökade kostnader för friskvård och företagshälsovård, samt oväntade utgifter för utredning av LOV och finansiell leasing av bilar.

Avdelningen Övergripande redovisar ett överskott på 1,6 miljoner kronor, främst tack vare generella statsbidrag och vakanser inom vissa verksamheter. Avdelningen för vård och omsorg redovisar ett underskott på -10,9 miljoner kronor, huvudsakligen på grund av ökade kostnader inom särskilda boenden och hemvård till följd av nya arbetstidsregler.

Avdelningen Stöd och behandling redovisar ett underskott på -8,3 miljoner kronor, framför allt på grund av ökade personalkostnader inom gruppboendestäder LSS och avsaknad av ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans. Avdelningen Övergripande redovisar ett överskott på 1,6 miljoner kronor, vilket förklaras av generella statsbidrag och ersättningar från Migrationsverket samt vakanser, främst inom vissa verksamheter. Externa placeringar genererar dock underskott inom vuxna missbruk och VIR (våld i nära relation) samt boende LSS, och det finns även höga och ökande IT-relaterade kostnader.

Totalt ökade nettokostnaden för nämnden med 61 miljoner kronor mellan 2022 och 2023, med störst ökning inom Avdelningen övergripande, vård och omsorg, samt stöd och behandling.

INVESTERINGSREDOVISNING

Inköp av inventarier har gjorts med 10,6 mnkr vilket är 0,9 mnkr mindre än budgeterat. Inventarieinköp till Teglagården står för den största delen med 9,3 mnkr och projektet har haft 10,0 mnkr i budget. Datorer har köpts in med 750 tkr och där finns en budget på 800 tkr. Utbyte av övriga inventarier har gjorts enligt plan.

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Inventarier	10 615	11 500	885	1 923	1 503
Summa nettoinvestering	10 615	11 500	885	1 923	1 503

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för ett rikt kultur- och idrottsutbud, där ett attraktivt kultur- och föreningsliv med ideella krafter skapar en trygg och gemensam plattform. Kultur- och fritidsnämnden stödjer också det civila samhället, som bär upp en stor del av kommunens kultur- och fritidsliv.

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Skara kommuns invånare i alla åldrar skall ha ökad tillgång till bibliotekets lokaler, medier och programverksamhet. Läsfrämjande verksamhet för barn- och unga ska öka i Gamla biblioteket för att nyttja lokaler och intensivifiera generationsöverskridande aktiviteter. En ökad satsning på idrottsturism skall innebära effektivare användande av våra fritidsanläggningar. Kommunen ska i ökad grad samverka med civilsamhället vid kultur- och fritidsevenemang vilket ger större social sammanhållning med föreningslivet.

NÄMNDENS MÅL

Antal besökare till biblioteket ska öka och uppgå till minst 20 000 besökare, varav 800 barn inom gruppen barnverksamhet från förskole- och skolverksamhet i Skara kommun under 2023.

- Målet är uppnått

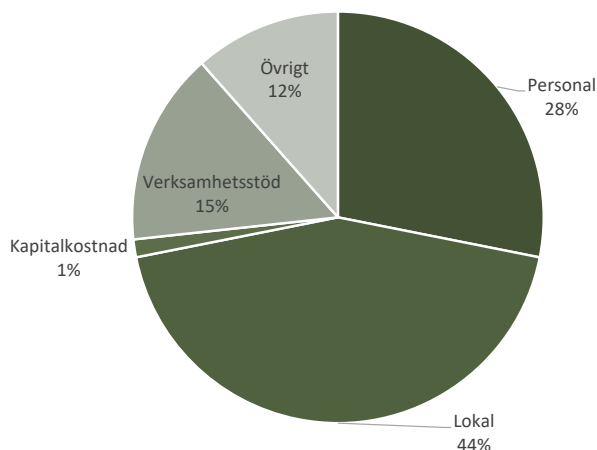
Totalt ca 2100 barn har nåtts av bibliotekets styrda planerade verksamhet under vårterminen 2023 och lika många under hösten 2023. Det har erbjudits alltifrån bokprat till sagostunder och författarbesök på biblioteket. Samverkan med badet har skett med högläsning under fredagsmys och andra liknande insatser. Bokäventyret har haft 6000 besökare under 2023. Biblioteken har haft sammanlagt över 65 000 digitala och fysiska besökare under 2023. Mer-öppet låntagare har ökat under 2023 från 450 st. Mer-öppet låntagare i augusti 2022 till 856 Mer-öppet låntagare i augusti 2023.

ÅRETS RESULTAT

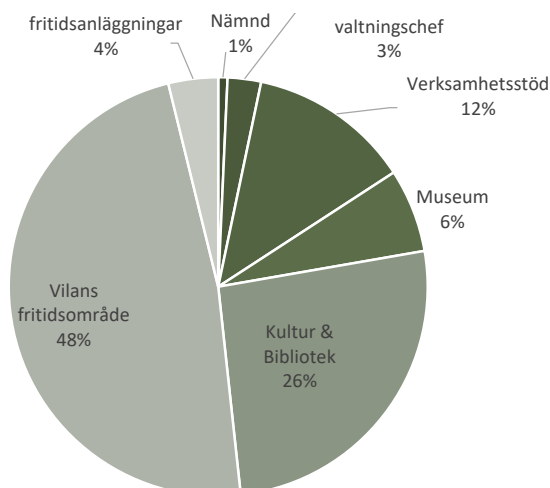
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Nämnd	371	420	49	281	275
Administration /förvaltningschef	1 342	1 347	5	0	218
Verksamhetsstöd	6 503	6 470	-33	4 858	5 753
Museum	3 347	3 347	0	3 347	3 347
Kultur & Bibliotek	13 515	13 561	46	14 345	13 582
Vilans fritidsområde	24 871	26 015	1 144	23 976	23 562
Övr. Idrotts- och fritidsanläggningar	1 993	2 220	227	2 024	2 072
Summa nettokostnad	51 942	53 380	1 438	48 831	48 809
Summa nettokostnad	48 831	47 319	-1 512	48 809	51 813

(Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	10 707	10 792	-85	10 435	10 375
Summa intäkter	10 707	10 792	-85	10 435	10 375
Personalkostnader	-17 272	-17 655	383	-17 525	-16 891
Kapitalkostnader	-712	-771	59	-656	-598
Övriga kostnader	-41 554	-39 685	-1 869	-41 063	-44 699
Summa kostnader	-59 538	-58 111	-1 427	-59 244	-62 188
Summa nettokostnader	-48 831	-47 319	-1 512	-48 809	-51 813
Kommunbidrag	47 319	47 319	0	46 613	50 385
Årets resultat	-1 512	0	-1 512	-2 196	-1 428

KOSTNADSSTRUKTUR %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

Antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar i kommunen ska öka.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Antalet besökare till Vilanbadet har ökat under senare delen av året och går enligt plan. Vilanbadet hade ca 90 000 besökare under 2023.

Vilans nya fritidsområde växer fram och delar av området stod klart under 2023. Planen framåt är invigning hösten 2024. Parallellt med att området växer fram tas affärsplaner fram för att öka antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar. Förvaltningen har sett över möjligheter till att synas i olika sammanhang för att marknadsföra Vilans fritidsområde för läger och andra aktiviteter.

Uppdraget att utveckla en evenemangsorganisation började ta form under året, där medarbetare från förvaltningen har varit drivande i arbetet samt en styrgrupp där fler förvaltningar deltar. Uppstarten skedde under januari 2023 då arbete gjordes för att bland annat hitta en struktur i evenemangsarbetet för att kunna möta förfrågningar av större evenemang i framtiden. En genomlysning med workshop gällande Skaras arbete med evenemang genomfördes av en extern aktör och olika förslag att arbeta vidare med lyftes fram. Under året har strukturer och metoder för framtida arbete tagits fram, vilka kommer att presenteras under våren 2024 för politik och medarbetare. Evenemangsgruppens nya sätt att arbeta har redan gett resultat genom att Bågs-kytte-SM genomförs på Vilans Fritidsområde 2024 samt att andra idrottsförbund och arrangörer uppväntar Skara med viljan att arrangera större evenemang i kommunen.

Ytterligare en viktig del i evenemangsarbetet är att Skara kommun är med i nätverket Swedish Network of Event Destinations, som anordnar nätverksträffar där idrottsförbund möter destinationer. Den största nätverksträffen är "Idrott och Destination" som Skara kommun alltid är delaktiga i och som skapat ett stort nätverk med såväl andra destinationer som idrottsförbund. Dessa sammanhang kommer att vara till stor nytta i arbetet med att locka större evenemang till Skara.

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Förvaltningen har relativt lätt att rekrytera ny personal till de flesta utannonserade tjänsterna. Till tjänster som vaktmästare och badbiträde finns det ofta gott om sökande men de sökande har inte alltid den efterfrågade kompetensen. Detta har gjort att arbetsgivaren har fått utbilda under pågående anställning. Förvaltningen har få medarbetare över 55 år vilket innebär att förvaltningen inom de närmaste åren inte kommer ha samma stora pensionsavgångar som andra delar av kommunen. Andelen medarbetare som innehar en heltidsanställning ökar ständigt och är enligt senaste mätningen 90,9 procent. Personalomsättningen har minskat från 14,8 procent år 2022 till 10,7 procent 2023.

Under slutet av 2023 tillsattes två nya enhetschefer och

en förändring av förvaltningens ledningsgrupp påbörjades. Ett fortsatt utvecklingsarbete är att än mer samverka med personal mellan enheterna och övriga förvaltningar.

Förvaltningen består inom vissa enheter av homogena grupper gällande exempelvis sammansättning av ålder, kön vilket i rekryteringssamhang blir faktorer att titta på för att få en ökad spridning. Att kompetensutveckla befintlig personal för att behålla och utveckla blir viktiga faktorer samt att försöka omvärldsbevaka hur framtidens behov av kultur och fritidsliv ser ut för att kunna ställa om och utbilda personalen för att möta behoven hos kommunens invånare.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Under 2023 genomfördes för andra gången årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i SAM-modulen i Stratsys. Den årliga uppföljningen är fortfarande ett utvecklingsområde. Uppfattningen är dock att ett utvecklat stödmaterial och månatliga påminnelser och information om aktiviteterna via ledningsgruppen bidragit till framsteg. Årshjulet och arbetsmiljökalendarern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbetet. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Under hösten genomfördes kommunens medarbetarenkät och enkäten visar på fortsatt goda resultat och en högre svarsfrekvens än tidigare år. Användandet av friskvårdsbidraget ökar och förvaltningens medarbetare lyfter fram trygg anställning och kollegor som det bästa med att arbeta i Skara kommun.

Framgångsområden kollegor och samarbete. Utmaningar på förvaltningen var att prioritera arbetsuppgifter, styrning, samarbete och tydlighet.

Förvaltningen bedriver verksamheter där det kan förekomma incidenter både i form av tillbud, olycksfall och situationer som kan uppfattas som hotfulla. Enheterna arbetar regelbundet mer rapportering av händelser via KIA samt utbildar personalen i frågor kopplat till exempelvis hot och våld.

SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron 2023 ökar från 8,6 till 11,4 procent. Förvaltningens långtidsjukfrånvaro ökar och utgör den största delen av sjukfrånvaron. Det är fortsatt kvinnor som står för den största delen av sjukfrånvaron men även mäns sjukfrånvaro ökar. Ett nära samarbete med kommunens rehabteam behöver påbörjas under 2024 för att försöka vända siffrorna.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT

	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	11,4	8,6	5,5	5,7
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	51,7	27,5	9,6	18,4
Sjukfrånvaro för kvinnor	13,2	10,1	5,1	4,4
Sjukfrånvaro för män	8,3	5,4	6,2	7,8
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	1,4	7,2	7,1	5,6
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	11,5	10,5	6,2	6,4
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	15,6	10,3	4,1	5,5

VERKSAMHET

Förvaltningsöverskridande samarbeten med barns inflytande och ungdomsdemokrati i fokus har utvecklats med goda resultat genom samarbetet i operativ ledningsgrupp för barn- och unga. Samarbetet mellan kultur- och fritidsenheten och barn- och utbildningsförvaltningen möjliggör att barn från förskolor, skolor och familjecentral har tillgång till kultur- och fritidsprogram. Verksamhet i små grupper och lovaktiviteter för barn och unga har genomförts.

Nämnden stödjer det civila samhället och föreningslivet som bär upp en stor del av kommunens kultur- och fritidsliv. Hållbara strukturer mellan Skara kommuns verksamheter, ideella föreningar och studieförbund skapar en stabil grund i kommunen. För Skaras bästa samverkar kultur- och fritidsenheterna lokalt med andra aktörer såsom föreningslivet, näringslivet och andra förvaltningar inom kommunen.

Samarbeten med regionala, nationella och internationella aktörer har utvecklat kommunens kultur- och fritidsverksamhet med goda resultat under 2023. Samarbeten och informationsöverföring över kommungränserna i biblioteks-samverkan Västra Skaraborg (V6) pågår kring ett gemensamt uppdrag. Detta samarbete har lett till nya sätt att tänka kring biblioteksverksamheten och har ökat samarbetet över kommungränserna. Fritidsverksamheten är inne i en expansiv period med flera nya anläggningar under arbetsnamnet etapp 5 som närmar sig att blir färdigställt. Genom etableringen av nya anläggningar ökar kvaliteten för invånarna i Skara. Fler aktörer söker samverkan för att använda förvaltningens anläggningar och arenor. Skara kommuns kultur-enhet arbetade under året med att lyfta Bokstaden Skara i olika sammanhang, genom Litteraturfestivalen och Kulturveckan. Verksamheten har under året 2023 samverkat med berörda föreningar samt service o teknik kring utvecklingen av Petersburg samt hur den nya anläggningen ska se ut och fungera. Det är dock fortsatt utmaningar i förvaltningens budget då stor del av budgeten är låst till hyror.

För att göra Skara kommun mer attraktiv är det viktigt att kultur- och fritidsenheten fortsätter att skapa fler besöksmål och bygga vidare på de besöksmål som redan finns inom kulturarv, idrott, kultur och kreativa näringar. En utveckling framåt är att skapa gemensam marknadsföring i samverkan

med näringslivet och civilsamhället samt över kommungränserna. Flera sådana verksamhetsområden inom idrott, kultur och kulturarv, där kommuner och flera aktörer samverkar är under fortsatt utveckling 2024.

En rik flora av olika aktiviteter och evenemang på förvaltningen har genererat nya besökare till kommunen samt gett kommunens invånare en god fritid under året. Förvaltningen har en god samverkan utifrån barn och unga och har under sommaren erbjudit olika aktiviteter för barn och unga under sin fritid. Kultur och fritid har fortsatt arbetet med inventering av besöksnäringen, evenemang och kultur. Detta är ett led i att utveckla evenemangsarbetet och stärka samverkan med föreningsliv och näringsliv samt företagare i Skara. Verksamhetscheferna och förvaltningschef har under året arbetat framgångsrikt och strategiskt med att skapa en gemensam förvaltning genom att ha arbetat samman personal och verksamheter.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Kultur- och fritidsförvaltningen har flera framtida utvecklingsområden och utmaningar. I takt med att Skara kommun satsar och investerar ökar drift och personalkostnader som är en del i budgeten att hantera. Det är en utmaning för förvaltningen och nämnden att hantera. Verksamheten inom kultur- och fritidsförvaltningen arbetar för att öka antalet besökare i kultur- och fritidsanläggningarna.

Vilans fritidsområde drar till sig idrottsbesökare från olika delar av landet. De nya anläggningarna på och runt Vilans fritidsområde i arbetet med Vilan etapp 5 ökar möjligheterna att fler "idrottsturister" förlägger sina läger, träningar och cuper här. Målet med idrottsturism är att tillsammans med föreningar och näringsliv utöka de gemensamma möjligheterna till att öka idrottsturismen ytterligare. Vilans fritidsområde kommer fortsätta att utvecklas till ett Paraaktivitetscenter. Förvaltningen har fått bidrag från olika fonder för att fortsätta utveckla arbetet. För att göra kommunen än mer attraktiv är det viktigt att fortsätta bygga vidare på de besöksmål som redan finns inom kulturarv, kultur och kreativa näringar.

Arbete kring samverkan mellan kommun, näringsliv och föreningsliv avseende besöksnäring kommer fortsätta att utvecklas inom evenemangsgruppen under 2024.

Kulturparksområdet ska utvecklas i samverkan med Västergötlands museum och andra aktörer i området under 2024 och framåt. Verksamhetsområden inom kultur- och kulturarv, där kommuner och flera andra aktörer går samman är under utveckling.

Genom de goda samarbeten som kommunen har etablerat kan Skara trots kommunens storlek erbjuda ett brett utbud. Skara kommun har en god plattform att stå på samt goda förutsättningar genom olika spännande besöksmål, ett rikt kulturliv, engagerade föreningar och spännande utveckling inom fritid- och idrottsområdet. Skaras utveckling och arbete för att nå målen i den delregionala utvecklingsstrategin är viktiga för framtidens Skara. Att ha en god fritid med många möjligheter och utvecklingsområden är viktiga faktorer för att vilja leva och bo i Skara.

Digitalisering är ett prioriterat område inom verksamhetsutvecklingen. Arbetet med att fler ska ha tillgång till Meröppet prioriteras. Äldre samlingar och kortkatalogen på gamla biblioteket kommer att digitaliseras.

Biblioteket kommer att arbeta med olika läsfrämjande insatser på biblioteket men även i samverkan med skolor och förskolor. Barnens lördagar, kultur för barn och unga, författarböcker och Bokäventyret är aktiviteter som kommer att bidra till att bibliotekets verksamhetsmål, att läsfrämjande verksamhet för barn- och unga ska öka. Genom samarbete mellan personalen på enheten kultur och bibliotek och med andra aktörer så som exempelvis museum och civilsamhället kommer verksamheten att nå en bredare målgrupp. Verksamheten har som uppdrag att bjuda in ungdomsföreningar och föreningslivet för att hålla i gemensamma aktiviteter på biblioteken under 2024.

Petersburgsområdet kommer under 2024 att fortsätta utvecklas. Samarbetet mellan olika förvaltningar och föreningar kring framställning av motionshus och resterande utveckling vad avser Petersburgs område pågår enligt plan och budget.

Vilan etapp 5 går in i sin slutfas under våren och sommaren 2024. Olika etapper har färdigställts under 2023 och under 2024 ska helheten på Vilans fritidsområde färdigställas och invigas. Under 2024 kommer förvaltningen genom ett målinriktat arbete fortsätta arbeta för att öka antalet besökare i samtliga anläggningar, för att lyckas med detta har en affärsplan tagits fram som ska fungera som ett stöd i arbetet framåt. Idrottsturism och evenemang tillsammans i Vilans nätverk med företag, föreningar och andra förvaltningar ska genomföras och utvecklas. En attraktiv och aktiv fritid är en viktig faktor för framtida etableringar i Skara kommun. Paraktiviteter kommer fortsätta att utvecklas i Skara kommun under 2024.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde visar ett resultat för helåret som visar på en positiv avvikelse mot budget om 1,4 mnkr. Överskottet relaterar till största delen till ej debiterade hyror för Vilan Etapp 5 där budgetkompensation givits.

EKONOMISK ANALYS

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott om totalt 1,4 mnkr.

År 2023 har för Kultur- och fritidsnämnden varit ett år där efterdyningarna av pandemin har klingat av och verksamheterna har återgått till "normala" förhållanden både ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv. Intäkterna för badhuset inkl. kiosk har ökat gentemot budget trots att badhuset tvingats hålla stängt för byte av datautrustning till reningsanläggning under en period om fyra veckor.

Den positiva avvikelsen på intäktsidan gentemot budget är till största delen hänförlig till de externt finansierade projekt och aktiviteter som företagits i kultur- och fritidsverksamheten. Ett flertal projekt pågår och totalt uppgår

intäkter avseende externt finansierade projekt till 0,8 mnkr. Intäkter avseende externt finansierade projekt ingår inte i budgeterade intäkter då osäkerheten är stor innan beslut om medel fattats. För år 2023 innebär det att 0,8 mnkr ingår i utfallet avseende intäkter och 0,2 mnkr i utfallet för personalkostnader samt 0,6 mnkr i utfallet för övriga kostnader vilket påverkar avvikelsen mot budget. Resterande del av den positiva avvikelse gentemot budget för intäkter är framförallt hänförlig till extraordinära tillfälliga intäkter som inte ingår i den ordinarie verksamheten om 0,6 mnkr.

Ökningen av kostnadssidan har delvis sin naturliga förklaring i att de projekt och aktiviteter där extern finansiering har förekommit också innefattar kostnader. Projekt och aktiviteter redovisar alltid ett nollresultat där intäktsidan är lika stor som kostnadssidan.

Avvikelsen för övriga kostnader gentemot budget är framförallt hänförlig till budgetkompenserade hyror avseende Vilan Etapp 5 som inte har debiterats eftersom anläggningarna inte varit färdigställda förrän sent på året.

Nämnden redovisar ett marginellt överskott. Administration/Förvaltningschef redovisar ett marginellt överskott. Verksamhetsstöd redovisar ett marginellt underskott. Kultur och Bibliotek redovisar ett marginellt överskott.

Fritidsverksamheten redovisar ett överskott om 1,1 mnkr vilket till största delen är hänförlig till icke debiterade men budgetkompenserade hyror avseende Etapp 5 om 1,2 mnkr samt ökade intäkter om 0,4 mnkr. Ökade personalkostnader gentemot budget finns om 0,5 mnkr.

Övr. idrotts- och fritidsanläggningar* redovisar ett marginellt överskott om 0,2 mnkr gentemot budget.

*Anläggningar som ligger utanför Vilans geografiska område

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsbudgeten för 2023 har inte utnyttjats fullt ut.

Inventarier: Budget 2023 uppgår till 200 tkr, är utförda till en kostnad om 338 tkr beroende på oförutsedda händelser som inträffat i verksamheten.

Maskiner och fordon: budget 2023 uppgår till 1480 tkr vilket avser inköp av gräsklippare till Vilan och investering uppgår till 1 680 tkr pga. den ökande prisinflationen.

Investeringen Utsmyckning Skara: Arbetet att ersätta statyn "Flicka med bok" är påbörjat, dock kommer utfallet att belasta år 2024. Under året har investering i bronsskulptur Borgen Gälakvist gjorts, denna investering är slutförd till en kostnad om 304 tkr. Därutöver har två mindre investeringar gjorts i konstverk om 49 tkr.

INVESTERINGSREDOVISNING

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Inventarier	338	200	-138	162	186
Maskiner och fordon	1 680	1 480	-200	1 027	483
Övriga	0	0	0	31	93
Utsmyckning Skara	353	929	576	86	94
Summa nettoinvestering	2 371	2 609	238	1 306	856

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning och rådgivning enligt lag när det gäller bland annat plan- och bygglovsfrågor, miljöskydd, livsmedel, tobak, receptfria läkemedel, alkohol, serveringstillstånd och hälsoskydd.

NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Nämnden ska verka för att utöva kommunens myndighetsutövning på ett rättssäkert och effektivt sätt. Utöver detta ska nämnden också ge tydlig information och verka för att nå bästa möjliga servicen till invånare och företag. Nämnden ska ha en hög planberedskap och planera för att det alltid finns byggbar mark både för bostäder och verksamheter. Invånare och företag ska kunna utföra sina myndighetsärenden på ett enkelt sätt med användande av modern teknik. Nämnden ska verka för möjliga samarbetsformer internt och över kommungränsen för att hitta synergieffekter gällande effektivitet, kunskapsutbyte, minskad sårbarhet och ekonomiska fördelar.

NÄMNDENS MÅL

Minska miljöpåverkan på Skara kommuns vattendrag genom förvaltningssamverkan och öka kunskap.

- Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Skara kommuns VA-grupp, som är förvaltnings- och bolagsövergripande, har tagit fram policy och riktlinjer för hantering av dagvatten som blev beslutade av KF i juni 2021. Dessa arbetar förvaltningarna nu efter. Detta har inneburit att fokus på dagvattenhantering lyfts upp och fått en större dignitet i samband med bygg- och planfrågor samt vid miljötillsyn. Spill- och dagvatten har under flera år varit fokusområden vid tillsyn. Under året har analys skett av den provtagning som varit i olika dagvattenströmmar inom tätorten Skara under 2021 och 2022. Det är en komplex bild som påverkas av intensiteten av regn bland annat. Slutsatsen som antogs är att de högre halterna av metallerna kadmium, bly, och zink beror på antal överfarter av fordon på platsen där

EKONOMISK ÖVERSIKT

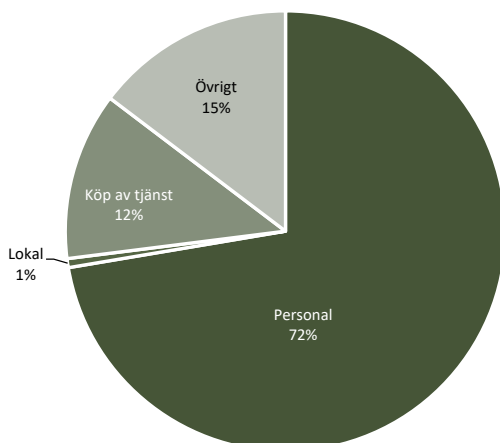
ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Nämnd	432	300	-132	258	275
Förvaltningsledning	2 733	4 007	1 274	3 328	2 916
Miljöenhet	1 872	1 203	-669	0	0
Byggenhet	2 596	4 290	1 694	2 733	3 328
Planenhet	1 969	2 152	183	1 752	1 612
Planenhet	3 985	6 564	2 579	0	0
Bostadsanpassning	2 336	1 892	-444	1 209	1 671
Summa nettokostnad	13 190	16 401	3 211	5 952	6 886

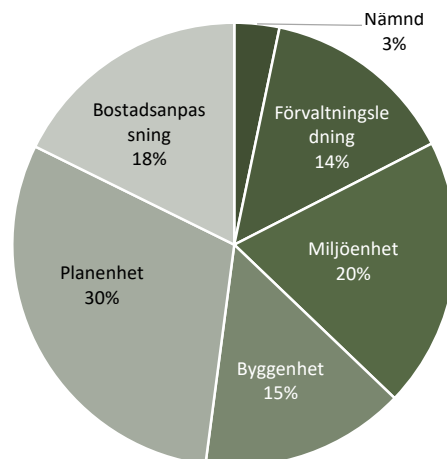
I planenhetens budget ingår 2,5 mnkr enligt beslut § 169 KS 2023/259

Tkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Personalkostnader	-17 480	-19 006	1 526	-10 878	-10 209
Kapitalkostnader	-60	-50	-10	-1	-4
Övriga kostnader	-6 622	-8 681	2 059	-1 718	-2 460
Summa kostnader	-24 162	-27 737	3 575	-12 597	-12 673
Summa nettokostnader	-13 190	-16 401	3 211	-5 952	-6 886
Kommunbidrag	16 401	16 401	0	8 722	8 646
Årets resultat	3 211	0	3 211	2 770	1 760

KOSTNADSSTRUKTUR %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

dagvattnet leds ut. Underlaget har redovisats för nämnden. Samhällsbyggnadsnämnden har under året deltagit i Vattendagen, anordnad av bland annat Vattenrådet Vänerns sydöstra tillflöden. Skara kommun arbetar aktivt i Vattenrådet för att medverka till att öka kunskapen om vattendragen i kommunen.

Effekter av åtgärder i vattenmiljöer är ett långsiktigt arbete och måste ses över en längre tid.

Under året har också framtagande av en vattentjänstplan påbörjats och förväntas vara klar under våren 2024.

Sammantaget har flera strategiskt styrande dokument tagits fram sedan arbetet påbörjats, vilket sannolikt leder till åtgärder som gör att vattenkvaliteten långsiktigt kommer att förbättras.

Bidra till medborgarnas trygghet genom rättssäkra beslut och trygghetsskapande åtgärder.

- Målet är uppnått

Utvecklingen av e-tjänster fortsätter. Arbeta pågår med gemensamt ärendehanteringssystem, där utvecklig alltid är en aktiv del för att förbättra kvaliteten på arbetet dels internt men framför allt externt. Under året har hemsidan för bygg, plan och miljö ytterligare förstärkts för att underlätta för medborgare att söka information om nämndens myndighetsområde.

”Lots” är en funktion som fortsätter för att underlätta för företagare som vill etablera sig och växa i kommunen.

Det pågår också ett arbete med att upplysa sökande om att de alltid har möjlighet att överklaga kommunens beslut.

Utöver detta beaktas även barnkonventionen i samtliga beslut som fattas på förvaltningen där det finns möjlighet att barn på något sätt kan fara illa eller att deras rättigheter kan förbises.

Inom planarbete läggs också fokus på saker så som belysning av mörka platser, utformning av gaturum görs alltid med ett perspektiv kring trygghetsskapande miljöer. Osäkra platser undviks och det som idag upptäcks inte vara bra byggs i möjligaste mån bort.

Sträva efter vara en kommun i framkant gällande bemötande, flexibilitet och service till medborgare och näringsliv.

- Målet är uppnått

Hela förvaltningen ska vara tillgängliga för frågor från allmänheten och svarar skyndsamt på mejl och telefon. Förvaltningen arbetar enhetsöverskridande vilket betyder att exempelvis olika planfrågor som har beröring till bygg och eller miljö tas upp för att effektivt lösa enhetsöverskridande frågor.

Plan har utvecklat två nya e-tjänster för att det ska vara mer tillgängligt att komma i kontakt eller göra ansökningar. Under ÖP-processen vid granskning och samråd har planarkitekternas möjlighet till att besvara frågor marknadsförts, samt medverkat vid öppet hus.

Kommunicering av det pågående arbetet har skett i många kanaler, sociala medier, podd samt blogginlägg. Medborgardialog har utförts i Varnhem, Axvall och Ardala

Speciellt riktad informationsträff om ny livsmedelslagstiftning har under året skett till livsmedelsverksamheter.

Mätning av kundnöjdhet sker främst genom den nöjd kundindex (NKI) undersökning som genomförs årligen. NKI visar kundernas upplevelse av kommunens service utifrån tillgänglighet information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. De senaste åren har Skara klättrat i NKI undersökningen och 2022 nådde kommunen högsta resultatet hittills sedan kommunen började delta i undersökningarna. Skara ligger nu bland de allra bästa i Sverige. Målet anses vara uppnått. Bara för att undersökningen visar gott resultat innebär inte det att det fortfarande finns mycket som vi kan bli ännu bättre på. Det är ett ständigt pågående arbete. Resultat för 2023 NKI-mätning kommer våren 2024. Strävan efter att vara i framkant gällande service till medborgare och näringsliv utifrån ett myndighetsperspektiv är en viktig del av nämnden verksamhet.

PERSONALFÖRHÅLLANDEN

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Förvaltningen har periodvis haft svårt att rekrytera till vissa tjänster. Tillgången till utbildad personal inom stadsplanering och miljöområdet har vid vissa tillfällen lett till att man inte lyckats tillsätta personal som motsvarar de kompetenskrav som ställts i annonsen. Tillgången till arkitekter som förut varit svåra att rekrytera har vid de två senaste rekryteringarna varit god och satsningen på bygglovshandläggartutbildning har gjort att tillgången därmed är god. Förvaltningen har den högsta delen heltidsanställda i kommunen med 99,3 procent. Inom förvaltningen finns två av de yrken som identifierats som bristyrken på skaraborgs nivå: miljöinspektörer och arkitekter. Inom dessa grupper är det även större personalomsättning än i övriga kommuner i Skaraborg vilket inom gruppen miljöinspektörer delvis anses bero på konkurrens mellan kommunerna som trissat upp lönenivåerna som varit svåra att matcha. Förvaltningen har stor spridning i ålderssammansättning och förhållandet kvinnor och män. Gällande pensionsavgångar är förvaltningen inte lika hårt drabbad som en del övriga förvaltningar då det förväntas gå två personer i pension inom en femårsperiod.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Under 2023 genomfördes årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet för andra gången i SAM-modulen i Stratsys. Den årliga uppföljningen är fortfarande ett utvecklingsområde. Uppfattningen är dock att ett utvecklat stödmaterial och månatliga påminnelser och information om aktiviteterna via ledningsgrupp bidragit till framsteg. Årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbete. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kun-

skapen hos medarbetarna. Förvaltningen har valt att lyfta en del av arbetsmiljöfrågorna vid gemensamma stor APT för en ökad samsyn och diskussion mellan grupperna vilket har varit mycket uppskattat. Under hösten genomfördes medarbetarundersökningen i Skara kommunen. Förvaltningen visar på fortsatt höga siffror och en högre svarsfrekvens än tidigare år. Framgångsområden för förvaltningen är att medarbetarna upplever att de har utvecklande arbetsuppgifter, möjlighet att påverka samt att de har god stämning och bra kollegor. Utvecklingsområde är återkoppling och uppföljning från chef samt att medarbetarna upplever en ökad arbetsbelastning.

Rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer i KIA används i varierad omfattning av förvaltningens medarbetare och chefer. Nya utbildningstillfällen i systemet KIA är planerat under 2024 i syfte att öka användandet.

SJUKFRÅNVARO

2023 är första gången sjukfrånvaron redovisas separat för förvaltningen så analysen utgår ifrån jämförelse med andra förvaltningar. 2023 redovisar förvaltningen höga siffror 11,0 procent gällande sjukfrånvaron jämfört med exempelvis omsorgsförvaltningen 9,6 procent. Den största andelen sjukskrivna är kvinnor men förhållandet mellan män och kvinnors sjukskrivningar är jämnare än i andra förvaltningar. Den största delen av sjukskrivningarna beror på ett fåtal långtidssjukskrivna men vid analys av sjukfrånvaron kan kommunens rehabteam konstatera att förvaltningen har ett ökat antal medarbetare med korttidssjukfrånvaro: tre tillfällen under sex månader eller sex tillfällen under tolv månader. En genomgång av orsakerna till den ökade sjukfrånvaron kommer göras och kommunens rehabteam kommer kopplas in i samarbete med företagshälsovården för att försöka utreda orsakerna.

SJUKFRÅNVARO I PROCENT

	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	11,0			
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	70,8			
Sjukfrånvaro för kvinnor	11,3			
Sjukfrånvaro för män	10,7			
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	2,9			
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	12,7			
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	10,4			

VERKSAMHET

PLANENHETEN

Planenheten har under det senaste året arbetat aktivt med översiktsplanen, både med plan- och GIS-arbetet. Översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige i juni men som inte vunnit laga kraft då den har överklagats.

Framtagande av detaljplaner har under året varit politiskt prioriterat, bland annat har två detaljplaner (Petersburg och Plattformen) antagits, detaljplan för Kunskapsparken har varit på granskning, tre detaljplaner (Nordöstra Skaraberg, Ryttagårdsvägen och Sälgen) har varit på samråd. Därtill har även planuppdrag beviljats för Vingsjön, Mariegård/Götala, Kantarellen, Axevalla hed, Sörskogen 3 samt utökat planuppdrag för Domprostegården och Nordöstra Skaraberg. Planuppdrag för Kämpagården har återkallats.

Utöver pågående detaljplanearbete har Planenheten även fått i uppdrag eller påbörjat arbete med:

- Planprogram för Djurgårdshage
- Grönplan
- Gestaltningsprogram för Axvall och Varnhem
- Bereda namnsättningsärenden
- Bostadsförsörjningsprogram
- Vindbruksplan
- Nytt kommundäckande kulturmiljöunderlag
- Arkitekturstrategi
- Digitalisering av detaljplaner (30-40 planer har hittills digitaliserats)

Planenheten har tillsammans med Tillväxtenheten under året även fokuserat på dialoger med medborgare. Därtill har det även beslutats om att tillsätta en medborgarberedning till planprogrammet för Djurgårdshage samt komplettera detta med dialogträffar.

Utöver framtagande av översiktsplan och detaljplaner har fokus legat på att utföra diverse gestaltningsuppdrag, framförallt åt Service och teknik och Skara Energi. Planenheten har såväl tidigare som under 2023 arbetat med fler uppgifter än vad huvuduppdraget utgör, exempelvis gestaltningsuppdrag. Historiskt har Planenheten (stadsarkitekten) varit ansvarig för stadens gestaltning, varför många gestaltningsuppdrag från andra kommunala enheter fortsatt har hamnat hos Planenheten. För att fortsatt kunna fokusera på gestaltning delas den dubbla tjänsten planchef tillika stadsarkitekt upp i två tjänster. Plan och bygg kommer framöver att bli en enhet med en chef (plan- och byggchef).

BYGGENHETEN

Stabilt ärendeflöde av bland annat bygglov och anmälningar minskade rejält under hösten. Utifrån rådande omvärldsutveckling förespås det låga ärendeflödet att vara lågt under något år framöver. Konsekvensen är att andra delar av verksamheten nu kan få mer fokus så som tillsyn och att avsluta gamla ärenden i kommunen och de kommuner det sker samarbete med. Under året har arbete med tillsynsärenden gällande ovärdade fastigheter och tomter skett. Planerad

tillsyn har skett utifrån tillsynsplan för 2023.

I takt med minskat antal ansökningar om bygglov minskar också intäkterna. Det är sannolikt att det blir ett par år med relativt låga intäkter beroende på den omvärld vi har just nu. Det som är värt att notera är att behovet av bostäder och liknande fortfarande finns kvar så när det vänder är det viktigt att vara förberedd.

Samarbetet med Essunga och Grästorp har fungerat väl. Samarbetena har lett till mer att göra, vilket är bra sett ur rådande läge. I Essunga och Grästorp har Skaras mätningssingenjörer även stöttat upp i allt arbete på mätsidan och hjälper till med en del GIS-relaterade uppgifter samt hjälp med underlag till arbete med översiktsplan. Under året har även ett tillfälligt samarbete med Vara skett för att stötta bygglovshandläggare/inspektörer.

I och med att ärenden minskar har tillsynsärenden prioriterats och fördelats. Många ärenden gällande bland annat siktskymmande växtlighet har avslutats. Arbete sker även med tillsynsärenden gällande ovårdade fastigheter och tomter. Alla handläggare jobbar aktivt med att avsluta gamla ärenden. Arbetet med OVK fortskrider och arbete görs med att få in ett register i vision för att följa upp fastigheternas kontroller. Planerad tillsyn i Skara har skett utifrån tillsynsplan för 2023.

BOSTADSANPASSNING

Det har varit ett år med färre men större ärenden som ställt mer omfattande åtgärder vilket gett något högre kostnader än budgeterat.

MÄTNING OCH GIS (Geografiskt informationssystem)

På mätningssidan hanteras mätuppgifter (utsättning, kartunderlag, adressättning mm) i takt med de bygglov som beviljas. Under året har samarbetet med Essunga och Grästorp utvecklats. Mät och GIS stöttar med mätning och kompetens. Då Grästorp saknar egen GIS-ingenjör tar vi hand om större delen av deras GIS-system samt utveckling som exempel tar vi fram en digital Översiktsplan åt Grästorp.

Stort fokus ligger på digital utveckling där GIS och mät blir en central del för att uppnå en digital samhällsbyggnadsprocess. En stad i 3D ska utvecklas, som ska underlätta i arbetet med att utföra analyser samt förutspå scenarion vid förändrad markanvändning och lättare förebygga olägenheter. Under året ökade samverkan med Lantmäteriet med ytterligare ett avtal som fördelaktigt förbättrar fastighetsgränser inom kommunens mätenhet och Lantmäteriet. Samarbetet innebär ömsesidiga besparingar i både pengar, tid och kvalitet.

Flera användningsområden med drönarflygningar har identifierats och en ökad efterfrågan av tjänsten inom flera enheter i kommunen kan ses.

Både Mät och GIS har mycket arbete framför sig trots nedgången av bygglovsansökningar. Dagens bemanning gör att verksamheten precis klarar av att utföra kärnuppdrag samt samarbete med Grästorp och Essunga. Detta innebär att det finns behov av att utöka bemanningen i takt med att fler detaljplaner tas fram.

MILJÖENHETEN

Tiden för tillsynen delas upp i planerad, händelsestyrd och övergripande tid. Normalt tar den planerade tillsynen för miljö- och hälsoskyddstillsyn ca 50 procent av tillsynstid. För livsmedelskontroll tar den planerade över 80 procent av tiden. Händelsestyrda ärenden är t.ex. anmälningsärenden, ansökningar, dispensansökningar, klagomål som är livsmedel, hälso- eller miljörelaterade, miljöutsläpp och tillbud, rapporter, remisser, överklagande, olika former av rådgivning och information samt serviceskyldighet enligt förvaltningslagen och skyldighet att beakta offentlighetsprincipen.

Planerad tillsyn har skett utifrån tillsynsplan för 2023. Enligt miljöbalken och livsmedelslagen ska en årlig plan tas fram för tillsynsarbetet. Under 2023 har inventering av enskilda avlopp fortsatt i den östra delen av Skara kommun. Vid bedömning av infiltrationsanläggningar används en kamera som visar anläggningens funktion. Denna kamera har ökat förståelse hos fastighetsägare för de beslut som tas. Inventeringen av kommunens 1800 enskilda avlopp beräknas vara färdig 2027 för hela kommunen. Radon är ett viktigt område då Skara har områden med naturlig förekomst av radon, samt att det förekommer byggnadsmaterial som kan ge radon. Tillsyn av Radon i flerbostadshus är ett projekt som startade 2018 med att få in uppgifter och åtgärder för bostadsföretag som har över 50 lägenheter. Projektet har fortsatt under 2022 och 2023 för fastighetsägare som har mellan 20 och 49 lägenheter. Spill- och dagvatten har under flera år varit fokusområde för tillsyn. Syftet är att förbättra vattenkvaliteten i våra vattendrag samt för att minska zinkhalterna i spillvatten till Skara kommuns reningsverk. Under året har analys av den provtagning som skett i olika dagvattenströmmar under 2021 och 2022 skett. Det är en komplex bild som påverkas dels av hur mycket regn som kommer, dels intensiteten. Den slutsats som antogs var att halter av metaller såsom kadmium, bly, zink är beroende av antal överfarter av fordon på platsen där dagvattnet leds ut.

Naturvårdsverket har tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsyn, vilket har varit önskat för att få en ökad samsyn i Sverige. Tillsynsplanen har utgått ifrån den nationella strategin samt den nationella kontrollplanen för livsmedelstillsyn. Avfallsområdet är ett område där mycket ny lagstiftning har trätt in.

Samhällsbyggnadsnämnden har tillsyn över miljöfarlig verksamhet med klassning B, C och U i miljöprövningsförordningen (2013:251) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter samt kontroll på livsmedelsverksamheter enligt livsmedelslagen.

- B-objekt är tillståndspliktiga. Tillståndsplikten innebär att verksamheten ska prövas av länsstyrelsen innan den startas eller ändras. Länsstyrelsen har överlåtit tillsynen på B-verksamheter sedan 2014 till Miljö- och byggnadsnämnden. Antal: 11 objekt
- C-objekt är anmälningspliktiga. Anmälningsplikten innebär att Miljö- och byggnadsnämnden kan meddela försiktighetsmått för verksamheten. Antal: 87 objekt

- U-objekt behöver inte prövas. De omfattas dock i övrigt av miljöbalkens bestämmelser på samma sätt som de större verksamheterna. Antal registrerade: 567 objekt
- Anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter är hygienisk behandling som kan medföra blodsmitta, bassängbad till allmänheten, lokaler för undervisning (skola, förskola), solarier. Antal: 63 objekt
- Livsmedelsföretag. Antal 210 aktiva livsmedelsföretag

Livsmedelsföretag och livsmedel kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer. Under året har de flesta livsmedelsverksamheter klassats om då ny EU-lagstiftning börjar gälla 1 januari 2024. Den nya omklassningen leder till en ny tillsynsfrekvens och hur många tillsynsbesök verksamheter ska få under fem år. Livsmedelsverket har även beslutat att alla kommuner ska fakturera efter kontroll och inte som tidigare med en årsavgift.

En treårig behovsutredning har genomförts utifrån en gemensam mall som är framtagen av miljösamverkan Västra Götaland. Behovsutredningen visar att det inte finns tillräckliga resurser för att genomföra tillsyn inom alla områden som miljöbalken och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och folkhälsopolitiska mål. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, regionala och lokala miljömålen samt den nationella kontrollplanen inom livsmedel.

FRAMTID OCH UTVECKLING

UTVECKLINGSSOMRÅDE

Fortsatt utveckling av samarbete inom V6 inom både miljö och bygg för det gemensamma ärendesystemet samt andra delar såsom personal mm. Fortsatt samarbete med Essunga kommun, Grästorps kommun och till viss del Vara kommun gällande bygglovshantering och mät/gis-tjänster. Då Grästorp saknar egen GIS-ingenjör har kommunen uppdraget att administrera och utveckla deras GIS (geometriskt informationssystem).

Skara kommun samverkar med Tillståndsenheten i samverkan i Lidköping (TIS) med handläggning av ärenden, ansökningar och tillsyn för serveringstillstånd alkohol, försäljning av tobak och liknande produkter, receptfria läkemedel. Under året påbörjades ett arbete gällande bestämmelser och taxa för TIS. Detta arbete kommer att slutföras under 2024 som beslutsunderlag att ta ställning till i kommunfullmäktige i Skara.

Under 2023 har en utvecklingsgrupp startat inom förvaltningen, som har genomlyst den digitala utvecklingen inom verksamhetsområde för bygg och plan. Arbete har påbörjats för att se hur AI kan underlätta verksamheten och öka kundnyttan. Under året har deltagande skett på olika seminarium för att omvärldsbevaka utvecklingen av AI inom området. Det framstår tydligt att utvecklingen sker snabbt.

I Europa används i huvudsak fyra satellitsystem för mätning där ett ägs av USA, ett av Ryssland, ett av EU och European Space Agency och sistnämnda ägs av Kina. För ett tillförlitligt resultat krävs tillgång till minst två av satellitsystemen och med tanke på världsläget finns ett behov av att stärka stomnätet (som inte kräver satelliter för mätning) och säkra möjligheten att utföra mätningar om det sker störningar i satellitsystemen en längre period.

UTVECKLINGSSOMRÅDEN 2024

- E-tjänster och integration mellan e-tjänster och ärendehanteringssystemet Vision
- information på hemsidan
- Samarbete inom V6
- Kontaktcenter 2.0
- Utveckla användning av drönare och möjliggöra för flera verksamheter i kommunen att kunna använda tekniken
- Utveckla möjligheter med 3D som underlättar att utföra analyser samt förutspå scenarion vid förändrad markanvändning och lättare förebygga olägenheter.
- Vid bygglov se möjlighet till trygghetsskapande åtgärder
- Utöka samarbete över områdena för att bland annat värna om miljö- och hälsoskyddsfrågor och bygglovsfrågor vid detaljplanearbetet.
- Säkerställa bra och effektfulla interna rutiner och riktlinjer för förvaltningen.

Skara kommuns mål med att arbeta för att öka antalet invånare kommer öka efterfrågan på tjänster inom miljö, bygg, och mät. I takt med denna utveckling är det centralt att det inte byggs upp hinder på grund av personalresurser.

Både behovsutredning för miljöenheten och byggenheten påtalar redan nu resursbrist utifrån att klara myndighetsuppdraget enligt gällande lagstiftning.

BYGG OCH PLAN

Bygg och plan kommer från 2024 att vara en enhet inom förvaltningen.

Framtagande av detaljplaner har en hög prioritet. 15 detaljplaner finns som pågående planer för 2024 till 2026 varav fem förväntas antas 2024 och sex 2027 och resterande 2026. För att öka takten behöver några planer arbetas med konsult hjälp. Då få planer tidigare har antagits leder detta till att intäkter för detaljplaner inte ligger i fas. Budget för arbetet är avgörande.

Planenheten kommer att tillsammans med tillväxtenheten att arbeta med medborgarberedning inför det nya planprogrammet för Djurgårdshage. Detta är ett helt nytt arbetssätt som förväntas skapa ett stort mervärde för både invånare och arbetet med att hitta de bästa möjligheterna för planen ur flera olika dimensioner.

Digitalisering av planer är en viktig del framöver. Regeringen har beslutat att alla nya planer från 1 januari 2022 ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Det är fortfarande osäkert hur Skaras uttalade mål för befolkningsökning ska hanteras. I dagsläget är det stiltje på byggsidan vilket innebär två saker: mindre intäkter från bygglov samt mer tid för tillsyn. Så länge det är lugnare kommer mer tillsyn att hinnas med och göras. Under de senaste åren har tillsyn blivit nedprioriterat och en allt större ökad mängd tillsynsärende har blivit pausade i väntan på mer resurser eller mindre inströmning av lov- och anmälningsärende. Nu finns det tid att börja arbeta av högen med liggande tillsynsärenden. Det handlar om allt ifrån nedskräpning och svartbygge till trasiga hissar och dålig ventilation.

Byggenheten undersöker ytterligare samarbetsformer över kommungränserna för att minska sårbarheten och få ”skalfördelar” i form av möjlighet att anställa mer personal. Samarbetet inom bygglov sker med Essunga, Grästorp och till viss del Vara. Likaså inom mät och GIS med Essunga och Grästorp. Utveckling av de befintliga samarbetena pågår inom administration för framförallt bygglov. För att klara administrationen för tre kommuner har en administratör anställts som börjar 2024. Inom mät har nytt avtal skrivit med lantmäteriet vilket ger både skalfördelar och samsyn.

Byggenheten har tillsammans med flera andra kommuner i närområdet en pågående utbildning tillsammans med Campus Västra Skaraborg där nya bygglovshandläggare utbildas. Utbildningen innebär att det finns tillgång till personal med rätt kompetens.

Framtida utmaningar kommer också att bli att hantera nya krav på digitala handlingar av bygglov, hantera krav på ”BIM” (digitala husmodeller) i befintligt system och ta emot nya typer av ansökningar samt anpassa verksamheten för att möta detta.

I dag har bygg och mät resurser för att hantera en normal orderingång. Om Skara ska växa kommer det bli mycket som måste prioriteras bort för att hantera en större ingång av ansökningar än tidigare, vilket torde bli följderna av den tillväxtsatsning som Skara står inför med tanke på ett satt befolkningsmål, batterifabriker och liknande.

MILJÖENHETEN

Den gemensamma taxebilaga inom miljöbalken inom V6 som har antagits av samtliga kommuner kommer att möjliggöra samsyn och ytterligare samarbete framöver. Inom miljötillsynen innebär denna nya taxa att nya prioriteringar kommer att göras för årlig tillsyn.

Samarbete i V6 om personal gällande livsmedelsinspektörer vid semesterperioder har efter några år visat sig fungera väl.

Vidareutveckling av e-tjänster för att underlätta för sökande att ansöka och anmäla verksamheter pågår.

Kartläggning av verksamheter med material i kontakt med livsmedel samt verksamheter med animaliska biprodukter kommer att prioriteras 2024.

Nationell strategi för miljöbalkstillsyn är framtagen av Naturvårdsverket. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen och

underlättar planering av tillsyn. I nuläget finns sju tillsynsområden, områdena är; förorenade områden, avfall, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, naturtillsyn, vattenverksamheter samt kemikalier. Under 2024 kommer de nationella tillsynskampanjerna att prioriteras, bland annat tillsyn av fordonstvättar och verkstäder, egenkontroll inom skola och förskola.

Särskilt fokus behöver läggas på tillsyn gällande utsläpp av spill- och dagvatten för att nå kommunens mål med att ”Minska miljöpåverkan på Skara kommuns vattendrag genom förvaltningssamverkan och öka kunskap”, samt att genom uppströmsarbetet identifiera vad orsakar kan vara att halten av zink är höga i reningsverkets slam.

Inventering av enskilda avlopp och inventering av radonsituationen i flerbostadshus är områden som har stor prioritet.

PFAS, även kallade högflourerande ämnen, är ett allt större problem i vår miljö och vårt dricksvatten. Livsmedelsverket har beslutat om ett nytt gränsvärde för dricksvatten i Sverige, det nya gränsvärdet 4 nanogram per liter vatten (PFAS) ska gälla från 2026 med är ett riktvärde redan idag.

Ombyggnation av väg 49 som efter förskjutning nu beräknas att starta till hösten 2024 kommer att medföra en hel del arbeten med anmälningsärende gällande hantering av massor.

Rekrytering av personal med erfarenhet av tillsynsarbete har under de senaste åren visat sig vara svårt. Mycket tid får läggas av hela enheten för upplärning och introduktion.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar 2023 ett överskott om 3,2 mnkr mot budget.

Det är främst resultatet inom planerheten som bidragit till överskottet med lägre kostnader för främmande tjänster och lägre personalkostnader än budgeterat, men även lägre intäkter.

EKONOMISK ANALYS

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar för år 2023 ett totalt överskott på 3,2 mnkr jämfört med budget, främst på grund av minskade kostnader. Intäkterna minskade med 0,4 mnkr, medan kostnaderna minskade med 3,6 mnkr. Överskottet fördelas över flera enheter, med överskott inom miljöenheten och byggenheten, men underskott inom förvaltningsledningen och bostadsanpassningen. Miljöenheten och byggenheten gynnades av ökade intäkter och lägre personalkostnader, medan förvaltningsledningen påverkades av tillkommande IT-kostnader.

Upphandlingen av konsulttjänster inom V6 fördröjdes under 2023, vilket ledde till att tilläggsbudgeten på 2,5 miljoner inte kunde användas i planarbetet för tillväxten av Skara kommun. Inom miljöverksamheten har ett överskott uppstått på grund av sjukfrånvaro och vakanta tjänster, vilket har lett till prioriteringar inom tillsynsarbetet och samtidigt ökade intäkter från händelsestyrda ärenden. Bostadsanpassningen har sett en ökad kostnadsutveckling trots minskat antal insatser, främst på grund av större ekonomiska insatser.

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Skara genom byggnation och förvaltning av bostäder, samt att utveckla boendet och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boinflytande och inflytande i bolaget. Uthyrning av lokaler till näringsidkare ska bedrivas på affärsmässig grund och främja näringslivets utveckling inom kommunen. Bolaget ska utgöra en aktör av flera på bostadsmarknaden i Skara.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Inom ramen för affärsmässighet ska bolagets verksamhet präglas av ett bostadssocialt ansvar och ett ansvar för bostadsförsörjningen i kommunen.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.

BOLAGETS INRIKTNING

Hållbarhet- Miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Centrumbostäder fokuserar på en hållbar utveckling, minskad klimatpåverkan, värna en god ekonomi som skapar möjligheter och sociala utmaningar.

BOLAGETS MÅL

Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet.

- Målet är uppnått

Bolaget har uppnått målen och intentionerna i ägardirektiven.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Tkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Hyresintäkter, brutto	68 416	69 200	-784	65 037	62 438
Hyresbortfall	-1 990	-2 000	10	-1 666	-1 802
Övriga förvaltningsintäkter	2 850	1 600	1 250	1 748	1 704
Summa intäkter	69 276	68 800	476	65 119	62 340
Personalkostnader	-9 753	-9 321	-432	-8 834	-8 118
Övriga kostnader	-30 389	-30 646	257	-28 015	-29 737
Avskrivningar	-15 379	-15 500	121	-14 105	-12 415
Summa kostnader	-55 521	-55 467	-54	-50 954	-50 270
Rörelseresultat	13 755	13 333	422	14 165	12 070
Finansiella intäkter	180	0	180	23	10
Finansiella kostnader	-9 362	-8 000	-1 362	-3 527	-3 020
Resultat efter finansiella poster	4 573	5 333	-760	10 661	9 060
Koncernbidrag					
Resultat före skatt	4 573	5 333	-760	10 661	9 060
Skatt	-874			-1 749	-1 999
Resultat	3 699	5 333	1 115	8 912	7 302

INVESTERINGSREDOVISNING (TKR)

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Investeringar i befintliga fastigheter	16 552	16 000	-552	20 561	20 197
Kvarteret Stinsen	31 988	28 000	-3 988	29 974	5 629
Övrigt nyförvärv	2 538	2 500	-38	0	0
Övrigt		800	800	0	0
Summa nettoinvestering	51 078	47 300	-3 778	50 535	25 826

UTFALLS & JÄMFÖRELSETAL

	2023	2022	2021	2020	2019
Omsättning mnkr	66 426	63 371	60 636	58 069	58 324
Resultat efter finansnetto mnkr	4 573	10 661	9 060	9 301	8 403
Nettoinvesteringar mnkr	31 557	50 535	25 826	21 402	33 137
Soliditet %	27,1	27,4	28,4	26,5	22,3
Antal anställda	13	13	11	9	8

INVESTERINGSPROJEKT I KOMMUNALA BOLAG SOM FULLMÄKTIGE TAGIT STÄLLNING TILL

Tkr	Färdigställda projekt under 2023			Pågående projekt			
	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse
Investering/projekt							
Nybyggnadsprojekt etapp 1 (kv Stinsen)	65 000	68 289	-3 289				
Nybyggnadsprojekt etapp 2				45 000	511	45 000	0

VERKSAMHET

VAD HÄNDE 2023 – ÅRET I KORTHET

- Inflyttning kvarteret Stinsen 48 lägenheter
- Färdigställt ombyggnationen från förskola till 4 lägenheter på Kaplansgatan 14, samtliga uthyrda.
- I maj genomfördes Kaplansdagen tillsammans med RF-Sisu och deras koncept Street Games. Ett stort antal av kommunens föreningar fanns på plats där ungdomar fick prova på olika sporter och aktiviteter.
- Byte till säkerhetsdörrar kvarteret Abboten.
- Solcellsinstallation kvarteret Månglaren och Frigga. Installerad effekt 96 KW.
- Fönsterrenovering Stortorget 4.
- Byte till entrépartier etapp I, kvarteret Prelaten.
- Styrelsens sammansättning ändrades från 5 ordinarie ledamöter och 5 suppleanter till 7 ordinarie ledamöter utan suppleanter.
- Förvärvat Diakonen 1
- Styrelsen har antagit mål och strategier för 2024-2027.

UNDERHÅLL OCH INVESTERING

Totalt har 25,6 Mkr lagts på investeringar och underhåll i Centrumbostäders befintliga bestånd under 2023. Nedan redovisas åtgärder överstigande 0,5 mnkr.

- Lägenhetsunderhåll, ca 6,4 mnkr
- Byte vitvaror, ca 0,8 mnkr
- Byte till säkerhetsdörrar, kvarteret Abboten ,ca 1,6 mnkr
- Byta av belysning i källare och trapphus, kvarteret Abboten etapp 1, ca 0,8 mnkr
- Byte av entrépartier, kvarteret Prelaten etapp 1, ca 0,5 mnkr
- Fönsterrenovering Stortorget 4 ca 0,7 mnkr
- Fönsterbyte, kvarteret Munin ca 1,7 mnkr
- Lokalanpassning kvarteret Oxen ca 0,7 mnkr
- Solcellsinstallation, kvarteret Månglaren och Frigga, ca 1,2 mnkr
- Ombyggnad av förskolan Skattkistan till nya lägenheter, ca 7,6 mnkr
- Renovering av tvättstugor, kvarteret Abboten ca 0,6 mnkr
- Lägenhetstillval ca 0,6 mnkr

HYRESFÖRHANDLING

I mars genomfördes årets hyresförhandling med Hyresgästföreningen, vilket resulterade i en genomsnittlig hyreshöjning om 3,9 procent (1,8 procent) för bostäder och 5,0 procent (2,25 procent) för lokaler. Hyresförändringen

skedde per 1 april 2023. En stor del av företags lokaler regleras hyresmässigt genom indexreglering och omfattas inte av hyresförhandlingen med Hyresgästföreningen.

PERSONAL

Centrumbostäders personalstyrka uppgår till tretton tillsvidareanställda personer per 2023-12-31. Fem tjänstepersoner och åtta kollektivanställda samt en säsongsanställd på 50 procent. Utöver detta har Centrumbostäder ett antal timanställda ungdomar som håller i läxhjälp och lovaktiviteter för grundskoleelever.

HÅLLBARHET

SOCIAL

Centrumbostäders arbete för att stärka de sociala förutsättningarna i bolagets bostadsområden utvecklas hela tiden. Idag finns en permanent verksamhet som utgår från Solrosens mötesplats på Kaplan. Inom ramen för det arbetet bedrivs verksamhet som läxhjälp för barn och unga, skollovsaktiviteter och en rad viktiga insatser av samarbetspartners som är med och bidrar till socialt hållbara villkor i bostadsområdena. En viktig del i det arbetet är främjandet för att få ut arbetslösa i arbete. Tillsammans med EnRival har ett 20-tal unga och vuxna hyresgäster fått ett arbete under 2023. Utöver det stöttas en rad hyresgäster i att skapa effektiva ansökningshandlingar, delta i intervjuutbildning och guidas för att hitta fram till ett arbete. I maj anordnades Kaplansdagen för första gången. Dagen genomfördes i samarbete med RF-Sisu och deras koncept Street Games ihop med Vilans fritid och en lång rad lokala föreningar. Syftet vara att få ut idrotten i bostadsområdet och skapa en familjedag för hela Skara.

EKOLOGISK

Miljöperspektivet vägs in i alla beslut vi tar och perspektivet är att jobba med ständiga förbättringar. Det strategiska huvudfokuset ligger primärt på energieffektiviseringar i befintligt fastighetsbestånd. Arbetet består av en rad olika delar för att få ner energibehovet. 2023 har fokus främst legat på utbyggnad av solcellsanläggningar. Centrumbostäder har på två år gått från 0 till 150 KW installerad effekt.

Strävan är också där det är möjligt prioritera varsamma renoveringar och återbruk. Exempelvis har Rådhusets fönster varsamt renoverats under året och i samband med kompletterats med isolerglas för ett bättre energivärde. Bolaget jobbar också för att få bort alla former av koldioxidutsläpp i förvaltningen. Hela fordonsflottan bortsett från ett fordon är idag koldioxidfritt. Våra tyngre fordon som inte kan köras på eldrift körs på HVO-diesel.

EKONOMISK

En stabil och ordnad ekonomisk grund är en fundamental faktor för att vi ska kunna jobba strukturerat och långsiktigt med både de sociala och ekologiska utmaningarna. Vi som allmännyttigt bostadsbolag jobbar utifrån affärsmässiga

Trötta med glada medarbetare efter öppet hus. Kvarteret Stinsen invigdes den 20 september 2024. Intresset var rekordstort och tidvis var det lång kö för att komma in i de nya loakerna.

principer, men har också ett viktigt uppdrag i att jobba för samhällsnytta. Det innebär att vi måste säkerställa ekonomisk hållbarhet i det vi gör. Vi arbetar utifrån flera ekonomiska mål för att säkerställa balans mellan alla perspektiven.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Centrumbostädernas huvuduppdrag är bostadsförsörjning. Skara kommun har antagit ett befolkningsmål om 24 000 invånare år 2030. I takt med behovet står Centrumbostäder redo att bidra till målet genom nyproduktion av hyresrätter. Hur stort behovet kommer att vara av nyproducerade hyresrätter och när behovet uppstår, avgörs av marknadens efterfrågan. Utmaningen kommer bli att producera lägenheter till en hyresnivå som marknaden efterfrågar. Det råder idag helt andra förutsättningar för nyproduktion jämfört med bara de senaste åren. Kraftigt stigande byggpriser, stigande räntor och avskaffandet av statligt investeringsstöd påverkar hyresnivåerna kraftigt.

Fokus på social hållbarhet har blivit en stor del av vår verksamhet och kommer vara det under överskådlig tid. Behovet av åtgärder som stärker den sociala infrastrukturen

runt våra hyresgäster är påtaglig. Syftet är att minska utanförskap och stärka tryggheten och samtidigt höja attraktiviteten i våra bostadsområden. Det råder en rad utmaningar som behöver hanteras och vi kan bidra på vårt sätt.

EKONOMISK ANALYS

Övriga kostnader är lägre än budget vilket beror på att delar av det planerade underhållet ej genomförts på grund av att underentreprenörer inte kunna utföra arbetet på grund av leveransförseningar eller väder.

Räntekostnader blev högre än budgeterat och orsaken är höjda räntor. Bolaget har hälften av lånen bundna och hälften av lånen rörliga.

För övrigt inga större avvikelser mot budget.

Stora skillnaden mellan föregående bokslut och årets bokslut är avskrivningar som ökat, då bolaget aktiverat många investeringar 2022.

SKARA ENERGI AB

Ändamålet med bolagets verksamhet är att vara ett ledande företag för infrastruktur. Bolagets tjänster ska präglas av stor driftssäkerhet, rationellt utförande och drift, god ekonomi, god miljö och med fokus på kunderna. Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.

BOLAGETS INRIKTNING

Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund. bolagets MÅL

Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet

- Målet är uppnått

Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive VA-verksamheten blev 10 % och soliditeten uppgår till 66 procent.

VERKSAMHET

Verksamhetsåret har varit fyllt av både framgångar och utmaningar. Skara Energi har fortsatt planen för utbyggnad vilket innefattar både nya investeringar och reinvesteringen i elnätet. Det har varit ett utmanande år med tanke på den betydande prisökningen på biobränsle, vilket har påverkat affärsområde fjärrvärme. Trots detta har bolaget fortsatt sitt arbete med att hålla avgifterna låga. Bolaget har också anslutit sin första spillvärmeanläggning.

Bolaget har nu anslutit de flesta som önskat fiber. Även utbyggnaden av avlopp till Händene har färdigställts. I VA-verksamheten har större reinvesteringar gjorts för att underhålla ledningsnätet enligt plan. Under året har bolaget genomgått en förändring genom att utveckla varumärket.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Elektrifieringen i samhället kommer att påverka oss i allt högre grad. Ett ökat samarbete mellan energibolag i Skaraborg kommer att vara en viktig faktor i detta arbete. Ekonomin för fjärrvärme kommer att vara ansträngd beroende på höga bränslepriser. För Skara Energi gäller det att tänka i nya banor och hitta nya lösningar för att säkerställa att fjärrvärmen även i fortsättningen är ett attraktivt val. Med pågående klimatförändringar ökar risken för stora nederbördsmängder vilket ställer högre krav på Va-systemet. För bolaget gäller det att arbeta för att minska konsekvenserna av detta, såväl via utbyggnad av ledningar, information till kunder och ett bra samarbete med kommunen.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Tkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Awikel-se 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	248 865	251 050	-2 185	161 562	166 591
Summa intäkter	248 865	251 050	-2 185	161 562	166 591
Personalkostnader	-33 593	-35 670	2 077	-25 627	-26 272
Övriga kostnader	-167 753	-177 062	9 309	-88 507	-86 061
Avskrivningar	-27 514	-27 762	248	-25 750	-26 724
Summa kostnader	-228 860	-240 494	11 634	-139 884	-139 057
Rörelseresultat	20 005	10 556	9 449	21 678	27 534
Utdelning	0				
Finansiella intäkter	2 155	160	1 995	492	1 273
Finansiella kostnader	-2		-2	-8	-362
Nedskrivning aktier					-4 000
Resultat efter finansiella poster	22 158	10 716	11 442	22 162	24 445
Bokslutsdispositioner	0			-9 990	-9 206
Koncernbidrag					
Skatt	-4 662		-4 662	-2 589	-2 712
Resultat	17 496	10 716	6 780	9 583	12 527

* Siffror för 2023 avser koncernen

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2023	Budget 2023	Awikel-se 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Elnät	10 785	10 200	-585	22 379	4 593
Fjärrvärme	13 238	23 300	10 062	8 960	798
VA	11 208	6 200	-5 008	4 482	4 885
Stadsnät	5 735	6 800	1 065	4 660	7 237
Tjänster	1 537	0	-1 537	3 650	5 101
Vindkraft		20 000	20 000		
Gemensamma funktioner	446		-446	142	163
Inventarier	6 458		-6 458		
Summa nettoinvestering	49 407	66 500	17 093	44 273	22 777

UTFALLS- OCH JÄMFÖRELSETAL

	2023	2022	2021	2020	2019
Omsättning mnkr	248 865	161 562	166 591	151 712	152 617
Resultat efter finansnetto mnkr	22 158	22 162	24 445	24 330	21 228
Nettoinvesteringar mnkr	49 407	44 273	22 777	32 174	37 242
Soliditet %	56	59	53	54	54
Antal anställda	43	34	35	35	35

EKONOMISK ANALYS

Resultatet ovan för 2023 avser koncernen Skara Energi AB med dotterföretaget Fastbit AB och Skara Elnät AB.

Resultatet efter finansiella poster blev ca 11,4 mnkr högre än budget. Avvikelserna i Skara Energi AB består av kostnader för överliggande nät som blivit lägre med ca 3,0 mnkr, vilket beror på en prissänkning från Vattenfall för andra halvåret. I fjärrvärmeverksamheten har kostnader för bränsleinköp ökat markant jämfört med budget. Bolaget har fått elprisstöd för verksamheten med 1,8 mnkr samt intäkter från utsläppsätter med 0,7 mnkr. Täckningsbidraget 1 överstiger dock budgeten med ca 2,3 mnkr.

Kostnader för personal understiger budgeten med ca 1,8 mnkr, vilket beror på vakanser. Även kostnader för drift och underhåll understiger budgeten med ca 3,5 mnkr. Intäkter från bankmedel översteg budgeten med ca 1,4 mnkr.

Resultatet i Fastbit AB överstiger budgeten med ca 2,5 mnkr efter finansiella poster.

Nils Holgerssonundersökningen. Fastighetsbranschens undersökning om el, vatten, fjärrvärme och renhållning.

KOMMUNALFÖRBUND SAMT ÖVRIGA SAMVERKANSORGANISATIONER

KOMMUNALFÖRBUNDET SKARABORGSVATTEN

VERKSAMHET

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser. Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvaliteten. Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliteten.

KOMMUNALFÖRBUNDET GÖLISKA IT

VERKSAMHET

Kommunalförbundet Göliska IT bildades 2005 på initiativ av Lidköping, Skara och Götene kommuner som önskade samverka kring IT-drift och support. Att minska på sårbarheten, hålla nere kostnadsökningar och säkra spetskompetens var några av incitamenten vid bildandet. Under årens lopp har Grästorp, Essunga och Vara tillkommit så nu består förbundet av 6 kommuner i Västra Skaraborg som samverkar kring IT och digitalisering.

Bredden och djupet på samverkan inom medlemskommunerna ökar för varje år och många av de större verksamhetsystemen används nu gemensamt vilket sparar på kostnader och öppnar upp för större möjligheter för verksamhetsamverkan över kommungränserna.

AVFALL & ÅTERVINNING SKARABORG

VERKSAMHET

Kommunalförbundets medlemmar är Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Essunga, Grästorp, Götene, Vara som anslöt sig 1 januari 2022. Förbundet ska skapa en långsiktig hållbar organisation och verksamhet för insamling och hantering av främst hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Detta innebär en gemensam renhållningsförordning med avfallsplan och avfallsföreskrifter som beslutas av respektive kommun.

SKARABORGS KOMMUNALFÖRBUND

VERKSAMHET

Skaraborgs Kommunalförbund utgör plattformen för det gemensamma delregionala utvecklingsarbetet i Skaraborgs 15 kommuner. Förbundet har till ändamål att tillvarata medlemskommunernas intressen och har att främja deras samverkan och samarbete över kommungränserna. Verksamheten ska vara till kommunal nytta och skapa mervärde för medlemmarna. Syftet ska vara att stärka Skaraborg som en attraktiv region med goda livsvillkor för alla invånare

och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundet skall särskilt verka inom följande områden: Tillväxt och utveckling, verksamhetsstöd och intressebevakning, projekt som har till syfte att främja samordning och samverkan inom områdena tillväxt och utveckling samt verksamhetsstöd.

I det gemensamma utvecklingsarbetet för Skaraborg har arbetet i förbundets strukturerats i fyra utvecklingsområden: Regional utveckling, hållbar samhällsutveckling, kunskapsutveckling och välfärdsutveckling

SAMHÄLLSSKYDD MELLERSTA SKARABORG

Gemensam för Skara, Götene, Tidaholm och Falköping med Falköping som huvudman.

VERKSAMHET

Falköpings, Götene, Skaras och Tidaholms kommuner har från 2017 inrättat en gemensam nämnd. Falköpings kommun är värdkommun och nämnden ingår i Falköpings kommuns organisation. Nämnden har att ansvara för den gemensamma räddningstjänsten i Falköpings, Götene, Skaras och Tidaholms kommuner i enlighet med vad som åvilar respektive kommun enligt gällande räddningstjänstlagstiftning. Nämnden fullgör Falköpings, Götene, Skaras och Tidaholms uppgifter inom ramen för lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga explosiva varor. Larmhantering och säkerhetssamordning utförs för de av parterna som vill lägga över sådan uppgift på nämnden. Skara har lagt över säkerhetssamordning och därtill hör upprätthållande av kommunernas krishanteringssystem, säkerhetsskydd, interna skydd samt riskhantering. Nämnden ska vidta de beredskaps- och planeringsförberedelser som behövs vid en extraordinär händelse och kommunernas ansvar under höjd beredskap och i övrigt utföra de uppgifter som respektive kommunstyrelse uppdrar åt nämnden i samband med detta.

LÖNENÄMND

Gemensam för Skara och Götene med Götene som huvudman.

VERKSAMHET

Skara och Götene kommuner har 2012 inrättat en gemensam lönenämnd. Götene kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Götene kommuns organisation. Huvudsakligt verksamhetsområde för den gemensamma lönenämnden Götene-Skara är att ansvara för utförandet av kommunernas löne- och pensionsadministrativa arbete. Nämnden handhar frågor som rör förhållandet mellan nämnden som arbetsgivare och dess arbetstagar, i den mån dessa inte ankommer på kommunstyrelsen.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, kommunalförbund, stiftelser och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört riskanalys och tre fördjupade granskningar.

VÅRA VIKTIGASTE IAKTTAGELSER

Kommunstyrelsen har delvis färdigställt utredning kring vilka anläggningstillgångar som bör redovisas som finansiell leasing enligt RKR R5.

Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att färdigställa utredningen kring vilka anläggningstillgångar som bör redovisas som finansiell leasing enligt RKR R5.

Av totalt 20 fastställda fullmäktigemål (exkl. bolag) bedöms 5 mål som uppfyllda, 6 bedöms ej som uppfyllda

samt 9 bedöms kunna uppnås under mandatperioden i årsredovisningen för 2023.

Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att arbeta för en ökad uppfyllelse vad gäller verksamhetsmålen.

VÅR BEDÖMNING

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Skara kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de finansiella målen och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

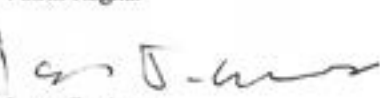
Till revisionsberättelsen hör granskning av årsredovisning, tidigare översända granskningsrapporter, granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för Skara Energi AB och Centrubostäder AB.

Skara den 5 april 2024

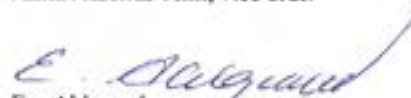

Svante Kilander, ordf.

Christina Eliasson

Patrik Ragnar

Lasse Fredman

Anita Afzelius-Alm, vice ordf.

Esa Ahlgrand

Ulf Frejinger

Tusen år har gjort oss kloka.
Och nyfikna på framtiden.

SKARA